

Voorlopige agenda van de commissie Onderwijs en Welzijn van 3 september 2014

Hierbij wordt u uitgenodigd voor de openbare vergadering van de commissie Onderwijs en Welzijn

Datum: woensdag 3 september 2014
Aanvang: 20:00 uur
Locatie: Oude raadzaal
Voorzitter: mevr. A. Kuik
Griffier: mevr. G. Mulder t.(050) 367 77 25

Opening
Bijlage - Uitm.brief 3 sept (pdf)

A Algemeen deel

A1. Opening en mededelingen

A2. Vaststelling agenda

A3. Afspraken en planning

Verslag - Besluitenlijst 4 juni 2014 (pdf)

Bijlage - IM lijst O&W september 2014, afgehandeld (pdf)

Bijlage - IM lijst O&W september 2014, niet afgehandeld (pdf)

Bijlage - LTA O&W september 2014 (pdf)

A4. Conformstukken

a. Functie cliëntondersteuning en de positie en transitie van MEE Groningen RV
(raadsvoorstel 12 juni 2014)

**Raadsvoorstel - Functie cliëntondersteuning en de positie en transitie van
MEE Groningen RV** (pdf)

A5. Rondvraag

B Inhoudelijk deel

B1. Overschrijding subsidie gebruik sportaccommodaties
(raadsvoorstel 7 juli 2014)

+ collegebrief van 7 juli 2014, Tussenmaatregel sportsubsidies seizoen 2014-2015

Raadsvoorstel - Overschrijding subsidie gebruik sportaccommodaties (pdf)

Collegebrief - Tussenmaatregel sportsubsidies seizoen 2014-2015 (pdf)

commissie Onderwijs en Welzijn - woensdag 3 september 2014

Ingekomen stukken - Nr. 25 Overig ingekomen stuk raad 24 september, Afschrift brief aan B&W m.b.t. tijdelijke huurverhoging sportaccommodaties - FGA (pdf)
collegebrief 23 juli 2013 Drie_punten_plan_sport_informatie_en_discussie (pdf)
collegebrief 11 okt. 2012 Uitkomsten_onderzoek_Mulier_Instituut_ruimtebehoefte_sport (pdf)
Bijlage - Zienswijze tariefsverhoging GRC (pdf)

- B2.** Evaluatie 1e jaar cultuurnota
(collegebrief 12 juni 2014 + evaluatierapport)
+ collegebrief van 27 maart 2014, Beantwoording motie museumvisie.
Collegebrief - Evaluatie 1e jaar cultuurnota (pdf)
Beantwoording motie museumvisie (pdf)
- B3.** Vervolgproces uitvoering accommodatienota (organisatie van het beheer van de sociaal culturele accommodaties)
(collegebrief 21 juli 2014)
Collegebrief - Informatie vervolgproces uitvoering accommodatienota (pdf)

C Huishoudelijk deel

- C1.** Ingekomen stukken
Ingekomen stukken - Lijst ingekomen collegebrieven O&W september 2014 (pdf)
- C2.** Vaststelling verslag
Verslag 4 juni 2014 (pdf)

Sluiting

Bij de inhoudelijke agendapunten onder A en B kunnen burgers gebruik maken van het inspreekrecht. Men krijgt daarvoor maximaal drie minuten. De totale inspreektijd per vergadering is maximaal een kwartier. Insprekers dienen zich minimaal 24 uur voor de vergadering aan te melden bij de commissiegriffier. De agenda's zijn onder voorbehoud. De definitieve agenda's worden in de vergadering vastgesteld.

U kunt deze vergadering live volgen via www.gemeenteraad.groningen.nl

Bijlage - Uitn.brief 3 sept

Onderwerp commissievergadering
3 september a.s.

Leden commissie Onderwijs en Welzijn

Telefoon	(050) 367 77 25	Bijlage(n)	Ons kenmerk
		Uw brief	Uw kenmerk
Datum	22-08-2014	van	

Geachte commissieleden,

Namens uw voorzitter, mevr. A. Kuik, nodig ik u uit voor de vergadering van de raadscommissie Onderwijs en Welzijn op **woensdag 3 september** a.s. vanaf **20.00 uur** in de Oude Raadzaal.

Een aantal opmerkingen t.a.v. de agenda:

A3. Afspraken en planning:

Besluitenlijst van 4 juni 2014:

Een paar toezeggingen van de commissievergaderingen van 28 mei en 4 juni staan nog open:

- Brief over de situatie rond vastgoed en huisvesting van Oosterpoort en Stadsschouwburg. (in de bespreking over verzelfstandiging wordt het CBK meegenomen).
- College zal mogelijkheden in kaart brengen op zowel de korte als de lange termijn voor de roeibaan/watersportbaan in Meerstad.

Wanneer hierover op 3 september nog geen informatie beschikbaar is, worden deze toezeggingen op de LTA gezet.

LTA:

Voor september zijn LTA-overleggen gepland met de wethouders. Dan wordt het laatste kwartaal van 2014 zoveel mogelijk op maand gezet.

Een aantal onderwerpen zijn inmiddels d.m.v. brieven afgedaan. Daarom wordt een aantal voorstellen tot afvoeren gedaan. Wanneer hier geen opmerkingen over komen, ga ik ervan uit dat u hiermee kunt instemmen.

IM-lijst:

De lijst met initiatiefvoorstellen en moties is bijgewerkt n.a.v. de ontvangen collegebrieven.

Bijlage - Uitn.brief 3 sept

- 2 -

B1. Overschrijding subsidie gebruik sportaccommodaties (raadsvoorstel) + collegebrief Tussenmaatregel sportsubsidies seizoen 2014-2015

Dit raadsvoorstel is geagendeerd samen met de collegebrief van 7 juli 2014.

Het college stelt voor om de overschrijding van het budget subsidies gebruik sportaccommodaties in 2014 ad € 230.000,- incidenteel ten laste te brengen van de AER.

In de collegebrief worden de tussenmaatregelen voor 2014 en 2015 toegelicht.

Voor 2015 is het college voornemens de overschrijding te dekken door een tariefsverhoging van 11% voor de verhuur van accommodaties. Aangezien deze voorgenomen maatregel nogal wat gevolgen heeft voor de sportverenigingen, is zowel het raadsvoorstel als de brief geagendeerd. De reactie van de FGA is aan de agenda gehangen (achter inlogcode), tevens verwachten wij een aantal insprekers.

B.2. Evaluatie 1^e jaar cultuurnota (collegebrief)

N.a.v. de motie 'Tussentijdse evaluatie' die door de raad is aangenomen op 28 november 2012, heeft het college het eerste jaar van de Cultuurnota 2013-2016 door de Kunstraad laten evalueren. In de bijbehorende brief geeft het college een samenvatting van het evaluatierapport met een eerste reactie. Verder kondigt het college aan dat de raad na de zomer wordt bericht over de vervolgstappen. Ook op de problematiek rond de huisvesting van culturele instellingen komt het college later terug.

In overleg met uw voorzitter is de evaluatie nu geagendeerd, enerzijds omdat het om de uitvoering van een motie gaat, maar vooral ook om de raad in de gelegenheid te stellen om een en ander mee te geven aan het college t.b.v. de te nemen vervolgstappen.

Op verzoek van de PvdA wordt de collegebrief van 27 maart 2014, Beantwoording motie museumvisie, betrokken bij dit onderwerp.

B.3. Informatie vervolgproces uitvoering accommodatienota (collegebrief)

De drie business cases die ontwikkeld waren voor het beheer van de sociaal culturele accommodaties in de stad konden geen van drieën rekenen op een breed draagvlak. Daarop heeft het college twee adviseurs gevraagd om te verkennen of er een ander, wel haalbaar, model is. De resultaten van deze verkenning en het vervolgproces worden in deze collegebrief aan de raad gemeld.

Het beheer van de sociaal culturele accommodaties is een belangrijk onderwerp voor de raad (met name voor de PvdA die hierover begin dit jaar vragen heeft gesteld) en is vaker aan de orde geweest in de raadscommissie O&W. Vandaar dat deze brief is geagendeerd, zodat u kunt bepalen of het college een juiste aanpak voorstaat.

Bijlage - Uitn.brief 3 sept

- 3 -

C1. Ingekomen stukken.

Op de lijst van ingekomen stukken staat een aantal collegebrieven over sportonderwerpen. Aangezien dit informatieve brieven zijn, veelal naar aanleiding van vragen die tijdens de commissie zijn gesteld, worden deze brieven als tkn-stuk beschouwd.

De collegebrief met de evaluatie over Bewegen voor kinderen: slim, fit en gezond (Bslim), spreekt voor zich. Ook omdat het college in 2016 komt met een voorstel over invulling van de jeugdsportstimulering vanaf 2017 is deze evaluatie niet geagendeerd.

Wanneer u wel één van de ingekomen brieven wilt agenderen, of er kort iets over zeggen, wilt u dit dan z.s.m. melden bij uw voorzitter of ondergetekende?

met vriendelijke groet,
namens de voorzitter,

Greet Mulder,
raadsadviseur
gemeente Groningen.

Verslag - Besluitenlijst 4 juni 2014

BESLUITENLIJST RAADSCOMMISSIEVERGADERING ONDERWIJS EN WELZIJN

Datum: 4 juni 2014
Plaats: Oude raadzaal
Tijd: 20.00-21.20 uur

1. AGENDAPUNTEN VOOR DE RAAD VAN 2 JULI A.S.

- **Raadsvoorstel Krediet aanleg pupillenkunstgrasveld sportpark Stadspark:**
discussiestuk.
College komt nog voor de raad met een brief met (financiële) informatie over de vaststellingsovereenkomst tussen Gronitas/De Vogels en de gemeente (zie toezeggingen). (raad verzoekt het college om suggesties voor een alternatieve dekking hierin mee te nemen)
- **Roeibaan/watersportbaan: 1-minuut interventie.**
(op verzoek van Student en Stad, de fractie wil een motie indienen).
College zal zowel voor de lange als de korte termijn de mogelijkheden in kaart brengen (zie toezeggingen)

2. TOEZEGGINGEN VAN DE PORTEFEUILLEHOUDERS

Wethouder de Rook:

- Behoud sporthopper: raad krijgt binnenkort een brief hierover.
- Kids United: zodra er ontwikkelingen zijn, wordt de raad op de hoogte gesteld.
- Doet nogmaals de toezegging van het college gestand om een brug over de wielersbaan te realiseren.
- Gaat voor de zomer het gesprek met GHBS aan om te spreken over hun wensen en ambities en zal zoveel mogelijk duidelijkheid scheppen naar sportclubs en raad om afspraken helder te krijgen.
- College geeft voor de raadsvergadering meer (financiële) informatie over de vaststellingsovereenkomst tussen Gronitas/De Vogels en de gemeente.
- College zal in kaart brengen wat de mogelijkheden zijn op de lange termijn voor de roeibaan/watersportbaan in Meerstad.
- College zal haast maken met het plan van aanpak voor de roeibaan voor komend jaar en zal hierover contact houden met de roeibond.

3. LTA, LIJST INITIATIEFVOORSTELLEN/ MOTIES EN INGEKOMEN STUKKEN

LTA:

- *Kinder- en jongerenwerk (2014-30):* MJD heeft samen met SKSG wijkplannen gemaakt. In november zal college een stand van zaken geven.

4. VERSLAG van 7 mei 2014.

Verslag wordt vastgesteld met de opmerking dat niet dhr. Boter maar dhr. Honkoop namens de VVD aanwezig was.

5. VERDERE AFSPRAKEN, WERKBEZOEKEN E.D.

Bijlage - IM lijst O&W september 2014, afgehandeld

Jaar - Nr	Mn	Indiëners	Titel	Dictum	Cie	Gepende afhandeling / overige opmerkingen			Soort	Agenda-punt / Thema	Portefeuille houder
						Afgehandeld	Afgehandeld	Afgehandeld			
2010-05	11	GL, CU	Laaggeletterdheid	<p>1. De raad op de hoogte te houden van de stand van zaken rond het aanvulplan laaggeletterdheid</p> <p>2. de raad tijdig te informeren wanneer budget ontbreekt om activiteiten uit plan uit te voeren.</p>	O&W	zie ook motie Alfabetisering van nov. 2012	Afgehandeld	motie	Begroting		
2011-06	11	PvdA	Crowdfunding	<p>1. de haalbaarheid te (laten) onderzoeken van een online crowdfunding platform toegesneden op de Groningse situatie, daarbij gebruikmakend van het succesvolle voorbeeld van Amsterdam – en de raad hier uiterlijk in het voorjaar 2012 over te rapporteren</p>	O&W	Evaluatie in cite. O&W van 2 okt. 2013+ presentatie door Kunstraad	Afgehandeld	Initiatief voorstel			
2011-08	12	GL	Een plek voor jongeren	<p>1. een voorstel uit te werken, in overleg met zoveel mogelijk jongerenorganisaties, om te komen tot een fysieke plek waar die jongerenorganisaties de ruimte en de mogelijkheden hebben om hun activiteit uit te voeren en uit te breiden en samen te werken;</p> <p>2. het college te verzoeken om binnen zes maanden dit voorstel voor een plek voor jongeren voor te leggen aan de Raad.</p>	O&W	Uitvoering door Project 'Backbone'. Evaluatie in dec. 2013	Afgehandeld	Initiatief voorstel			
2011-37	6	D66, GL, VVD, S&S, CDA	Kinderopvang en sport	<p>1. plan van aanpak opstellen om te stimuleren dat nog meer kinderopvangorganisaties sportactiviteiten gaan aanbieden, de samenwerking tussen k.o.-organisaties en sportverenigingen te stimuleren en k.o.-organisaties te stimuleren gebruik te maken van projectsubsidie en te ondersteunen bij de aanvraag daarvan</p>	O&W	Brief van 13 juni 2013 'Bewegen voor kinderen: slim, fit en gezond' In Voorjaar 2014 tussentijdse evaluatie (op LTA)	Afgehandeld	motie	Voorjaars-brief		
2011-65	11	CDA, GL, PvdA, D66, S&S	De openbare ruimte als sport accommodatie	<p>1. op de site van de gemeente een overzicht te publiceren van alle openbare ruimte die voor sport en spel gebruikt kan worden (van trapveldje tot looproute)</p> <p>2. hierbij een lijst met paden en wegen te publiceren waar in een bepaalde periode onderhoud wordt gepleegd (zodat deze buiten de onderhoudsperiode veilig door wielrenners, skeelers en skaters benut kunnen worden)</p> <p>3. deze lijst zo vaak als nodig updaten.</p>	O&W	Zie collegebrief van 6 dec. 2012		motie	Begroting		
2011-72	11	D66, CU, VVD, CDA, PvdD	Geef sportieve inrichting meer ruimte	<p>1. Binnen de plannen van ruimtelijke ordening, een prominente plek te geven aan de kaders voor een sportieve inrichting;</p> <p>2. in de in 2012 op te stellen 'Kaders voor een sportieve inrichting' aandacht te besteden aan de samenwerking tussen sport en RO en de kansen die dat biedt.</p>	O&W	Zie collegebrief 'De bewegende stad' 23 januari 2014)	Afgehandeld	motie	Begroting		
2011-79	11	CU, S&S, VVD, Stads partij, CDA, PvdA	Ontschotting fondsen armoede bestrijding bij kinderen	<p>1. het jeugdsportfonds, de Stichting Leergeld, het mentorenproject van Humanitas en de pe-regeling voor minima financieel te ontschoten</p>	O&W	Bij begroting 2013 is hiervoor aanvullend 1,55 miljoen euro beschikbaar gesteld		motie	Begroting		
2012-42	6	GL, PvdA, D66	Integratie en emancipatie	<p>1. Verzoek aan het college tweejaarlijks de stand en ontwikkeling van de integratie en emancipatie in de stad Groningen te onderzoeken;</p> <p>2. De uitkomsten hiervan in 2013 voor te leggen aan de raad en te betrekken bij de behandeling van het integratie- en emancipatiebeleid.</p>	O&W	Geantwoord voor cite. O&W 20 nov. 2013. Daarna afgehandeld.	Afgehandeld	motie	Voorjaars-brief		

verzoekt het college:

Bijlage - IM lijst O&W september 2014, afgehandeld

Jaar - Nr	Mn	Indieners	Titel	Dictum	Cie	Geplande afhandeling / overige opmerkingen	Afgehandeld	Soort	Agenda-punt / Thema	Portefeuille houder
Moties en initiatiefvoorstellen										
<i>verzoekt het college:</i>										
2012-62	11	GL, CU, PvdD	Alfabetisering	<p>1. voor het eind van het 1e kwartaal van 2013 een tussenevaluatie op te stellen van in ieder geval het onderdeel "alfabetiseringscursussen voor volwassenen" van het aanvalsplan laaggeletterdheid;</p> <p>2. bij deze evaluatie tevens te bepalen de ervaringen en resultaten tot 2013, de wijzigingen in bovengenoemde wet- en regelgeving en de onderdelen uit het nieuwe armoedebestrijdend hieraan raken;</p> <p>3. aan te geven hoe de uitvoering van het beleid en de financiering de komende jaren weer aan kan sluiten bij de geformuleerde ambities in het aanvalsplan laaggeletterdheid;</p> <p>4. op dat moment noodzakelijk voor de rest van het jaar 2013 een voorstel voor aanvullende financiering aan de raad voor te leggen.</p>	O&W	Komt terug bij brief budget 2014 voor volwasseneneducatie	Afgehandeld	<i>motie</i>	(Gemeentebegroting 2013	
2012-64	11	SP	Consequenties regeerakkoord voor zorg, welzijn en sociale zaken	<p>1. de consequenties van het regeerakkoord op het gebied van zorg, welzijn en sociale zaken in het eerste kwartaal van 2013 zoveel mogelijk in beeld te brengen;</p> <p>2. de raad een voorstel te doen hoe we in Groningen op een sociale wijze met deze consequenties omgaan.</p>	O&W	Zie collegebrief 21-2-2013. Geagendeerd voor cite. 6 mrt 2013.	Afgehandeld	<i>motie</i>	(Gemeentebegroting 2013	
2012-77	11	SP, GL, CDA en D66	Amateurkunst subsidies	<p>1. na te gaan of het inderdaad zo is dat een andere verdeling van de beschikbare subsidieën over de verschillende regelingen meer recht doet aan de behoeftes en wensen van de amateurverenigingen;</p> <p>2. wanneer dit inderdaad het geval is de raad een voorstel te doen tot aanpassing van de systematiek.</p>	O&W	Nieuwe inrichting subsidieregelingen per 2014. Zie collegebrief 12 sept. 2013.	Afgehandeld	<i>motie</i>	Vaststellen Cultuur nota 2013-2016	
2012-80	11	D66, PvdA, S&S, Stadspartij en SP	Simplon	<p>1. vanuit alle betrokken diensten, in actieve zin, medewerking te verlenen aan een samenwerking met Simphon om in het Ebbingekwartier nieuwe exploitatiemogelijkheden voor het poppodium te ontwikkelen;</p> <p>2. mee te werken aan een gedragen financieel toekomstbestendig plan dat de belangrijke functie van Simphon in de stadse infrastructuur op het gebied van pop, urban en jeugdcultuur verbreedt en versterkt;</p> <p>3. hierbij ook andere gebruikers van het Boterdiep, het Paleis, OLE en het Ebbingekwartier hierbij te betrekken;</p> <p>4. de raad jaarlijks bij de begroting op de hoogte te houden van de voortgang van de samenwerking en de resultaten.</p>	O&W	In raad 27-11-13; na faillissement wil college de functie van Simphon behouden (i.k.v. popstad Groningen) Zie collegebrief 6 febr. 2014; evaluatie vindt in 4e kwartaal 2014 plaats	Afgehandeld	<i>motie</i>	Vaststellen Cultuur nota 2013-2016	De Rook
2012-81	11	D66 en S&S	Usva	<p>1. de Usva te vragen in het 1e kwartaal van 2013 met een voorstel te komen en hierin op te nemen hoe de Usva de komende 2 jaar concreet wil bijdragen aan: * enerzijds de deelname van studenten aan het brede culturele aanbod in de stad en; * anderzijds hoe zij niet studenten wil bereiken bij de eigen activiteiten.</p> <p>2. een bedrag van €6.000,- te oormerken in het incidentenbudget van de Kunstraad voor 2013 en 2014 en naar gelang de kwaliteit van het voorstel dit bedrag aan de Usva toe te kennen.</p>	O&W	Plan van de Usva is goedgekeurd door de Kunstraad. Gemeente heeft € 6.000,- uitgekeerd aan de Usva. (mededeling Ischa tijdens cite. 12 juni 2013)	Afgehandeld	<i>motie</i>	Vaststellen Cultuur nota 2013-2016	
2013-30	6	D66, CDA en PvdA	Onderwijs	<p>1. in beeld te brengen welke alternatieven er zijn voor de bezuinigingen op YVE, schoolbegeleiding en schoolmaatschappelijk werk;</p> <p>2. hierover in gesprek te gaan met het onderwijsveld;</p> <p>3. de raad uiterlijk 15 oktober 2013 te informeren over de uitkomsten zodat de gemeenteraad zich hierover een oordeel kan vormen in aanloop naar de begrotingsbehandeling.</p>	O&W	Meegenomen in begrotingsdebat 2014	Afgehandeld	<i>motie</i>	Voorjaarsbrief	

Bijlage - IM lijst O&W september 2014, afgehandeld

Jaar - Nr	Mn	Indieners	Titel	Dictum	Cie	Geplande afhandeling / overige opmerkingen	Afgehandeld	Soort	Agenda-punt / Thema	Portefeuille houder
Moties en initiatiefvoorstellen										
<i>verzoekt het college:</i>										
2013-31	6	D66, PvdA, S&S, Stadspartij	Infrastructuur cultuur	<p>1. te analyseren bij welke culturele instellingen en in hoeverre er in de huidige voorstellen sprake is van een dusdanige situatie dat er onaanvaardbare schade dreigt te ontstaan in de culturele infrastructuur van de stad Groningen;</p> <p>2. hierbij in ieder geval mee te nemen:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. eventuele stapeling van kortingen waar instellingen mee te maken hebben; 2. de eventuele verbinding die bij instellingen bestaat tussen bepaalde bijdragen uit publieke of private fondsen en de (hoogte van) de gemeentelijke bijdrage; 3. deze analyse de raad te doen toekomen voor 15 oktober 2013. 	O&W	Zie collegebrief voortgang openstaande moties m.b.t. begroting 2014, 3 okt. 2013. In 2014 visitatie van bezuinigingen in de culturele infrastructuur.	Afgehandeld	motie	Voorjaarsbrief	
2013-32	6	SP, GL en Stadspartij	Vergoeding eigen bijdrage	<p>1. de mogelijkheden voor het vergoeden van de eigen bijdrage van 35 euro voor bewoners van verpleeg- en verzorgingshuizen en andere zorginstellingen die een inkomen hebben tot 110% van het sociaal minimum vanuit de bijzondere bijstand en voor (ex) gedetineerden binnen het project/coördinatiepunt 'hazorg ex-gedetineerden Groningen' te onderzoeken;</p> <p>2. de raad daarover voor de begroting 2014 tijdig te informeren.</p>	O&W	zie raadsvoorstel 26-11-13. Beperking gratis trouwen en invoering tarief buitendienst identiteitsbewijzen en overige leges.	Afgehandeld	motie	Voorjaarsbrief	
2013-44	6	VVD, CDA, Stadspartij, D66, S&S, SP, CU, PvdD, GL, PvdA	Nacht van Hermans	<p>maar de titel van Hermans' boek <i>Nooit meer slapen</i> de "Nooit-meer-Slapen-Nacht" van Hermans in Groningen te laten organiseren en daarbij die instellingen, verenigingen en scholen uit te nodigen die op basis van sponsoring een bijdragen kunnen leveren aan het laten welzijn van dit evenement; zodanig dat zij zowel de Nederlandse literatuur onder de aandacht brengen van een breed publiek als de Stad Groningen op literair gebied meer op de kaart zetten.</p>	O&W	College geeft suggestie mee aan directie Forum	Afgehandeld	motie	Motie vreed aan de orde van de dag	De Rook
2013-59	11	PvdA, GL, Stadspartij, CDA, CU, S&S	Alternatief voor sporthopper	<p>* om in overleg met sportverenigingen, Huis voor de Sport en onderwijsinstellingen te bezien of door een combinatie van het gebruikmaken van een bestaand of nieuw webplatform, de inzet van combinatiefunctionarissen en de geplande activiteiten in het kader van het convenant "Bewegen voor kinderen - slim, fit en gezond" een volwaardig alternatief voor de Sporthopper kan worden gerealiseerd.</p>	O&W	zie coll.brief 3 juli 2014, Huis voor de Sport zet sporthopper voort in iets sobere vorm	Afgehandeld	motie	Gemeente-begroting 2014 en Belasting-tarieven 2014	De Rook
2013-66	11	Stadspartij	Onderhoud culturele gebouwen	<p>* een inventarisatie te maken met financiële onderbouwing van het achterstallig onderhoud aan bovengenoemde gebouwen (Oosterpoort en Stadsschouwburg) deze uitkomsten met de raad te delen.</p>	O&W	zie collegebrief boekenonderzoek en brief oplossingsrichting en OPSB 16 jan. 2014.	Afgehandeld	motie	Gemeente-begroting 2014 en Belasting-tarieven 2014	
2013-68	11	Stadspartij, GL, CU	Vrouwenopvang	<p>* de zorgen van de gemeenteraad van Groningen over te brengen aan het kabinet.</p>	O&W		Afgehandeld	motie	Gemeente-begroting 2014 en Belasting-tarieven 2014	Schroor

Bijlage - IM lijst O&W september 2014, niet afgehandeld

Moties en initiatiefvoorstellen

Jaar - Nr	Mn Indiëners	Titel	Datum	Cie	Geplande afhandeling / overige opmerkingen	Afgehandeld	Soort	Agenda-punt / Thema	Portefeuille houder
<i>verzoekt het college:</i>									
2011-10	3 CU, CDA, Stadspartij	Familie bibliotheek in de Wijert	1. op korte termijn, uiterlijk binnen een half jaar, te komen met een voorstel tot passende huisvesting voor de familiebibliotheek in de Wijert	O&W	i.r.t. ontwikkelingen Tamarisk. Zie ook LTA: 2013-434 Update volgt		motie	Bibliovisie	De Rook
2011-35	6 SP	Besteding middelen voor het organiseren van nieuwe Wmo-voorzieningen	met voorstellen te komen voor besteding van rijksmiddelen voor organiseren van nieuwe Wmo-voorzieningen ipv AWBZ-zorg, en raad vroegtijdig en nauw te betrekken bij ontwikkeling van beleid op dit vlak	O&W	doorlopend proces tot 1-1-15		motie	Voorjaars-brief	Schroor
2012-44	6 D66, PvdA	Onderwijs-huisvesting: van woorden naar daden	1. om voor de begroting 2013 te komen met een eerste opzet van het aangekondigde Masterplan als uitvoering van de kadernota; 2. Daarbij de mogelijkheid te verkennen om door een meer efficiënte besteding van het onderwijs-huisvestingsbudget de uitvoering van de Kadernota dichterbij te brengen. Te denken valt hier aan samenwerking met schoolbesturen rond het opdrachtgeverschap, maar ook bundeling van beheer en onderhoud van Vastgoed in de gemeentelijke organisatie.	O&W	Zie LTA: Op naar schoolgebouwen van de toekomst: PM i.v.m. wetswijziging		motie	Voorjaars-brief	Schroor
2012-78	11 D66, PvdA, GL, SP, S&S en CU	Tussentijdse evaluatie	voor de behandeling van de Begroting 2015 de voortgang van de Cultuurnota te evalueren en ter bespreking aan te bieden aan de raad.	O&W	Nov. 2013 wordt raad geïnformeerd over visitatie-opdracht en plan van aanpak tussentijdse evaluatie in 2014		motie	Vaststellen Cultuur nota 2013-2016	De Rook
2012-79	11 D66, PvdA en S&S	Huisvesting	1. in 2013 een herijkte huisvestingsnota op te stellen voor culturele instellingen; 2. hierin een inventarisatie te maken van ervaren knelpunten en mogelijke oplossingen hiervoor; 3. deze ter bespreking aan de raad voor te leggen.	O&W	zie brief 13-11-13. Brief volgt met oplossingsrichtingen. Weth. doet mededeling in cie. Sept. 2014		motie	Vaststellen Cultuur nota 2013-2016	De Rook
2013-28	6 VVD	Eigendom grond onder clubgebouwen	1. onderzoek te doen naar de eigendomsstatus van clubgebouwen op gemeente grond; 2. naar aanleiding daarvan de financiële en juridische gevolgen voor de gemeente in kaart te brengen; 3. te onderzoeken of de problemen van financiering, zoals in het geval van GHBS, ook voor andere sportclubs gelden als zij zouden willen (ver)bouwen en/of uitbreiden.	O&W	Wordt meegenomen in nota moderne sportvereniging, zie LTA 2014-48		motie	Voorjaarsbrief	De Rook

Bijlage - IM lijst O&W september 2014, niet afgehandeld

Moties en initiatiefvoorstellen

Jaar - Nr	Mn Indiëners	Titel	Datum	verzoekt het college:	Cie	Gepende afhandeling / overige opmerkingen	Afgehandeld	Soort	Agenda-punt / Thema	Portefeuille houder
2013-65	11 Stadspartij	Martiniplaza en duurzaamheid		* bij investeren in duurzaamheid ook aandacht aan het vernieuwen van de voorzieningen van Martiniplaza te besteden.	O&W	motiebrief 4/6/14 'recente ontwikkelingen Martiniplaza betekenen voor vergaande duurzaamheidsinvesterings in elk geval investeringsuitstel'		motie	Gemeentebegroting 2014 en Belastingtaneven 2014	Van Keulen
2013-70	11 D66, CDA, CU, Stadspartij	Museumvisie		* in 2014 een Museumvisie aan de raad voor te leggen; * in dit document een middellange termijnvisie te presenteren op het aanbod van verschillende musea in de stad Groningen; * hierbij in ieder geval in te gaan op: * samenwerking tussen de verschillende musea onderling en met andere culturele en maatschappelijke initiatieven; * de ontwikkeling van de huidige musea vanuit gemeentelijk perspectief; * de algemene expositie van de Groninger geschiedenis. * in de toestandkoning van dit document afstemming te zoeken met in ieder geval * huidige musea * de Provincie Groningen	O&W	Stand van zaken in collegebrief 27 maart 2014, museumvisie komt eind 2014		motie	Gemeentebegroting 2014 en Belastingtaneven 2014	De Rook
2013-74	11 CU, VVD, PvdA, GL, SP, PvdD, CDA, S&S, Stadspartij	Sporthal De Wijert		* in de MIP/MOP 2014 middelen vrij te maken om de gewenste uitbreiding van de aangevraagde sporthal door het Gomarus College mogelijk te maken en de raad hierover of over andere financieringsmogelijkheden een voorstel te doen bij de behandeling van de MIP/MOP 2014 in december; * in samenspraak met het Gomaruscollege, NIC en (sport- en buurt- en wijk-) verenigingen te bepalen op welke wijze huurpennningen geïnd kunnen worden door de gebruikers van de accommodatie en de raad hierover te informeren bij de behandeling van de MIP/MOP 2014 in december.	O&W	komt terug in integraal Huisvestingsplan		motie	Gemeentebegroting 2014 en Belastingtaneven 2014	De Rook
2014-17	5 CDA, CU, SP, S&S, Stadspartij en PvdD	onderzoek Martiniplaza		om in het onderzoek naar de beste locatie voor MartiniPlaza ook te kijken naar onder andere de interne bedrijfsvoering, de mogelijkheden van verkoop, de verbetering van de bereikbaarheid om een zo volledig mogelijk beeld te krijgen van de situatie en de mogelijkheden.	O&W			motie	Martiniplaza	v. Keulen
2014-19	5 Stadspartij, CU, SP en CDA	pinautomaten Hoogkerk		1. deze motie onder de aandacht te brengen van de directievoorzitters van de RABO bank en de ING bank; 2. indien zich in andere wijken een soortgelijke situatie voordoet ook dan deze motie onder de aandacht te brengen van de directievoorzitters van de betreffende bank(en).	O&W			motie	Motie vreemd aan de orde van de dag	Schroor
2014-22	6 D66, VVD, PvdA en GL	Gronings Model		voor 1 januari 2015 de voortgang van het Gronings Model voor te leggen aan de raad. (betreft onderbetrekkendheid bij onderwijs = ambitie in het Coalitieakkoord 2014-2018)	O&W	motiebrief 9/7/14; mondelinge stavaza in jan. 2015, komt terug rond zomer 2015		motie	Voorjaarsdebat	Schroor

In groen is verzoek aan griffie

2/4

26-8-2014

Bijlage - IM lijst O&W september 2014, niet afgehandeld

Moties en initiatiefvoorstellen

Jaar - Nr	Mn Indieners	Titel	Dictum	Cie	Geplandde afhandeling / overige opmerkingen	Afgehandeld	Soort	Agenda-punt / Thema	Porte- feuille houder
2014- 37	6 VVD	Verantwoorde kosten-dekkendheid sporttarieven	verzoekt het college: bij het opstellen van de tarieven de volgende volgorde aan te houden: - eerst kijken naar de mogelijkheden om de kostendekkenheid te verbeteren door de kosten te verlagen; - vervolgens in overleg met de sportverenigingen te gaan over wat zij in eigen beheer zouden kunnen doen en hen daarbij tegemoet te komen in de tarieven.	O&W	motiebrief 9/7/14: resultaten expertmeeting betrekkend college informeert 1e helft 2015		motie	Voorjaarsdebat	De Rook
2014- 40	6 VVD, Stadspartij, CU	Kiezen voor kwaliteit in het onderwijs	te onderzoeken hoe de informatievoorziening over de kwaliteit van scholen zo verbeterd kan worden, dat meer ouders en kinderen geïnformeerd een goede schoolkeuze kunnen maken.	O&W	motiebrief 9/7/14: ontsluiting informatie via doorverwijzing op website, realisatie najaar 2015		motie	Voorjaarsdebat	Schroor
2014- 45	6 CU, PvdA, Stadspartij, VVD, CDA	Teamsport	1. de griffie te verzoeken in het najaar van 2014 een expertmeeting te organiseren voor de gemeenteraad met een dwarsdoorsnede van de Groninger sportverenigingen over onder andere de thema's talentontwikkeling (incl. bewegingsonderwijs), accommodatiebeleid (incl. eigendom/beheer/onderhoud), het subsidie- en tariefstelsel en de mogelijkheden voor bezuinigingen; 2. het presidium hiervoor een voorbereidingscommissie van raadsleden (woordvoerders sport) in het leven te laten roepen; 3. de uitkomsten van de expertmeeting als input voor de inhoudelijke veranderingen op het gebied van sport aan te bieden aan het college.	O&W	zie ook motie sporttarieven.		motie	Voorjaarsdebat	
2014- 51	6 S&S, GL, SP, CDA	Noodopvang asielzoekers	1. er zorg voor te dragen dat er geen tekort ontstaat aan noodopvang voor asielzoekers en vreemdelingen; 2. bij de opstelling van de begroting voor 2015 te onderzoeken of dit bedrag vanwege bovenstaande ontwikkelingen nog steeds toereikend is; 3. hiervoor met de uitvoerders van de noodopvang in overleg te gaan.	O&W	motiebrief 9/7/14: uitvoering: 250.000 structureel, aanvullend 100.000.		motie	Voorjaarsdebat	Gijsbertsen
2014- 65	7 SP, PvdA, PvdD, GL	Topinkomens zorg	1. in de aanbestedingsvoorwaarden voor nieuwe zorgaanbieders een vergelijkbare voorwaarde op te nemen als in de Subsidieverordening, artikel 6, lid 3; 2. voor aanbieders met reeds bestaande contracten deze voorwaarde van toepassing te verklaren waarbij zo nodig een overgangperiode wordt overeengekomen; 3. deze voorwaarden in te brengen in intergemeentelijke samenwerkingsverbanden waarmee gezamenlijke contracteringen worden aangegaan; 4. de raad z.s.m. op de hoogte te stellen van de juridische haalbaarheid van deze motie.	O&W			motie	Resultaten markt- consultatie t.b.v. continuïteit van A WBZ-zorg in 2015	
2014- 66	7 CU, D66, PvdA, PvdD, GL	Help de Voedselbank de zomer door!	1. met de Voedselbank in overleg te gaan hoe in het acuut tekort voorzien kan worden; 2. daar waar mogelijk, binnen de netwerken van de afzonderlijke leden van het College, de materiële (mede)verantwoordelijkheid voor de Voedselbank onder de aandacht te brengen en vorm te geven; 3. in de relatie met de inwoners van de stad aandacht te vragen voor een nog grotere betrokkenheid bij de voedselbank; 4. in overleg te gaan met de voedselbank om tot een structurele oplossing te komen voor dit jaarlijkse terugkerende probleem en de raad hierover te rapporteren.	O&W			motie	Intensivering armoedebeleid 2014 d.m.v. inzet extra rijksmiddelen	

Bijlage - IM lijst O&W september 2014, niet afgehandeld

Moties en initiatiefvoorstellen

Jaar - Nr	Mn	Indiëners	Titel	Dictum verzoekt het college:	Cie	Geplande afhandeling / overige opmerkingen	Afgehandeld	Soort	Agenda-punt / Thema	Porte- feuille houder
2014- 67		7 IS&S, SP, CDA, CU, PvdD en Stadspartij	Martiniplaza	<ol style="list-style-type: none"> de raad inzicht te geven in de financiële gesteldheid en de interne bedrijfsvoering van MartiniPlaza; een concreet exploitatie- en investeringsplan voor de genoemde 6,6 miljoen euro ter goedkeuring aan de raad voor te leggen; slechts de bovengenoemde 2,4 miljoen euro direct beschikbaar te stellen aan MartiniPlaza; pas te besluiten over de toedeling van de overige vrijgemaakte 4,2 miljoen euro wanneer de raad inzicht heeft in de financiële gesteldheid van MartiniPlaza en instemt met het bovengenoemde exploitatie- en investeringsplan. 	O&W			<i>motie</i>	Martiniplaza: maatregelen n.a.v. niet tijdig melden exploitatiekort 2014	

Bijlage - LTA O&W september 2014

Lange Termijn Agenda per 21-08-2014

J

maand/ kwartaal	nummer	o&w	oerwerp	vorm document	opmerkingen
PM	2013-434	O&W	Opknappen bibliotheek de Wijert i.r.t. ontwikkelingen Tamatisk	Schroor	college houdt raad op hoogte van ontwikkelingen (toez. 2 okt) wordt meegenomen in ontw. Tamatis K, voorstel; afvoeren.
PM	2013-162	O&W	Informatie Op naar schoolgebouwen van de toekomst.	brief	via integraal huisvestingsplan in dec., voorstel; afvoeren
PM	2014-104	O&W	Gevolgen invoering waterbelasting voor gemeentelijke zwembaden	de Rook	vervalt; weth. doet mededeling in cie. sept. 2014
22-jan-14	2014-55	O&W	Uitleg eigendomsverhoudingen schoolgebouwen	brief	via integraal huisvestingsplan in dec., voorstel; afvoeren
2e kw 14	2014-110	O&W	Plan van aanpak Diversiteit	brief	Gijsbertsen (zie rdsrvstel Emancipatiebeleid 2014-2017)
2e kw 14	2014-30	O&W	Stavaza uitvoering kinder- en jongerenwerk 2014	brief	Gijsbertsen toez. 6-11-13, zie cbrf. 12-11-13
3e kw 14	2014-151	O&W	Inzet gemeente voor GHBS. Ook evt. problemen aanvraag lening (n.a.v. raadsvoorstel investeringsregeling Sport 2014)	brief	de Rook zie cbrf. 3 juli 2014, voorstel; afvoeren.
3-sep-14	2014-122	O&W	Evaluatie3 pilots 'Bewegen voor kinderen: slim, fit en gezond'	brief	de Rook zie collegebrief 14 aug. 2014, voorstel; afvoeren
3-sep-14	2013-470	O&W	Notitie over budget 2014 voor volwasseneneducatie	mondeling	v.d. Schaaf
3-sep-14	2014-147	O&W	Organisatiemodel van het beheer van sociaal-culturele accommodaties	brief	v.d. Schaaf zie collegebrief 1 mei 2014
4e kw 14	2014-52	O&W	Informatie over toename zwerfjongeren	brief	Gijsbertsen toez. 20-11-13, + gem. rekening 2013
4e kw 14	2014-28	O&W	Vlugschrift + monitor dak- en thuislozen	brief	Schroor zie. Cbrf. 31-10-13. evt. beleidskeuzes
4e kw 14	2014-191	O&W	Voortgang Gronings Model (ouderbetrokkenheid bij onderwijs)	brief	Schroor (n.a.v. moties tijdens voorjaarsdebat 25-6)
1-okt-14	2014-148	O&W	Stavaza nieuwbouw Borgmanschool + staat tijdelijk schoolgebouw aan de Vinkenstraat	brief	Schroor toezegging in cie. 5 febr. 2014
1-okt-14	2014-27	O&W	Resultaten evaluatie/visitecultuurnota	brief	de Rook zie. Cbrf. 18-10-13
1-okt-14	2014-150	O&W	Stavaza veilige toegang tijdens wielertainingen van sportpark Corpus den Hoorn (brug?) + gevolgen tekort exploitatiekosten	brief	de Rook toezegging in cie. 5 febr. 2014
1-okt-14	2014-107	O&W	Nieuwe impuls Vensterscholen stavaza	brief	Schroor toez. in cie. 4 dec. 2013
1-okt-14	2014-26	O&W	Resultaten Fris en Duurzaam (binnenklimaat schoolgebouwen in tranche 2014) + betrekken bestaande gymlokalen	brief	Schroor zie collegebrief 18 okt. 2013. toez. 20-11-13
19-nov-14	2014-50	O&W	Toekomst van het Wall House	brief	de Rook toez. 6-11-13, begrotingscie's

Legenda:

Blaauw=nieuw

Rood= verwacht discussiepunt in commissie

1/2

Lange Termijn Agenda per 21-08-2014

J

maand / kwartaal	nummer	die	onderwerp	vorm document	opmerkingen
19-nov-14	2014-11	O&W	Discussienuota Moderne Sportvereniging en subsidiebeleid (is onderdeel van 3 puntenplan sport) (incl. mogelijkheden combinatiefunctie voor gehandicapten sport) + voortgang nota sportaccommodaties	brief	zie collegebrief 14 nov. 2013. opiniërend / kader vormend
19-nov-14	2013-245	O&W	Resultaten tevredenheidsonderzoek gebruikers sportparken	brief	de Rook bij nota sportaccommodaties
19-nov-14	2014-149	O&W	Stavaza problematiek m.b.t. tennisclub LTC Hoogkerk	brief	de Rook wordt meegenomen in nota sportaccommodaties
3-dec-14	2014-3	O&W	Stavaza voortijdig schoolverlaten (resultaten maatregelen uit convenant 2012-2015)	brief	Schroor zie collegebrief 14 mei 2013
3-dec-14	2014-153	O&W	Integraal Huisvestingsplan (onderwijs)	voorstel	Schroor
3-dec-14	2014-206	O&W	Nacalculatie herinrichting Sportpark Corpus den Hoorn	brief	zie cbrf. 2 juli 2014, n.a.v. dekking aanleg pupillengrasveld Stadspark
1e kw 15	2014-152	O&W	Evaluatie maatschappelijke opvang	brief	Schroor (toez. Rekeningdag 21-5-14)
1e kw 15	2014-140	O&W	Stand van zaken één (nieuw) gemeentelijk adviesorgaan	brief	Schroor zie cbrf. 30 jan. 2014
1e kw 15	2015-1	O&W	Voortgangsrapportage uitv.progr. De maat is vol (Alcohol & Jongeren)	brief	Gijsbertsen zie collegebrief 10-7-13
1e kw 15	2015-2	O&W	Stand van zaken leerlingenvervoer	brief	Schroor toez. In cie. 2 okt. 2013
jan. 2015	2014-48	O&W	Definitieve nota moderne sportvereniging (uit 3 puntenplan sport)	nota	de Rook (incl. nieuwe subsidieregeling, zie cbrf. 7 juli 2014)
2e kw. 15	2014-29	O&W	Museumvisie	brief	de Rook zie collegebrief 27-4-14
3e kw 15	2014-108	O&W	Evaluatie nieuwe impuls Vensterscholen	brief	Schroor toez. In cie. 4 dec. 2013
4e kw 15	2015-3	O&W	Evaluatie leerlingenvervoer	brief	Schroor toez. In cie. 2 okt. 2013

Legenda:

Blaauw=nieuw

Rood= verwacht discussiepunt in commissie

Raadsvoorstel - Functie cliëntondersteuning en de positie en transitie van MEE . . .

Raadsvoorstel

Registratienr. 4367192 Steller/telnr. Therese van Schie/6302 Bijlagen
Onderwerp Functie cliëntondersteuning en de positie en transitie van MEE Groningen RV

Classificatie	☒ Openbaar ☐ Geheim
	☐ Vertrouwelijk (bij gebruik van persoonsgegevens)
Portefeuillehouder	Schroor Raadscommissie

Voorgesteld raadsbesluit

De raad besluit:

- I. in te stemmen met een regionaal transitiearrangement met MEE Groningen voor het jaar 2015;
- II. het budget van € 1.668.122,-- voor Cliëntondersteuning en € 19.457,-- voor Integrale vroeghulp voor 2015 ter beschikking te stellen, onder voorbehoud van definitieve wetgeving door de Eerste Kamer en definitief budget;
- III. de kosten te dekken uit de rijksmiddelen die in het kader van de decentralisatie van AWBZ-taken worden overgeheveld naar de gemeente.

Vervolg voorgesteld besluit

Samenvatting

Om de positie van cliënten te versterken, krijgen gemeenten in de nieuwe Wmo de wettelijke opdracht om per 1 januari 2015 voor alle burgers de functie van cliëntondersteuning in te richten. Ook is die functie qua inhoud en reikwijdte uitgebreid ten opzichte van de functie zoals die was beschreven in de oude Wmo.

In dat kader worden de MEE middelen voor onafhankelijke cliëntondersteuning aan mensen met een beperking overgeheveld naar gemeenten. Eind februari spraken VWS, VNG en MEE Nederland af dat gemeenten, bij voorkeur in regionaal verband en meerjarig, vóór 1 mei 2014 afspraken met de MEE organisaties te maken dat bij de MEE organisaties wordt besteed.

Het college heeft besloten om samen met 21 andere gemeenten in de provincie Groningen met MEE Groningen een regionaal transitiearrangement af te spreken voor het jaar 2015. Daarmee kan dan de komende maanden tijd genomen worden om de functie cliëntondersteuning en de positie van MEE Groningen daarbinnen in goed overleg samen met de Wmo-raden en de organisaties die cliëntondersteuning bieden nader uit te werken.

Afgehandeld en naar archief Paraaf Datum

Raadsvoorstel - Functie cliëntondersteuning en de positie en transitie van MEE . . .

Vervolg voorgesteld raadsbesluit

Aanleiding en doel

Om de positie van cliënten te versterken, krijgen gemeenten in de nieuwe Wmo de wettelijke opdracht om per 1 januari 2015 voor alle burgers de functie van cliëntondersteuning in te richten. Ook is die functie uitgebreid in inhoud en reikwijdte ten opzichte van de functie zoals die was beschreven in de oude Wmo. In dat kader worden de MEE middelen voor onafhankelijke cliëntondersteuning aan mensen met een beperking overgeheveld naar gemeenten. Eind februari spraken VWS, VNG en MEE Nederland af dat gemeenten, bij voorkeur in regionaal verband en meerjarig, vóór 1 mei 2014 afspraken met de MEE organisaties maken over het budget dat bij de MEE organisaties wordt besteed.

Cliëntondersteuning

Cliëntondersteuning is het bieden van informatie, advies en algemene ondersteuning die bijdraagt aan het versterken van de zelfredzaamheid en participatie en het verkrijgen van een zo integraal mogelijke dienstverlening op het gebied van maatschappelijke ondersteuning, preventieve zorg, jeugdzorg, onderwijs, welzijn, wonen, werk en inkomen. De verplichting tot het beschikbaar hebben van cliëntondersteuning reikt dus verder dan alleen de Wmo en moet beschikbaar zijn voor het hele sociale domein.

Cliëntondersteuning is in de nieuwe wet een algemene voorziening en dient laagdrempelig te worden aangeboden en voor alle burgers kosteloos toegankelijk te zijn. Het college dient een burger voorafgaand aan het onderzoek naar de mogelijkheden van maatschappelijke ondersteuning te wijzen op de mogelijkheid van onafhankelijke cliëntondersteuning hierbij.

Gemeenten moeten ervoor zorgdragen dat cliëntondersteuning los staat van het uiteindelijk door het college te nemen besluit over het al dan niet toekennen van een maatwerkvoorziening of een persoonsgebonden budget en dat het belang van betrokkene uitgangspunt is van de cliëntondersteuning. Met inachtneming van bovenstaande zijn gemeenten in principe vrij in hoe zij de cliëntondersteuning vormgeven. Verschillende mogelijkheden zijn denkbaar. Bijvoorbeeld via de sociale wijkteams, cliëntondersteuning gekoppeld aan het Zorgloket óf via onafhankelijke organisaties.

Op grond van de huidige Wmo zijn gemeenten nu ook al verantwoordelijk voor het bieden van cliëntondersteuning. In onze gemeente gebeurt dit door bijvoorbeeld de CJG's, Buurtwelzijn en het Zorgloket. Zij richten zich daarbij vooral op jeugdigen, ouderen en mensen met ggz-problematiek en in mindere mate op mensen met een beperking. Voor mensen met beperking voert in de praktijk vooral MEE Groningen de cliëntondersteuning uit. Het gaat hierbij om mensen met een verstandelijke, lichamelijke en zintuiglijke handicap en een niet aangeboren hersenletsel. De helft van de MEE-doelgroep betreft jeugd. Cliëntondersteuners van MEE nemen deel aan onze sociale teams. In deze teams wordt cliëntondersteuning aan alle doelgroepen geboden.

De positie en transitie van MEE-Groningen

Per 1 januari 2015 zullen de MEE-middelen worden toegevoegd aan het Sociaal Deelfonds van het Gemeentefonds. Het MEE Groningen-budget, dat overkomt is voor de hele provincie geraamd op circa 5,6 miljoen euro en daarnaast voor de aparte taak Integrale Vroeghulp 64.000 euro. Voor onze gemeente gaat het om een bedrag van circa 1,9 miljoen euro voor cliëntondersteuning en iets meer dan 22 duizend euro voor integrale vroeghulp.

In het kader van het begrotingsakkoord dit najaar zou de MEE organisaties een bezuiniging worden opgelegd van landelijk 25 miljoen euro. In discussie met de Tweede Kamer is door de staatssecretaris deze bezuiniging nu niet meer gekoppeld aan MEE maar gevoegd bij de totale bezuinigingstaakstelling op het macrobudget dat naar gemeenten worden overgeheveld. Het is aan individuele gemeenten zelf om te besluiten waar zij deze bezuiniging willen vinden. In 2013 hadden de MEE-organisaties ook al een taakstelling van 12% opgelegd gekregen. Voor MEE Groningen ging het toen om een bedrag van ruim € 600.000,-. Deze bezuiniging is destijds vooral opgevangen door te schrappen in de overhead waardoor de functies, die direct aan cliënten gerelateerd waren, konden worden ontzien.

MEE Groningen biedt ondersteuning aan jeugdigen en gezinnen en volwassenen, vaak in het voorliggend veld. De ondersteuning richt zich op het verbeteren van zelfredzaamheid en participatie van kwetsbare burgers van alle leeftijden met beperkingen. Gezien de doelgroep bestrijkt een ondersteuningsplan vaak

Raadsvoorstel - Functie cliëntondersteuning en de positie en transitie van MEE . . .

alle levensgebieden. In 2013 hebben in de provincie meer dan 3.100 cliënten ruim 7.500 dienstverlenings-trajecten bij MEE Groningen gehad, waarvan 36% afkomstig uit de gemeente Groningen. Jaarlijks is de helft van het aantal cliënten een nieuwe cliënt, de overige cliënten zijn reeds bekend met nieuwe vragen en problemen in hun leven met een beperking. In 2013 werkten bij MEE Groningen circa 90 mensen. Behalve dat MEE Groningen zelf cliënten ondersteunt staat de organisatie ook aan de basis van een aantal zorgnetwerken of participeert zij hier in. Het netwerk Integrale vroeghulp is er voor kinderen van 0 tot 7 jaar met een mogelijke ontwikkelingsachterstand als gevolg van verstandelijke, lichamelijke of zintuiglijke beperkingen en/of gedragsproblemen. MEE Groningen verzorgt hiervoor de coördinatie.

Sinds een paar jaar vindt er jaarlijks bestuurlijk overleg plaats tussen de gemeente en MEE Groningen over de taakuitvoering van MEE in de lokale situatie. Dit heeft ertoe geleid dat consultants van MEE Groningen nu ook deelnemen aan onze sociale teams en incidenteel aan het zorgloket. Ook zal capaciteit van MEE worden toegevoegd aan het tijdelijk toegangsteam voor 2015. De expertise van MEE (T-shaped professionals met generalistische werkwijze en specifieke kennis van beperkingen) is hierbij van toegevoegde waarde.

Kader

Voorstel van wetgeving, Wmo 2015.
Bestuurlijke afspraken tussen VNG, MEE Nederland en VWS d.d. 27 februari 2014.
Beleidsplan "Vernieuwing Sociaal Domein 2014-2015".

Argumenten en afwegingen

Wij hechten veel waarde aan de kennis en kunde van MEE Groningen, zowel wat betreft hun manier van werken als de kennis die zij hebben van verschillende specifieke doelgroepen. In onze gemeente gaan wij de onafhankelijke cliëntondersteuning vooral in de sociale wijkteams beleggen. In ons collegeprogramma hebben wij al aangegeven dat zij onafhankelijk zullen opereren. Dit heeft gevolgen voor MEE Groningen als organisatie in haar huidige vorm. De noodzakelijke kennis en kunde van specifieke doelgroepen zal daarom straks op een andere wijze geborgd moeten worden.

De Integrale Vroeghulp, alsmede de participatie van MEE in de eerder genoemde zorgnetwerken, horen thuis in de expertpool, welke op regionaal niveau (de 23 Groninger gemeenten) moet worden ingekocht.

Het college wil MEE Groningen als organisatie in ieder geval nog het komend jaar in stand houden. Het biedt ons meer ruimte om de cliëntondersteuning de komende periode goed uit te werken. En ook meer tijd om te zoeken naar een oplossing voor het borgen van de noodzakelijke kennis van specifieke doelgroepen. Voor de huidige cliënten van MEE verandert de komende jaren al erg veel. Het is daarom voor hen belangrijk dat ook zij het komend jaar nog terug vallen op een voor hen vertrouwde organisatie.

Het college stelt daarom voor om samen met 20 andere gemeenten in de provincie Groningen met MEE Groningen een regionaal transitiearrangement af te spreken voor het jaar 2015.

Maatschappelijk draagvlak en participatie

Het voorstel is met MEE Groningen besproken. In grote lijnen kan de organisatie zich er in vinden met uitzondering van het feit, dat we besloten hebben om in eerste instantie voor één jaar een continuïteitsarrangement aan te gaan en niet voor meerdere jaren. MEE Groningen is van mening dat het inrichten van de basisondersteuning en het vormgeven ervan de komende jaren nog niet overal voldoende gerealiseerd zal zijn en dat daarom hun kennis en kunde nog in de eerste jaren van de transitieperiode nodig zal zijn.

Het voorstel is ter kennisgeving toegestuurd aan de regiegroep van de Adviesraden. Zij hebben aangegeven bij de verdere uitwerking van de functie cliëntondersteuning betrokken te willen zijn.

Raadsvoorstel - Functie cliëntondersteuning en de positie en transitie van MEE . . .

Financiële consequenties

Gemeenten spreken gezamenlijk voor het jaar 2015 met MEE Groningen een regionaal transitiearrangement af. Het arrangement behelst:

- een korting op het budget van 13% ten opzichte van het indicatieve budget 2014 (maakt samen met de korting uit 2013: 25%);
- inzet van MEE-medewerkers vooral gericht op de inzet in de basisorganisatie op lokaal niveau op basis van de aan iedere individuele gemeente toegedeelde budgetten;
- over deze lokale inzet maakt MEE met gemeenten afzonderlijke afspraken;
- de bezuinigingstaakstelling dient vooral gehaald te worden door het verder terugdringen van de overhead.

Budgetberekening 2015:

MEE-budget	clïentondersteuning	vroeghulp
indicatief budget 2014	1.917.382	22.364
13% korting	249.260	2.907
beschikbaar te stellen 2015	1.668.122	19.457

Door voor slechts één jaar een subsidierelatie aan te gaan zijn wij als gemeenten niet verantwoordelijk voor frictiekosten, maar werken we wel mee aan een zachte landing.

Overige consequenties

n.v.t.

Vervolg

Met MEE Groningen maken wij afspraken over hun inzet voor het jaar 2015.

De komende maanden benutten wij om samen met onder meer MEE-Groningen en het Wmo-platform de functie cliëntondersteuning en het goed borgen van de onafhankelijkheid nader uit werken.

Begin 2015 besluiten wij over het beleid met betrekking tot onafhankelijke cliëntondersteuning in 2016 en volgende jaren.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
dr. R.L. (Ruud) Vreeman

de secretaris,
drs. P.J.L.M. (Peter) Teesink

Raadsvoorstel - Overschrijding subsidie gebruik sportaccommodaties

Raadsvoorstel

Onderwerp **Overschrijding subsidie gebruik sportaccommodaties**

Registratienr. 4476568 Steller/telnr. Lieuwe Rozema/ 61 95 Bijlagen -

Classificatie	Openbaar
	☐ Vertrouwelijk
Portefeuillehouder	De Rook Raadscommissie

Voorgesteld raadsbesluit

De raad besluit:

- I. de overschrijding van het budget subsidies gebruik sportaccommodaties in 2014 ad € 230.000,- incidenteel ten laste te brengen van de AER;
- II. de gemeentebegroting 2014 overeenkomstig te wijzigen.

Samenvatting

Als gevolg van de subsidiesystematiek uit de nota "Sturen en Vereenvoudigen", te weten een directe koppeling tussen huurtarieven en subsidies, is er vanaf 2008 de volgende situatie ontstaan:

- a. aan de ene kant zijn de tarieven gestegen en is ook het aantal sportverenigingen en accommodaties toegenomen, waardoor er een groter beroep wordt gedaan op het subsidiebudget;
- b. aan de andere kant is het beschikbare subsidiebudget in de loop der jaren niet meegegroeid en is het budget in 2011 zelfs met € 178.000,- verminderd;

Het gevolg hiervan is dat het budget vanaf het seizoen 2011-2012 jaarlijks wordt overschreden.

We stellen de raad voor de overschrijding van het budget subsidies gebruik sportaccommodaties in 2014 ad € 230.000,- incidenteel ten laste te brengen van de AER. Daarnaast informeren we de raad over de oplossing die we in 2015 gaan doorvoeren.

In samenspraak met de sportverenigingen gaan we het komende jaar de regeling herzien en aanpassen voor het seizoen 2015-2016.

Voor 2014 is het onontkoombaar dat de overschrijding van € 230.000,- binnen de reguliere budgetten wordt opgelost. Dit betekent dat wij de raad voorstellen de overschrijding incidenteel ten laste te brengen van de AER.

Dit raadsvoorstel is bedoeld om de overschrijding van het budget subsidie gebruik sportaccommodaties in 2014 af te dekken. Besluitvorming over het dekken van de overschrijding in 2015 vindt later in het jaar plaats.

B&W-besluit d.d.:

Afgehandeld en naar archief Paraaf Datum

Raadsvoorstel - Overschrijding subsidie gebruik sportaccommodaties

Vervolg voorgesteld raadsbesluit

Aanleiding en doel

Sportverenigingen in Groningen kunnen een beroep doen op de subsidieregeling gebruik sportaccommodaties uit 2008. De regeling houdt in dat de verenigingen de door hen te betalen tarieven voor het gebruik van sportaccommodaties via een subsidie deels gecompenseerd krijgen. De huur en subsidie zijn aan elkaar gekoppeld. Dit betekent dat als de tarieven stijgen de subsidie meestijgt. Het beschikbare subsidiebudget is echter in de afgelopen jaren niet meegegroeid. Er is zelfs vanaf 2011 in totaal € 178.000,- op dit budget gekort. Met als gevolg dat de overschrijding van het budget is toegenomen. In 2011 bedroeg de overschrijding nog € 75.000,-, voor 2015 is de overschrijding begroot op € 230.000,-.

Uw raad is via de Turaps, de begroting en een tweetal raadsbrieven (met kenmerk OS 12.3237459 en met kenmerk OS 13.3821528) van de jaarlijkse tekorten op de hoogte gebracht. De toenemende overschrijding is de voornaamste aanleiding om de huidige subsidieregeling aan te passen en om de kosten van de regeling beter beheersbaar te maken. Ook de sportverenigingen vinden dat de huidige regeling niet voldoet. Zij ervaren de regeling als het onnodig rondpompen van geld en hebben liever een eenvoudiger stelsel, waarbij huur en subsidie niet zijn gekoppeld.

Voor de overschrijding in 2014 is geen dekking gevonden binnen de reguliere budgetten, derhalve stellen wij uw raad voor de overschrijding incidenteel ten laste van de AER te brengen.

Ontstaansgeschiedenis overschrijding budget subsidies gebruik sportaccommodaties

Voor de hele periode vanaf 2008 geldt dat door een toename van het aantal sportaccommodaties en sportclubs en het efficiënter gebruik van deze sportaccommodaties het volume van de subsidieaanvragen is toegenomen (meer verhuur = meer subsidieaanvragen). Terwijl het beschikbare subsidiebudget in de loop der jaren structureel is verlaagd.

2008

In 2008 is het nieuwe subsidiestelsel Sturen en Vereenvoudigen ingevoerd met als doel:

- a. oneigenlijke kortingen en aparte regelingen eruit te filteren door onder meer het aanscherpen van de subsidiecriteria;
- b. subsidie meer als sturingsinstrument te gebruiken in plaats van tarief of korting.

2010

Het toepassen van de aangescherpte criteria in 2010 heeft geleid tot een onderbesteding van het subsidiebudget. Een aantal sportclubs die eerder wel aanspraak op een subsidie kon maken, voldeed niet meer aan de criteria en kreeg in deze periode dan ook geen of minder geld.

Op basis van de nieuwe subsidieregeling heeft er op 1 augustus 2010 een verrekening plaatsgevonden, waardoor veel sportclubs de teveel toegewezen subsidies moesten terug betalen. Hierdoor ontstond in 2010 een vertekend beeld van de werkelijke subsidielasten.

2011

De onderbesteding in de periode 2008 tot 2011 heeft er in 2011 toe geleid dat er bij de Turap 3 een bedrag van € 178.000,- op het subsidiebudget is gekort, € 125.000,- is teruggevloeid naar de WSR en € 53.000,- is door de directie van de dienst OCSW opgevoerd als structurele bezuiniging bij de bezuinigingsronde 2011-2014.

In 2011 hebben enkele sportclubs maatregelen genomen (aanpassen statuten, inschrijven bij Kamer van Koophandel e.d.) waardoor zij wel weer voor een subsidie uit het budget basis- en jeugdsport in aanmerking kwamen en dus aan de aanscherpte criteria voldeden. Hierdoor steeg het aantal aanvragen, terwijl het budget net met € 178.000,- was gekort.

2012

In 2012 is als gevolg van een verhoging van de onroerendezaakbelasting (ozb) een extra tariefsverhoging van 3,1% doorgevoerd op de huur van de sportaccommodaties. Gezien de koppeling tussen de tarieven en de subsidies nam hierdoor ook de omvang van de subsidieaanvragen toe bij een gelijkblijvend subsidiebudget.

Raadsvoorstel - Overschrijding subsidie gebruik sportaccommodaties

2014

In 2014 is het totale subsidiebudget structureel met € 65.000,- verlaagd als gevolg van de generieke korting van 10 procent.

Gezien de "geringe" omvang van de overschrijding is deze tot en met 2013 steeds opgevangen binnen het reguliere sportbudget. Dit is dan ook de reden dat er de afgelopen jaren geen andere bijsttingsmaatregelen zijn genomen zoals bijvoorbeeld het instellen van een subsidieplafond.

Doel

Dit raadsvoorstel is bedoeld om de overschrijding van het budget subsidie gebruik sportaccommodaties in 2014 af te dekken. Besluitvorming over het dekken van de overschrijding in 2015 vindt later in het jaar plaats.

Kader

Nota Sturen en Vereenvoudigen uit 2008.
Nadere Regels (Hoofdstuk 5) behorende bij de Algemene Subsidie Verordening.
De Algemene Wet Bestuursrecht, titel 4.2 subsidies en artikel 4:51.

Argumenten en afwegingen

Wij kiezen er in principe voor om overschrijdingen binnen het betreffende programma op te vangen. Daar lopen we tegen een aantal beperkingen aan:

1. het KPMG-rapport over de financiële situatie van de WSR uit 2013 bevestigt dat de werkmaatschappij geen mogelijkheden voor bezuinigingen heeft anders dan het verminderen van de dienstverlening zoals duur van de openstelling en/of activiteiten;
2. voor het sportbudget geldt dat er meerjarige verplichtingen zijn aangegaan ten aanzien van subsidiering, exploitatie, aanleg en onderhoud van sportactiviteiten, -accommodaties en -velden. Zo ligt bijvoorbeeld een groot deel van het budget vast als cofinanciering van Bslim en zijn er meerjarige afspraken gemaakt over de inzet van het topsportsubsidie. Dit betekent dat de financiële speelruimte binnen het sportbudget de komende jaren beperkt is;
3. gezien het tijdelijke karakter van de overschrijdingen ligt het sluiten van sportaccommodaties niet voor de hand omdat dit pas op de lange termijn een voordeel oplevert. Het sluiten van sportaccommodaties kost op de korte termijn juist extra geld vanwege bijvoorbeeld frictiekosten.

Overschrijding 2014

Gezien de hierboven genoemde beperkingen kan de dekking van de overschrijding voor 2014 niet binnen het sportbudget gerealiseerd worden. Ook binnen andere reguliere budgetten is onvoldoende ruimte om de overschrijding op te kunnen vangen. Wij zien dan ook geen andere oplossing voor het dekken van deze overschrijding dan uw raad te verzoeken de overschrijding ad € 230.000,- incidenteel ten laste te brengen van de AER.

Maatschappelijk draagvlak en participatie

Nieuwe regeling seizoen 2015-2016

Op 28 januari jl. heeft er een discussieavond plaatsgevonden over verenigingsondersteuning en subsidies. Hierbij waren zeventig bestuursleden van sportverenigingen, de adviescommissie voor de sport en een vertegenwoordiging van de raad aanwezig. Het algemene beeld is dat het huidige subsidiestelsel niet voldoet en onnodig complex is. De sportverenigingen zien ook in dat een nieuwe regeling kan betekenen dat de verenigingstarieven voor accommodaties omhoog gaan. Wel pleiten zij voor het behoud van een speciaal jeugdstarief, om het sporten voor jongeren (financieel) aantrekkelijk te houden.

In de nadere uitwerking van een aangepaste regeling worden deze partijen opnieuw betrokken. De planning is om deze aangepaste regeling in het najaar van 2014 voor inspraak aan de sportverenigingen voor te leggen.

Zie ook paragraaf vervolg.

Raadsvoorstel - Overschrijding subsidie gebruik sportaccommodaties

Financiële consequenties

Het huidige budget subsidies gebruik sportaccommodaties bedraagt € 851.000,- per jaar. De overschrijding van dit budget voor 2014 is afgerond € 230.000,-. In totaal is er dus € 1.074.000,- nodig om alle aanvragen te kunnen honoreren.

Overige consequenties

N.v.t.

Vervolg

Ook in 2015 is een overschrijding van minimaal hetzelfde bedrag te verwachten. We kiezen ervoor dit knelpunt in de sportsector zelf op te vangen. Wij willen dit niet ten koste laten gaan van de sportvoorzieningen. In plaats van voorzieningen te sluiten of te beperken, hebben wij de dekking van de overschrijding gezocht in het verhogen van de huurtarieven.

Wij kunnen de overschrijding dekken uit een tariefsverhoging van 11% voor de verhuur van accommodaties aan sportverenigingen. Dit levert circa € 170.000,- op. Voor de overige € 60.000,- verstrekken wij gedurende één seizoen geen subsidies voor investeringen, onderhoud, geldleningen en aanschaf duurzame sportmaterialen. Dit is in lijn met de accommodatienota.

In de praktijk betekent een tariefsverhoging van 11% een verhoging van 22% van de nettohuur die sportverenigingen moeten betalen. Dit heeft te maken met het niet-subsidiabele karakter van de tariefsverhoging, waardoor de huursubsidie die die sportverenigingen krijgen niet met hetzelfde percentage meestijgt.

De verhoging van de tarieven kan tot een afnemende vraag naar sportaccommodaties leiden, waardoor de inkomsten uit de verhuur van deze accommodaties zullen teruglopen. Daarnaast hebben sportverenigingen de mogelijkheid om ook de contributie te verhogen om de tariefsverhoging op te kunnen vangen.

Sportverenigingen krijgen de gelegenheid om schriftelijk en/of mondeling hun zienswijze op de tariefsverhoging in te dienen. Dan weten wij ook welk effect de tariefsverhoging heeft en of sportverenigingen in staat zijn deze verhoging op te vangen en op welke wijze zij dit doen.

Op basis van de zienswijze nemen wij in september een besluit over de tariefsverhoging en de hiervoor noodzakelijke aanpassing van de Nadere Regels.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
dr. R.L. (Ruud) Vreeman

de secretaris,
drs. P.J.L.M. (Peter) Teesink

Collegedebrief - Tussenmaatregel sportsubsidies seizoen 2014-2015

Onderwerp Tussenmaatregel sportsubsidies seizoen 2014-2015

Steller L Rozema

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon (050) 367 61 95 Bijlage(n) -

Ons kenmerk 4162821

Datum 4 juli 2014 Uw brief van

Uw kenmerk -

Geachte heer, mevrouw,

Op 23 juli 2013 hebben wij u schriftelijk geïnformeerd over het aanpassen van het subsidiestelsel voor sportverenigingen (raadsbrief met kenmerk OS 13.3821528). Wij informeren u in deze brief over de oplossingen die wij hebben vastgesteld voor de overschrijdingen van het subsidiebudget gebruik sportaccommodaties.

Subsidiestelsel voor sportverenigingen

Het aanpassen van het huidige subsidiestelsel is nodig omdat het hiervoor beschikbare budget subsidies gebruik sportaccommodaties jaarlijks wordt overvraagd. Van deze overschrijding is uw raad onder meer via de begroting 2013 en de raadsbrieven van 11 oktober 2012 (met kenmerk OS 12.3237459) en 23 juli 2013 op de hoogte gebracht. Aangezien de huidige regeling geen subsidieplafond kent, zijn wij genoodzaakt alle aanvragen te honoreren. Er is in 2008 voor een open einde regeling gekozen om alle stadjes in staat te stellen een sport te kunnen beoefenen. Met ingang van het seizoen 2015-2016 pakken wij het probleem van overschrijding van het subsidiebudget structureel aan.

Voor het seizoen 2014-2015 verwachten wij een overschrijding van ongeveer 230 duizend euro. Dit was in 2011 nog 75 duizend euro. In het verleden vingen wij de jaarlijkse overschrijding op binnen de budgetten van de sector sport.

Het aanpassen van het stelsel heeft dan ook vooral tot doel de kosten van de subsidieregeling beheersbaar te maken.

Collegedebat - Tussenmaatregel sportsubsidies seizoen 2014-2015

Bladzijde 2
Onderwerp Tussenmaatregel sportsubsidies seizoen 2014-2015

Oorzaken overschrijding

Het structureel overschrijden van het budget subsidies gebruik sportaccommodaties vanaf 2011 heeft een aantal oorzaken, te weten:

1. tot en met 2011 was er sprake van een onderbesteding van het subsidiebudget met gemiddeld 125 duizend euro per jaar. Bij Turap 3 2011 is het beschikbare subsidiebudget dan ook met dit bedrag verlaagd. Niet wetende dat in de jaren daarna het budget juist overvraagd zou worden;
2. in juni 2011 is er in het kader van de bezuinigingen 2011-2014 53 duizend euro bezuinigd op het subsidiebudget basis- en jeugdsport;
3. in 2012 is er een extra tariefsverhoging doorgevoerd als gevolg van een verhoging van de onroerendezaakbelasting (ozb);
4. in de loop der jaren is het aantal aanvragen toegenomen en is ook het aantal sportaccommodaties uitgebreid.

Vanaf 2011 is het budget subsidies gebruik sportaccommodaties in totaal met 178 duizend euro afgenomen. Ook is het subsidiebudget basis- en jeugdsport als gevolg van de generieke korting van tien procent per 1 januari 2014 met 65 duizend euro verlaagd.

Terugkijkend zijn vooral de bezuinigingen onder punt 1 en 2 niet verstandig geweest met het oog op het toenemende aantal subsidieaanvragen. Wij waren in de veronderstelling dat de gereserveerde middelen voldoende zouden zijn om deze bezuinigingen op te vangen. Dat blijkt nu dus niet het geval te zijn. Dit vraagt om een herbezinning van het subsidiestelsel, door bijvoorbeeld de samenwerking tussen sportverenigingen te stimuleren en daarmee kosten te besparen.

Gesprek met sportverenigingen

Op 28 januari j.l. zijn wij hierover met de sportverenigingen in gesprek gegaan. Hierbij waren zeventig bestuursleden van sportverenigingen, de adviescommissie voor de sport en een vertegenwoordiging van uw raad aanwezig.

Een van de constatering tijdens de discussieavond was dat het huidige subsidiestelsel niet voldoet. Het budget wordt jaarlijks overschreden en de sportverenigingen ervaren het stelsel als het onnodig rondpompen van geld. Zij zien liever een eenvoudiger stelsel dat minder belastend is voor de verenigingen en waarin de huur en de subsidie niet langer gekoppeld zijn. Tevens werd opgemerkt dat er geen beleid is hoe wij als gemeente omgaan met dure en goedkope sporten, bijvoorbeeld ijshockey en voetbal. Tot slot gaven veel sportverenigingen aan dat het extra belonen van maatschappelijke activiteiten niet altijd in de vorm van een subsidie hoeft, maar dat dit ook kan door het ondersteunen van het verenigingsleven of een gericht aanbod op het gebied van deskundigheidsbevordering.

Collegedebat - Tussenmaatregel sportsubsidies seizoen 2014-2015

Bladzijde 3
Onderwerp Tussenmaatregel sportsubsidies seizoen 2014-2015

Toekomstige subsidieregeling en tussenoplossing 2014 en 2015

De uitkomsten van de discussieavond nemen wij mee bij het ontwikkelen van een toekomstige regeling voor sportverenigingen. Uitgangspunt hierbij is eenvoud voor de sportvereniging.

Wij gaan hierover nog in 2014 opnieuw met de sportverenigingen in gesprek. Hierbij nemen wij onder meer het vereenvoudigen van het tarieven- en subsidiestelsel mee, de vraag om beleid voor dure en goedkope sporten en de manier waarop wij verenigingen kunnen stimuleren om maatschappelijke activiteiten te ontplooiën.

Definitieve besluitvorming over de nieuwe regeling inclusief een inspraakverslag kan uw raad begin 2015 tegemoet zien, ruim voor aanvang van het nieuwe sportseizoen per 1 augustus 2015

Overschrijding 2014

Voor de overschrijding ad 230 duizend euro in 2014 kan uw raad een raadsbesluit tegemoet zien waarin wij uw raad vragen deze overschrijding incidenteel ten laste te brengen van de AER. Wij zien geen mogelijkheden om deze overschrijding binnen de reguliere budgetten op te lossen.

Overschrijding 2015

Ook in 2015 is een overschrijding van minimaal hetzelfde bedrag te verwachten. We kiezen er voor dit knelpunt in de sportsector zelf op te vangen. Wij willen dit niet ten koste laten gaan van de sportvoorzieningen. In plaats van voorzieningen te sluiten of te beperken, hebben wij de dekking van de overschrijding gezocht in het verhogen van de huurtarieven.

Wij denken deze overschrijding te kunnen dekken uit een tariefsverhoging van 11% voor de verhuur van accommodaties aan sportverenigingen. Dit levert circa 170 duizend euro op. Voor de overige 60 duizend euro verstrekken wij gedurende één seizoen geen subsidies voor investeringen, onderhoud, geldleningen en aanschaf duurzame sportmaterialen. Dit is in lijn met de accommodatienota.

In de praktijk betekent een tariefsverhoging van 11% een verhoging van 22% van de nettohuur die sportverenigingen moeten betalen. Dit heeft te maken met het niet-subsidiabele karakter van de tariefsverhoging, waardoor de huursubsidie die die sportverenigingen krijgen niet met hetzelfde percentage meestijgt.

Collegedebrief - Tussenmaatregel sportsubsidies seizoen 2014-2015

Bladzijde 4
Onderwerp Tussenmaatregel sportsubsidies seizoen 2014-2015

Sportverenigingen krijgen acht weken de gelegenheid om schriftelijk en/of mondeling hun zienswijze op de tariefsverhoging in te dienen. Ook geven wij ze daarin de mogelijkheid om binnen hun bedrijfsvoering alternatieve voorstellen aan de dragen voor de tariefsverhoging. Met deze zienswijzen krijgen wij informatie over het effect van de tariefsverhoging, of sportverenigingen in staat zijn deze verhoging op te vangen, op welke wijze zij dit doen en of er alternatieven zijn voor de tariefsverhoging binnen de verenigingen zelf.

Op basis van de zienswijzen nemen wij in september 2014 een besluit over de tariefsverhoging en de hiervoor noodzakelijke aanpassing van de Nadere Regels.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
dr. R.L. (Ruud) Vreeman

de secretaris,
drs. P.J.L.M. (Peter) Teesink

Ingekomen stukken - Nr. 25 Overig ingekomen stuk raad 24 september, Afschrift . . .

Van: Ad Molenaar [<mailto:a.molenaar@ziggo.nl>]
Verzonden: woensdag 13 augustus 2014 9:10
Aan: Greet Mulder
Onderwerp: Brief FGA tijdelijke huurverhoging sportaccommodaties

Geachte mevrouw Mulder

De brief die als bijlage is bijgesloten, is door de FGA naar B&W gestuurd, ook namens een aantal zaalsportverenigingen. Het is een reactie op de brief van 4 juli 2014 van B&W aan de sportverenigingen in de stad Groningen, bevattende het voornemen van B&W de tarieven voor de huur van accommodaties voor sportverenigingen voor de periode 1 januari 2015-31 juli 2015 niet-subsidiabel met 11% te verhogen ten einde een tekort weg te werken. Ik verzoek u deze brief onder de aandacht van de leden van de commissie te brengen.

Met vriendelijke groeten

A. Molenaar, secretaris FGA

Ingekomen stukken - Nr. 25 Overig ingekomen stuk raad 24 september, Afschrift . . .

Aan: het College van burgemeester en wethouders van de gemeente Groningen
Van: het bestuur FGA
C.C.: leden raadscommissie sport en welzijn, adviescommissie voor de sport van de gemeente Groningen, dienst OCSW, clubondersteuning KNVB, lokale media

Groningen, 8 augustus 2014

Geacht college

Namens de voetbalverenigingen en een aantal betrokken zaalsportverenigingenⁱ uit de stad Groningen reageren wij als bestuur van de FGA (Federatie van Groninger Amateurvoetbalverenigingen) op uw brief van 4 juli 2014 (kenmerk 4476591) over de niet-subsidiabele verhoging huur sportaccommodaties met 11%ⁱⁱ over de periode 1 januari 2015-31 juli 2015. Deze brief heeft twee doelen.

Ten eerste willen wij bereiken dat de periode waarbinnen verenigingen kunnen reageren, wordt verlengd met zes weken. In deze periode wordt de voorgenomen maatregel niet vigerend (voor de argumentatie zie punt 1 hieronder).

Ten tweede willen wij de boosheid en verontwaardiging van de verenigingen overbrengen. De redenen voor hun verontwaardiging en boosheid zijn de volgende:

1. De verenigingen voelen zich overvallen door de aankondiging van B&W. De brief is verzonden op een uiterst ongelukkig tijdstip, aan het begin van de schoolvakantie. Het verenigingsleven ligt stil, bestuurders zijn afwezig. Dit maakt het, ondanks de termijn van acht weken voor reacties, voor individuele verenigingen lastig op tijd adequaat te reageren. Het lijkt ons van zorgvuldigheid te getuigen de termijn met zes weken te verlengen.
2. De verenigingen zien niet in waarom zij zouden moeten opdraaien voor een overschrijding waar zij part noch deel aan hebben, een overschrijding die een gemeentelijke dienst heeft laten gebeuren. Verenigingen geven bij aanvang van de competitie precies op welke groepen (elftallen, zeventallen, etc.) wanneer spelen en trainen. Op basis daarvan wordt de subsidie berekend waarop de verenigingen recht hebben. Vervolgens wordt deze in mindering gebracht op de totale accommodatiehuur die de vereniging zou moeten betalenⁱⁱⁱ. Het jaarbedrag wordt door middel van maandelijkse afrekeningen door verenigingen opgebracht. Toernooien en nacompetitie worden apart bij de dienst OCSW aangevraagd en apart in rekening gebracht. Het is verontrustend dat er in dit systeem een overschrijding van de begroting van € 230.000,- per boekjaar gestalte kan krijgen en het is

Ingekomen stukken - Nr. 25 Overig ingekomen stuk raad 24 september, Afschrift . . .

nog verontrustender dat deze overschrijding niet eerder is opgemerkt, want die is al in de loop van het seizoen 2013-2014 ontstaan. De verenigingen zijn, in aansluiting op het bovenstaande, van mening, dat 'het beleid om knelpunten in de sector waar het knelpunt is ontstaan op te lossen' er niet noodzakelijkerwijze toe moet leiden, dat de dekking voor de overschrijding gezocht moet worden in het verhogen van de huurtarieven. Ook zonder dat het ten koste gaat van sportvoorzieningen, moet er binnen de begroting voor sport ruimte gevonden kunnen worden om de overschrijding op te vangen. Snijden in eigen vlees moet daarbij een reële optie zijn.

3. De verenigingen zijn zeer geschrokken van de volgende suggestie: 'De verhoging zal pas ingaan op 1 januari 2015 om u in de gelegenheid te stellen uw begroting op de tariefsverhoging aan te kunnen passen'. Dit getuigt van een verontrustend gebrek aan inzicht in de wijze waarop verenigingen hun financiën vorm moeten geven. Het verenigingsboekjaar loopt van 1 juli tot 30 juni van het volgende jaar^{iv}. De begroting wordt in april opgesteld en begin mei aan een algemene vergadering van leden voorgelegd. In die begroting wordt de contributie voor het jaar daarop vastgesteld (zodat leden die dat wensen, voor 1 juni het lidmaatschap kunnen opzeggen; in de loop van het jaar is dat niet mogelijk), worden de kantine-tarieven vastgesteld, de entreegelden, wordt bepaald wat de ruimte is voor de contracten van (jeugd)trainers. Het zal duidelijk zijn dat het voor verenigingen nauwelijks mogelijk is de inkomens-kant van de begroting in de loop van het seizoen aan te passen. De suggestie uit de brief is loos. Verenigingen zullen van 1 januari tot 31 juli 2015 een niet begrote verhoging van de huur dienen te betalen, die een voorspelbaar gat in de begroting 2014-2015 gaat slaan. Zij zien deze suggestie dan ook niet als voorbeeld voor zorgvuldig bestuur.
4. De verenigingen houden hun hart vast voor het seizoen 2015-2016. De nieuwe subsidieregeling zal ongeveer 1 april 2015 door de gemeenteraad bekrachtigd moeten zijn, willen de effecten ervan in de verenigingsbegroting voor het seizoen 2015-2016 kunnen worden meegenomen. Het is de vraag of dit haalbaar is, overwegende welk advies- en besluitvormingstraject er afgelegd moet worden. De voortgang van het project *De Basis op orde* wekt wat dit betreft weinig vertrouwen.
5. De verenigingen zijn zeer bezorgd om de consequenties die een eventuele huurverhoging voor de (jeugd)leden zullen hebben, vooral omdat de feitelijke verhoging voor jeugdleden 33% bedraagt.^v Sporten in verenigingsverband wordt steeds duurder, voor sommigen al nauwelijks betaalbaar.
De eerste alinea's van de sportvisie 2010-2020 van de gemeente Groningen, *Meer ruimte voor sport & bewegen*, luiden:
Sporten is natuurlijk en gezond. Sportief bezig zijn heeft over het algemeen een positief effect op hoe je je voelt. We willen dat Gro-

Ingekomen stukken - Nr. 25 Overig ingekomen stuk raad 24 september, Afschrift . . .

ningen een aantrekkelijke stad is om te sporten en te bewegen. Wij streven ernaar om zoveel mogelijk mensen aan het sporten te houden en te krijgen.

Sporten is dus een doel op zich. Daarnaast waarderen we sport als een middel. Sport wordt ingezet om gezondheid en integratie te bevorderen en de sociale samenhang te vergroten. Het kan risicogedrag van jongeren helpen ombuigen en het zelfbeeld van mensen positief beïnvloeden. Sport en spel zijn belangrijk voor de ontwikkeling van kinderen: Schoolprestaties worden beïnvloed en spelenderwijs leren kinderen om te gaan met normen en waarden.

Sport heeft daarnaast een economische waarde en zij creëert werkgelegenheid.

Mooie woorden, maar wat zijn ze u waard?

Als bestuur van de FGA adviseren wij onze leden een zienswijze in te dienen tegen uw voornemen de eenmalige huur voor accommodaties van 1 januari tot 31 juli 2015 met 11% niet subsidiabel, dat betekent netto gemiddeld met 22% te verhogen. Mocht de voorgestelde maatregel toch worden doorgevoerd, dan raden wij onze leden aan bezwaar aan te tekenen. Wij zullen ons voor juridisch advies tot clubondersteuning van de KNVB richten.

Hoogachtend

A. Koning, voorzitter FGA

A. Molenaar, secretaris FGA

Ingekomen stukken - Nr. 25 Overig ingekomen stuk raad 24 september, Afschrift . . .

ⁱ Veel van de beschreven situaties waar argumenten aan ontleend worden – en die op onderdelen soms iets afwijken van de situatie in de voetbalwereld – doen zich in vergelijkbare mate voor bij andere dan voetbalverenigingen. Een aantal vertegenwoordigers van deze verenigingen, in ieder geval bestuursleden van Celeritas, BC GO, Novum, VNS en BC Lewenborg, scharen zich achter de essentie van de in deze brief aangegeven bezwaren

ⁱⁱ Een rekenvoorbeeld maakt duidelijk, dat de verhoging in feite veel hoger ligt dan de aangegeven 11%. Stel vereniging A heeft alleen maar jeugdleden en huurt van de gemeente accommodatie voor € 1000,- per jaar. Daar betaalt de vereniging dan gegeven de subsidies dan feitelijk € 330,- voor. Een huurverhoging van 11% betekent € 1110,- euro per jaar; niet-subsidiabel, dat houdt in dat de vereniging voortaan € 440,- moet betalen. Dat is een verhoging van $(110/330) \times 1\% = 33\%$.

Stel vereniging B heeft alleen maar seniorleden. Feitelijk betaalt de vereniging dan € 670,- per jaar; met de huurverhoging wordt dat € 780,-. Dat is een verhoging van $(110/670) \times 1\% = 16\%$.

Een niet-subsidiabele verhoging van 11% van de accommodatiehuur betekent dus dat een vereniging voor zijn seniorleden **16%** meer betaalt en voor zijn jeugdleden **33%**.

ⁱⁱⁱ Indien er meer specifiek op wordt ingegaan, lijkt de overschrijding nog raadselachtiger: jaarlijks maken de verenigingen aan de hand van aantal teams en trainingsschema's het aantal gebruiksuren op, waaraan een marge naar boven en beneden is gekoppeld voor extra aanvragen en afgelastingen.

Op basis daarvan wordt voor dat jaar de te betalen huur in 10 termijnen berekend. Op basis van een aantal met de verenigingen via een pilot zorgvuldig bepaalde criteria wordt de subsidie vastgesteld. Er is dus een directe relatie tussen huur en subsidie: ze zijn in het systeem gekoppeld.

Als dus de subsidie hoger uitvalt voor de gemeente (wat een tegenvaller op de begroting betekent), moet er dus ook sprake zijn van een meevaller t.o.v. de begroting in de vorm van een hogere accommodatiehuur, betaald door de clubs.

Kortom, alleen naar de overschrijding van de subsidiepot kijken, geeft minimaal een vertekend beeld.

^{iv} De huurverhoging zal de periode van 1 januari 2015 tot 31 juli 2015 beslaan. Ook hieruit blijkt een tekort aan inzicht in het (financiële) reilen en zeilen van verenigingen.

Waarom nog een maand huurverhoging in het nieuwe boekjaar, dat immers van 1 juli tot 30 juni loopt? En dat ook nog in een periode waarin er nauwelijks van accommodaties gebruik wordt gemaakt.

^v Overigens zijn de verenigingen de afgelopen jaren al getroffen zijn door diverse huurverhogingen, subsidieverlagingen en systeemwijzigingen van declaratie van de accommodatiehuur met een kostenverhogend effect.

Het effect van de cumulatie van deze lastenverzwaringen vinden de verenigingen nu al buitenproportioneel.

collegebrief 23 juli 2013 Drie_punten_plan_sport_informatie_en_discussie

Bestuursdienst

Onderwerp Drie punten plan sport, informatie en discussie

Steller J. Zwart/J. Rake

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon (050) 3676019 Bijlage(n) -

Ons kenmerk OS13.3802056

Datum **23 JUL 2013** Uw brief van

Uw kenmerk -

Geachte heer, mevrouw,

Groningen is een jonge stad die volop in beweging is, figuurlijk, maar zeker ook letterlijk. Veel Stadjsers zijn er bewust mee bezig om veel te bewegen. Alleen of in groepsverband. Op een zelf gekozen moment of in verenigingsverband.

Wij hechten er grote waarde aan dat mensen sportief en actief zijn. We vinden het belangrijk dat stadjsers door te sporten en te bewegen op een positieve wijze invulling geven aan hun vrije tijd. Zo beleven ze plezier, werken ze aan hun gezondheid en doen ze sociale contacten op. Minstens zo belangrijk is de betekenis van het sporten en bewegen voor Healthy Ageing. Willen we gezond oud worden, dan is sporten en bewegen vanaf jonge leeftijd van essentieel belang.

De betekenis van het sporten en bewegen in de stad is groot en het gemeentebestuur wil dit graag ondersteunen, daar waar dat nodig is. Hoe we dat willen doen beschreven we in de sportvisie 2010- 2020 "Meer ruimte voor sport en bewegen". We hebben in het kader van de sportvisie al veel in gang gezet, zoals recentelijk de nota Talentontwikkeling (topsportnota) en de pilots voor een beter bewegingsaanbod binnen en na schooltijd.

Maar, zoals wethouder Itha in een recent raadsdebat zei, het sportbeleid van de gemeente Groningen is een beetje een lappendeken. Er zijn onduidelijke afspraken met clubs over waar de gemeente wel financiële ondersteuning geeft en waar niet. Ook het subsidiebeleid is niet altijd even helder. Het is vaak gebaseerd op afspraken uit het verleden die niet altijd meer te achterhalen zijn. Dit vraagt om een scherpe focus en een gedeeltelijke herijking van de gemeentelijke inzet, zeker in het licht van de noodzakelijke bezuinigingen in de komende jaren.

Bladzijde 2
Onderwerp Drie punten plan sport, informatie en discussie

Dit college kan in de relatief korte periode die rest tot de volgende verkiezingen niet alle knelpunten oplossen. Daarom willen we ons in de resterende collegeperiode richten op de volgende drie focuspunten:

- 1. Vastlegging van ons sportaccommodatiebeleid: wat faciliteert/ financiert de gemeente wel en wat niet?**
- 2. Ondersteuning van de sportverenigingen: hoe kunnen we door middel van een aangepast subsidiestelsel sportverenigingen effectief ondersteunen en hun maatschappelijke functie versterken?**
- 3. Sport en beweging is voor iedereen, voor topsporters maar ook voor recreatieve sporters. Hoe kunnen we én topsport bevorderen én een sportieve openbare ruimte creëren?**

Deze brief bevat de hoofdlijnen van de ideeën die het college heeft over bovengenoemde punten, met inbegrip van concrete acties die er uit voort kunnen vloeien. De raad heeft altijd een levendige belangstelling gehad voor sportzaken en daarom zou het college het op prijs stellen om deze ideeën in het najaar nader met U te bespreken.

Focuspunt 1 : Vastleggen van ons sportaccommodatiebeleid: wat faciliteert of financiert de gemeente wel en wat niet?

Het ontbreekt in de gemeente Groningen aan een eenduidig afwegingskader over welke sporten door de gemeente worden gefaciliteerd met sportaccommodaties en welke niet. Ook is niet vastgelegd hoe de gemeente sportverenigingen faciliteert. Het aanbod van gemeentelijke sportaccommodaties is historisch gegroeid. Er werd van geval tot geval gekeken of er een rol voor de gemeente was of niet.

In het algemeen faciliteert de gemeente de sportaccommodatie, dat wil zeggen het terrein waarop de sport wordt beoefend plus de kleed- en doucheruimte. Een clubgebouw, een kantine, behoort hier niet toe. Maar op dit moment zijn er veel verschillende eigendomssituaties met betrekking tot de clubgebouwen en een aantal kleedkamers. Er zijn clubs die het clubgebouw huren van de gemeente en er zijn clubs die het gebouw zelf hebben gebouwd op gemeentegrond, zonder dat er een zakelijk recht is gevestigd. De meeste kleedkamers zijn gerealiseerd door de gemeente, echter een aantal verenigingen heeft zelf kleedkamers gebouwd op gemeentegrond. Ook zonder zakelijk recht. Kortom: geen heldere beleidslijn.

De afgelopen tijd heeft dit een aantal situaties opgeleverd die juist vragen om een heldere beleidslijn. De gesprekken met de sportverenigingen over de 'Basis op orde' leerden dat het niet duidelijk is hoe de verhoudingen liggen, dat de basis soms niet op orde is. Van hockeyvereniging GHBS kwam het signaal dat banken hun leningsvoorwaarden hebben aangescherpt en een zakelijk recht op de grond gewenst is. Maar de grond is van de gemeente. Door de verscherpte voorwaarden van de banken komt vervolgens het verzoek van sportverenigingen of de gemeente niet als financier wil optreden voor bijvoorbeeld de aanleg van een clubhuis. Naar aanleiding van de vaststelling van de nota rond de verbouwing van Sportcentrum Kardinge ontstond de discussie waarom we de aanleg van commerciële squashbanen wél financierden.

Een goed beleid over wat en hoe we faciliteren is daarom gewenst. In de tweede helft van dit jaar zullen we een accommodatienota aanbieden waarin we de volgende zaken vastleggen:

- In het najaar zal in ieder geval al met de Raad worden gesproken over de MIP/MOP van 2014 en verder. Dit geldt ook voor de tevredenheidsonderzoeken.
- Het huidige overzicht van onze sportaccommodaties en de eigendomsverhoudingen die er zijn met betrekking tot de gebouwen van de verenigingen.
- De knelpunten die er zijn en de oplossingen zover we die nu in beeld hebben.
- Welke sporten we wel faciliteren en welke sporten niet en tot hoever het faciliteren gaat (bijvoorbeeld de kantine wel of niet).
- Het al dan niet financieel faciliteren door de gemeente van verenigingen die aanlopen tegen strenge banken.
- Hoe we onze sportaccommodaties willen gaan verduurzamen.

Focuspunt 2: We gaan de sportverenigingen effectiever ondersteunen.

We constateren dat er op dit moment veel op de georganiseerde sport afkomt. De stijgende kosten en de toenemende regeldruk maken het de sportverenigingen niet gemakkelijk. Recentelijk heeft de staatsecretaris aangegeven dat de zogenaamde 'kantineregeling', waarbij de levering van eten en drinken door verenigingen tot een bedrag van ruim 68.000 euro per jaar vrijgesteld is van BTW, mogelijk wordt afgeschaft.

Wij, de lokale overheid, doen zelf ook mee aan de lastenverzwaring voor de verenigingen. We voeren bezuinigingen door en zijn bezig de voorwaarden voor het gebruik van buitensportaccommodaties voor alle verenigingen gelijk te trekken (Basis op orde). Dit heeft tot gevolg dat een aantal buitensportverenigingen meer moet gaan betalen.

Sportverenigingen zijn van grote betekenis voor het aanbod van sport in de stad. We willen de georganiseerde sport versterken, zodat ze is opgewassen tegen de problemen. We willen tevens stimuleren dat sportverenigingen hun betekenis voor de stad vergroten en zich voor meerdere doelgroepen openstellen. We kunnen er echter niet vanuit gaan dat de georganiseerde sport zich altijd zelf reedt en zullen effectiever moeten zijn in onze steun aan de georganiseerde sport. Hiervoor zullen we ook meer gestructureerd overleg moeten gaan voeren met de sportverenigingen.

In onze brief van 6 december 2012 (OS 13.3691206) beschreven we wat we verstaan onder een “vitale” en een “moderne” sportvereniging. We beloofden u eerst te informeren over het onderzoek naar de vitaliteit van sportverenigingen en u daarna een nota over de moderne sportvereniging aan te bieden. In deze nota gaan we beschrijven hoe we sportverenigingen het meest effectief kunnen ondersteunen en het beste kunnen stimuleren hun maatschappelijke functie te versterken. Dit is een van de kenmerken van een “moderne” sportvereniging. In deze nota gaan we ook beschrijven hoe we het subsidiestelsel voor de sportverenigingen willen verbeteren.

Uit de eerste analyse van de resultaten van het onderzoek naar de vitaliteit van de verenigingen uit de stad valt een aantal zaken op:

- Het gemiddeld aantal vrijwilligers binnen de ondervraagde sportverenigingen is hoog. Er zijn echter grote verschillen tussen verenigingen. Bij verenigingen die vrijwilligerswerk als voorwaarde hebben gesteld om lid te worden, is bijna 100% van de leden actief als vrijwilliger. Er zijn echter ook verenigingen waar slechts 3% actief is.
- Verreweg de meeste verenigingen (91%) ervaren de afgelopen vijf jaar een groei van het aantal leden of tenminste een stabilisering.
- Verenigingen hebben vaak wel beleid gericht op taakomschrijvingen, algemeen beleid, en huishoudelijke zaken. Vrijwilligersbeleid, sponsorbeleid en technisch beleid komen minder vaak voor.
- Gemiddeld genomen vormt de contributie voor de verenigingen de grootste inkomstenbron. De gemiddelde contributie voor een seniorlid is 158 euro (jeugd 140; pupil 110). De verschillen tussen de sporten zijn groot. Zo hebben veldsporten inkomsten uit kantine en reclame op boarding, terwijl zaalsporten dat niet hebben. Ook de huurlasten verschillen sterk, zo zijn zwemmen en schaatsen voor verenigingen erg dure sporten.
- De waarden die het hoogst worden gewaardeerd zijn sportiviteit en respect en gezonde leefstijl. Zaken als bijdrage aan de wijk of openstelling voor niet-leden scoren laag.
- Leden zijn het meest tevreden over de deelname aan de wedstrijden en de speeltijden. Ze zijn ook tevreden over de vriendelijkheid van de begeleiders, maar minder over hun pedagogische bekwaamheid.

Bladzijde 5
Onderwerp Drie punten plan sport, informatie en discussie

Tenslotte zijn de leden tevreden over de accommodaties zelf, de bereikbaarheid en de parkeergelegenheid. Minder tevreden is men over de kleedkamers en het onderhoud en hygiëne.

In 2008 hebben we een nieuw tarieven- en subsidiestelsel voor de sport ingevoerd, onder de naam “Sturen en Vereenvoudigen”. Maar het blijkt dat de sturing vaag is en de subsidieregelingen verre van eenvoudig zijn. Het idee van dit stelsel was dat we een scheiding aanbrenge tussen verhuur (=exploitatie) en sportstimulering (=subsidie). De invoering van het stelsel hebben we geëvalueerd. Uit deze evaluatie blijkt dat we de gewenste doelen niet halen, omdat we onvoldoende sturen met het subsidie-instrument.

Verenigingen die een accommodatie huren, krijgen automatisch een bijbehorende subsidie. Er worden geen inhoudelijke eisen gesteld aan de activiteiten van de vereniging. In de oorspronkelijke opzet wilden we op termijn verenigingen juist belonen voor gewenst gedrag. Verenigingen zouden alleen subsidie krijgen als ze aan nadere voorwaarden zouden voldoen. Zoals financieel gezond zijn, beschikken over een beleidsplan, gekwalificeerde trainers, minimale omvang. Maar deze nadere voorwaarden zijn nooit ingevoerd, omdat de gemeente de eerste jaren veel moeite had het systeem goed te laten functioneren en omdat we twijfels hadden bij de uitvoerbaarheid. De verenigingen gaven aan dat zij zich zorgen maakten of het extra werk voor hen zou opleveren; dit bleek ook duidelijk uit de enquête van de PvdA-fractie in het voorjaar van 2012.

De verenigingen ervaren het stelsel nu als het “onnodig rondpompen van geld”. Ze betalen een hogere huur dan voorheen en krijgen daarvan een deel weer terug als subsidie. Ze zien liever een eenvoudiger stelsel dat minder belastend is voor de verenigingen en waarin niet langer een koppeling bestaat tussen huur en subsidie.

Tenslotte overschrijden we het subsidiebudget. Het subsidiebudget staat los van de huurinkomsten. Door stijgende huren en meer uren verhuur stegen de huurinkomsten en daarmee de toegekende subsidies. Het beschikbare subsidiebudget steeg echter niet evenredig mee. Daardoor ontstond vanaf 2011 een overschrijding van het subsidiebudget van ca. 75.000 euro.

De overschrijding werd wel binnen de sportbegroting opgevangen, maar het is duidelijk dat het systeem gewoon niet werkt en veranderd moet worden. Het moet eenvoudiger worden en het budget mag niet meer overschreden worden. Maar minstens zo belangrijk is dat we via het subsidie-instrument meer moeten gaan sturen. We willen verenigingen extra belonen als ze meer kwaliteit bieden, zich maatschappelijk extra inzetten, speciale aandacht

Bladzijde 6
Onderwerp Drie punten plan sport, informatie en discussie

hebben voor de jeugd of voor leden met een beperking of op duurzaamheidsgebied goed bezig zijn.

We willen de nieuwe subsidievorm invoeren met ingang van het sportseizoen 2014 – 2015. In het begin van 2014 komen we daarom met een nota met onze visie op de moderne vereniging en het daarbij horende subsidiebeleid.

Focuspunt 3: We zorgen ervoor dat sport en beweging voor iedereen is, voor de topsporter maar ook voor de recreatieve sporter.

Sporten en spelen is er voor iedereen: jong en oud, fanatiek en gezelligheidssporter. Dat betekent aan de ene kant dat we aandacht hebben voor de sportieve en speelse inrichting van de openbare ruimte en aan de andere kant dat we ons richten op het uitvoeren van de topsportnota ‘Talent voor topsport’, die dit voorjaar is vastgesteld. Topsport en breedtesport gaan hand in hand. Zonder goed georganiseerde breedtesport komen topsporttalenten niet naar boven. En topsport stimuleert op zijn beurt weer de breedtesport.

Als er meer gesport wordt, heeft dat een groot effect op de openbare ruimte, omdat driekwart van de sporters zijn sport beoefent in die openbare ruimte. Daarnaast wordt de openbare ruimte ook veel gebruikt door spelende kinderen. De druk op de openbare ruimte om te sporten én te spelen neemt daarom toe. Reden om na denken over hoe we meer ruimte kunnen creëren om te kunnen sporten en spelen. En hoe maken we onze sportieve ruimte, zoals sportparken, toegankelijker?

Of een sportief of speels ingerichte ruimte daadwerkelijk wordt gebruikt is sterk afhankelijk van de betrokkenheid van de inwoners van de stad bij de inrichting ervan. De sportieve en speelse ruimte moet de sportende Stadjer bedienen, maar tevens de Stadjer die nog niet sport of speelt, uitdagen en inspireren om in beweging te komen.

We willen in een inspiratienota, die we aan het einde van het jaar aan uw raad willen aanbieden, laten zien hoe je de stad zo kan inrichten dat die uitdaagt om in beweging te komen.

Overeenkomstig de motie ‘Geef sportieve inrichting meer ruimte’ (2011-72) laten we het sportbeleid aansluiten op het ruimtelijk beleid, door de visie op de sportieve en speelse openbare ruimte op te stellen in samenhang met de nota Ruimtelijke kwaliteit.

En er gebeurt al heel veel op dit gebied. Buitengymtoestellen, hardlooproutes in parken, er zijn allerlei initiatieven. Maar we kunnen meer doen. In landen als Zuid Korea, Japan en China, maar ook in Scandinavië hebben veel parken allerlei laagdrempelige en eenvoudige sportvoorzieningen waar veel gebruik van wordt gemaakt. Dat willen wij ook in Groningen. Hierbij zullen we bijzondere aandacht besteden aan de wensen en behoeften van ouderen en gehandicapten.

We gaan dus een inspiratienota maken. We spreken van een inspiratienota omdat die de Stadjes moet inspireren zelf initiatieven te ontwikkelen om de openbare ruimte sportiever en speelser te maken. Belangrijk onderdeel van de nota zal zijn op welke wijze je Stadjes kunt betrekken bij het ontwikkelen van de sportieve speelse openbare ruimte.

We schreven in onze brief van 13 juni 2013 (OS 13.3691206) 'Bewegen voor kinderen: slim, fit en gezond' hoe we alle kinderen op de basisschoolleeftijd (en binnen het VMBO) hun talent willen laten ontdekken. Zodat ze hun leven lang blijven sporten en bewegen. We hebben daarbij vooral aandacht voor de kinderen waarvoor dat niet vanzelfsprekend is.

We hebben natuurlijk ook aandacht voor talentvolle kinderen om zich verder te ontwikkelen. We beschreven dat in de nota 'Talent voor Topsport', die wij in april van dit jaar vaststelden. In dit overgangsjaar 2013 passen we de subsidieregels aan waardoor regionale trainingscentra en individuele talenten aanspraak kunnen maken op subsidie voor de accommodatie en/of de trainer. Het budget voor topsportevenementen wordt omgevormd tot een budget voor talentevenementen.

We participeren in het sportplein Groningen en het kennisplatform waarin de kennisinstellingen, sportopleidingen, Topsport Noord en het Huis voor de Sport zijn vertegenwoordigd. We ondersteunen onderzoek naar de positieve effecten van bewegen en ondersteunen een programma voor topsporters die studeren aan de Rijksuniversiteit of Hanzehogeschool (talent academy).

We ontwikkelen sportpark Corpus den Hoorn tot een 'top- en breedtesport sportpark' waar breedtesportverenigingen optimaal kunnen sporten en de jeugd en selectie van FC Groningen kan trainen. Kortom: op het gebied van ondersteuning van topsport gebeurt er veel. Dat moet ook want Groningen is en blijft een City of Talent.

Conclusie

Het sportbeleid van Groningen heeft meer focus en duidelijkheid nodig.

Bladzijde 8
Onderwerp Drie punten plan sport, informatie en discussie

Dit ontbreekt op een aantal punten. In de nog resterende collegeperiode zullen we een drietal nota's aanbieden die antwoord geven op een aantal vragen. Een overzicht van alles wat speelt op sportaccommodatiegebied beschrijven we in een sportaccommodatienota.

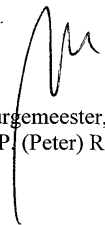
We gaan in een nota ook vastleggen hoe we sportorganisaties op de meest effectieve wijze kunnen ondersteunen, zodat zij beter bestand zijn tegen de problemen die op hen afkomen. Tevens willen we hen belonen als zij meer kwaliteit bieden of zich maatschappelijk extra inzetten.

Tenslotte willen we meer ruimte om te sporten, spelen en bewegen in de openbare ruimte. In een inspiratienota willen we aangeven hoe we dat, samen met alle Stadgers, kunnen bewerkstelligen. En met behulp van onze kennisinstellingen willen we ieder kind zijn sporttalent laten ontdekken en de mogelijkheid bieden die verder te ontwikkelen.

Dit is de denkrichting van het college. Op 4 september, in de vergadering van de commissie Onderwijs en Welzijn, wil de wethouder van sport gaarne met U hierover van gedachten wisselen.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

i.s.

de burgemeester,
dr. J.P. (Peter) Rehwinkel

de secretaris,
drs. M.A. (Maarten) Ruys

i.s.

collegebrief 11 okt. 2012 . . .

Bestuursdienst

Uitkomsten onderzoek Mulier Instituut
Onderwerp ruimtebehoefte sport

Steller J.S. Zwart

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon (050) 367 6019 Bijlage(n) 1

Ons kenmerk OS 12.3237459

Datum 11 OKT 2012 Uw brief van/

Uw kenmerk -

Geachte heer, mevrouw,

Iedereen in beweging! Dat willen we bereiken in Groningen. De afgelopen jaren hebben we daarom de bestaande sportaccommodaties al fors verbeterd. We hebben nieuwe kunstgrasvelden aangelegd, het Helperzwembad en zwembad De Parrel grondig gerenoveerd, sporthal Vinkhuizen opgeknapt en uitgebreid en de installaties van sportcentrum Kardingse vernieuwd. Hiermee zijn we er nog niet! Om onze ambitie echt waar te kunnen maken is het van essentieel belang dat er genoeg ruimte beschikbaar is voor de binnen- en buitensport in Groningen.

In 2008 onderzochten we de ruimtebehoefte voor het eerst in het kader van de Sportvisie 2010-2020. Dit jaar hebben we het onderzoek opnieuw laten uitvoeren door het Mulier Instituut. Het onderzoeksrapport "Ruimte voor sport in Groningen 2012-2030" (zie bijlage) laat zien wat er nodig is om onze doelen en ambitie op het gebied van sport en bewegen te bereiken. Het geeft daarmee ook antwoord op de vraag in de motie "Focus op Sport" (27 juni 2012). Bovendien bevestigt het rapport de uitkomsten van de enquête die de fractie van de PvdA dit voorjaar heeft gehouden onder de sportverenigingen. We zijn blij dat we kunnen constateren dat de aanbevelingen van het onderzoeksrapport en de acties die wij al in gang hebben gezet op elkaar aansluiten. We zijn dus op de goede weg. In deze brief schetsen we de belangrijkste conclusies en aanbevelingen uit het rapport. Vervolgens gaan we in op de door ons ingezette acties. Als laatste geven we een beeld van de nog benodigde investeringen.

Belangrijkste conclusies en aanbevelingen

Het Mulier Instituut verwacht een tekort aan wedstrijdsvelden op sportpark Corpus den Hoorn. Het instituut beveelt ons daarom aan om een combinatieveld, dat te gebruiken is voor meerdere sporten, aan te leggen.

collegebrief 11 okt. 2012 . . .

Verder is de aanbeveling om de ‘methode Corpus den Hoorn¹’ verder te ontwikkelen en op andere sportparken toe te passen. Daarnaast bevelen ze aan om op Sportpark Esserberg een combinatieveld aan te leggen en op sportpark Hoogkerk een kunstgrasveld inclusief extra kleedkamers.

Naast een tekort aan wedstrijdvelden constateert het Mulier Instituut ook een tekort van één sporthal in 2016 oplopend tot twee sporthallen vanaf 2020. Het instituut beveelt daarom aan om te wachten met de sloop van de “Oude ALO” en snel nieuwbouwplannen, met name bij Kardinge, te realiseren. Daarnaast adviseren ze om het verhuurbeleid van sporthallen en –zalen aan te scherpen door duidelijke toewijzingsregels, eventueel een voorrangsbeleid, afschaffen of flexibilisering van het gewoonterecht, beter inzicht in de daadwerkelijke bezetting en herallocatie van gebruikers van de binnensportaccommodaties.

Al ingezette maatregelen

De meeste aanbevelingen van het Mulier Instituut nemen we over of hebben we al in gang gezet. Zo is de aanleg van een vierde hockeyveld voor hockeyvereniging GHBS al in voorbereiding. Verder gaan we voor de hockeysport een lange termijnvisie opstellen om een goed beeld te krijgen van de behoefte aan velden in de toekomst. Ook de plannen van de herinrichting Sportpark Corpus den Hoorn zijn in voorbereiding. We gaan meer ruimte realiseren voor de breedtesport en de combinatie met topsport mogelijk maken. Verder leggen we op dit sportpark een combinatieveld rugby/voetbal aan.

In het voorjaar van 2013 bieden we u onze visie “Kaders voor een sportieve inrichting” aan. We willen het speelruimtebeleid en het sportbeleid voor de openbare ruimte integreren. In deze visie betrekken we de openbare speel- en sportvoorzieningen, de speeltuinen, de schoolpleinen en de sportparken.

Binnenkort geven wij u een presentatie over de voortgang van de renovatie van Sportcentrum Kardinge. Onderdeel van de plannen is om in samenwerking met het Alfa college een sporthal naast het sportcentrum te realiseren. Ook onderzoeken we samen met het Noorderpoortcollege de mogelijkheid voor de bouw van een sporthal naast de Euroborg. Verder werken we aan plannen voor een sportaccommodatie voor het onderwijs op de locatie van de huidige sporthal De Wijert. Hierbij onderzoeken we of we deze gymzalen of sportzalen sport specifieker kunnen maken. We streven er naar om de sporthal in de “Oude ALO” in gebruik te houden totdat er goede alternatieven zijn.

Uiterlijk in maart 2013 informeren wij u over de maatregelen om het verhuurbeleid aan te scherpen. Verder leggen wij u in 2013 een aangepaste subsidieregeling voor de accommodaties vanaf 2014 voor. Dit is noodzakelijk omdat het budget voor accommodatiesubsidies onder druk staat. Deze subsidies worden toegekend als een sportvereniging bij de gemeente een accommodatie huurt. Hogere huur leidt automatisch tot meer subsidie.

¹ Efficiëntere benutting door slimmer inroosteren, voetbalwedstrijden op vrijdagavond, langer doorgaan op zaterdagmiddag, meer spelen op zondag in plaats van zaterdag.

collegebrief 11 okt. 2012 . . .

We overschrijden in 2012 en 2013 het beschikbare budget. De overschrijding zullen we binnen de beschikbare middelen voor sport oplossen.

Extra benodigde investeringen

We hebben al veel acties in gang gezet die aansluiten bij de aanbevelingen van het Mulier Instituut. Toch zijn we er nog niet.

Een aantal capaciteitsproblemen is alleen op te lossen door uitbreiding van capaciteit. De huidige middelen zijn alleen toereikend voor het bestaande areaal, niet voor uitbreidingen. Willen we de capaciteitsproblemen helemaal oplossen dan is er in totaal structureel 618 duizend euro nodig en incidenteel 325 duizend euro. Deze bedragen zijn als volgt opgebouwd:

	Investering	Lasten (s)	Lasten (i)
▫ Gecombineerd rugby- en voetbalveld sportpark Esserberg.	€ 2.340.000	€ 114.000	
▫ Kunstgrasveld en extra kleedkamers sportpark Hoogkerk.	€ 1.000.000	€ 268.000	
▫ Afschrijven boekwaardes			€ 325.000
▫ Structureel tekort bouw en gebruik sporthallen sportcentrum Kardingse en Noorderpoort		€ 150.000	
▫ Vijfde hockeyveld	€ 760.000	€ 86.000	

Naast bovenstaande investeringen, die uit het Mulier-onderzoek naar voren zijn gekomen, is er nog aan aantal verzoeken om extra te investeren. Uit de enquête van de Partij van de Arbeid onder 175 sportverenigingen blijkt dat veel sportverenigingen de wens hebben om weer vaste beheerders aan te stellen op de sportparken en sporthallen. Op dit moment is er 4 fte beheer beschikbaar voor zowel de sportparken als de sporthallen. Voor permanente bezetting² is op de sportparken 5,6 fte extra beheer nodig en in de hallen 6,5 fte. In totaal is er dan 12,1 fte à 60 duizend euro extra beheer nodig. Dit vraagt om een structurele investering van 726 duizend euro. Wij zijn van mening dat het beheer op de sportaccommodaties naar behoren verloopt en vinden de kosten van vaste beheerders dan ook te hoog.

Daarnaast vraagt de sportwereld al jaren om een turnzaal, een badmintonhal, een schietaccommodatie en een 50-meter zwembad. De turnhal gaan we betrekken bij de te bouwen sporthal naast de Euroborg. De badmintonsport kan gebruik maken van bestaande en nieuw te bouwen accommodaties. Wij vinden het niet noodzakelijk om te investeren in een aparte accommodatie. Met de Stichting Schietsport zijn we in gesprek over de bouw van een schietaccommodatie. De financiering hiervan zien we niet als een taak van de gemeente. De aanleg van een 50-meter bad vinden we op dit moment een burg te ver vanwege de zeer hoge investeringskosten.

Begin september hebben wij u geïnformeerd over het plan dat we samen met het onderwijs op dit moment ontwikkelen voor een kwalitatief goed bewegingsonderwijs in de stad Groningen. Hier kunnen nog aanvullende investeringswensen uit voortkomen.

² Overdag voor een deel, 's avonds en in de weekenden.

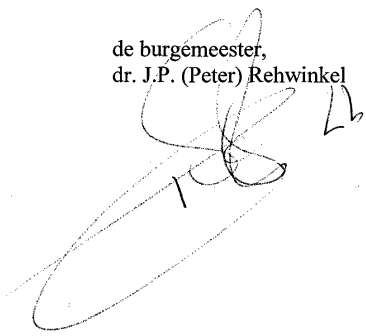
collegebrief 11 okt. 2012 . . .

Conclusie

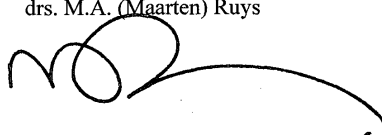
Zoals u heeft kunnen lezen zijn we op de goede weg, maar zijn we er nog niet. We kunnen er niet om heen dat er knelpunten zijn in de beschikbare capaciteit van onze sportparken en -hallen. Als we niets doen, neemt dit alleen nog maar toe. Met de meest dringende knelpunten zijn we al bezig. In het eerste kwartaal van 2013 informeren we u nader over hoe we omgaan met de uitkomsten van het Multierrapport.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
dr. J.P. (Peter) Rehwinkel

de secretaris,
drs. M.A. (Maarten) Ruys

collegebrief 11 okt. 2012 . . .

5e
BIJLAGE

Ruimte voor sport in Groningen 2012-2030

Een vraag-aanbodanalyse van buitensport- en
binnensportaccommodaties, 2012-2030

in opdracht van gemeente Groningen
Dienst Onderwijs Cultuur Sport Welzijn

**Karin Hoenderkamp
Stephan Hakkers
Sven Bakker
Remco Hoekman**

© *Mulier Instituut*
Utrecht, juli 2012

collegebrief 11 okt. 2012 . . .

mulier instituut - sociaal-wetenschappelijk sportonderzoek

*Mulier Instituut
sociaal-wetenschappelijk sportonderzoek*

*Postbus 85445
3508 AK Utrecht*

*t 030-7210220
e info@mulierinstituut.nl
i www.mulierinstituut.nl*

Inhoudsopgave

Deel 1: Conclusie en advies	5
Deel 2: Werkwijze en tabellenoverzicht	15
1. Inleiding en werkwijze	17
1.1 Inleiding	17
1.2 Onderzoeksvragen	17
1.3 Afbakening	18
1.4 Leeswijzer	18
2. Onderzoeksmethode	19
2.1 Analysemethoden	19
2.1.1 Methode bevolkingsprognose	19
2.1.2 Methode trendextrapolatie	20
2.1.3 Methode ledengroei (percentage)	20
2.1.4 Draagvlakmethode	20
2.1.5 Interviews	21
2.1.6 Overzicht analysemethoden per sport	22
2.2 Gebruikte begrippen	22
2.3 Dataverzameling	23
3. Buitensport	25
3.1 Voetbal	25
3.2 Hockey	36
3.3 Korfbal	41
3.4 Honk- en softbal	43
3.5 Tennis	45
3.6 Rugby	47
3.7 Atletiek	48
4. Binnensportaccommodaties	49
4.1 Verhuurbeleid gemeente Groningen	51
4.2 Ontwikkelingen binnensport	51
4.3 Vraag-aanbodanalyse sporthallen Groningen 2012	55
4.4 Vraag-aanbodanalyse sporthallen Groningen 2012-2030	57
4.5 Situatie binnensport tot 2030	59
Bijlage	61

collegebrief 11 okt. 2012 ...

müller instituut - sociaal-wetenschappelijk sportonderzoek...

Deel 1: Conclusie en advies

Inleiding en werkwijze

In 2008 voerde het Mulier Instituut een onderzoek uit naar de ruimtebehoefte voor binnen- en buitensport in Groningen. De gemeente Groningen heeft het Mulier Instituut opdracht gegeven dit onderzoek naar ruimte voor sport uit 2008 te herhalen. De nieuwe actuele gegevens ondersteunen de gemeente bij het opstellen van een structuurvisie voor de sport. Tevens komt aan het licht of de destijds gestelde prognoses zijn uitgekomen en adviezen zijn opgepakt of bijstelling behoeven.

Voorliggend eerste deel van het rapport geeft de belangrijkste conclusies weer van het nieuw uitgevoerde ruimteonderzoek, dat de Groningse accommodatiebehoefte voor de periode 2012-2030 onderzoekt. Tevens is er aandacht voor de implicaties van deze uitkomsten voor het accommodatiebeleid. Daarbij is rekening gehouden met ruimtelijke en financiële beperkingen voor uitbreidingen en aanpassingen van de ruimte voor sport. Vanwege deze beperkingen heeft beter gebruik van de huidige ruimte de voorkeur boven de aanleg van nieuwe velden of andersoortige uitbreiding van de ruimte voor sport. Mogelijkheden om beter gebruik te maken van de ruimte zijn bijvoorbeeld het spelen van meer wedstrijden op de kunstgrasvelden, of het delen van velden met andere sporten. Het rapport besteedt aandacht aan zowel buitensportvoorzieningen (voetbal, hockey, korfbal, honk- en softbal, tennis, rugby en atletiek) als binnensportvoorzieningen.

Buitensportvoorzieningen

In het navolgende wordt per sporttak aangegeven of in de gemeente Groningen sprake is van overschotten dan wel tekorten voor de betreffende sporttak. Indien dergelijke overschotten of tekorten zich voordoen, dragen we hiervoor oplossingsrichtingen aan. De reeds geplande in- en uitbreidingen op de sportparken zijn meegenomen in de meting en de aangedragen oplossingen zijn daarom te beschouwen als additionele maatregelen.

Voetbal

Wanneer wordt uitgegaan van de fictieve situatie dat een team niet aan een vereniging of accommodatie gebonden is, maar voor zijn wedstrijden en trainingen op elk voetbalveld in de gemeente terecht kan, dan is op basis van de stedelijke gegevens het huidige aantal voetbalvelden in de gemeente Groningen toereikend. Volgens de berekeningen is er een overschot van (afgerond) negen voetbalvelden, waaronder 7,5 trainingsvelden en één wedstrijdveld. Omdat teams in realiteit echter wél aan bepaalde accommodaties gebonden zijn, is dit een onderschatting van het werkelijke tekort of overschot. Een analyse op stadsdeel- of sportparkniveau doet meer recht aan de situatie wanneer een sport op meer dan één sportpark in een stad wordt beoefend. Vanwege een ongewijzigd aanbod aan voetbalvelden en een toenemende behoefte hieraan (veroorzaakt door de bevolkingsontwikkeling en de groei van voetbal onder dames en de jongste jeugd), ontstaat in de periode 2012-2030 gestaag een tekort aan twee wedstrijdvelden.

collegebrief 11 okt. 2012 . . .

Uit de analyse op stadsdeelniveau volgt dat het stadsdeel Centrum/Oude Wijken en het stadsdeel Noorddijk op basis van het huidige aanbod aan wedstrijd- en trainingsvelden geen tekorten ervaren. Tot aan 2030 worden voor deze stadsdelen ook geen tekorten verwacht. In het stadsdeel Noordwest is op dit moment geen tekort aan wedstrijd- of trainingsvelden. In 2030 wordt een tekort van 0,5 wedstrijdveld verwacht. In het stadsdeel Zuid kan de gemeente rekenen op grotere knelpunten. Dit stadsdeel kent nu een klein tekort van 0,5 wedstrijdveld. Dit tekort zal naar verwachting in 2016 groeien tot 2,5 en in 2030 zelfs tot 3,5 wedstrijdvelden.

Net als bij het ruimteonderzoek van 2008, is bij dit onderzoek een aantal sportparken nader onderzocht. Dit zijn de sportparken Hoogkerk, Esserberg, Kardingse en Corpus den Hoorn. Sportpark Kardingse beschikt tijdens de gehele periode 2012-2030 over voldoende trainings- en wedstrijdvelden. Dit past bij de uitkomsten van 2008. Sportpark Hoogkerk kent in de periode van 2012-2030 een constant tekort van 1,5 wedstrijdveld. Er is geen tekort aan trainingsvelden op dit sportpark. De knelpunten op de sportparken gelegen in het stadsdeel Zuid zijn groter. Op sportpark Esserberg is op dit moment een tekort van 1 wedstrijdveld en dit tekort groeit tot 2,5 wedstrijdvelden in de periode 2016-2030. Qua trainingsvelden wordt pas in 2030 een licht tekort van 0,5 verwacht. Op sportpark Corpus den Hoorn is het aanbod van 3 trainingsvelden toereikend voor de huidige en de toekomstige situatie (ook als FC Groningen daar wellicht haar trainingsaccommodatie krijgt). Wel wordt ook op dit sportpark een tekort aan wedstrijdvelden geconstateerd. In 2012 bestaat er een tekort aan 0,5 wedstrijdveld. Dit tekort zal groeien tot 1 wedstrijdveld in 2016 en 1,5 in 2030.

Voorliggend advies houdt rekening met de aanwezige ruimtelijke en financiële beperkingen. Gelet op deze kaders is extra aandacht nodig voor betere benutting van de huidige ruimte voor sport. De tekorten bij het voetbal zijn in de meeste gevallen gerelateerd aan de benodigde capaciteit op zaterdag. De ledengroei bij de jeugd, die altijd op zaterdag speelt, en de toegenomen populariteit bij de senioren om op zaterdag te blijven spelen, laten de verschillen in benodigde capaciteit tussen zaterdag en zondag verder oplopen. Uitgaande van het streven naar een beter gebruik van de ruimte is dit een negatieve ontwikkeling, omdat hierdoor op zondag velden leeg blijven.

De gemeente heeft, samen met de KNVB en de voetbalverenigingen op Corpus den Hoorn, reeds een plan ontwikkeld om de capaciteit op zaterdag te verruimen (Masterplan indeling velden Corpus den Hoorn). In dit plan is vastgelegd dat vanaf het seizoen 2012-2013 op zaterdag van 9.00 tot 19.00 uur gespeeld wordt en het ook mogelijk is om de competitiewedstrijden op de vrijdagavond af te werken. Dit plan kan ook van dienst zijn in andere sportparken, zoals sportpark Esserberg.

Een alternatief voor uitbreiding van de speeltijden op zaterdag, is een betere spreiding van de teams over het weekend. Zoals aangegeven zijn in de huidige situatie vooral op zaterdag de velden vol, terwijl er op zondag nog ruimte is. Op Corpus den Hoorn wordt – indien het trainingscomplex van FC Groningen daar komt – een veld gecreëerd dat geschikt is voor rugby, American Football en veldvoetbal. Dat maakt een beter ruimtegebruik mogelijk, omdat wedstrijden in American Football en rugby (vooral) op de zondag plaatsvinden. Deze mogelijkheid lijkt op de Esserberg ook te bestaan. De aanleg van een kunstgrasveld kan daar een gecombineerd veld creëren voor zowel de rugbysport als het veldvoetbal (ook geschikt voor trainingen). Voor sportpark Hoogkerk wordt aanbevolen om het trainingsveld van natuurgras te vervangen door een kunstgrasveld, dat geschikt is voor zowel wedstrijden als trainingen. Deze

collegebrief 11 okt. 2012 . . .

maatregel maakt efficiënter ruimtegebruik mogelijk en lost het tekort aan wedstrijdvelden op Hoogkerk grotendeels op. Deze aanbeveling is in 2008 ook gedaan.

Op sportpark West End spelen pupillen op niet-officiële velden. Hoewel dit uit reglementair oogpunt wellicht ongewenst is, biedt het wel een praktische oplossing. Waar zich tekorten voordoen die niet kunnen worden aangevuld, bieden dit soort creatieve oplossingen toch uitkomst. Een andere optie bij onmogelijkheden om uit te breiden is om teams uit te laten wijken naar andere sportparken in de gemeente.

Het blijkt dat het aantal juniorenteams in 2011-2012 veel hoger is dan verwacht op basis van de prognoses uit 2008 (en het aantal seniorenteams juist lager). De achtergrond van deze ontwikkeling is niet duidelijk. Het is aan te bevelen om de komende jaren aandacht te blijven houden voor de verdeling tussen jeugd en senioren, vanwege de verdeling van teams over de zaterdag en zondag. Een verdere clustering van teams op zaterdag zal tot gevolg hebben dat tekorten toenemen.

Aangezien uit de berekeningen blijkt dat op bepaalde sportparken het tekort of het overschot aan voetbalvelden in de toekomst verder oploopt, is het van belang dat de gemeente een langetermijnvisie voor de voetbalsport ontwikkelt.

Aanbevelingen voetbal:

- De 'methode Corpus den Hoorn' verder ontwikkelen en tevens invoeren op sportpark Esserberg en sportpark Hoogkerk (aanpassing/verruiming speeltijden zaterdag).
- In gesprek gaan met zaterdagverenigingen om te bepalen of er interesse is om (gedeeltelijk) op zondag te voetballen.
- Creëren van combinatievelden op sportpark Corpus den Hoorn en Esserberg.
- Het trainingsveld van natuurgras op sportpark Hoogkerk omzetten in een kunstgrasvoetbalveld.
- Opstellen van langetermijnvisie voor de voetbalsport.

Hockey

Op basis van de bevolkingsprognose en de ledengroei van de KNHB en de hockeyvereniging GHBS, wordt een tekort aan hockeyvelden geconstateerd. Hoe groot het tekort precies is, hangt samen met de gekozen rekenmethode. Dit advies gaat uit van de berekening die is gemaakt op basis van de ledengroei van GHBS. Deze ledengroei ligt onder die van de landelijke hockeysport. Dit gegeven kan het gevolg zijn van een tekort aan hockeyvelden in de gemeente Groningen. Uit de berekening op basis van de ledengroei van GHBS volgt namelijk dat de gemeente thans een tekort kent van twee hockeyvelden. Het sportpark Corpus den Hoorn beschikt in de huidige situatie over drie hockeyvelden. Volgens de berekening loopt het tekort elke vier jaar op met één extra hockeyveld. De vereniging geeft zelf ook aan over te weinig wedstrijd- en trainingsvelden te beschikken. Momenteel wordt vanwege ruimtegebrek een deel van de jeugdwedstrijden bij andere clubs gespeeld.

collegebrief 11 okt. 2012 . . .

In het 'Masterplan indeling velden Corpus den Hoorn' is onder voorbehoud van financiering een vierde hockeyveld ingepland. De ruimte hiervoor is reeds beschikbaar. Gelet op de groei van de hockeysport is het wenselijk om de financiering van het vierde veld rond te krijgen en te voorkomen dat de ledentoeename stagneert als gevolg van gebrek aan speelvelden. Het aanleggen van een vijfde hockeyveld behoort eveneens tot de mogelijkheden, maar vergt nader ruimtelijk onderzoek. Dit hockeyveld zou in de plaats kunnen komen van één van de twee softbalvelden. Dit is mogelijk, omdat uit berekening blijkt dat de gemeente Groningen een overschot heeft van één softbalveld. Overigens heeft plaatsing van een vijfde hockeyveld op de genoemde locatie waarschijnlijk wel gevolgen voor de wielersbaan.

In 2020 is het aantal benodigde hockeyvelden op zaterdag naar verwachting opgelopen tot zeven, naast vijf bezette velden op zondag. Dat betekent dat er, zelfs bij realisatie van een vierde en een vijfde hockeyveld, op zaterdag sprake zal zijn van een tekort. In dit scenario moet dus gezocht worden naar extra hockeycapaciteit binnen de gemeente Groningen. Deze capaciteit is beschikbaar bij de ACLO op het sportcentrum van de RUG. Vanaf 15 oktober 2012 heeft dit sportcentrum de beschikking over vier kunstgrashockeyvelden. Om het huidige en toekomstige tekort te kunnen opvangen, kan GHBS uitwijken naar de hockeyvelden van de ACLO. De ACLO staat er voor open de velden op zaterdag aan GHBS ter beschikking te stellen. De hockeyvereniging GHBS ziet echter liever dat verenigingsactiviteiten zich zoveel mogelijk op één locatie afspelen. Hoewel dit een begrijpelijk standpunt is, benut de vereniging hierdoor niet alle hockeymogelijkheden die de gemeente Groningen reeds biedt. De gemeente kan bereidheid hiertoe als randvoorwaarde stellen voor investeringen in de hockeysport, zoals de aanleg van extra hockeyvelden op sportpark Corpus den Hoorn.

In 2030 bedraagt het aantal benodigde hockeyvelden op zaterdag tien en op zondag zes. Dat betekent dat dan voor de zaterdag, zelfs na uitbreiding tot vijf velden op sportpark Corpus den Hoorn en ondanks gebruik van één of meer ACLO-velden, alsnog een tekort zal ontstaan. 'Opoffering' van een overtollig softbalveld maakt uitbreiding van het aantal hockeyvelden op Corpus den Hoorn naar vijf mogelijk. Het aanleggen van nog meer hockeyvelden op het betreffende sportpark is geen optie omdat dit gevolgen heeft voor de aanwezige andere sportvelden. Indien de gemeente Groningen kiest voor verdere uitbreiding van het aantal hockeyvelden is de resterende optie om een geheel nieuw hockeycomplex aan te leggen op een nader te bepalen locatie, waar GHBS verder kan uitbreiden of een nieuwe hockeyvereniging activiteiten kan ontplooiën. Dergelijke uitbreiding is vanzelfsprekend afhankelijk van de mogelijkheid tot financiering.

Samenvattend kunnen we stellen dat de aanleg van een vierde hockeyveld prioriteit geniet. Hierin is reeds in het eerder genoemde 'masterplan' voorzien. Daarnaast is het van belang dat de gemeente de komst van een vijfde hockeyveld op het sportpark Corpus den Hoorn opneemt in een langetermijnvisie op hockeycapaciteit in de gemeente Groningen. Het is van belang dat de gemeente zich er hierbij van bewust is dat de te verwachten behoefte aan velden aanzienlijk uiteenloopt, naargelang uitgegaan wordt van een groei gebaseerd op de bevolkingsprognosemethode óf op de ontwikkeling van de ledengroei (van GHBS of hockey in het algemeen). Laatstgenoemde berekeningsmethoden zijn gebaseerd op trendanalyses, die aangeven dat de hockeysport sneller groeit dan op basis van de bevolking verwacht wordt. Het is echter de vraag of deze trend zich op de lange termijn zal voortzetten en de behoefte aan tien

collegebrief 11 okt. 2012 . . .

hockeyvelden in 2030 zal ontstaan. De gemeente staat bij de invulling van de langetermijnvisie voor de keuze te streven naar het voorspelde maximum aantal benodigde hockeyvelden of naar een zelf te bepalen aantal.

Aanbevelingen hockey:

- Volgens de bestaande plannen van de gemeente een vierde hockeyveld aanleggen op sportpark Corpus den Hoorn.
- Stimuleren dat GHBS op zaterdag gebruik maakt van de al bestaande velden van de ACLO (Sportcentrum RUG).
- Het opstellen door de gemeente van een langetermijnvisie hockeysport.

Korfbal

Alle korfbalverenigingen in de gemeente Groningen beschikken over voldoende velden. Dit was in 2008 ook het geval. Destijds werd veel waarde gehecht aan het bestaan van vier korfbalverenigingen die goed waren verspreid over de gemeente Groningen. In 2012 is de populariteit van korfbal afgenomen, waardoor het overschot aan velden verder is toegenomen. De aard en ligging van de velden maken dat deze niet gemakkelijk voor andere onderzochte (buiten)sporten zijn aan te wenden. Toch is het een optie te onderzoeken of een of meer van deze velden (deels) voor andere sporten gebruikt kunnen worden, zoals nu al op sportpark West End gebeurt. Daarbij kan gedacht worden aan gebruik als voetbaltrainingsveld.

Aanbevelingen korfbal:

- Huidige situatie in stand houden.
- Mogelijkheden voor toepassing korfbalvelden voor andere sporten onderzoeken.

Honk- en softbal

Honk- en softbalvereniging BSC Caribe is gevestigd op sportpark Corpus den Hoorn met één honkbalveld en twee softbalvelden. De in 2008 verwachte ledengroei heeft zich niet voorgedaan. Uit de berekeningen blijkt dat er zowel nu als in de periode tot 2030 een overschot is van één softbalveld. Een van de softbalvelden kan dus benut worden voor andere sportdoeleinden, zoals hockey. In het voorgaande is reeds aandacht besteed aan de uitbreidingsmogelijkheden van het aantal hockeyvelden op Corpus den Hoorn, ten koste van één softbalveld.

Aanbevelingen honk- en softbal:

- Overtollig softbalveld vervangen door hockeyveld.

collegebrief 11 okt. 2012 . . .

Tennis

De tennissport in de gemeente Groningen is geprivatiseerd. Dit houdt in dat de verenigingen zelf de tennisbanen beheren. Het oplossen van de geconstateerde tekorten aan tennisbanen in de gemeente is dan ook een verantwoordelijkheid van de verenigingen zelf. De verenigingen hebben reeds ambitieuze plannen voor uitbreiding van het aantal banen. Een deel van het tekort kan worden ondervangen door het plaatsen van meer lichtmasten bij de bestaande tennisbanen.

Aanbevelingen tennis:

- Plaatsen van lichtmasten bij reeds bestaande tennisbanen (door de verenigingen zelf).

Rugby

In Groningen zijn burgerrugbyvereniging Rugby Club Groningen en studentenrugbyvereniging Groningen Studenten Rugby Club actief. In 2008 werd geadviseerd om beide rugbyverenigingen onder te brengen op sportpark Corpus den Hoorn. Gezien de ledengroei van Rugby Club Groningen wordt het veld op de Esserberg echter steeds beter benut. Verplaatsing naar sportpark Corpus den Hoorn past ook niet in het 'Masterplan indeling velden Corpus den Hoorn', dat juist investeert in extra hockey- en voetbalvelden. Het plan voorziet verder in een gecombineerd kunstgrasveld, dat niet alleen geschikt is voor rugby, maar ook voor American Football en veldvoetbal. Dit is verstandig, omdat het huidige rugbyveld op dit sportpark niet optimaal wordt benut. Voor eenzelfde gecombineerde toepassing kan ook op sportpark Esserberg gekozen worden. Overigens is daar nu al een gecombineerd trainingsveld in gebruik voor rugby en voetbal.

Aanbevelingen rugby:

- Ontwikkelingen zoals uitgezet in het 'Masterplan indeling velden Corpus den Hoorn' uitvoeren.
- Gecombineerde toepassing van het rugbyveld mogelijk maken.

Atletiek

De atletiekaccommodatie in het Stadspark voldoet aan de behoefte van de drie verenigingen die hiervan gebruikmaken. Bovendien wordt de accommodatie momenteel gerenoveerd. Het totaal aantal leden van de twee hoofdgebruikers (Groningen Atletiek en studentenatletiekvereniging Vitalis) à 820 biedt nog voldoende mogelijkheden om te groeien tot de norm van 1000 leden is bereikt. Deze groei valt echter de komende jaren nog niet te verwachten. De derde gebruiker, Triathlonvereniging GVAV Rapiditas, heeft 100 leden en maakt slechts één avond in de week

collegebrief 11 okt. 2012 . . .

(gedeeld) gebruik van de accommodatie. Kortom, er is vooralsnog geen reden om uitbouw van de atletiekaccommodatie te overwegen.

Aanbevelingen atletiek:

- De huidige situatie in stand houden.

Binnensport

In de gemeente Groningen zijn in 2012 dertien sporthallen in gebruik, waarvan er negen geëxploiteerd worden door de gemeente. Uit de draagvlakmethode (maximumvariant) blijkt dat de gemeente Groningen in 2012 een overschot heeft van één sporthal. Dit resultaat doet echter geen recht aan de huidige praktijk, waarin er geen sprake is van een overschot. Uit de bezettingsgraden en de verhuuroverzichten blijkt dat de sporthallen in de periode oktober tot en met maart nagenoeg volgeboekt zijn. Doordeweeks zijn de meeste sporthallen in deze periode van 's ochtends vroeg tot 's avonds laat volgereserveerd. In de weekenden is meer ruimte beschikbaar in de gemeentelijke sporthallen, met name op de zondagmorgen en de zondagavond. De doordeweekse druk op sporthallen leidt tot capaciteitsproblemen voor het onderwijs en voor de binnensportverenigingen. Volgens inventarisaties van de gemeente en de onderwijsinstellingen O2G2 en VCOG vallen deze problemen voor het basisonderwijs mee. Wel werd geconcludeerd dat een aantal gymzalen te klein of verouderd is. Als gevolg van renovatie van bestaande gymzalen ontstaat in Groningen Zuid een probleem voor het schooljaar 2012-2013. Dit is een tijdelijk knelpunt, waar de gemeente maatregelen voor heeft getroffen.

Van structurelere aard zijn de problemen binnen het voortgezet onderwijs. Door renovatie van de gymzalen van het Zernike College op de locatie Helper Brink ontstaat een tekort aan ruimte om gymlessen aan te bieden. Het Werkman College verwacht door groei van het aantal vmbo-leerlingen in problemen te komen op de nieuwe locatie aan de Kluiverboom, met name omdat vanaf volgend schooljaar de sportruimte in de sporthal van het Alfa College niet meer beschikbaar is. Het Zernike College en het Werkman College zijn de twee Topsport Talentscholen uit de gemeente Groningen. Beide scholen ervaren problemen bij het faciliteren van de talenttrainingen aan leerlingen met een LOOT-status. Deze problematiek speelt uitsluitend bij de binnensporten. Voor een aantal talenttrainingen kan geen locatie worden gevonden en het Zernike College wijkt voor zijn korfbal- en zwemtalenten uit naar een omliggende gemeente. De topsportcoördinatoren van beide scholen geven aan dat zij een grote versnippering ervaren en geen mogelijkheid zien om andere binnensporten (zoals unihockey) te faciliteren. Uit de interviews met bestuursleden van de grote binnensportverenigingen blijkt ook veel versnippering in het gebruik van binnensportaccommodaties en een aantal van deze verenigingen werkt noodgedwongen met een ledenstop.

Vanaf 2016 laten ook de berekeningen een tekort aan binnensportruimte zien. Als gevolg van de sloop van de tijdelijke sporthal in Karding en die van de 'oude ALO' is voor 2016 een tekort van één sporthal geraamd, oplopend tot twee sporthallen in 2020 en 2030. Bovengenoemde capaciteitsproblemen nemen dus de komende jaren toe. Bovendien is nog niet duidelijk wat er gaat gebeuren met de sporthal in de Wijert. Zolang hierover nog geen zekerheid bestaat, is het

collegebrief 11 okt. 2012 . . .

raadzaam de sloop van de 'oude ALO' uit te stellen om capaciteitsproblemen te voorkomen. Als een nieuwe sporthal is gerealiseerd, kan alsnog worden besloten tot een eventuele sloop. Gezien de hiervoor genoemde uitkomsten van de draagvlakmethode lijkt het verstandig om de nieuwbouwplannen snel te concretiseren. Een optie is het realiseren van een structurele voorziening in Kardinge, die ook een structurele oplossing biedt voor het tekort van trainingsmogelijkheden bij Topsport Talentscholen in de gemeente.

In de huidige situatie is het van belang om tot een eenduidiger en transparanter verhuurbeleid te komen, dat prioriteiten stelt en duidelijke keuzes maakt die aansluiten bij de politieke ambities. Scherpere toewijzingsregels moeten uitwijzen welke gebruikers voorrang krijgen, of en waar eventueel ruimte is voor nieuwe gebruikers (sportverenigingen), welke gebruikers de beschikking krijgen over de primetime-uren en wat de minimale bezetting is voor een bepaalde sporthal. Uit een inventarisatie van de gemeente blijkt dat de daadwerkelijke bezetting van sporthallen en gymzalen lager ligt dan de percentages die zijn gebaseerd op de verhuuroverzichten. Gebruikers van binnensportaccommodaties staan uren niet graag af en blijven op basis van het gewoonterecht een bepaalde accommodatie huren. Flexibilisering of afschaffing van het gewoonterecht kan zorgen voor een effectiever gebruik van de huidige binnensportvoorzieningen. Een digitaal toewijzingsstelsel voor de sporthallen, zoals bijvoorbeeld dat van de ACLO, kan daarbij een goed hulpmiddel zijn.

Wanneer de gemeente scherper toeziet op het daadwerkelijke gebruik van de sporthallen, kan zij meer inzicht verkrijgen in de bezettingsgraden per dagdeel. Het huidige stelsel (AVmanager) geeft deze informatie per sporthal niet. Gedetailleerdere informatie geeft inzicht in de mogelijkheden voor herallocatie om de effectiviteit in het (mede)gebruik van sporthallen te verhogen. De gebruikers kunnen dan opnieuw worden gekoppeld aan een bepaalde sporthal of gymzaal op basis van hun voorkeuren en kenmerken. Uit de interviews met de gemeente en de kaderleden van binnensportverenigingen blijkt dat grote binnensportverenigingen op een avond dat zij een sporthal gebruiken deze soms tussentijds voor één uur moeten verlaten om plaats te maken voor een kleinere sportvereniging. Zowel de verenigingen als de gemeente ervaren deze situatie als bijzonder vervelend. Door flexibilisering of afschaffing van het gewoonterecht en een effectieve herallocatie kan deze problematiek worden opgelost, juist omdat de gemeente meent dat de gymzalen in de avonduren niet optimaal worden gebruikt.

Het blijkt dat de bezetting van gymzalen op een aanzienlijk lager niveau ligt dan die van de sporthallen. Wellicht is het mogelijk met redelijke investeringen een aantal gymzalen in de gemeente voor een sportspecifieker gebruik geschikt te maken. Het verhogen van het plafond kan bijvoorbeeld bijdragen aan een groter medegebruik van een gymzaal. Ook de gymzalen bij het voortgezet onderwijs moeten hierin worden meegenomen. Het is daarnaast raadzaam om te onderzoeken waar leden van bepaalde sportverenigingen vandaan komen, zodat eventuele verplaatsingen van sportverenigingen ook daadwerkelijk effectief zijn en bepaald kan worden in welke gymzalen investeringen of aanpassingen voor bepaalde sporten gerechtvaardigd zijn. Door de herallocatie is het wellicht ook mogelijk meer clubavonden voor binnensportverenigingen in te plannen. Uit de interviews blijkt dat deze wens zowel bij de grote binnensportverenigingen leeft als bij de gemeente.

Bij de herallocatie is het van belang eveneens oog te hebben voor het structurele ruimtetekort dat de Topsport Talentscholen ervaren. Groningen profileert zich als 'City of Talent' en uit de

topsportnota blijkt dat de gemeente de komende jaren wil inzetten op talentontwikkeling. Goede trainingsfaciliteiten voor sporttalenten zijn daarvoor een voorwaarde. Door het gesprek aan te gaan met beide Topsport Talentscholen, kan de gemeente inventariseren welke ruimtebehoefte er bestaat en naar welke oplossingen kan worden gezocht. Mogelijkheden zijn bijvoorbeeld:

- Doordat het schoolzwemmen in zijn huidige vorm verdwijnt, ontstaat ruimte om de zwemtrainingen voor de zwemtalenten en waterpoloërs van het Zernike College in Groningen aan te bieden.
- De Topsport Talentscholen kunnen gebruik maken van gymzalen van andere scholen waar ruimte ontstaat door de verwachte leerlingenrimp binnen het voortgezet onderwijs. Het is hiertoe van belang om de leerlingtellingen per school actueel te houden.
- De scholen kunnen zoeken naar particuliere sportruimte binnen de gemeente. De gemeente kan deze particuliere initiatieven ondersteunen met subsidies en moet dit duidelijk communiceren.
- De Topsport Talentscholen kunnen een samenwerking aangaan met het Hanze Instituut voor Sportstudies. Een win-winsituatie ontstaat wanneer de sporttalenten van de Topsport Talentscholen gebruikmaken van de sportfaciliteiten en tevens participeren in de onderzoeksprogramma's van dit instituut. Ook is denkbaar dat studenten vanuit hun onderwijsprogramma worden ingezet bij deze talenttrainingen.
- Wanneer vanwege de herallocatie bepaalde gymzalen worden aangepast op een sportspecifieker gebruik, kunnen Topsport Talentscholen daarvan ook profiteren.
- Bij eventuele realisatie van nieuwbouw van sporthallen is het raadzaam om rekening te houden met de behoefte van Topsport Talentscholen en met de eisen aan sporthallen om ze geschikt te maken voor topsporttrainingen.

Uit de maandelijkse verhuuroverzichten blijkt dat op de zondagmorgen en zondagavond nog veel ruimte beschikbaar is in de sporthallen. Een eerste stap is om duidelijk te communiceren met gebruikers dat deze dag veel mogelijkheden biedt. Een mogelijke vervolgstap is om de zondag financieel aantrekkelijker te maken door middel van subsidies of een daltarief. Het is ook mogelijk om de primetime-uren juist aan te bieden tegen een hoger tarief. Het creëren van speciale clubavonden op doordeweekse avonden wordt dan ook een investering van de verenigingen zelf. Als onderdeel van een transparant verhuurbeleid moet deze eventuele tariefwijziging tijdig met de gebruikers van binnensportaccommodaties worden gedeeld. Het is daarbij van belang om de gebruikers te wijzen op de al bestaande subsidiemogelijkheden bij huur van particuliere sportruimte.

Bovenstaande adviezen zijn vooral gericht op de kwantiteit van de sporthallen en het optimaliseren van het gebruik van de bestaande binnensportaccommodaties. In de dagelijkse praktijk wordt immers een tekort aan binnensportaccommodatie in de gemeente ervaren – een tekort dat in de toekomst steeds nijpender zal worden. De kwaliteit van de al bestaande binnensportaccommodaties mag echter niet uit het oog worden verloren. Uit de interviews met kaderleden van de grote binnensportverenigingen en uit de inventarisatie van de gemeenteraadsfractie van de PvdA komt naar voren dat de schoonmaak en onderhoud van bepaalde sporthallen of gymzalen achterblijft.

Aanbevelingen binnensport:

- ‘Oude ALO’ pas afbreken als nieuwbouw van sporthallen of sportzalen is gerealiseerd.
- Concretiseren van nieuwbouwplannen sporthallen of sportzalen om toekomstig tekort van twee sporthallen te voorkomen.
- Aanscherpen verhuurbeleid: duidelijke toewijzingsregels, eventueel voorrangsbeleid opstellen, eventuele aangepaste tariefstelling en transparantie subsidiemogelijkheden.
- Afschaffen of flexibilisering van gewoonterecht.
- Digitalisering verhuursysteem sporthallen.
- Verbeteren inzicht van gemeente op daadwerkelijke bezetting en bezettingsgraden sporthallen/gymzalen per dagdeel.
- Gymzalen meer geschikt maken voor een sport specifieker gebruik of bestaande gymzalen verbouwen tot sportzalen. De gymzalen behorend bij het voortgezet onderwijs in de gemeente daarbij betrekken.
- Herallocatie gebruikers binnensportaccommodaties. Voorwaarde daarvoor is inzicht hebben in de herkomst van leden van binnensportverenigingen.
- Naar oplossingen zoeken voor ruimtetekort voor talenttrainingen van Topsport Talentscholen.
- Kwaliteit bestaande binnensportaccommodaties niet uit het oog verliezen.

collegebrief 11 okt. 2012 ...

Deel 2: Werkwijze en tabellenoverzicht

Ruimte voor sport in Groningen 2012-2030

collegebrief 11 okt. 2012 . . .

1. Inleiding en werkwijze

1.1 Inleiding

In een landelijk onderzoek naar de rol van sport in collegeprogramma's bij gemeenten werd geconcludeerd dat sport een belangrijke bijzaak is op lokaal niveau¹. Veel gemeenten zien in sport een middel om bij te dragen aan de leefbaarheid in de gemeente, de binding tussen de inwoners en de gezondheid van de inwoners. De basis van het sportbeleid ligt in het mogelijk maken van sportbeoefening, oftewel het faciliteren van sport. Ook het rijk schuift deze faciliterende rol van de overheid nadrukkelijk naar de lokale overheden toe. Dit is overigens niet nieuw, sportfaciliteiten vormen al sinds jaar en dag de grootste kostenpost op de gemeentelijke sportbegroting. In de gemeente Groningen is dat niet anders: het faciliteren van sport is een belangrijk onderdeel van het sportbeleid en de gemeente hecht veel waarde aan een toekomstvisie op dit terrein.

Om goed voorbereid te zijn op de toekomst wil de gemeente Groningen in 2012 een nieuwe structuurvisie voor de sport opstellen waarin het sportaccommodatiebeleid een belangrijke rol speelt. Voor dit doel wenst de gemeente het eerder gehouden onderzoek naar de ruimte voor sport uit 2008 te herhalen. In de Sportvisie 2010-2020 is bovendien opgenomen dat de gemeente Groningen iedere vier jaar een ruimteonderzoek uitvoert om grip te houden op veranderingen in de behoefte aan ruimte voor sport nu en in de toekomst. De afgelopen jaren hebben verschillende uitbreidingen in de ruimte voor sport plaatsgevonden, waarmee deels is ingespeeld op de geconstateerde behoefte uit het onderzoek 'Ruimte voor sport in Groningen' uit 2008. Het huidige onderzoek moet zicht geven in de huidige vraag naar sportaccommodaties en onder andere op basis van deze huidige vraag en bevolkingsontwikkelingen ramingen opstellen voor de toekomstige ruimtebehoefte voor sport. De interesse gaat uit naar de benodigde binnensportaccommodaties en de behoefte aan sportvelden (voor voetbal, hockey, korfbal, tennis, rugby en atletiek).

1.2 Onderzoeksvragen

De Gemeente Groningen gaf het Mulier Instituut opdracht de benodigde ruimte voor sport in Groningen te berekenen op basis van het rekeninstrument ruimtebehoefte sport dat al eerder is toegepast in de gemeente Groningen en in andere gemeenten (o.a. Den Haag, Tilburg, Maastricht, Utrecht, Amersfoort en Houten). In dit onderzoek wordt aanvullend op het rekeninstrument voor de buitensporten de binnensportruimte nadrukkelijker in de analyse betrokken.

¹ Hoekman, R. & Gijsbers, M. (2010). *Sport in collegeprogramma's: belangrijke bijzaak. Analyse van sport in collegeprogramma's gemeenten 2010-2014*. 's-Hertogenbosch: W.J.H. Mulier Instituut.

collegebrief 11 okt. 2012 . . .

De vragen die in dit rapport beantwoord worden, luiden:

1. Wat is de vraag naar velden voor voetbal, hockey, tennis, korfbal en honk-/softbal in de periode 2012-2030 in de gemeente Groningen, en welke overschotten/tekorten doen zich naar verwachting voor, uitgaande van het aanbod in 2012?
2. Wat is de vraag naar atletiekbanen en rugbyvelden in de periode 2012-2030 in de gemeente Groningen en welke overschotten/tekorten doen zich naar verwachting voor, uitgaande van het aanbod in 2012?
3. Wat is de vraag naar sporthallen en sportzalen in de gemeente Groningen in de periode 2012-2030 en welke overschotten/tekorten doen zich naar verwachting voor, uitgaande van het aanbod in 2012?

Waar relevant maken we een vergelijking met de uitkomsten van het ruimteonderzoek uit 2008.

1.3 Afbakening

Bij het schetsen van de ruimtebehoefte voor sport richt dit onderzoek zich enkel op de formele sportaccommodaties, die door de gemeente worden verhuurd aan sportverenigingen. Hierbij is geen aandacht voor bijvoorbeeld Cruiff Courts of stadsparken. Bij de berekening van de behoefte aan sportvelden worden in principe alleen de 'burgerverenigingen' meegenomen (uitzondering is de Groninger Studenten Rugby Club).

Omdat Groningen relatief veel studenten kent en een aantal binnensportaccommodaties exclusief voorbehouden is aan de studentensport, wordt bij de analyse van de binnensport naast de berekening van de totale binnensportbehoefte, een berekening uitgevoerd op basis van de bevolkingsomvang exclusief studenten. Deze berekening laat ook de sporthallen die voorbehouden zijn aan de studentensport buiten beschouwing.

De vraag naar sportvelden en binnensportaccommodaties wordt voor 2012, 2016, 2020 en 2030 weergegeven.

1.4 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt een overzicht gegeven van de gehanteerde analysemethoden om de behoefte aan ruimte voor sport in kaart te brengen. Hoofdstuk 3 geeft een tabellenoverzicht van de buitensporten, waarin het benodigd aantal sportvelden in periode 2012-2030 per sporttak staat vermeld. Bij de tabellen is een toelichting op de gepresenteerde gegevens opgenomen.

In het vierde en laatste hoofdstuk staan de binnensportaccommodaties centraal. Er wordt onder andere ingegaan op het verhuurbeleid van de gemeente, de ontwikkelingen in de binnensport in Groningen en de huidige en toekomstige behoefte aan sporthallen. Omdat het onderwijs een belangrijke gebruiker is van de sporthallen (en gymzalen), wordt hieraan extra aandacht besteed.

2. Onderzoeksmethode

2.1 Analysemethoden

De vraag-aanbodanalyse van de ruimte voor sport in de gemeente Groningen wordt uitgevoerd voor de periode 2012-2030. Om de toekomstige ruimtebehoefte vast te stellen, gebruiken we verschillende methoden die overeenkomstig zijn met de gehanteerde methoden in het ruimteonderzoek van 2008 en de best mogelijke raming opleveren van de ruimtebehoefte voor sport.

De gehanteerde analysemethoden gaan zoveel mogelijk uit van harde gegevens. Dat wil zeggen, dat de berekeningen worden gemaakt aan de hand van duidelijk te kwantificeren gegevens zoals teamaantallen/ledenaantallen, bevolkingsprognoses, planningsnormen en draagvlakcijfers. De toekomstverwachtingen worden berekend aan de hand van bevolkingsprognoses. We bepalen de populariteit van deze sporten hierbij aan de hand van de huidige teamaantallen/ledenaantallen. Deze teamaantallen/ledenaantallen vormen de basis voor de analyses, waarbij we uitgaan van huidige verhoudingen tussen aantallen teams/leden per leeftijdscategorie. Mochten er redenen zijn om aan te nemen dat een sporttak een bovengemiddelde groei of daling gaat doormaken in de toekomst, dan worden aanvullende analyses verricht op basis van de verwachte ledenontwikkeling.

De verschillende analysemethoden worden in de volgende paragrafen nader toegelicht.

2.1.1 Methode bevolkingsprognose

De bevolkingsprognosemethode is toegepast bij voetbal, hockey, korfbal, honk-/softbal en tennis, evenals bij de binnensport. Deze methode gaat voor de buitensport uit van de teamaantallen van het seizoen 2011-2012, volgens opgave van de sportverenigingen uit de gemeente Groningen of op basis van de geregistreerde teamaantallen bij de sportbonden. Deze teamaantallen zijn opgehoogd of verlaagd met de verwachte ontwikkeling van de bevolking, waarbij rekening is gehouden met verschillende leeftijdscategorieën (6-11, 12-17, 18+) (zie bijlage tabel B.1). Aan de hand van het verwachte aantal teams is vervolgens via berekening van het aantal SWE-teams¹ en via de planningsnormen van NOC*NSF berekend hoeveel velden/banen er nodig zijn in 2016, 2020 en 2030. Bij tennis wordt niet gerekend met teamaantallen maar met het ledental. Het aantal berekende velden/banen voor de toekomst is afgezet tegen het aantal beschikbare velden/banen volgens de opgave van de gemeente Groningen.

Voor alle sporten is de berekening uitgevoerd op stedelijk niveau. Bij voetbal is daarnaast nog een berekening gemaakt op stadskernniveau, waarbij aanvullend vier sportparken zijn geselecteerd om op basis van bevolkingsontwikkelingen in de stadskernen de behoefte aan velden te berekenen. De berekening op stedelijk niveau levert, wanneer de stad meer dan één

¹ Seniorwedstrijdequivalent-teams, zie paragraaf 2.2

vereniging heeft in de betreffende sporttak, een onderschatting op van de werkelijke behoefte aan velden. Op stedelijk niveau gaan we namelijk uit van de fictieve situatie dat de teams niet gebonden zijn aan een vereniging of accommodatie, maar hun trainingen en wedstrijden op elk veld kunnen houden.

2.1.2 Methode trendextrapolatie

De trendextrapolatie-methode wordt ingezet indien de teamaantallen van een sport over een langere periode bekend zijn. Deze methode is alleen toegepast bij voetbal. Op basis van een overzicht van teamaantallen van 1996 tot en met 2011 is per jaargang de behoefte aan velden berekend. De ontwikkeling in de behoefte aan wedstrijdvelden uit deze jaargangen is middels trendextrapolatie doorgetrokken tot 2030.

2.1.3 Methode ledengroei (percentage)

Bij een aantal sporten is het niet voldoende om uit te gaan van de bevolkingsmatige groei in het aantal sporters, vanwege een stijgende populariteit van de sporttak. Hockey is daar een voorbeeld van. Het aantal hockeyers is de afgelopen jaren in Nederland harder gegroeid dan de bevolking. Om de groeiende populariteit van hockey mee te nemen in de ontwikkeling van de ruimtebehoefte voor deze sport, nemen we daarom ook de ledentalontwikkeling van de KNHB (5%) mee in de toekomstberekening. Ook rekenen we apart met de gemiddelde ledengroei van de hockeyvereniging GHBS (3,96% over afgelopen vijf jaar).

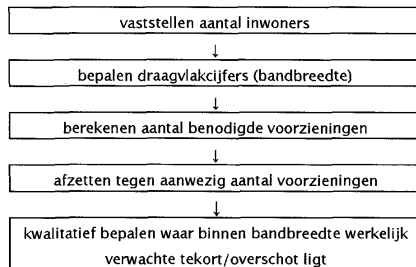
2.1.4 Draagvlakmethode

Voor de berekening van de behoefte aan binnensportaccommodaties is gebruik gemaakt van draagvlakcijfers: het aantal inwoners per voorziening. De gebruikte draagvlakcijfers zijn afkomstig uit de Planologische Kengetallen. Er worden twee draagvlakcijfers gegeven zodat een bandbreedte ontstaat. De maximale variant gaat uit van één sporthal op 15.000 inwoners en de minimale variant van één sporthal op 20.000 inwoners. De bandbreedte omvat zowel de vraag vanuit onderwijs als die vanuit de sportsector en geeft een grove maat weer voor de behoefte. De plaatsbepaling binnen deze bandbreedte is afhankelijk van de aanwezigheid van sportzalen/gymzalen (buffer bij ondercapaciteit), populariteit van de binnensport, bevolkingssamenstelling, onderwijsbehoefte, geschiktheid van gymzalen als buffercapaciteit en ervaringen uit het veld (verenigingen, onderwijs en gemeente).

Het voordeel van de planologische kengetallen is dat deze rekening houden met de onderwijsbehoefte, hetgeen belangrijk is om een redelijk tot goede exploitatie voor sporthallen te realiseren.

De berekende vraag naar sporthallen op basis van de planologische kengetallen wordt afgezet tegen het aanbod. Na het vaststellen van de huidige ruimtebehoefte door middel van de draagvlakcijfers kunnen we met bevolkingsprognosegegevens (van de bevolking van 6 jaar en ouder) (zie tabel B.2 in de bijlage) daarna tevens de toekomstige ruimtebehoefte berekenen. Hierbij is ook aandacht voor het aantal sportzalen/gymzalen en de praktijkervaring van de gemeente Groningen. Voor de volledigheid worden ook berekeningen uitgevoerd waarbij de studentensport en bijbehorende studentenpopulatie buiten beschouwing blijven.

Tabel 2.1 Berekening ruimtebehoefte: draagvlakmethode (sporthallen)

2.1.5 Interviews

Om te bepalen in hoeverre de aanwezige atletiekaccommodatie voldoende ruimte biedt of aanleiding geeft voor aanleg van aanvullende/nieuwe accommodatie, is gesproken met de Atletiekunie over de ontwikkeling van de atletieksport in Groningen en omgeving. Daarnaast wordt uitgegaan van de vuistregel van de Atletiekunie: in een gemeente van 40.000 inwoners of meer is een atletiekbaan nodig¹. Tot slot is door middel van een interview met Groningen Atletiek getoetst of ook de vereniging de inzichten draagt die in het gesprek met de Atletiekunie naar voren komen.

Bij de behoeftebepaling van rugby is op een soortgelijke wijze te werk gegaan. Er is contact gelegd met de twee rugbyverenigingen in Groningen om onder andere de huidige behoefte te vernemen en de groeiverwachtingen in kaart te brengen.

Voor de kwalitatieve bepaling van de ruimtebehoefte binnensport zijn interviews gehouden met diverse organisaties uit het primaire en secundaire onderwijs. Tevens zijn er vraaggesprekken geweest met de gemeente Groningen (beleidsafdeling en WSR) om ervaringen en verwachtingen ten aanzien van de ruimtebehoefte voor (met name) de binnensport te achterhalen.

¹ In de vier grote steden is er meer dan één atletiekaccommodatie, de meeste andere steden hebben maximaal één accommodatie.

2.1.6 Overzicht analysemethoden per sport

De gehanteerde analysemethoden worden hieronder nogmaals per sport weergegeven.

Tabel 2.2 Overzicht gebruikte methoden per sport

	Analyse niveau	Gehanteerde analysemethode
Voetbal	Stadsdeel	Methode bevolkingsprognose
	Stedelijk	
Hockey	Sportparken (4 geselecteerd)	Methode bevolkingsprognose
	Stedelijk	
Korfbal	Stedelijk	Methode ledengroei (percentage) KNHB
		Methode ledengroei (percentage) GHBS
Honk-/softbal	Stedelijk	Methode bevolkingsprognose
Tennis	Stedelijk	Methode bevolkingsprognose (op basis van ledental)
Rugby	Stedelijk	Interview verenigingen, NRB
Atletiek	Stedelijk	Interview verenigingen en Atletiekunie
Binnensport	Stedelijk	Draagvlakmethode en bevolkingsprognose
	Stedelijk exclusief studenten	

2.2 Gebruikte begrippen

Belastingcoëfficiënt

Geeft per type team aan wat de belasting is van dat type team voor het sportveld, met een seniorteam als standaard (belastingcoëfficiënt seniorteam = 1).

Seniorwedstrijdequivalent-teams (SWE-teams)

Op basis van de belastingcoëfficiënt worden de andere teams omgerekend naar seniorteam. Een seniorteam kent een belastingcoëfficiënt van één, terwijl een deel van de jeugdteams een lagere belastingcoëfficiënt kent. Door het aantal jeugdteams te vermenigvuldigen met de eigen belastingcoëfficiënt, wordt de belasting uitgedrukt in de belasting van seniorteam. Het resultaat van de optelling van de jeugdteams (uitgedrukt in de belasting van seniorteam) en de seniorteam wordt het totaal aantal seniorwedstrijdequivalent-teams genoemd. Omrekening van het aantal teams naar het aantal seniorwedstrijdequivalent-teams gebeurt dus met behulp van de belastingcoëfficiënt.

Planningsnorm (NOC*NSF)

De planningsnorm geeft aan, al dan niet per type wedstrijdveld, hoeveel SWE-teams wedstrijden kunnen spelen op dit veld. Bij voetbal en hockey worden verschillende planningsnormen gehanteerd voor zaterdag, zondag en het hele weekend. Deze afwijkende normen zijn gebaseerd op de belasting van de velden. In het geval van voetbal is de planningsnorm voor zaterdag (norm = 5,5) hoger dan voor zondag (norm = 5). Dit komt enerzijds door de mindere belasting van de jeugdteams die op zaterdag actief zijn. Anderzijds

spelen organisatorische zaken een rol (onder andere kleedkamergebruik). De planningsnorm voor het weekend (norm = 9) is geen optelling voor zaterdag en zondag, omdat dit ten koste zou gaan van de kwaliteit van het veld. Met behulp van de planningsnorm wordt bepaald hoeveel velden er nodig zijn.

2.3 Dataverzameling

Voor de dataverzameling bij buitensportverenigingen is gebruik gemaakt van vragenlijsten. Deze vragenlijsten zijn uitgezet bij alle buitensportverenigingen waarvan de contactgegevens door de gemeente Groningen zijn aangeleverd. In bijlage B.3 zijn de verenigingen die de vragenlijst hebben ingevuld weergegeven¹. Omdat de contactgegevens van de binnensportverenigingen niet beschikbaar waren, zijn deze verenigingen niet via vragenlijsten benaderd. Als alternatief is een aantal verenigingen telefonisch geïnterviewd.

De gemeente Groningen heeft een overzicht verstrekt van de aanwezige binnen- en buitensportaccommodaties. Bij de buitensportaccommodaties is inzicht geboden in het aantal sportvelden en de soort ondergrond (natuurgras/kunstgras). Van de binnensportaccommodaties zijn de gemiddelde bezettingsgraden per maand aangeleverd.

De gemeente Groningen verschaft tevens de bevolkingsprognoses tot en met 2030, uitgesplitst naar leeftijdsjaar en wijk. Het Mulier Instituut heeft deze gegevens bewerkt tot de indeling die nodig is voor de berekeningen.

Dit tabellenrapport is opgesteld op basis van de ingevulde vragenlijsten van de sportverenigingen uit Groningen, informatie van sportbonden en de informatie van de gemeente Groningen over de bevolkingsontwikkeling en de aanwezige sportvoorzieningen. Daarnaast zijn aanvullende gesprekken gevoerd met verschillende partijen over de ruimtebehoefte in Groningen. Een overzicht van de gesprekspartners is opgenomen in de bijlage (bijlage B.4).

¹ De respons op de vragenlijsten is vrij laag. Oorzaak kan zijn dat verenigingen onlangs ook voor (vergelijkbaar) onderzoek door de PvdA zijn benaderd.

collegebrief 11 okt. 2012 ...

muller instituut - sociaal-wetenschappelijk sportonderzoek

Tabel 3.1 Voetbal in Groningen per stadsdeel en sportpark - uitgangssituatie seizoen 2011-2012

Stadsdeel Sportparken Centrum / Oude wijken	Velden		Senioren heren				Senioren dames				Aantal teams				Overig		
	natuur- gras	kunst- gras	Za	Zo	Za	Zo	Juniores		Pupillen		F	m	D	E	G	Totaal	
							A	B (mA)	C	mBC							D
Het Noorden	1,0	2,0	9	6	1	0	0	0	0	0	0	1	1	1	0	0	20
Totaal	1,0	2,0	0	9	6	1	0	0	0	0	0	1	1	1	0	0	20
Noordwest																	
De Kring	2,0		2	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	3
De Parrel / Selwerd	1,0	1,5	0,33	4	3	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	8
Hoogkerk	3,0	1,0		5	4	2	0	2	1	5	1	5	15	15	1	0	56
West End	6,5	2,5		12	11	8	0	2	2	6	2	8	13	16	2	0	82
Totaal	12,5	5,0	0,33	23	18	11	0	4	3	11	3	14	28	31	3	0	149
Groningen Zuid																	
Coendersborg	3,0	2,0	2,0	15	9	5	0	1	0	2	0	1	5	4	0	0	42
Corpus den Hoorn	6,0	2,0	2,0	13	10	1	0	2	4	7	0	6	6	6	0	0	55
Essenberg	4,5	3,0	1,0	9	12	2	0	4	8	8	3	10	18	19	0	0	93
Stadspark	1,5	2,0	1,33	7	7	1	0	1	2	3	0	5	8	10	0	0	44
Totaal	15,0	9,0	6,33	44	38	44	0	8	14	20	3	22	37	39	0	0	234
Noorddijk																	
Engelbert	2,0			1	3	0	0	0	1	2	0	1	3	3	0	0	14
Kardinge	6,0	3,0		7	11	1	0	4	6	9	1	14	18	13	0	0	84
Lewenborg		2,0		0	5	1	0	2	1	3	1	4	5	6	0	0	28
Totaal	8,0	5,0	0	8	19	2	0	6	8	14	2	19	26	22	0	0	126
Totaal Groningen*	36,5	21,0	6,66	84	81	23	0	18	25	46	8	56	92	93	3	0	529

* Kunstgrasvelden tellen in de planning dubbel (één wedstrijdveld en één trainingsveld) terwijl oefenvelden buiten beschouwing worden gelaten.
De 36,5 natuurgrasvelden betreffen 28,5 wedstrijdvelden en 7 trainingsvelden. Totaal worden er voor de planning 78,5 velden (= 23,5 * 7 + (21 * 2)) meegenomen.
De wedstrijdcapaciteit is (23,5 * 21) 50,5 velden. De trainingscapaciteit is (7 * 21) 28 velden.

Toelichting tabel 3.2

Op basis van de stedelijke gegevens (en NOC*NSF-normen) is het huidige aantal voetbalvelden in de gemeente Groningen toereikend om in de stedelijke behoefte aan voetbalvelden te voorzien; er is een overschot van negen voetbalvelden. Dit overschot wordt met name veroorzaakt door een overschot van 7,5 trainingsvelden. Daarnaast is er een overschot van één wedstrijdveld.

Bij een ongewijzigd aanbod aan voetbalvelden en een toenemende behoefte hieraan (veroorzaakt door de bevolkingsontwikkeling), ontstaat er in de periode 2012-2030 gestaag een tekort aan wedstrijdvelden. Hoewel vraag en aanbod in 2016 nog in evenwicht zijn, treedt er in 2020 een tekort op van één wedstrijdveld. In 2030 is dit opgelopen naar een tekort van twee wedstrijdvelden (een aanbod van 50 wedstrijdvelden en een behoefte van 52 wedstrijdvelden). Over de gehele periode loopt ook de vraag naar trainingsvelden op, maar in 2030 is er desondanks nog een overschot van 6,5 trainingsvelden.

Tabel 3.2 gaat uit van de fictieve situatie dat een team niet aan een vereniging of accommodatie gebonden is, maar haar wedstrijden en trainingen kan houden op elk voetbalveld in gemeente Groningen. Planologisch gezien is dit de ideale situatie, maar het is niet de realiteit. De clubs spelen op verschillende parken in de stad en op elk park zijn overschotten of tekorten die praktisch gezien niet bij elkaar kunnen worden opgeteld of van elkaar afgetrokken. Meestal is er sprake van een lichte onderbezetting van een park. De prognose geeft daarom een overschatting van het overschot aan velden. Dit wordt zichtbaar als we de analyses van stedelijk niveau naar stadsdeelniveau verplaatsen (zie tabel 3.3).

Tabel 3.3 Voetbal in Groningen per stadsdeel/m 2030 volgens bevolkingsprognosemethode

Jaar	Aantal teams												Behoeftes aan velden			Resultaat				
	Senioren heren		Senioren dames		Junioren			Pupillen			Overig		Wedstrijd	Training Totaal	Aanbod	Behoeftes	Overschot / tekort			
	Za	Zo	Za	Zo	A	B (mA)	C	mBC	D	E	F	mD						G		
Centrum / Oude wijken																				
2012	9	6	1	0	0	0	1	0	1	1	1	0	0	20	2	1,06	1	3	5	2
2016	9,46	6,31	1,05	0	0,00	0,00	1,17	0,00	1,13	1,13	1,13	0,00	0	21,37	3	1,13	1	4	5	1
2020	9,61	6,40	1,07	0	0,00	0,00	1,16	0,00	1,22	1,22	1,22	0,00	0	21,90	3	1,15	1	4	5	1
2030	9,67	6,45	1,07	0	0,00	0,00	1,24	0,00	1,24	1,24	1,24	0,00	0	22,14	3	1,16	1	4	5	1
Noordwest																				
2012	23	18	11	0	4	3	11	3	14	28	31	3	0	149	14	5,56	6	20	22,5	2,5
2016	22,79	17,83	10,90	0	4,10	3,08	11,29	3,08	13,27	26,53	29,38	2,84	0	145,09	14	5,48	6	20	22,5	2,5
2020	24,78	19,40	11,85	0	4,25	3,19	11,69	3,19	13,41	26,81	29,68	2,87	0	151,13	14	5,80	6	20	22,5	2,5
2030	26,37	20,64	12,61	0	4,45	3,34	12,25	3,34	14,88	29,75	32,94	3,19	0	163,75	15	6,22	6	21	22,5	1,5
Groningen Zuid																				
2012	44	38	9	0	8	14	20	3	22	37	39	0	0	234	22	9,49	10	32	33	1,0
2016	38,28	33,06	7,83	0	9,82	17,18	24,55	3,68	27,44	46,15	48,64	0,00	0	256,63	24	9,76	10	34	33	-1,0
2020	40,26	34,77	8,24	0	9,96	17,43	24,91	3,74	26,49	44,54	46,95	0,00	0	257,29	24	9,95	10	34	33	-1,0
2030	42,50	36,71	8,69	0	9,78	17,11	24,44	3,67	26,58	48,07	50,67	0,00	0	270,21	25	10,37	11	36	33	-3,0
Noorddijk																				
2012	8	19	2	0	5	8	14	2	19	26	22	0	0	126	11	4,55	5	16	18	2
2016	7,49	17,79	1,87	0	5,82	7,76	13,58	1,94	18,69	25,58	21,64	0,00	0	122,18	10	4,38	5	15	18	3
2020	7,16	17,01	1,79	0	5,52	7,36	12,87	1,84	18,01	24,65	20,86	0,00	0	117,07	10	4,19	4	14	18	4
2030	7,21	17,12	1,80	0	5,41	7,21	12,62	1,80	17,65	24,15	20,43	0,00	0	115,40	10	4,14	4	14	18	4

Toelichting tabel 3.3

Wanneer de berekeningen per stadsdeel worden uitgevoerd, blijkt de behoefte aan voetbalvelden op een ander niveau te liggen. Op een kleiner schaalniveau wordt immers, mede door afronding ($\geq 0,25 = 1$), een grotere totale behoefte gemeten. Daarnaast kan een tekort aan velden in het ene stadsdeel op stedelijk niveau ogenschijnlijk worden opgeheven door een overschot in een ander stadsdeel. Door analyses op stadsdeelniveau ontstaat beter zicht op de behoeften in verschillende delen van de stad. Overigens dient opgemerkt te worden dat het mogelijk is dat een stadsdeel een overschot kent, terwijl één of zelfs meerdere sportparken in dat stadsdeel velden tekort hebben. Hieronder volgt een beschrijving van de resultaten van de analyse op stadsdeelniveau.

Stadsdeel Centrum/Oude Wijken heeft met het huidige aanbod van drie wedstrijdvelden en twee trainingsvelden momenteel voldoende velden beschikbaar. Ook voor de periode tot 2030 worden er geen tekorten verwacht. In 2012 is er een overschot van één trainingsveld en dit overschot blijft constant tot 2030.

In stadsdeel Noordwest bevinden zich momenteel 14,5 wedstrijdvelden en acht trainingsvelden. Hoewel er in de periode 2012-2020 een overschot is van 0,5 wedstrijdveld, treedt er volgens de prognose in 2030 een licht tekort op van 0,5 wedstrijdveld. Over de gehele periode van nu tot 2030 is er een overschot van twee trainingsvelden.

Het (lichte) overschot van stadsdeel Noordwest komt voort uit het overschot op de sportparken De Kring en De Parrel/Selwerd. Zo beschikt De Kring over twee natuurgrasvelden die door slechts twee zaterdagelftallen en een D-team worden gebruikt. De Parrel/Selwerd heeft één natuurgras- en 1,5 kunstgrasveld waar vier zaterdag-, en drie zondagteams en een damesteam gebruik van maken.

Sportpark West End, gelegen in stadsdeel Noordwest, heeft een huidig aanbod van 6,5 natuurgras- en 2,5 kunstgrasvelden, en een korfbalveld dat gebruikt wordt voor voetbaltrainingen. Bovendien spelen pupilleneftallen op Sportpark West End op een onofficieel veld.

Sportpark Hoogkerk heeft een licht tekort aan velden (zie tabel 3.4 en toelichting) wat de komende jaren nog iets zal oplopen.

Hoewel zich nu nog slechts een klein tekort van 0,5 wedstrijdveld voordoet in stadsdeel Groningen Zuid, geeft de prognose weer dat er vanaf 2016 2,5 wedstrijdvelden te weinig zijn. Er zijn momenteel 21,5 wedstrijdvelden, terwijl er in 2016 24 benodigd zijn. Ook in 2020 bedraagt het tekort 2,5, om in 2030 op te lopen naar 3,5 wedstrijdvelden. Er is over de gehele periode 2012-2030 een klein overschot aan trainingsvelden.

Het stadsdeel Noorderdijk heeft op dit moment met elf wedstrijdvelden geen overschot of tekort aan wedstrijdvelden, maar vanaf 2016 tot 2030 wordt er volgens de prognose een overschot verwacht van één wedstrijdveld. De zeven trainingsvelden leveren op dit moment een overschot van twee velden. Vanaf 2020 stijgt het teveel naar drie trainingsvelden.

Tabel 3.4a Voetbal op drie sportparken (Hoogkerk, Esserberg en Kardinge) t/m 2030 volgens bevolkingsprognosemethode

Jaar	Aantal teams												Behoeftes aan velden			Resultaat				
	Senioren heren			Senioren dames			Junioren			Pupillen			Overig	Totaal	Wedstrijd	Training	Behoeftes Aanbod*	Overschot / tekort		
	Za	Zo	Zo	Za	Zo	Zo	A, B (mA)	C	mBC	D	E	F							mD	G
Hoogkerk**																				
2012	5	4	2	0	2	1	5	1	5	15	15	1	0	56	4,5	1,75	2,0	7	5	-1,5
2016	4,95	3,96	1,98	0	2,05	1,03	5,13	1,03	4,74	14,21	14,21	0,95	0	54,25	4,5	1,72	1,5	6	5	-1,0
2020	5,39	4,31	2,16	0	2,13	1,06	5,32	1,06	4,79	14,36	14,36	0,96	0	55,89	4,5	1,80	2,0	7	5	-1,5
2030	5,73	4,59	2,29	0	2,23	1,11	5,57	1,11	5,31	15,94	15,94	1,06	0	60,88	5,0	1,94	2,0	7	5	-2,0
Esserberg**																				
2012	9	12	2	0	4	8	8	3	10	18	19	0	0	93	8,0	3,36	3,5	12	10,5	-1,0
2016	7,83	10,44	1,74	0	4,91	9,82	9,82	3,68	12,47	22,45	23,70	0,00	0	106,86	9,5	3,66	3,5	13	10,5	-2,5
2020	8,24	10,98	1,83	0	4,98	9,96	9,96	3,74	12,04	21,67	22,87	0,00	0	106,27	9,5	3,70	3,5	13	10,5	-2,5
2030	8,69	11,59	1,93	0	4,89	9,78	9,78	3,67	12,99	23,39	24,68	0,00	0	111,38	9,5	3,83	4,0	14	10,5	-3,0
Kardinge																				
2012	7	11	1	0	4	6	9	1	14	18	13	0	0	84	8	3,05	3	11	12	1
2016	6,56	10,30	0,94	0	3,88	5,82	8,73	0,97	13,77	17,71	12,79	0,00	0	81,47	7	2,93	3	10	12	2
2020	6,27	9,85	0,90	0	3,68	5,52	8,28	0,92	13,27	17,06	12,32	0,00	0	78,06	7	2,80	3	10	12	2
2030	6,31	9,91	0,90	0	3,61	5,41	8,11	0,90	13,00	16,72	12,07	0,00	0	76,94	7	2,78	3	10	12	2

**Hoogkerk heeft 3 wedstrijden, Esserberg heeft 7 wedstrijden en 3 trainingsoorden, Kardinge heeft 8 wedstrijden en 4 trainingsoorden.

**Bij Hoogkerk en Esserberg is het resultaat op basis van halve velden weergegeven omdat ook halve velden aangeboden worden. Bij afronding op hele velden zou een cijfer beeld ontstaan.

Tabel 3.4b Voetbal op sportpark Corpus den Hoorn t/m 2030 volgens bevolkingsprognosemethode

Jaar	Aantal teams												Behoeftes aan velden			Resultaat				
	Senioren heren			Senioren dames			Junioren			Pupillen			Overig	Totaal	Wedstrijd	Training	Behoeftes Aanbod*	Overschot / tekort		
	Za	Zo	Zo	Za	Zo	Zo	A, B (mA)	C	mBC	D	E	F							mD	G
Corpus den Hoorn*																				
2012	13	10	1	0	2	4	7	0	6	6	6	0	0	55	5,5	2,43	2,5	8	8	0,0
2016	11,31	8,70	0,87	0	2,43	4,91	8,59	0,00	7,48	7,48	7,48	0,00	0	59,29	6,0	2,48	2,5	9	8	-0,5
2020	11,00	9,15	0,92	0	2,49	4,98	8,72	0,00	7,22	7,22	7,22	0,00	0	59,82	6,0	2,54	2,5	9	8	-0,5
2030	12,56	9,66	0,97	0	2,44	4,89	8,55	0,00	7,80	7,80	7,80	0,00	0	62,45	6,5	2,63	2,5	9	8	-1,0

*Corpus den Hoorn heeft 6 wedstrijden en 3 trainingsoorden.

Toelichting tabel 3.4a en 3.4b

De gemeente Groningen selecteerde in 2008 drie sportparken voor nader onderzoek, te weten sportpark Hoogkerk, sportpark Esserberg en sportpark Karding. Ook in 2012 zijn deze sportparken nader onderzocht. Op verzoek van de gemeente Groningen ook een aparte analyse verricht bij sportpark Corpus den Hoorn. De gegevens over deze vier sportparken moeten meer inzicht bieden in de opbouw van overschotten en tekorten in de verschillende stadsdelen.

Sportpark Hoogkerk (onderdeel stadsdeel Noordwest met overschot van 2,5 velden in 2012)

Sportpark Hoogkerk bevindt zich in een stadsdeel met een overschot aan velden, maar kent zelf daarentegen een licht tekort aan velden. In de huidige situatie leveren de drie wedstrijdsvelden en twee trainingsvelden een tekort op van 1,5 wedstrijdsveld en een evenwichtssituatie qua trainingsvelden. Hoewel er in 2016 een klein overschot is van 0,5 trainingsveld, blijft er een tekort bestaan van 1,5 wedstrijdsveld. In 2020 is het tekort volgens de prognoses nog steeds 1,5 wedstrijdsveld en is de evenwichtssituatie qua trainingsvelden weer hersteld. In 2030 loopt het tekort van sportpark Hoogkerk op naar twee wedstrijdsvelden.

Sportpark Esserberg (onderdeel stadsdeel Groningen Zuid met overschot van 1 veld in 2012)

Sportpark Esserberg heeft met name een tekort aan wedstrijdsvelden. De huidige situatie, met zeven wedstrijdsvelden, levert een tekort op van één wedstrijdsveld. Vanaf 2016 tot 2030 wordt er een constante behoefte van 9,5 wedstrijdsvelden geconstateerd. Dit is een tekort van 2,5 wedstrijdsvelden. Voor wat betreft trainingsvelden doet zich pas vanaf 2030 een tekort voor van 0,5 trainingsveld. Tot dan zijn er precies genoeg trainingsvelden beschikbaar om aan de behoefte te voldoen.

Sportpark Karding (onderdeel stadsdeel Noorddijk met overschot van 2 velden in 2012)

Sportpark Karding beschikt over acht wedstrijdsvelden en vier trainingsvelden, waarmee in de huidige situatie er voldoende wedstrijdsvelden zijn, en een overschot van één trainingsveld. Volgens de prognose blijft het overschot van één trainingsveld tot 2030 stabiel en treedt er op sportpark Karding vanaf 2016 ook een overschot op van één wedstrijdsveld.

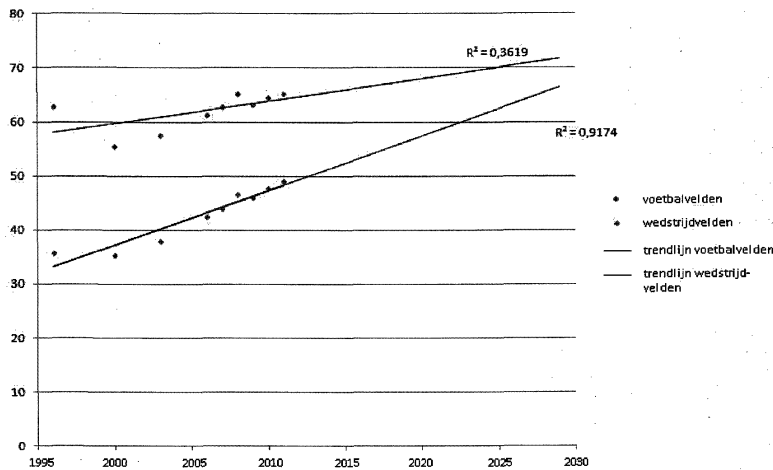
Sportpark Corpus den Hoorn (onderdeel stadsdeel Groningen Zuid met evenwichtssituatie in 2012)

Tabel 3.4b laat zien dat er momenteel een evenwichtssituatie bestaat op sportpark Corpus den Hoorn tussen de ruimtebehoefte van de teams en het aanbod van velden. Er is echter in 2012 een behoefte aan 5,5 wedstrijdsvelden tegenover een aanbod van vijf, en een behoefte aan 2,5 trainingsvelden tegenover een aanbod van drie. De evenwichtssituatie vertekent dus door het bij elkaar optellen van wedstrijd- en trainingsvelden.

De bevolkingsprognose wijst uit dat, terwijl de behoefte aan trainingsvelden gelijk blijft, er in 2016 en 2020 een behoefte aan zes wedstrijdsvelden ontstaat. In 2030 is deze vraag gegroeid naar 6,5 wedstrijdsvelden. Hiermee ontstaat een tekort van één wedstrijdsveld.

Trendextrapolatie voetbal

Ter aanvulling op de analyses op basis van bevolkingsprognose is een trendextrapolatie verricht op basis van historische teamaantallen. De teamaantallen die beschikbaar zijn voor de seizoenen '96-'97, '00-'01, '03-'04 en '06-'07 tot en met '11-'12 zijn hiervoor gebruikt. Onderstaande figuur geeft weer hoe de behoefte aan wedstrijdvelden en de totale behoefte aan voetbalvelden zich op basis van de trendextrapolatie zullen ontwikkelen.

Figuur 3.2 Trendextrapolatie voetbal in Groningen 1996-2030

De behoefte aan voetbalvelden bedraagt in 2030 op basis van de trendextrapolatie 72 velden. Dit betekent dat er een groei wordt verondersteld die onder de bevolkingsmatige groei van voetbal ligt. De prognose op basis van bevolkingsontwikkelingen kwam namelijk uit op een behoefte van 74 voetbalvelden in 2030. Dat de behoefte aan voetbalvelden op basis van de trendextrapolatie lager uitkomt is niet heel verwonderlijk. Vanaf het seizoen 2006/2007 is er een gematigde groei te zien in het totaal aantal voetbalteams en deze ligt onder de bevolkingsgroei in de gemeente Groningen.

Op basis van de trendextrapolatie wordt een explosieve groei verwacht voor het aantal wedstrijdvelden. De behoefte aan wedstrijdvelden wordt voor 2030 geschat op 67 wedstrijdvelden, een aantal dat bijna overeenkomt met de behoefte aan voetbalvelden in het algemeen. Vanaf het seizoen 2000-2001 is er een duidelijke groei te zien in de behoefte aan het aantal wedstrijdvelden, die zich doorzet tot minimaal het huidige seizoen 2011-2012. De explosieve groei in de huidige en toekomstige vraag naar wedstrijdvelden wordt veroorzaakt door 1) de verschuiving van de populariteit bij mannenteams van zondag als wedstrijddag naar zaterdag als wedstrijddag, 2) de toename in jeugdteams en, als laatste maar zeker niet onbelangrijkste, 3) de groeispurt die het vrouwenvoetbal doormaakt. Door deze trends is er met name op wedstrijddag zaterdag veel vraag naar velden. Hiermee moet in de toekomstige planning rekening worden gehouden.

Vergelijking ruimteonderzoek 2008

In dit onderzoek gaan we voor 2012 uit van het huidige aantal voetbalteams. Op basis van dit aantal en de bevolkingsprognose voor 2016 en verder is het aantal voetbalteams in de toekomst voorspeld. Hieronder plaatsen we deze berekeningen in perspectief op basis van de ontwikkeling in de afgelopen vier jaar. Daarbij wordt ingegaan op de (lichte) verschuivingen die zijn waargenomen (zie bijlage B5 voor gedetailleerde informatie over de vergelijking).

De druk op de voetbalvelden is op zaterdag het hoogst, omdat dan zowel de senioren (heren en dames) als de junioren en pupillen voetballen. In de afgelopen vier jaar is de populariteit van voetballen op zondag afgenomen, waardoor 's zondags de velden minder worden benut. Als deze trend zich doorzet, wordt het contrast tussen de 'drukke zaterdag' en de 'rustige zondag' de komende jaren groter. Voor de verschillende soorten teams die op zaterdag spelen, zijn er ontwikkelingen zichtbaar. In onderstaande tabel staan deze ontwikkelingen genoemd met daarbij de gevolgen voor het advies.

Tabel 3.4c Ontwikkeling zaterdagvoetbal

Soort team (zaterdag)	Opmerkingen prognose	Gevolgen voor advies
Heren	Omdat de afgelopen jaren een lichte daling van het aantal herenteams zichtbaar is, ondanks de bevolkingsgroei, is het aannemelijk dat de prognose voor 2016 en verder een bovengrens is, waarbij het daadwerkelijke aantal teams wellicht iets lager zal liggen. Dit zullen echter, naar verwachting, geen grote afwijkingen zijn	Geen
Dames	Damesvoetbal kent, zowel in Groningen als landelijk, een stijgende populariteit. Verwacht mag worden dat het aantal vrouwelijke voetballers zich sterker ontwikkelt dan op basis van de bevolkingsontwikkeling berekend is. De berekende teamaantallen zijn daarmee een ondergrens.	De toename van damesvoetbal zal vooral gevolgen hebben voor het inplannen van de kleedkamers. Op de velden ontstaat er waarschijnlijk ruimte doordat het aantal herenteams afneemt. Op de sportparken waar nu al krapte heerst, bijvoorbeeld Esserberg, zal het inplannen van de damesteams bij voorkeur op zondag plaatsvinden, of anders onderdeel zijn van de nog vast te stellen 'creatieve oplossing' die nodig is voor het inplannen van alle wedstrijden.
Junioren	Als de grote huidige jongste lichte (sterke toename van het aantal E- en F-teams) actief blijft in de vereniging (verminderen drop-out), zal het aantal juniorenteams waarschijnlijk hoger worden dan op basis van de bevolkingsontwikkeling is voorspeld.	De toename van juniorenteams legt extra druk op de toekomstige krapte op de velden. Een creatieve inplanning van de velden wordt hierdoor nog belangrijker.
Pupillen	Het aantal pupillenteams is de afgelopen jaren zo sterk gestegen, dat het onwaarschijnlijk is dat deze groei zich in dezelfde mate zal voortzetten. De stijging van het aantal teams die is voorspeld op basis van de bevolkingsgroei lijkt aannemelijk.	Ook de toename van het aantal pupillenteams vraagt om een creatieve inplanning, wellicht kan er bijvoorbeeld vroeger op de zaterdagochtend gestart worden. Tevens is het van belang te monitoren of de sterke groei van de pupillenteams doorzet en of deze voetballertjes ook allemaal

collegebrief 11 okt. 2012 . . .

doorstromen naar de juniorenteams.

Sinds de meting in 2008 zijn vier grasvelden vervangen door vier kunstgrasvelden. Daarnaast heeft de gemeente Groningen 1,5 wedstrijdveld afgestoten. Door deze veranderingen is het aantal natuurgrasvelden afgenomen van 42 tot 36,5 en is het aantal kunstgrasvelden toegenomen van 17 tot 21.

Het adviesrapport behorend bij het ruimteonderzoek in 2008 omvatte vier voorstellen voor de korte en middellange termijn om de ruimtebehoefte aan voetbalvelden beter af te stemmen op het aanbod. Onderstaande tabel laat zien in hoeverre deze voorstellen tot uitvoering zijn gebracht.

Tabel 3.4d Status voorstellen 'voetbal' ruimteonderzoek 2008

Voorstel	Status
Afstoten natuurgras-wedstrijdveld op Corpus den Hoorn (2009)	Voor Corpus den Hoorn wordt momenteel een plan ontwikkeld voor herindeling velden ('Masterplan indelingen velden Corpus den Hoorn')
Omzetten rugbyveld in kunstgras-voetbalveld op sportpark Esserberg (2010 - 2012)	In plaats van het rugbyveld is het hoofdveld omgezet van natuurgras in kunstgras
Afstoten oefenveld voetbal voor rugbygebruik op sportpark Corpus den Hoorn (2010 - 2012)	Voor Corpus den Hoorn wordt momenteel een plan ontwikkeld met de intentie dat één groot veld beschikbaar komt voor rugby, American Football en veldvoetbal
Omzetten oefenveld in kunstgrasveld op Sportpark Hoogkerk (2020)	(Nog) niet gebeurd

Ruimte voor sport in Groningen 2012-2030

3.2 Hockey

Op basis van 1) de bevolkingsprognose, 2) de ledengroei van de KNHB en 3) de ledengroei van hockeyvereniging GHBS wordt er een tekort aan hockeyvelden in de gemeente Groningen geconstateerd (zie tabel 3.5, tabel 3.6 en tabel 3.7).

Kijkend naar de bevolkingsgroei blijft tot 2020 het huidige tekort van twee hockeyvelden stabiel, maar is dit tekort in 2030 gegroeid tot drie velden.

De afgelopen vijf jaar bedroeg de jaarlijkse ledengroei van de KNHB 5,0 procent. Wanneer deze groei zich tot 2020 voortzet, is er in 2016 een tekort van drie hockeyvelden dat in 2020 oploopt tot vier velden. Voor de periode van 2020 tot 2030 gaat de berekening uit van een afzwakking van de groei tot 3,85%, het groeipercentage de hockeybond in 2008 verwachtte. Met deze groei neemt het tekort in 2030 toe tot zeven hockeyvelden.

De derde rekenmethode baseert zich op de ledenaantallen van hockeyvereniging GHBS, teruggaand tot 2005. Hierbij is een gemiddelde groei van 3,96% geconstateerd. Wanneer deze groei zich bij GHBS voortzet, is er in 2016 een tekort van drie velden, in 2020 van vier velden en in 2030 van zeven velden. Omdat er de afgelopen jaren reeds een tekort was aan hockeyvelden in de gemeente Groningen, is de kans zeer groot dat de groei van GHBS is geremd door dit tekort. Bij een groter aantal beschikbare velden was de ledengroei waarschijnlijk ook groter geweest. Wanneer er nieuwe hockeyvelden worden aangelegd, zal de gemiddelde groei van GHBS zich hoogstwaarschijnlijk in minimaal eenzelfde tempo doorzetten.

De berekening die is gemaakt op basis van de ledengroei van GHBS is in onze ogen een goede voorspeller voor de toekomst en geeft sowieso de minimale behoefte weer aan hockeyvelden in de gemeente Groningen. Er is, concluderend, een bestaand tekort van twee hockeyvelden. Daarbovenop moet er elke vier jaar een extra hockeyveld bijkomen om aan de vraag te voldoen.

GHBS geeft zelf aan te weinig capaciteit aan wedstrijd- en trainingsvelden te hebben. Ook is het aantal kleedkamers niet toereikend. Momenteel wordt vanwege ruimtegebrek een deel van de jeugdwedstrijden gespeeld bij andere clubs (buiten Groningen).

Tabel 3.5 Hockey in Groningen t/m 2030 volgens bevolkingsprognosemethode

Jaar	Aantal velden		Aantal teams				Behoeftes aan velden		Resultaten			
	Vereniging	Kunstgras	Senioren	Junior ABC	Pupillen D	Pupillen EF	Totaal	Zondag	Zaterdag	Huidig aanbod	Overschot / tekort	Afgerond
2012	GHBS	3	28	21	18	18	85	3,11	4,83	3	-1,83	-2
2016	GHBS	3	27,31	22,65	18,88	18,88	87,73	3,03	5,14	3	-2,14	-2
2020	GHBS	3	28,18	22,66	18,89	18,89	88,62	3,13	5,14	3	-2,14	-2
2030	GHBS	3	29,06	23,05	19,93	19,93	91,97	3,23	5,33	3	-2,33	-3

Tabel 3.6 Hockey in Groningen t/m 2020 o.b.v. 5.0% ledengroei KNHB en t/m 2030 o.b.v. 3,85% ledengroei KNHB

Jaar	Aantal velden		Aantal teams				Behoeftes aan velden		Resultaten			
	Vereniging	Kunstgras	Senioren	Junior ABC	Pupillen D	Pupillen EF	Totaal	Max. behoefte Zo	Max. behoefte Za	Huidig aanbod	Overschot / tekort	Afgerond
2012	GHBS	3	28	21	18	18	85	3,11	4,83	3	-1,83	-2
2016	GHBS	3	34,01	25,51	21,87	21,87	103,25	3,78	5,87	3	-2,87	-3
2020	GHBS	3	41,32	30,99	26,56	26,56	125,43	4,59	7,13	3	-4,13	-4
2030	GHBS	3	55,27	41,45	35,53	35,53	167,78	6,14	9,54	3	-6,54	-7

Ruimte voor sport in Groningen 2012-2030

Tabel 3.7 Hockey in Groningen t/m 2030 op basis van ledengroei GHBS van 3,96% per jaar t/m 2030

Jaar	Vereniging	Aantal velden			Aantal teams			Behoefte aan velden			Resultaten		
		Kunstgras	Senioren	Juniororen	Pupillen ABC	Pupillen D	Pupillen EF	Totaal	Zaterdag	Zondag	Huidig aanbod	Overschot / tekort	Afgerond
2012	GHBS	3	28	21	18	18	18	85	3,11	4,83	3	-1,83	-2
2016	GHBS	3	32,70	24,53	21,02	21,02	21,02	127,52	3,63	5,65	3	-2,65	-3
2020	GHBS	3	38,20	28,65	24,56	24,56	24,56	153,96	4,24	6,59	3	-3,59	-4
2030	GHBS	3	56,32	42,24	36,21	36,21	36,21	170,97	6,26	9,72	3	-6,72	-7

Er wordt in Groningen een tekort geconstateerd van twee hockeyvelden en een overschot van één softbalveld. De vraag dringt zich hierbij op of de mogelijkheid bestaat het softbalveld te vervangen voor een hockeyveld. Zowel hockeyclub GHBS als honk- en softbalvereniging BSC Caribe is gelegen op sportpark Corpus den Hoorn. Het betreft in dit geval dus een vermindering van één softbalveld bij BSC Caribe en een toevoeging van één hockeyveld bij GHBS. Een softbalveld is van het thuishonk tot het hek minimaal 60 meter lang en heeft een ronde vorm. Een hockeyveld is 91,4 meter lang en 55 meter breed en heeft een rechthoekige vorm. Bij beide velden moet rekening worden gehouden met ruimte voor omheining. Qua afmetingen is een hockeyveld groter dan een softbalveld. Alleen bij een gunstige ligging kan een softbalveld worden vervangen door een hockeyveld. Dit is op sportpark Corpus den Hoorn niet het geval. De twee softbalvelden maken door hun tegendraadse ligging gebruik van de ronde vorm van het veld en benutten de beschikbare ruimte aldus optimaal. Hierdoor is er echter geen plaats voor een hockeyveld, zonder aanpassingen aan het sportpark te verrichten. Concreet gezegd: wanneer een softbalveld wordt vervangen door een hockeyveld is het noodzakelijk ook het tweede softbalveld te verplaatsen of weg te halen.

De overkoepelende studentensportstichting ACLO heeft op de locatie van Sportcentrum RUG/HG de beschikking over drie kunstgrasvelden en per 15 oktober 2012 zelfs over vier kunstgrasvelden. Twee studentenhockeyverenigingen maken gebruik van deze velden: GCHC en GSHC Forward. Doordeweeks trainen deze studentenverenigingen op de velden en 's zondags gebruiken zij de velden van 's ochtends vroeg tot 's avonds laat voor wedstrijden. Op zaterdag worden de velden slechts incidenteel gebruikt voor korfbal- en lacrosse-activiteiten. GHBS heeft hierdoor de mogelijkheid om op zaterdag uit te wijken naar de velden bij het Sportcentrum.

Zaterdag is bij GHBS uitgerekend de dag met het grootste tekort. Het hockey gaat ervanuit dat negen normteams op zaterdag op een kunstgrasveld kunnen spelen. Hockeyclub GHBS telt momenteel 43,5 normteams op zaterdag, waardoor een behoefte aan 4,8 velden ontstaat. Omdat de huidige accommodatie van GHBS drie velden telt, levert dit een tekort op van 1,8 velden. Op zondag heeft de hockeyclub een behoefte aan 3,1 velden, hetgeen met het huidige aanbod van drie velden kan worden opgevangen.

Wanneer GHBS op zaterdag gebruikmaakt van twee velden bij het Sportcentrum, valt het tekort van 1,8 velden op deze dag weg.

Omdat het hockey in Groningen en dus de behoefte aan hockeyvelden volgens de prognose zullen groeien, is de oplossing om op zaterdag de universiteitsvelden te gebruiken slechts een tijdelijke. Het tekort aan hockeyvelden wordt naar verwachting alleen maar groter. Vooralsnog kunnen de drie velden 's zondags nipt in de behoefte voorzien, maar ook op zondag zal de behoefte stijgen. En op deze dag kan niet worden uitgeweken naar de velden bij het Sportcentrum.

Vergelijking ruimteonderzoek 2008

In het onderzoek uit 2008 zijn voor hockey drie berekeningen uitgevoerd. Uiteindelijk is het scenario op basis van de ledengroei GHBS aangewezen als meest waarschijnlijk. Dit scenario ging uit van een groei van 60 leden per jaar, wat zou leiden tot 88 teams in 2012 (35 senioren, 53 junioren/pupillen). In het seizoen 2011-2012 zijn, volgens opgave van GHBS, 85 teams actief (28 senioren, 57 junioren/pupillen). Hoewel het totale aantal teams daarmee niet veel verschilt van de prognose, is de verdeling tussen senioren- en jeugdteams wel opvallend. Het aantal seniorenteam (allemaal spelend op zondag) is gelijk gebleven tussen 2008 en 2012, wat

collegebrief 11 okt. 2012 . . .

betekent dat de groei in leden alleen heeft geleid tot extra jeugdteams, met wedstrijden op zaterdag.

Hiermee is net als bij voetbal een bovenmatige groei bij de jeugd aan de orde.

De druk op de hockeyvelden blijft 's zaterdags het hoogst en jeugdteams spelen daarom op zaterdag geregeld wedstrijden bij andere clubs. Wanneer ook de komende jaren de ledengroei voornamelijk jeugdleden betreft, wordt de druk op de zaterdag nog hoger dan voorspeld. Twee extra velden zijn dan nog niet voldoende om alle wedstrijden op zaterdag te kunnen spelen.

In het adviesrapport uit 2008 zijn voor de korte en middellange termijn vier voorstellen gedaan om de ruimtebehoefte aan hockeyvelden beter af te stemmen op het aanbod. Onderstaande tabel laat zien in hoeverre deze voorstellen tot uitvoering zijn gebracht.

Tabel 3.7a Status voorstellen 'hockey' ruimteonderzoek 2008

Voorstel	Status
Vervanging grasvoetbalveld door kunstgras hockeyveld op Corpus den Hoorn (2009)	Er wordt een plan voor Corpus den Hoorn ontwikkeld, waarin een nieuw kunstgrasveld voor hockey is opgenomen ('Masterplan indeling velden Corpus den Hoorn'). Het is duidelijk dat er behoefte is aan extra hockeyvelden op dit sportpark. De gemeente onderzoekt mogelijke financieringsvormen.
Opening complex Meerstad met twee hockeyvelden en nieuwe hockeyvereniging (2012)	Niet gebeurd. De woningontwikkeling in Meerstad komt niet van de grond, voorlopig is er ook geen reden om daar voorzieningen aan te leggen.
Uitbreiding hockeycomplex Meerstad met één hockeyveld (2018)	Niet gebeurd. De woningontwikkeling in Meerstad komt niet van de grond, voorlopig is er ook geen reden om daar voorzieningen aan te leggen.
Uitbreiding hockeycomplex Corpus Den Hoorn of hockeycomplex Meerstad met één hockeyveld, afhankelijk van actuele ruimtebehoefte en ruimtelijke mogelijkheden sportparken (2024)	Bij GHBS zijn ideeën om een softbalveld op Corpus den Hoorn te vervangen door een hockeyveld. Zonder aanpassingen te verrichten aan het sportpark is dit echter niet mogelijk.

3.3 Korfbal

De gemeente Groningen heeft in de huidige situatie een overschot aan korfbalvelden (tabel 3.8). Over de gehele gemeente gezien is er een overschot van drie korfbalvelden, dat op verenigingsniveau kan worden herleid tot een teveel van één veld bij korfbalvereniging Hoogkerk.

Hoogkerk beschikt over een kunstgras- en een natuurgrasveld. De analyse wijst uit dat het natuurgrasveld overtollig is. Club Brothers heeft één groot kunstgrasveld dat kan worden opgesplitst in één pupillenveld, één aspirantenveld en één seniorenveld. Het veld is als één veld meegenomen in de berekeningen. Hiermee wordt in de behoefte voorzien.

Het gemeentebrede overschot aan velden is het gevolg van de spreiding van korfbal over meerdere sportparken. Wanneer de leden niet over vier maar over twee sportparken waren verdeeld, zou de gemeente het met minder velden afkunnen. De bevolkingsprognose wijst uit dat het gemeentebrede overschot van drie velden in 2030 is afgenomen tot een overschot van twee velden.

Vergelijking ruimteonderzoek 2008

In 2012 zijn er 50 korfbalteams actief in Groningen, vijf meer dan voorspeld in 2008. Het verschil zit met name in de jeugdteams. De verenigingen zitten, met uitzondering van Rog, ruim in hun velden en kunnen extra leden makkelijk opvangen. Rog zit met twaalf teams wel bijna aan een optimale bezetting. Als deze club er nog extra jeugdleden bij krijgt, moet gekeken worden of de inplanning van de wedstrijden nog efficiënter kan.

In het adviesrapport uit 2008 zijn voor de korte en middellange termijn geen voorstellen gedaan voor aanpassing van het aanbod, maar is geadviseerd om het huidige korfballandschap te behouden.

Tabel 3.8 Korfbal in Groningen t/m 2030 volgens bevolkingsprognosemethode

Jaar	Vereniging	Aantallen teams							Behoeftes		Resultaten	
		Senioren zaterdag	Senioren zondag	Junior A	Junior B	Junior C	Junior DEF	Totaal	Totaal	Huidig aanbod	Overschot / tekort	Afgerond
2012	NIC	1	6	2	2	5	16	0,68		1	0,32	0
	Hoogkerk	0	3	2	5	15	1,44	0,56		2*	1,44	1
	Club Brothers	0	3	1	2	1	7	0,31		1**	0,69	0
	Rog	8	0	0	1	3	12	0,98		1	0,02	0
	Totaal	9	12	5	10	14	50	2,10		5	2,90	3
2016	NIC	0,98	5,85	2,16	2,10	5,24	16,33	0,69		1	0,31	0
	Hoogkerk	0	2,93	2,16	5,24	15,57	0,58		2*	1,42	1	
	Club Brothers	0	2,93	1,08	2,10	1,05	7,15	0,32		1**	0,68	2
	Rog	7,80	0	0	1,05	3,15	12,00	0,97		1	0,03	0
	Totaal	8,78	11,71	5,39	10,49	14,69	51,05	2,13		5	2,87	3
2020	NIC	1,01	6,04	2,16	2,10	5,25	16,55	0,70		1	0,30	0
	Hoogkerk	0	3,02	2,16	5,25	15,67	0,59		2*	1,41	1	
	Club Brothers	0	3,02	1,08	2,10	1,05	7,25	0,32		1**	0,68	2
	Rog	8,05	0	0	1,05	3,15	12,25	1,00		1	0,00	0
	Totaal	9,06	12,08	5,40	10,50	14,69	51,72	2,16		5	2,84	3
2030	NIC	1,04	6,23	2,20	2,21	5,54	17,21	0,68		1	0,32	0
	Hoogkerk	0	3,11	2,20	5,54	16,38	0,68		2*	1,32	1	
	Club Brothers	0	3,11	1,10	2,21	1,11	7,53	0,39		1**	0,61	2
	Rog	8,30	0	0	1,11	3,32	12,73	0,97		1	0,03	0
	Totaal	9,34	12,45	5,49	11,07	15,50	51,86	2,28		5	2,72	2

*Hoogkerk heeft 1 kunstgrasveld en 1 natuurgrasveld.

** Club Brothers heeft 1 groot kunstgrasveld onderverdeeld in 1 pupillen-, 1 aspiranten- en 1 seniorenveld.

3.4 Honk- en softbal

De bevolkingsprognose voor soft- en honkbal in Groningen wijst uit dat BSC Caribe, de enige soft- en honkbalvereniging in de gemeente, te maken heeft met een overschot van één softbalveld (tabel 3.9). BSC Caribe heeft momenteel één honkbalveld en twee softbalvelden tot haar beschikking, maar zou voldoende hebben aan één honkbalveld en één softbalveld. Volgens de prognose blijft dit overschot ongewijzigd tot 2030.

Vergelijking ruimteonderzoek 2008

Honk- en softbalclub BSC Caribe heeft in 2012 evenveel teams als in 2008. Dit komt overeen met de prognose uit 2008 en er is daarom geen nuancering van het advies nodig.

Tabel 3.9 Honk- en softbal in Groningen t/m 2030 volgens bevolkingsprognosemethode

Jaar	Vereniging	Aantal normteams		Planingsnorm		Behoeft		Resultaten					
		Honkbal	Softbal	Honkbal	Softbal	Honkbal	Softbal	Aanbod honkbal	Aanbod softbal	Overschot / tekort	Afgerond	Overschot / tekort softbal	Afgerond
2012	BSC Caribe	3	5	8	10	0,38	0,50	1	2	0,63	0	1,50	1
2016	BSC Caribe	2,96	4,93	8	10	0,37	0,49	1	2	0,63	0	1,51	1
2020	BSC Caribe	3,04	5,07	8	10	0,38	0,51	1	2	0,62	0	1,49	1
2030	BSC Caribe	3,14	5,23	8	10	0,39	0,52	1	2	0,61	0	1,48	1

3.5 Tennis

Tennis in de gemeente Groningen

Gemeentebreed heeft de gemeente Groningen momenteel te maken met een tekort van twee tennisbanen (tabel 3.10). Hoewel de bevolkingsprognose uitwijst dat dit tekort tot 2016 constant blijft, wordt er in 2020 een tekort van drie tennisbanen geconstateerd en in 2030 een tekort van vier tennisbanen.

Het tekort doet zich met name voor bij GLTB. In de huidige situatie en in 2016 wordt er bij GLTB een tekort van drie tennisbanen gesignaleerd, oplopend tot een tekort van vier tennisbanen in zowel 2020 als tien jaar later, in 2030. GLTB beschikt over veertien tennisbanen, waarvan er zeven zijn verlicht. Wanneer de club extra banen van verlichting voorziet, voorziet zij reeds voor een gedeelte in aanvulling van het tekort.

Bij GLTV Cream Crackers, inclusief leden van tennisvereniging De Hunze, wordt er een overschot van één tennisbaan geconstateerd; hetgeen aanhoudt tot 2020. Volgens de bevolkingsprognose is er geen overschot meer in 2030.

In de berekeningen zijn de indoorbanen en de tennisbanen die de gemeente particulier verhuurt buiten beschouwing gelaten.

Vergelijking ruimteonderzoek 2008

Het totaal aantal tennislleden in 2012 komt overeen met de prognose uit 2008. Wel is er tussen de verenigingen een verschuiving zichtbaar: GLTV Cream Crackers kent een daling van het aantal seniorenleden, maar een stijging van de junioren, waardoor het totaal aantal leden in 2012 iets lager ligt dan de prognose. GLTB kent juist een relatief grote stijging van het aantal seniorenleden, en een kleine daling van het aantal junioren. Het totaal aantal leden in 2012 is hiermee hoger dan berekend in 2008. Wanneer de hoge groei bij GLTB zich voortzet, zal het huidige tekort van drie banen nog groter worden. LTC Hoogkerk heeft in 2012 twintig leden meer dan verwacht. Dat lijkt niet veel, maar bij de kleine vereniging van 113 leden is dit een relatief hoge groei. Wanneer deze groei doorzet, ontstaat ook voor Hoogkerk een tekort.

In het adviesrapport behorend bij het ruimteonderzoek in 2008 is voor de korte termijn een voorstel gedaan om de ruimtebehoefte aan tennisvelden beter af te stemmen op het aanbod. Onderstaande tabel laat zien in hoeverre dit voorstel tot uitvoering is gebracht.

Tabel 3.9a Status voorstel 'tennis' ruimteonderzoek 2008

Voorstel	Status
Bekijken mogelijkheden voor tennispark in Meerstad (2010)	Niet gebeurd. De woningontwikkeling in Meerstad komt niet van de grond, voorlopig is er ook geen reden om daar voorzieningen aan te leggen.

Tabel 3.9 Tennis in Groningen t/m 2030 volgens bevolkingsprognosemethode

Jaar	Vereniging	Aantal leden			Planningsnorm*			Behoeftes		Resultaten	
		Senioren	Jeugd	Totaal	Jeugd	Senioren	Banen	Huidig Aanbod	Overschot / tekort	Afgerond	
2012	GLTV/Cream Crackers**	1325	196	1521	82	62	22,83	24	1,17	1	
	GLTB	894	226	1120	80	60	16,98	14	-2,98	-3	
	LTC Hoogkerk	94	19	113	70	50	2,04	2	-0,04	0	
	GTV Van Starckenborgh	468	68	536	90	70	7,14	7	-0,14	0	
	Totaal	2781	509	3290	82	62	48,94	47	-1,94	-2	
2016	GLTV/Cream Crackers**	1292,5	211,4	1503,9	82	62	22,52	24	1,48	1	
	GLTB	872,1	243,8	1115,9	80	60	16,86	14	-2,86	-3	
	LTC Hoogkerk	91,7	20,5	112,2	70	50	2,02	2	-0,02	0	
	GTV Van Starckenborgh	456,5	73,3	529,9	90	70	7,05	7	-0,05	0	
	Totaal	2712,8	549,0	3261,8	82	62	48,38	47	-1,38	-2	
2020	GLTV/Cream Crackers**	1333,4	211,5	1544,9	82	62	23,15	24	0,85	1	
	GLTB	899,7	243,9	1143,5	80	60	17,29	14	-3,29	-4	
	LTC Hoogkerk	94,6	20,5	115,1	70	50	2,08	2	-0,08	0	
	GTV Van Starckenborgh	471,0	73,4	544,3	90	70	7,24	7	-0,24	0	
	Totaal	2798,6	549,2	3347,9	82	62	49,70	47	-2,70	-3	
2030	GLTV/Cream Crackers**	1375,1	215,1	1590,3	82	62	23,84	24	0,16	0	
	GLTB	927,8	248,1	1175,9	80	60	17,79	14	-3,79	-4	
	LTC Hoogkerk	97,6	20,9	118,4	70	50	2,14	2	-0,14	0	
	GTV Van Starckenborgh	485,7	74,6	560,3	90	70	7,46	7	-0,46	-1	
	Totaal	2886,2	558,7	3444,9	82	62	51,16	47	-4,16	-4	

* Overdag spelende senioren (dames, gepensioneerden) kennen dezelfde normen als de jeugd. Aangenomen is dat 20 procent van de senioren ook overdag kan spelen.

** Inclusief leden tennisvereniging De Hunze

3.6 Rugby

In Groningen zijn burgerrugbyvereniging Rugby Club Groningen en studentenrugbyvereniging Groningen Studenten Rugby Club actief. Voor beide verenigingen is het huidige en toekomstige ruimtegebruik gepeild.

Groninger Studenten Rugby Club

De Groninger Studenten Rugby Club (GSRC) is gehuisvest op sportpark Corpus ten Hoorn. De rugbyvereniging kent momenteel twee teams. Voor de activiteiten van beide teams beschikt de vereniging over één wedstrijdveld en één (kleiner) trainingsveld (een zg. oefenhoek). Met deze beschikbare ruimte kan GSRC ruimschoots uit de voeten.

Rugby Club Groningen

De burgerrugbyvereniging Rugby Club Groningen is gehuisvest op sportpark Esserberg. De vereniging telt momenteel meer dan 200 leden en heeft drie herenteams, één damesteam, één veteranenteam en enkele jeugdteams. Sinds het ruimteonderzoek in 2008 groeide de vereniging van 140 naar meer dan 200 leden.

Op sportpark Esserberg heeft de vereniging de beschikking over één veld en één oefenhoek.

Vergelijking ruimteonderzoek 2008

In het adviesrapport uit 2008 zijn voor de korte termijn voorstellen gedaan om de ruimtebehoefte aan rugbyvelden beter af te stemmen op het aanbod. Onderstaande tabel laat zien in hoeverre deze voorstellen tot uitvoering zijn gebracht.

Tabel 3.10 Status voorstellen 'voetbal' ruimteonderzoek 2008

Voorstel	Status
Verplaatsing Rugby Club Groningen van sportpark Esserberg naar sportpark Corpus den Hoorn (2010-2012)	Geen plannen op dit terrein.
Omzetten oefenveld voetbal in oefenveld rugby op sportpark Corpus den Hoorn (2010-2012)	Voor Corpus den Hoorn wordt momenteel een plan ontwikkeld (voor 2014) waarbij één groot veld beschikbaar komt voor rugby, American Football en veldvoetbal.

3.7 Atletiek

Atletiek in de gemeente Groningen

Groningen kent drie verenigingen die gebruik maken van de atletiekaccommodatie. De hoofdgebruiker is Groningen Atletiek. De andere twee gebruikers zijn Studentenatletiekvereniging Vitalis en Triathlonvereniging GVAV Rapiditas. De atletiekaccommodatie van Groningen voldoet aan de eisen en is afdoende om in de gemeentelijke behoefte te voorzien.

Ontwikkelingen atletieksport

Groningen Atletiek heeft ongeveer 700 leden, met een gelijke verdeling in het aantal baanatleten en loopSPORTERS (elk 350). De vereniging kent jaarlijks een gestage ledengroei van zo'n vijf à tien leden. Sinds het ruimteonderzoek in 2008 is het aantal leden echter nauwelijks gegroeid. Maar omdat ledenwerving voortdurend de aandacht heeft bij Groningen Atletiek, bijvoorbeeld door het project 'Jeugd in de wijk', zal het ledenaantal in de toekomst naar verwachting op peil blijven.

Studentenatletiekvereniging Vitalis telt momenteel zo'n 120 leden, terwijl dat er in 2008 nog circa 100 waren. Vitalis is daarmee de grootste studentenatletiekvereniging van Nederland. De toekomstverwachting is dat het ledenaantal gelijk of wellicht gestaag stijgt, mede wegens de populariteit van de vereniging.

Groningen Atletiek en Vitalis delen de accommodatie in het Stadspark met elkaar. Er bestaat een goede samenwerking tussen de Groningen Atletiek en Vitalis. Vitalis helpt Groningen Atletiek bij wedstrijden en andere activiteiten, terwijl Vitalis materiaal en accommodatie inhuurt bij Groningen Atletiek. Vitalis gebruikt de accommodatie een aantal avonden per week. Er is voorlopig geen behoefte aan meer uren.

Triathlonvereniging GVAV Rapiditas heeft momenteel ruim 100 leden. Omdat de triatleten alleen voor looptraining gebruikmaken van de accommodatie, volstaat gedeeld gebruik hiervan op één avond in de week.

Normen Atletiekunie

Momenteel vindt er een renovatie plaats van de atletiekaccommodatie in het Stadspark, die over een 6-laans 400-meterbaan en een 8-laans sprintbaan beschikt. Volgens de normen van de Atletiekunie is er bij een ledenaantal boven de 1000 een 8-laans 400-meterbaan nodig in plaats van een 6-laans. Ook wordt dan zelfs een tweede accommodatie aanbevolen.

Met de ledenaantallen van Groningen Atletiek (700) en studentenatletiekvereniging Vitalis (120) hebben beide verenigingen nog groeimogelijkheden binnen de huidige accommodatie. Ook maken loopSPORTERS regelmatig gebruik van het aangrenzende stadspark.

Vergelijking ruimteonderzoek 2008

In het adviesrapport uit 2008 zijn voor de korte en middellange termijn geen voorstellen gedaan voor aanpassing van het aanbod, maar is geadviseerd om de huidige atletiekaccommodatie te behouden.

4. Binnensportaccommodaties

In Groningen zijn maar weinig binnensportverenigingen met een eigen accommodatie. De meeste zijn (grotendeels) afhankelijk van de gemeentelijke sportaccommodaties. Uit onderzoek van de PvdA (2012) blijkt dat veel verenigingen die aangewezen zijn op sporthallen en gymzalen, gebruikmaken van meerdere locaties, in verschillende wijken van de stad.

Bij de binnensporten zijn verschillende takken van sport zoals basketbal, gymnastiek/turnen, volleybal, futsal (zaalvoetbal) en badminton geclusterd in de binnensportaccommodaties.

Doordat deze sporten gebruikmaken van dezelfde ruimte, kan niet voor iedere tak van sport afzonderlijk de ruimtebehoefte worden berekend.

De ruimtebehoefte voor binnensporten wordt berekend aan de hand van draagvlakcijfers voor sporthallen. We zetten het aanbod van sporthallen tegenover deze cijfers en beschrijven daarnaast de verwachtingen voor de toekomst. Deze zogenaamde draagvlakmethode gaat uit van een maximale en minimale variant. Bij de maximale variant is het uitgangspunt één sporthal per 15.000 inwoners, terwijl bij de minimale variant één sporthal per 20.000 inwoners geldt. De bandbreedte houdt geen rekening met sportzalen, omdat deze kleiner zijn dan sporthallen en niet toereikend voor alle vormen van sportbeoefening. De sportzalen gaan daarom niet mee in de berekeningen, maar dienen als buffer voor sportactiviteiten die door ruimtegebrek niet in de sporthallen terecht kunnen, maar zich wel lenen voor beoefening in de kleinere zalen. Hierbij dient overigens opgemerkt te worden dat gemeente Groningen (nog) geen sportzalen heeft.

Tabel 4.1 Overzicht huidig aanbod sporthallen 2012

Stadsdeel	Sporthal	Aantal sporthallen
Noorddijk	Beijum	1
Noorddijk	Lewenborg	1
Noorddijk	Alfa	1
Noorddijk	Kardinge ¹	1
Groningen Zuid	De Wijert ²	1
Groningen Zuid	De Brug	1
Groningen Zuid	'Oude ALO' ³	1
Noordwest	Hoogkerk	1
Noordwest	Selwerd	1
Noordwest	West End	1

¹ Deze tijdelijke sporthal wordt in 2013 afgebroken. Plannen voor een nieuwe sporthal in de wijk Kardinge zijn nog niet definitief. Wellicht komt er een sportzaal.

² Sporthal De Wijert is aan vervanging toe. Er ligt een plan om een nieuwe sporthal bij Euroborg/Noorderpoortcollege te realiseren. Op de plaats van De Wijert zal dan een sportzaal terugkomen.

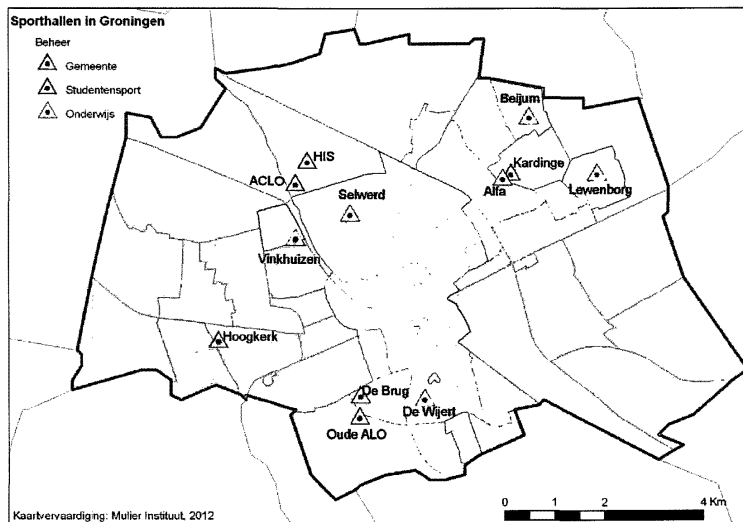
³ De 'oude ALO' zal waarschijnlijk nog één à twee jaar in gebruik zijn. De exacte periode dat deze sporthal in gebruik blijft is niet duidelijk.

collegebrief 11 okt. 2012 . . .

Noordwest	Studentensport (Zernike)	
	Sportcentrum RUG/HG	2
	HIS	1
Groningen totaal		13

Van deze dertien sporthallen zijn er drie voorbehouden aan de studentensport. Twee sporthallen behoren tot het sportcentrum van de RUG/HG en één sporthal tot de HIS (Hanze Instituut Sportstudies, een onderdeel van de Hanzehogeschool Groningen). De sporthal Alfa behoort tot het Alfa College, afdeling Sport en Bewegen (mbo-opleiding). De overige negen sporthallen zijn gemeentelijke hallen. Ze zijn, behoudens het ontbreken van sporthallen in stadsdeel Centrum/Oude Wijken, goed gespreid over de gemeente (zie figuur 4.1). De gemeente verhuurt en beheert negen sporthallen zelf. De sporthal van het Alfa College beheert de gemeente niet zelf. Deze sporthal wordt echter in de avonden en weekenden door (burger)verenigingen gebruikt en daarom ook meegeteld bij de sporthallen die niet voorbehouden zijn aan de studentensport.

Alvorens in te gaan op de vraag-aanbodanalyse geven we eerst een beeld van het verhuurbeleid van de gemeente Groningen en haar ervaringen met de ruimtebehoefte voor de binnensport en met ontwikkelingen die van invloed zijn op de vraag naar of het aanbod van binnensportaccommodaties.

Figuur 4.1: Overzicht sporthallen in de gemeente Groningen (ondergrond: aantal inwoners)

4.1 Verhuurbeleid gemeente Groningen

In het verhuurbeleid van de gemeente Groningen is bepaald dat tot 15.30-16.00 uur de sporthallen primair bestemd zijn voor het onderwijs. Daarna is het voor verenigingen en naschoolse opvang mogelijk om de accommodatie te huren. De naschoolse opvang heeft in principe tot 18.00 uur voorrang (al is deze regel nog niet officieel vastgelegd). Dit betekent dat verenigingen niet altijd een zaal kunnen huren voor 18.00 uur. Willen zij dat wel, dan kunnen de verenigingen de samenwerking aangaan met de naschoolse opvang. Vooral nog gebeurt dit op zeer kleine schaal.

De verenigingen kunnen de sporthallen nu nog huren van 16.00 uur tot 23.00 uur. De toewijzing van uren gaat op basis van gewoonterecht. Verenigingen behouden de uren die ze hebben, tenzij ze geen aanvraag indienen voor de betreffende uren. Dit laatste komt echter zelden voor. Verenigingen staan niet graag uren af, omdat zij dan ook het gewoonterecht kwijtraken. Uit een steekproefsgewijze controle in 2011 bleek dat op een aantal uren de hallen niet of nauwelijks gebruikt werden, terwijl ze wel verhuurd waren. Dit lijkt erop te wijzen dat verenigingen uren behouden die zij eigenlijk (tijdelijk) niet nodig hebben, uit angst om deze uren voor altijd kwijt te raken. De gemeente heeft er (nog) geen goed zicht op in welke mate deze situatie zich voordoet. Door beter met het gewoonterecht om te springen of een minimale bezetting te vereisen, kan de gemeente verenigingen stimuleren worden om tijdelijk de uren af te staan aan clubs die de uren wel goed bezet krijgen. Bijvoorbeeld door behoud van de rechten aan te bieden voor het volgende jaar, zodat de vereniging het betreffende uur niet voorgoed kwijt is. De gemeente denkt ook na over de mogelijkheden van flexibele tarieven, die populaire uren duurder maken of impopulaire uren juist financieel aantrekkelijker.

Zowel bij gebruikers van sporthallen als bij de gemeente zelf is er behoefte aan duidelijke regels voor de toewijzing van uren: wie heeft er voorrang, wie krijgt de primetime-uren, welke bezetting is vereist, et cetera. Hiertoe moeten beleidsmatige keuzes worden gemaakt en vervolgens vertaald in eenduidige regels. Momenteel is het bijvoorbeeld niet altijd mogelijk om Topsport Talentscholen sportruimte te bieden voor trainingen van hun sporttalenten. Dit terwijl de politiek talentontwikkeling ziet als één van haar speerpunten en de stad zich profileert als 'City of Talent'.

4.2 Ontwikkelingen binnensport

Aanbodzijde

Er zijn twee sporthallen die de komende jaren zullen verdwijnen. Sporthal Karding wordt in 2013 afgebroken. Het is de bedoeling dat 'de oude ALO' steeds minder gebruikt wordt. Deze hal blijft waarschijnlijk nog één à twee jaar open. Ter vervanging van sporthal Karding wordt aan een sportzaal gedacht, maar hiervoor zijn nog geen definitieve (financierings)plannen. Sporthal De Wijert is aan vervanging toe en wordt waarschijnlijk opgevolgd door een nieuwe sporthal bij Euroborg en het Noorderpoortcollege. Op de locatie van De Wijert komt dan mogelijk een nieuwe sportzaal. Komende jaren worden er nog twee à drie gymzalen vervangen. Er zijn geen plannen voor sluiting of bouw van gymzalen.

Groningen kent in zekere zin sport specifieke sporthallen. Deze zijn geschikt (gemaakt) voor bepaalde sporten en worden vooral verhuurd aan verenigingen die deze sporten beoefenen. Dit neemt echter niet weg dat deze sporthallen ook geschikt zijn voor andere sporten. Ondanks deze clustering van sporten kent de gemeente Groningen een goede spreiding van haar sporten over de stad. De gemeente houdt in geval van een tekort aan binnensportruimte de mogelijkheid open om een gymzaal geschikt te maken voor één specifieke sport, om zo meer binnensportmogelijkheden te creëren.

Een aantal sporthallen is sterk verouderd (de Wijert en sporthallen ACLO). Niettemin kent Groningen ook een aantal nieuwe sporthallen (AlfaA, HIS en Lewenborg). In 2012 heeft de gemeentefractie van de PvdA een onderzoek uitgevoerd onder sportverenigingen naar de tevredenheid over sportaccommodaties. De verenigingen zijn over het algemeen tevreden over het verhuurbeleid van de gemeente en het contact met de WSR. Dit blijkt ook uit telefonische interviews die het Muller Instituut voerde met zes binnensportverenigingen uit de gemeente. Alle zes gaven zij aan dat het contact met de WSR de afgelopen jaren is verbeterd. Een tweetal verenigingen toont zich wel ontevreden over de klachtenafhandeling binnen de WSR. Reacties op vragen of opmerkingen laten volgens deze twee verenigingen te lang op zich wachten. Een punt van ontevredenheid dat vijf van de zes binnensportverenigingen ervaren is de beperkte mate van onderhoud en schoonmaak van de sporthallen. De clubs treffen de vloer en kleedruimtes vaak smerig en te glad aan. Als zij de beheerder hierop aanspreken, leidt dit niet tot de gewenste oplossingen.

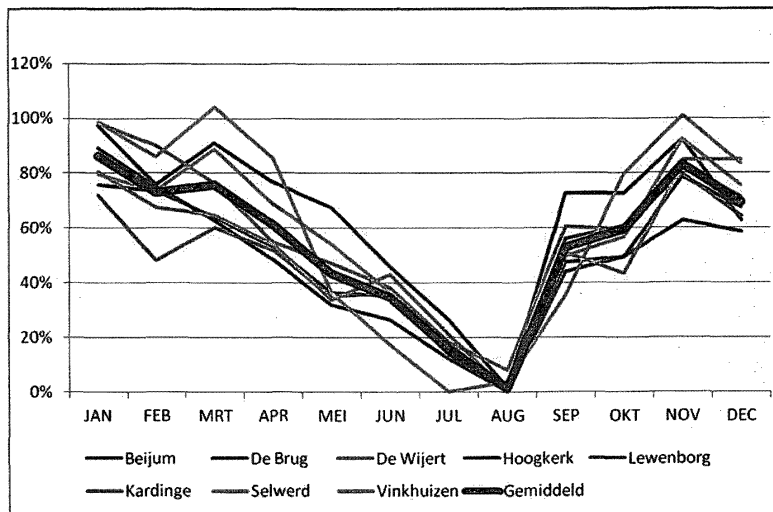
Vraagzijde

Van half oktober tot half maart overstijgt de vraag naar binnensportaccommodaties het aanbod van sporthallen in de gemeente Groningen. Dit komt mede door de bevolkingsgroei van de afgelopen jaren (Groningen is een jonge en levendige gemeente) en het constante aantal sporthallen. Maar ook landelijke ontwikkelingen spelen een rol, met name de toegenomen vraag naar binnensportaccommodatie vanuit de traditionele buitensporten. Speelden vroeger voetbal, hockey en korfbal zich voornamelijk buiten af, tegenwoordig leggen deze sporten ook een groot beslag op de binnensportcapaciteit. De winterstop van deze buitensporten wordt vaker dan voorheen ingevuld met indoor-competities. Naast deze seizoensgebonden verplaatsing naar binnen, is er ook een autonome toename van de beoefening van op buitensporten geïnspireerde binnensporten zoals met name futsal. De toegenomen vraag van zaal hockey, futsal en zaalkorfbal draagt er mede toe bij dat in Groningen, evenals in veel andere gemeenten, een tekort aan binnensportruimte optreedt in de periode van oktober tot maart.

De gemeente (WSR) houdt voor acht sporthallen de bezettingsgraden bij (zie figuur 4. 2). Voor de sportaccommodaties van het Alfa College, de HIS (Hanze Hogeschool) en de universiteit administreert de gemeente de bezetting niet. De dienst Ruimtelijke Ordening en Economische Zaken houdt de mate van bezetting voor de 'oude ALO' bij. Voor de acht geadmistrateerde sporthallen worden de bezettingsgraden berekend door de verhuurde uren afzetten tegen de maximaal mogelijke verhuur.

We zien dat tijdens de zomermaanden de bezetting van de acht sporthallen minimaal is. In de andere seizoenen ligt de bezettingsgraad voor deze sporthallen aanzienlijk hoger, met een hoogtepunt in de periode van november tot en met maart. Vooral de sporthallen de Brug, de Wijert, Selwerd en West End kennen in de winterperiode hoge bezettingspercentages, van boven de 90 procent. Bezettingsgraden per dagdeel zijn niet beschikbaar, waardoor er geen

inzicht is op de bezetting van de sporthallen door de week heen. Wanneer dit overzicht wel beschikbaar is, kan de gemeente sportverenigingen effectiever indelen en eventueel wijzen op minder drukke gebruiksmomenten. Uit interviews en ervaringen blijkt wel dat op doordeweekse avonden (verenigingen) en overdag (onderwijs) de druk het grootste is. Op zondag is de bezettingsgraad van de sporthallen aanzienlijk minder.

Figuur 4.2: Bezettingsgraden sporthallen

Sport

Uit de telefonische interviews met binnensportverenigingen blijkt dat de hoge bezettingsgraden leiden tot capaciteitsproblemen. Twee van de zes binnensportverenigingen werken met een ledenstop voor bepaalde leeftijdscategorieën, waardoor zij niet verder door kunnen groeien. De verenigingen ervaren de druk vooral op de populaire doordeweekse avonden. Vier van de zes binnensportverenigingen wijken voor trainingen gedwongen uit naar andere sporthallen binnen de gemeente. Badmintonvereniging BC GO maakt gebruik van maar liefst zes sporthallen binnen de gemeentegrens en één daarbuiten (in Haren). Ook volleybalvereniging Oranje Nassau en basketbalclub Gasterra Flames wijken voor trainingsactiviteiten uit naar sporthallen in andere gemeenten (Tynaarlo, Leek en Uithuizen). Deze versnippering ervaren de verenigingen als vervelend.

Drie van de zes binnensportverenigingen verwachten dat het probleem opgelost kan worden door een betere afstemming tussen doelgroep en accommodatie: “We moeten er soms gewoon een uurtje uit, omdat een klein groepje tafeltennissers dan al jaren gebruik maakt van de sporthal. Terwijl wij qua faciliteiten en vanwege onze buurtgebonden functie veel meer afhankelijk zijn van het gebruik van deze specifieke sporthal.” (contactpersoon volleybalvereniging Oranje Nassau). Ook spreken vijf van de zes binnensportverenigingen hun behoefte uit aan flexibilisering van het gewoonterecht: “Wij kunnen soms best een bepaalde

trainingstijd voor een bepaalde periode afstaan, maar zijn bang dat we die trainingstijd dan definitief kwijt zijn.” (contactpersoon tafeltennisvereniging GTTC Groningen). Ook een tweetal regionale trainingscentra kampen naar eigen zeggen met ruimtegebrek. Dit legt veel druk op de trainingstijden en zorgt ervoor dat de trainingen in veel verschillende sporthallen en gymzalen plaatsvinden: “Ik pleit daarom ook al jaren voor meer constante trainingsmogelijkheden. We trainen nu op zeven verschillende plekken.. Het vele gereis maakt dat het voor trainers erg lastig is om de trainingen op elkaar af te stemmen.” (contactpersoon Regionaal Trainingscentrum Basketball).

Om de druk op de sporthallen in de winterperiode te verlichten, kunnen verenigingen uitwijken naar de gymzalen binnen de gemeente Groningen. Voor 26 van de 63 gymzalen houdt de gemeente, op dezelfde wijze als bij de sporthallen, de bezettingsgraden bij. Deze gymzalen vallen onder het beheer van de gemeente. De bezetting van de gymzalen in de gemeente Groningen ligt aanzienlijk lager dan die van de sporthallen, uitgezonderd de gymzalen aan de Verlengde Lodewijkstraat, Multatulistraat, Molukkenstraat en aan het Goudenregenplein. Deze vier gymlokalen zitten vrij vol met vaste uren voor het onderwijs en een aantal sportverenigingen. De overige gymzalen behalen bezettingspercentages van maximaal zo'n zestig procent. Wanneer deze gymzalen worden ingericht voor beoefening van bepaalde specifieke sporten, kan dat de druk op de sporthallen verminderen. Ook voor de gymzalen is momenteel geen overzicht beschikbaar van de bezetting per dagdeel. Wanneer deze gegevens wel bekend zijn, kan ingeschat worden welke gymzalen overdag of in de avonden geschikt zijn voor specifieke sportbeoefening.

Onderwijs

Naast de sportverenigingen is de onderwijssector (overdag) een belangrijke gebruiker van binnensportaccommodaties. Prognoses van DIA Groningen laten zien dat het aantal leerlingen in het voortgezet onderwijs de komende jaren afneemt. Dat heeft als gevolg dat de druk van het voortgezet onderwijs op binnensportaccommodaties zal verminderen. De bezetting door het basisonderwijs zal echter stijgen, omdat basisscholen vanaf schooljaar 2012-2013 gaan werken met blokken bewegingsonderwijs (20% boven de huidige norm), nu schoolzwemmen uit het curriculum verdwijnt. Hierdoor gaan de basisscholen meer gebruikmaken van binnensportaccommodaties. Volgens de gehanteerde normen van de gemeente zal deze toename niet leiden tot problemen: op papier beschikken alle basisscholen over voldoende sportfaciliteiten voor hun leerlingenaantallen. In de praktijk blijken er echter toch knelpunten te zijn.

De Openbare Onderwijs Groep Groningen (O2G2) voerde een inventarisatie uit onder de basisscholen en wijst op interne organisatorische problemen op scholen rondom de 'blokkenstructuur' en op de geplande nieuwbouw in Groningen Zuid, waardoor er de aankomende jaren minder gymfaciliteiten beschikbaar zijn. Ook de Vereniging voor Christelijk Onderwijs Groningen (VCOG) inventariseerde het gebruik van binnensportaccommodaties van (in dit geval tien) basisscholen. Zij stelde vast dat het vloeroppervlak van een aantal gymzalen te klein is. Hierdoor neemt steeds een aantal kinderen passief deel aan het bewegingsonderwijs en dat vermindert de kwaliteit van de les. Volgens de VCOG is uitbreiding van deze gymzalen een reële optie. Wanneer daartoe besloten wordt, is het verstandig om een sportzalen te creëren met ruime mogelijkheden voor sporten overdag én in de avonden.

De tien VCOG-basisscholen melden tevens dat zij de procedure rondom de jaarlijkse beschikking ondoorzichtig vinden. Het O2G2 voegt daaraan toe dat de beschikkingen vaak niet synchroon lopen aan de actuele situatie op scholen. Daardoor gebeurde het de afgelopen jaren regelmatig dat een bepaalde school volgens de jaarlijkse beschikkingen toch te weinig ruimte kreeg toegekend. Volgens het O2G2 ervaren het Zernike College en het Werkman College (scholen in het voortgezet onderwijs) ook moeilijkheden. Beide scholen beschikken over te weinig ruimte voor hun gymlessen. Bij het Werkman College wordt een nieuwe gymzaal gebouwd. De verwachting is dat het leerlingenaantal van het Zernike College gaat groeien, terwijl tegelijkertijd een tweetal gymzalen aan Helper Brink wordt verbouwd. Het plan is om dit knelpunt op te lossen met een (tijdelijke) nieuwe gymzaal.

Het Zernike College en het Werkman College zijn de twee Topsport Talentscholen uit de gemeente Groningen. De scholen tellen naast de reguliere leerlingen gezamenlijk circa 250 leerlingen met een talentstatus in de sport. Deze leerlingen trainen vaak ook overdag. De topsportcoördinatoren van beide scholen melden dat voor talenten die buiten trainen voldoende trainingsfaciliteiten beschikbaar zijn. Accommodatie voor de binnensporttalenten is echter een stuk lastiger te regelen. Zoals bij een aantal sportverenigingen is er ook hier sprake van een grote versnippering. Het Zernike College wijkt voor een aantal talentgroepen uit naar accommodaties in omliggende gemeenten en gebruikt ook sporthallen van de RUG en de HIS. De school is in gesprek met vertegenwoordigers van unihockey (floorball), maar kan talenten in deze sport nu geen trainingsmogelijkheden bieden. Ook het Werkman College kan het aantal sporten niet tot beperkt uitbreiden. De school verwacht bovendien volgend jaar een tekort van drie gymzalen, omdat deze vanwege een groei op de vmbo-locatie nodig zijn voor de reguliere bewegingslessen. Tevens kan het Werkman College minder uren huren bij de sporthal van het Alfa College. Beide topsportcoördinatoren verwachten daarenboven een stijging van het aantal leerlingen met een talentstatus.

Door sluiting van de sporthal in Karding en de 'oude ALO' en de mogelijke verbouwing van de sporthal in de Wijert, neemt de komende jaren de druk toe op de andere sporthallen in de gemeente Groningen. De bezettingspercentages van de sporthallen van de WSR (zie figuur 4.2) tonen aan dat in deze sporthallen weinig ruimte beschikbaar is. De maandelijkse verhuuroverzichten laten zien dat de acht sporthallen volgeboekt zijn: overdag door het onderwijs en in de avonduren door sportverenigingen. Op donderdagmiddag is er in de sporthal in Beyum nog ruimte vrij, evenals op vrijdagmiddag in de sporthal in Hoogkerk. 's Zondags hebben de meeste sporthallen veel uren beschikbaar. Doorde week is de 'oude ALO' ook nog zo goed als volledig verhuurd: de bezetting ligt er de laatste twee jaren op gemiddeld 80 procent. Zoals bij de andere sporthallen is er op zondag wel nog ruimte. De bezettingsgraden van de sporthallen van de onderwijsinstellingen (Alfa College, Sportcentrum RUG en HIS) liggen eveneens hoog.

4.3 Vraag-aanbodanalyse sporthallen Groningen 2012

Allereerst volgt hieronder een beschrijving van de bestaande situatie voor 2012, waarbij we de Groningse bevolking van zes jaar en ouder meenemen in de berekening. Omdat Groningen relatief veel studenten kent, en een aantal sporten exclusief voorbehouden is aan de studentensport, voeren we hierna een aanvullende analyse uit, waarin studenten en sporthallen die voorbehouden zijn aan de studentensport buiten beschouwing worden gelaten. Deze paragraaf gaat alleen in op de basissituatie in 2012.

Tabel 4.2 Vraag-aanbodanalyse 2012

	Minimumvariant	Maximumvariant
Draagvlakcijfers sporthallen	20.000	15.000
Aantal inwoners*	181.016	181.016
Benodigd aantal sporthallen	9,1	12,1
Huidig aanbod**	13	13
Overschot (+) of tekort (-)	+3,9	+0,9
Overschot (+) of tekort (-) (afgerond)	+4	+1

* Bevolking van zes jaar en ouder (inclusief studenten)

** Inclusief drie studentensporthallen

De analyse op basis van draagvlakcijfers toont aan dat de gemeente Groningen gemiddeld gezien over voldoende sporthallen beschikt. Groningen is een jonge en levendige gemeente, zonder sportzalen (dus zonder buffercapaciteit), waar binnensporten relatief populair zijn. De maximale variant is daarom de meest valide maat voor de behoefte aan sporthallen. Op basis van deze berekening blijkt dat de gemeente Groningen zich in 2012 met een overschot van één sporthal boven de evenwichtssituatie bevindt.

Studenten in Groningen in 2012

In de gemeente Groningen is een aanzienlijk deel van de inwoners student. In totaal kent de stad in 2012 ongeveer 35.000 inwoners die staan ingeschreven als student. Tabel 4.3 toont de vraag-aanbodanalyse als daarin zowel de studenten als de studentensporthallen buiten beschouwing worden gelaten. Deze berekening gaat er overigens vanuit dat alle studenten in Groningen alleen gebruikmaken van de studentensporthallen, terwijl in werkelijkheid een deel van de studenten ook gebruikmaakt van de overige sporthallen.

Tabel 4.3 Vraag-aanbodanalyse 2012 (exclusief studenten)

	Minimumvariant	Maximumvariant
Draagvlakcijfers sporthallen	20.000	15.000
Aantal inwoners*	146.016	146.016
Benodigd aantal sporthallen	7,3	9,7
Huidig aanbod**	10	10
Overschot (+) of tekort (-)	+2,7	+0,3
Overschot (+) of tekort (-) (afgerond)	+2	0

* Bevolking van zes jaar en ouder (exclusief studenten)

** Exclusief drie studentensporthallen

Als we ook nu de maximale variant als meest valide maat kiezen voor de behoefte aan sporthallen, verandert het overschot van één sporthal afgerond in een evenwichtssituatie, wanneer we studenten en studentensporthallen buiten beschouwing laten. Daarmee is er in 2012 qua draagvlakcijfers sprake van een gezonde situatie voor de Groningse binnensport.

4.4 Vraag-aanbodanalyse sporthallen Groningen 2012-2030

De vraag is hoe de behoefte aan binnensportaccommodaties er in de toekomst uitziet. Dat er zich veranderingen voor gaan doen is evident: in de periode van 2012 tot 2016 vervalt zowel de tijdelijke sporthal in Kardinge als de 'oude ALO'-sporthal. De gemeente Groningen heeft reeds het besluit genomen om de ALO-sporthal te slopen zodra zich een nieuwe bestemming aandient voor de grond. De verwachting is dat deze tussen 2012 en 2016 is gevonden. Hierdoor kent de gemeente Groningen vanaf 2016 niet dertien maar elf sporthallen.

Onderstaande tabel gaat op basis van bevolkingsontwikkelingen na hoe de vraag naar binnensportaccommodatie zich de komende jaren naar verwachting ontwikkelt. De tabel geeft de behoefte aan sporthallen weer voor 2016, 2020 en 2030. Evenals in de vorige paragraaf tonen we eerst de behoefte van de gehele gemeente Groningen, waarna we de analyse herhalen zonder de studenten en de studentensporthallen mee te tellen.

Tabel 4.4 Vraag-aanbodanalyse 2016 t/m 2030 op basis van draagvlakcijfers

	2016		2020		2030	
	Min.	Max.	Min.	Max.	Min.	Max.
Draagvlakcijfers sporthallen	20.000	15.000	20.000	15.000	20.000	15.000
Aantal inwoners*	180.155		186.827		196.738	
Benodigd aantal sporthallen	9,0	12,0	9,3	12,5	9,8	13,1
Huidig aanbod**	11		11		11	
Overschot/tekort	+2,0	-1,0	+1,7	-1,5	+1,2	-2,1
Overschot/tekort (afgerond)	+2	-1	+1	-2	+1	-2

* Bevolking van zes jaar en ouder (inclusief studenten)
 ** Inclusief drie studentensporthallen

Gaan we uit van de maximale variant, dan blijkt uit de tabel dat het lichte overschot van 2012 zich tot een tekort van één sporthal in 2016 ontwikkelt. Dit onder invloed van de bevolkingsgroei in Groningen, het afbreken van de tijdelijke sporthal in Kardinge en de sloop van de 'oude ALO'-sporthal. In 2020 is het tekort uitgegroeid tot twee sporthallen en dit blijft bestaan in 2030. Wanneer we kiezen voor de minimale variant, constateren we in alle jaren een overschot aan sporthallen. In 2016 is dit overschot twee sporthallen, in 2020 en 2030 nog slechts één sporthal.

Studenten in Groningen in 2012-2030

In 2012 telt de gemeente Groningen zoals vermeld 35.000 studenten. Er zijn geen prognoses van studentenaantallen voor de toekomst bekend/aangeleverd. We hebben een eigen voorspelling gedaan voor het aantal studenten in de toekomst, om zodoende toch een berekening voor 2016, 2020 en 2030 uit te kunnen voeren voor de overschotten/tekorten van binnensportaccommodaties zonder studenten en studentensporthallen mee te tellen. Onze prognose gaat uit van de gemiddelde groei per jaar van het aantal studenten sinds 2008 (+3,6%) en de verwachte groei/daling van 18- tot en met 25-jarigen per jaar in Groningen voor 2012-

collegebrief 11 okt. 2012 . . .

2016 (-0,7%), 2016-2020 (+0,9%) en 2020-2030 (+0,8%). We nemen dus aan dat het aantal studenten tot 2030 jaarlijks met 3,6% groeit, gecorrigeerd voor de bevolkingsprognose van 18- tot en met 25-jarigen. Hierdoor ontwikkelt het aantal studenten zich als volgt, zie tabel 4.5.

Tabel 4.5 Prognose aantal studenten in Groningen in 2016, 2020 en 2030

	2012	2016	2020	2030
Aantal studenten	35.000	37.074	40.525	50.377

Op basis van deze prognose voor studentenaantallen geeft tabel 4.6 een vraag-aanbodanalyse voor sporthallen in 2016, 2020 en 2030, die de studentensport buiten beschouwing laat. Zoals in de vorige paragraaf tekenen we hierbij aan dat de berekening ervan uitgaat dat alle Groningse studenten alleen gebruikmaken van studentensporthallen, terwijl in werkelijkheid een deel van hen ook gebruikmaakt van de overige sporthallen.

Tabel 4.6 Vraag-aanbodanalyse 2016 t/m 2030 op basis van draagvlakcijfers (excl. studenten)

	2016		2020		2030	
	Min.	Max.	Min.	Max.	Min.	Max.
Draagvlakcijfers sporthallen	20.000	15.000	20.000	15.000	20.000	15.000
Aantal inwoners*	143.081		146.302		146.361	
Benodigd aantal sporthallen	7,2	9,5	7,3	9,8	7,3	9,8
Huidig aanbod**	8		8		8	
Overschot/tekort	+0,8	-1,5	+0,7	-1,8	+0,7	-1,8
Overschot/tekort (afgerond)	+1	-2	=	-2	=	-2

* Bevolking van zes jaar en ouder (exclusief studenten)

** Exclusief drie studentensporthallen

Wanneer we studenten en studentensporthallen buiten beschouwing laten, blijkt uit de maximale variant van de prognose dat er in 2016 niet een tekort aan één sporthal, maar aan twee sporthallen is. Kijken we naar de onafgeronde waarden, dan groeit het tekort in 2020 en 2030 nog iets: van -1,5 in 2016 tot -1,8 sporthal in 2020 en 2030. Dat komt afgerond neer op een tekort van twee sporthallen in de gehele periode.

Het tekort van twee sporthallen in 2020 en 2030 is gelijk aan de prognose inclusief studenten en studentensporthallen.

In de minimumvariant is er in 2016 nog een overschot van één sporthal, dat over de periode 2020-2030 krimpt tot een evenwichtssituatie.

Vergelijking ruimteonderzoek 2008

In het adviesrapport behorend bij het uitgevoerde ruimteonderzoek in 2008 zijn voor de korte en middellange termijn drie voorstellen gedaan voor aanpassing van het aanbod van

binnensportaccommodatie. Onderstaande tabel laat zien in hoeverre deze voorstellen tot uitvoering zijn gebracht.

Tabel 4.7 Status voorstellen 'binnensport' ruimteonderzoek 2008

Voorstel	Status
Sluiting 'oude ALO sporthal' en ingebruikname nieuwe sporthal in Meerstad (2010-2012)	De 'oude ALO' blijft voorlopig nog open. Er zijn nog geen plannen voor een nieuwe sporthal in Meerstad (i.v.m. stagnerende woningbouw).
Start bouw van twee sportzalen of ombouw van twee gymzalen (2016)	Wellicht nieuwe sportzalen als vervanging voor De Wijert en Kardinge. Daar bestaan nog geen definitieve plannen voor.
Inventarisatie ruimtebehoefte binnensport vanuit onderwijs en sport ten behoeve van besluitvorming uitbreiding capaciteit en eventuele locatiekeuze (2020)	Er is zowel vanuit gemeente als vanuit onderwijs een inventarisatie gedaan naar ruimtebehoefte binnensport. Eerste resultaten spreken elkaar enigszins tegen: volgens de gemeente is er geen tekort, volgens het onderwijs wel.

4.5 Situatie binnensport tot 2030

De gemeente Groningen heeft in 2012 dertien sporthallen in gebruik. Van deze sporthallen zijn er drie voornamelijk voorbehouden aan de studentensport. In 2013 wordt de tijdelijke sporthal in Kardinge gesloten en het is de bedoeling dat de 'oude ALO' in tussen 2012 en 2016 wordt afgebroken. Het precieze moment van slopen is afhankelijk van wanneer de gemeente een andere bestemming vindt voor het ALO-terrein. Om te bepalen of de gemeente Groningen over voldoende sporthallen beschikt hebben we, evenals in 2008, onder andere de draagvlakmethode toegepast. Voor de gemeente Groningen gaan we hierbij uit van de maximumvariant, omdat deze het beste beeld geeft van de ruimtebehoefte aan binnensportaccommodaties. De ruimtebehoefte van de studentensport en de populariteit van binnensporten als futsal, korfbal, volleybal en basketbal in Groningen spelen hierbij een belangrijke rol. Ook speelt mee dat de gemeente niet beschikt over sportzalen om een eventueel tekort aan sporthallen op te vangen.

Op basis van de maximale variant kunnen we concluderen dat de gemeente Groningen in 2012 over voldoende sporthallen beschikt. In de praktijk zijn er echter toch knelpunten, zo blijkt uit interviews met betrokkenen van gemeente, onderwijsinstellingen en sportverenigingen.

Voor het Groningse basisonderwijs vallen de tekorten mee. Vanaf het schooljaar 2012-2013 werken de basisscholen met een nieuwe structuur. Zij krijgen tijdsblokken toegekend op basis van leerlingenaantallen en krijgen op die manier 20 procent meer uren ter beschikking dan voorheen. Daarnaast verdwijnt schoolzwemmen uit het curriculum, waardoor de druk op gymzalen vanuit het basisonderwijs zal toenemen. Zelfs onder deze nieuwe omstandigheden kan de gemeente de basisscholen blijven voorzien van voldoende sportruimte. De onderwijsorganisatie O2G2 waarschuwt wel voor een tekort in Groningen-Zuid als gevolg van een verbouwing. De andere onderwijsorganisatie, de VCOG, meldt dat een van haar basisscholen zich moet redden met een te kleine gymzaal.

In het voortgezet onderwijs zijn de problemen groter. De Topsport Talentscholen beschikken naar eigen zeggen over te weinig binnensportaccommodaties voor de gymlessen, maar vooral

collegebrief 11 okt. 2012 . . .

voor de talenttrainingen van de leerlingen met een LOOT-status. De versnippering in sportaccommodaties is groot en soms kunnen trainingen zelfs niet doorgaan wegens ruimtegebrek. Voor volgend schooljaar verwacht het Werkman College een tekort van drie sportzalen voor alleen al de talenttrainingen. Het Zernike College maakt gebruik van binnensportaccommodaties in andere gemeenten.

Ook kaderleden van een aantal grote binnensportverenigingen melden een tekort aan ruimte. Daardoor is de versnippering groot, wijken clubs voor trainingen soms uit naar omliggende gemeenten en is er soms noodgedwongen een ledenstop voor bepaalde categorieën. Dit betekent dat nieuwe sportverenigingen ook moeilijk sportruimte van de gemeente Groningen kunnen huren.

Op basis van de uitkomsten van de interviews concluderen we dat de gemeente Groningen in de praktijk toch net onder de evenwichtssituatie zit. Er is sprake van een tekort. Dit tekort neemt volgend jaar al toe, doordat de sporthal in Kardinge sluit. En het groeit logischerwijs nog meer wanneer de 'oude ALO' verdwijnt. Eventuele nieuwbouwplannen voor vervangende sportaccommodatie zijn nog niet definitief. De gemeente onderzoekt de mogelijkheden daartoe al wel. Ook de draagvlakmethode toont het toekomstige tekort aan. De maximumvariant voorspelt in 2016 een tekort van één sporthal. In 2020 groeit het tekort tot twee sporthallen en dat aantal blijft stabiel in 2030.

Bijlage

Tabel B.1 Bevolkingsprognose gemeente Groningen naar leeftijdsgroep

	2012	2016	2020	2030
6-11 jaar	9.131	9.578	9.583	10.111
<i>Groei/daling t.o.v. 2012 (in %)</i>		4,9	5,0	10,7
12-17 jaar	8.911	9.612	9.615	9.781
<i>Groei/daling t.o.v. 2012 (in %)</i>		7,9	7,9	9,8
18-54 jaar	121.552	118.571	122.323	126.152
<i>Groei/daling t.o.v. 2012 (in %)</i>		-2,5	0,6	3,8
6-54 jaar	139.594	137.761	141.521	146.044
<i>Groei/daling t.o.v. 2012 (in %)</i>		-1,3	1,4	4,6

collegebrief 11 okt. 2012 ...

Tabel B.2 Bevolkingsprognose gemeente Groningen

	2012	2016	2020	2030
6 jaar en ouder (inclusief studenten)	181.016	180.155	186.827	196.738
Groei/daling t.o.v. 2012 (in %)		-0,5	3,2	8,7

Tabel B.3 Overzicht respons sportverenigingen Groningen

Naam vereniging	Sport
GHBS	Hockey
<i>Club Brothers</i>	<i>Korfbal</i>
NIC	Korfbal
De Hunze	Tennis
Be Quick 1887	Voetbal
Blauw Geel 1915	Voetbal
GRC Groningen	Voetbal
Groen Geel	Voetbal
Gronitas	Voetbal
Gruno	Voetbal
GVAV Rapiditas	Voetbal
Helpman	Voetbal
Oranje Nassau	Voetbal
VVK	Voetbal

collegebrief 11 okt. 2012 . . .

Tabel B.4 Gesprekspartners

Naam	Organisatie
Chris Koeneman	Gemeente Groningen, directeur Werkmaatschappij Sport en Recreatie (WSR)
Ben Nieland	Gemeente Groningen, hoofd Sportaccommodaties & Recreatiegebieden (WSR)
Jelle Zwart	Gemeente Groningen, beleidsmedewerker Sport
Jan Rake	Gemeente Groningen, beleidsmedewerker Sport
Clyde Shamburg	Gemeente Groningen, beleidsmedewerker Onderwijs
Gerard Poiesz	Gemeente Groningen, manager marketing (WSR)
Erwin Lucas	Gemeente Groningen, beleidsmedewerker RO/EZ
Rob Vinke	Openbare Onderwijs Groep Groningen
Moniek van Amerongen	Vereniging Christelijk Onderwijs Groningen
Ina de Haan	GTTC Groningen
Harm Stuyt	V&S Groningen
Freek Toornstra	Oranje Nassau Volleybal Vereniging
Bert Rolf	Gasterra Flames
Wibrich Kooistra	BC GO Groningen
Willem Elzinga	K.V. Hoogkerk
Gerd-Hein Triemstra	RTC Basketball Groningen
John Gerritsen	Groningen Atletiek
G.P. de Vries	Rugby Club Groningen
Regine van Asten	GHBS
Rolf Veneboer	Zernike College
Hans Zaaijer	Werkman College
Simon Arends	Sportcentrum RUG (ACLO)

collegebrief 11 okt. 2012 . . .

B5 Vergelijking tussen prognose uit 2008 en huidige situatie - voetbal

In onderstaande tabel staat een overzicht van het aantal voetbalteams in 2008 en 2012, aangevuld met de prognose die in 2008 berekend is voor 2012. De laatste kolom geeft het verschil tussen de prognose en de huidige situatie.

	2008	2012 - prog	2012	Vershil prognose - huidige situatie
Heren - za	87	89,75	84	-5,75
Heren - zo	93	95,94	81	-14,94
Dames	20	20,63	23	2,37
A	20	20,25	18	-2,25
B	24	24,31	25	0,69
C	39	39,50	46	6,5
Meisjes	9	9,11	8	-1,11
D (mD)	60	60,57	59	-1,57
E	77	77,73	92	14,27
F	76	76,72	93	16,28
G-team	1	1,01	0	-1,01
Totaal	506	515,53	529	13,47

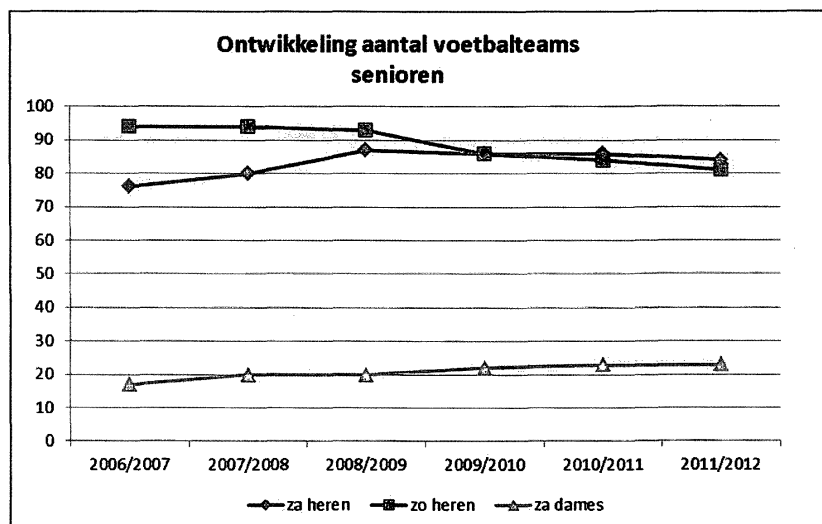
Tabel B5.1 Overzicht aantal voetbalteams

Vooral bij de E-tjes en F-jes is een grote toename van het aantal teams te zien ten opzichte van de prognose. Dit is niet te verklaren vanuit bevolkingstoename, want deze is voor de bevolkingsgroep van zes tot elf nagenoeg juist voorspeld in 2008. Ook is het meisjesvoetbal niet toegenomen in populariteit. Het aantal seniorteam is in 2012 juist lager dan voorspeld, vooral wat betreft de herenteams die op zondag spelen.

Seniorteam

Ondanks de bevolkingsgroei tussen 2008 en 2012 (18-54 jaar), is het aantal heren-seniorteam op zowel zaterdag als zondag afgenomen. Op zaterdag is deze afname met drie teams vrij gering, maar op zondag spelen in 2012 twaalf teams minder dan in 2008. Bekijken we de historische teamaantallen (zie figuur B5.1), dan zien we een regelmatige daling tussen 2008 en 2012 voor de zaterdagteams (heren). Voor de zondag is deze afname minder constant: in het seizoen 2009-2010 verschijnen er zeven teams minder op het veld dan het jaar daarvoor, de jaren daarna is de afname steeds drie teams per jaar. Het aantal damesteam kent een groei van drie teams tussen 2008 en 2012, waarbij in het seizoen 2009-2010 twee nieuwe damesteam zijn gestart en in het seizoen erna nog één.

De afname van het aantal teams op zondag is met name op drie sportparken goed zichtbaar: op sportpark Kardinge, De Parrel/Selwerd en Esserberg, spelen er op de zondag respectievelijk zeven, vier en drie teams minder.

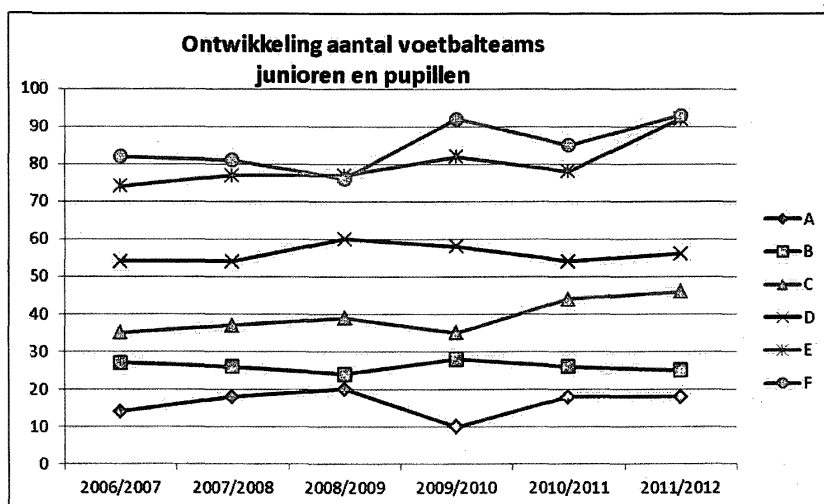

Figuur B5.1 Ontwikkeling aantal voetbalteams senioren

De prognose van het aantal seniorenvoetbalteams in 2012, die in 2008 werd berekend aan de hand van op de bevolkingsprognose, blijkt voor de herenteams veel te hoog. Er is (kennelijk) een ontwikkeling gaande waarbij de populariteit van veldvoetbal afneemt, en wel het sterkst bij de teams die op zondag spelen. Deze daling in populariteit is sterker dan de bevolkingsontwikkeling, waardoor het aantal teams, ondanks meer inwoners, toch afneemt.

Jeugdteams

Bij de jeugdteams is de sterke groei van het aantal E- en F-teams opvallend: zonder een noemenswaardige bevolkingsgroei is het aantal pupillenteams enorm gestegen. Als het lukt om deze kinderen blijvend voor voetbal te interesseren, zal ook het aantal juniorenteams gaan stijgen. De toename is op bijna alle sportparken zichtbaar. Een uitzondering op de tendens is sportpark De Parrel/Selwerd: in tegenstelling tot in 2008, zijn hier geen jeugdteams meer actief. Op de sportparken Esserberg en Karding is het aantal E- en F-teams constant gebleven.

Figuur B5.2 Ontwikkeling aantal voetbalteams junioren en pupillen

Bijlage - Zienswijze tariefsverhoging GRC

Aan de Raadscommissie
Onderwijs en Welzijn
van de gemeente Groningen
Postbus 30026
9700 RM Groningen

Groningen, 1 september 2014

Kenmerk: 4476591

Betreft: Zienswijze met betrekking tot Verhoging huur Sportaccommodaties

Geachte Commissieleden,

Hierbij maakt onze vereniging zijn zienswijze kenbaar met betrekking tot de voorgenomen niet-subsidiabele verhoging van de huur op sportaccommodatie Corpus den Hoorn met 11% voor de periode 1 januari 2015 – 31 juli 2015.

De juridische status van de gemeente Groningen met onze vereniging is die van verhuurder : huurder. Er bestaat tussen deze partijen een afspraak over tarieven en subsidies. Wij zijn van mening dat de gemeente de voorwaarden binnen deze afspraak niet eenzijdig kan wijzigen.

Wij vinden de voorgestelde maatregel onaanvaardbaar, omdat de consequentie ervan is, dat onze vereniging wordt opgezadeld met een tekort ten opzichte van de door de algemene vergadering van onze vereniging aangenomen begroting. Het verenigingsboekjaar loopt van 1 juli tot 30 juni van het volgende jaari. De begroting wordt in april opgesteld en begin mei aan een algemene vergadering van leden voorgelegd. In die begroting wordt de contributie voor het jaar daarop vastgesteld (zodat leden die dat wensen, voor 1 juni het lidmaatschap kunnen opzeggen; in de loop van het jaar is dat niet mogelijk), worden de kantine tarieven vastgesteld, de entreegelden, wordt bepaald wat de ruimte is voor de contracten van (jeugd)trainers.

Het zal duidelijk zijn dat het voor onze vereniging nauwelijks mogelijk is de inkomenskant van de begroting in de loop van het seizoen aan te passen. Wij zullen van 1 januari tot 1 juli 2015 een niet begrote verhoging van de huur dienen te betalen, die een voorspelbaar gat in de begroting 2014-2015 gaat slaan.

Wij vinden de voorgestelde maatregel buiten proportie. De 11% huurverhoging over de totale huursom betekent, omdat de verhoging niet gesubsidieerd wordt, een verhoging van 16% op de huur voor senioren en 33% voor jeugdleden.

Voor onze vereniging betekent dit een bedrag van ongeveer € 3.500.

Cumulatie van huurverhoging en subsidieverlaging heeft onze vereniging de afgelopen jaren toch al een substantieel bedrag gekost.

Wanneer onze vereniging deze extra kosten ook nog moet doorrekenen aan de leden, zal dat leiden tot een substantiële verhoging van de contributie en daardoor afname van leden, in het bijzonder van jeugdleden. Dit kan nooit de bedoeling zijn van gemeentelijk sportbeleid.

Bijlage - Zienswijze tariefsverhoging GRC

Wij vinden het onbevredigend dat wij geen helder inzicht krijgen in de exacte oorzaken van de subsidie-overschrijding die aanleiding is voor de extra huurverhoging. Zo lang dat inzicht niet gegeven wordt, kan het toch niet zo zijn dat het te niet doen van de overschrijding eenzijdig bij gebruikers zoals onze vereniging wordt neergelegd.

Wij verzoek u op grond van het bovenstaande van de voorgenomen verhoging van de huur af te zien. Wij gaan ervan uit dat u ons van het verdere verloop van de procedure op de hoogte houdt en zijn bereid in enigerlei vorm met u in overleg te treden over vervolgstappen.

Hoogachtend,

Namens het bestuur van GRC Groningen

Ger van Gelder

(Algemene Zaken)

Sportpark Corpus den Hoorn
Laan Corpus den Hoorn
Postbus 485
9700 AL Groningen
Tel. club: 050-5260649
Mail: info@grcgroningen.nl
Site: www.grcgroningen.nl

Collegedebrief - Evaluatie 1e jaar cultuurnota

Onderwerp Evaluatie 1^e jaar cultuurnota

Steller M. Blom

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon (050) 367 62 540 Bijlage(n) 3 Ons kenmerk 4452278
Datum 11 juni 2014 Uw brief van Uw kenmerk -

Geachte heer, mevrouw,

Op 28 november 2012 stelde uw raad *Cultuurstad Groningen. Tegen de stroom in* vast, onze cultuurnota 2013-2016. Met een motie (GR 12.3409626) vroeg u ons deze cultuurnota vóór behandeling van de Begroting 2015 te evalueren. Wij bieden u hierbij deze evaluatie, uitgevoerd door de Kunstraad Groningen, aan en informeren u met deze brief over het verdere proces.

We behandelen in deze brief achtereenvolgens de volgende punten:

1. Inhoud en de achtergrond van uw motie.
2. Samenvatting van het evaluatierapport van de Kunstraad.
3. Eerste reactie.
4. Proces naar aanleiding van dit evaluatierapport.

Ook reageren we op zaken uit uw bespreking van onze Rekening 2013:

5. huisvestingsproblematiek van culturele instellingen.

1. Motie Tussentijdse evaluatie

Bij de vaststelling van onze cultuurnota 2013-2016 nam uw raad de motie Tussentijdse evaluatie aan (zie bijlage). Uw motie komt voort uit een aantal omstandigheden rond onze cultuursector:

- wegvallen structurele rijkssubsidie per 2013 (o.a. voor Grand Theatre);
- effecten crisis (zoals minder sponsors, minder bezoek)
- provinciale bezuinigingen per 2013;
- provinciaal schrappen acres in 2014;
- einde 12 Maatschappelijke banen per 2015;
- wegvallen per 2015 van gemeentelijke injectie 1 miljoen euro in 2013 en 2014, bedoeld als voorbereiding op de situatie per 2015 (bijvoorbeeld door ontwikkelen cultureel ondernemerschap).

Per 2014 volgde nog de generieke korting van 10 procent van onze gemeente op gesubsidieerde instellingen, waaronder voor cultuur.

Collegiebrief - Evaluatie 1e jaar cultuurnota

Bladzijde

2

Al deze ontwikkelingen vroegen om vernieuwing en ondernemerschap om de sector weerbaarder te maken en minder afhankelijk van subsidie. Zoals u ook in uw motie stelt, bieden de komende jaren forse uitdagingen voor onze culturele infrastructuur. Met een tussentijdse evaluatie willen we samen met u de vinger aan de pols houden en waar nodig kunnen bijsturen.

2. Evaluatierapport van de Kunstraad

Najaar 2013 vroegen wij de Kunstraad het eerste jaar van onze cultuurnota te evalueren. Het resultaat ontvingen we graag voorjaar 2014, op tijd voor ons nieuw te vormen college en voor uw raad met het oog op de Begroting 2015. Op 3 april presenteerde de Kunstraad ons zijn rapport, *Evalueren en vooruit kijken. Evaluatierapport eerste jaar gemeentelijke cultuurnota 2013-2016*.

De Kunstraad evalueerde alle instellingen uit onze cultuurnota. Daarvan werd een aantal ('focusinstellingen') intensief geëvalueerd vanwege specifieke opdrachten in de cultuurnota over samenwerking en cultureel ondernemerschap: Grand Theatre, De Oosterpoort en de Stadsschouwburg, Centrum voor de Kunsten Groningen, Club Guy&Roni, Jeugdtheater Het Houten Huis, Noord Nederlands Toneel, Vera/Simplon, Groninger Museum, Gr-id, Scheepvaartmuseum, Centrum Beeldende Kunst en Noorderlicht.

We vatten voor u de belangrijkste conclusies van de Kunstraad samen:

- culturele keten (participatie, talentontwikkeling, productie, presentatie) intact gebleven, activiteiten aanbod vrijwel overal op peil.
- deel instellingen echter (zeer) kwetsbaar. Grote zorgen over voortbestaan vanaf 2015 van Theater te Water, Santelli, Noorderlingen, NP3, Sign en Wall House. Ook zorgen over 'focusinstellingen' Grand, Houten Huis, Gr-id en Guy&Roni. Cultureel ondernemerschap voldoende qua kostenbewustzijn en marktdifferentiatie. Wel moeite sommige instellingen eigen inkomstenorm.
- Samenwerking instellingen vaak vrijblijvend, gewenste resultaten niet benoemd. Komt vooral strategisch en stedelijk moeizaam tot stand.
- Nieuwe programma Cultuureducatie met Kwaliteit nog onvoldoende van de grond. Onvoldoende beeld wensen scholen en instellingen bij nieuwe Centrum voor de Kunsten. Onvrede veld over ontbreken actieve bemiddeling. Geen beleidsplan Centrum voor de Kunsten.

Algemene aanbevelingen vanuit het evaluatierapport:

- Bij minder geld: keuze instandhouding top ten koste van diversiteit en andersom. Koppel heldere ambitie over cultuur aan concrete uitwerking.
- Keuze generiek korten 10%, bovenop bezuinigingen diverse overheden, leidt tot verzwakte infrastructuur. Kies op weg naar nieuwe cultuurnota op basis van inhoud, met aandacht voor productiefunctie talent.
- Toon trotse betrokkenheid bij cultuurinstellingen die bijdragen aan levendig (cultureel en economisch) klimaat Groningen.

Collegiebrief - Evaluatie 1e jaar cultuurnota

Bladzijde 3

- Verzelfstandig werkmaatschappijen De Oosterpoort en de Stadsschouwburg en Centrum Beeldende Kunst (CBK).
- Duidelijke en realistische prestatieafspraken met instellingen, en consequenties voor niet nakomen daarvan.
- Subsidiegegevens en prestaties per instelling inzichtelijk en vergelijkbaar via benchmarking.
- Bij subsidiëring instelling diverse overheden: wijs hoofdsubsidieverlener aan voor duur cultuurnota voor minder regeldruk en administratie.

Aanbevelingen voor de podiumkunsten:

- Actieve samenwerking NNT, Guy&Roni en Houten Huis in backoffice, breng voor- en nadelen van interdisciplinair stadsgezelschap in kaart.
- Stadsbrede visie producerende theaterinstellingen op talentontwikkeling, tegen huidige versnippering in programma's.
- Actief podiumbeleid gemeente via intermediair, die op basis gesprekken met instellingen podiumplan opstelt voor theater en (pop)muziek.
- Onderzoek naar effectievere inzet beschikbaar geld voor binnenschoolse cultuureducatie.

Aanbevelingen voor beeldende kunst:

- Gezamenlijk plan voor stadsbrede talentontwikkeling.
- Werk opdracht CBK eigen presentatie en als intermediair in de sector uit.
- Verdere samenwerking Wall House, Tschumpaviljoen, CBK en Groninger Museum.

Aanbeveling voor erfgoed

- Werk erfgoedmanifest musea en Groninger Archieven uit tot sectorbrede agenda en afstemming in profilering.

Aanbevelingen Letteren:

- Goede borging overnamecondities Groninger Forum en stadsbibliotheek.
- Gezamenlijk plan concrete samenwerking Poëziepaleis en SLAG.

3. Eerste reactie

We zijn blij met resultaat dat in relatief korte tijd is geleverd. Naar de Kunstraad én de culturele instellingen spreken we onze waardering uit voor hun inzet en betrokkenheid bij de evaluatie. Op basis van de conclusies en aanbevelingen uit het rapport willen we nog dit jaar tot een aantal vervolgstappen komen.

Het hoofdstuk 'Verrijken' in ons coalitieakkoord 2014-2018 *Voor de verandering* verwoordt onze culturele ambities voor de stad. Deze zijn in lijn met enkele belangrijke aanbevelingen van de Kunstraad: als het om cultuur gaat, willen ook wij meer focus in ons beleid, ruimte houden voor nieuwe initiatieven en meer samenhang in het aanbod.

Collegiebrief - Evaluatie 1e jaar cultuurnota

Bladzijde 4

In 2015 presenteren we onze visie in een nieuwe kadernota cultuur voor de periode 2017-2020. We willen de komende twee jaar (de langere termijn) uittrekken om hier, samen met veld, Stadgers en regio, vorm aan te geven ter voorbereiding op de nieuwe cultuurnotaperiode 2017-2020. In ons coalitieakkoord hebben we hiervoor ook geld gereserveerd. Een belangrijke constatering is dat een kwart van onze cultuurinstellingen in zwaar weer verkeert. Dat hebben we kunnen verifiëren in de jaarverslagen 2013, die we april jl. hebben ontvangen. Voor acute knelpunten doen we dit najaar een voorstel.

Met de meeste aanbevelingen die betrekking hebben op onze eigen rol als overheid zijn we al aan de slag. Zo leveren we subsidiegegevens voor de landelijke database van het Rijk, met als doel eenduidigheid in de gegevens en benchmarking. We maken sinds 2013 samen met de noordelijke provincies en Leeuwarden één beschikking voor het Noord Nederlands Orkest en we gaan dat doen voor Noorderlicht. We werken aan het in tijd en proces gelijk laten lopen van de cultuurnota's van gemeente en provincie. Onze insteek daarbij is een goede aansluiting op het proces van het Rijk. Ook dat zou administratieve verlichting kunnen brengen voor instellingen. Wij zien op de korte termijn geen mogelijkheid de werkmaatschappijen te verzelfstandigen, zoals de Kunstraad adviseert. Uit boekenonderzoek eind 2013 (zie de brief aan uw raad hierover, besproken in de raadscommissie OenW van 5 februari 2014) bleek het uit kostenoverwegingen in tijden van bezuiniging onverantwoord om de externe verzelfstandiging in de huidige cultuurnotaperiode te agenderen.

4. Proces vervolg

Uw raad heeft aangegeven de evaluatie graag voorafgaand aan de Begroting 2015 te bespreken. Wij berichten u na de zomer over de vervolgstappen die we naar aanleiding van het rapport willen nemen. Een bespreking hiervan kan plaatshebben in uw raadsvergadering.

5. Huisvesting

In de raadscommissie van 7 mei vroeg u informatie over zowel problemen als oplossingen rond de huisvesting van culturele instellingen. Bij het vaststellen van onze cultuurnota 2013-2016 nam uw raad de Motie Huisvesting aan (GR 12.3409636). U vroeg hierin een actuele nota over de huisvesting van onze cultuurinstellingen, inclusief een inventarisatie van ervaren problemen en mogelijke oplossingen.

Op 6 juni 2013 informeerden wij u per brief (OS 13.3690124) over de stand van zaken. Met de brief van 13 november 2013 informeerden wij u over de voortgang en de oplossing die wij de betrokken instellingen hebben geboden. We onderzoeken momenteel langere termijn oplossingen die geschikt zijn voor de gevraagde functies en synergie opleveren voor de sector en de stad. Om misverstanden te voorkomen: als gemeente hebben we een faciliterende rol bij het zoeken naar oplossingen voor huisvestingsproblemen. Wel zijn we

Collegedrief - Evaluatie 1e jaar cultuurnota

Bladzijde 5

als gemeente verantwoordelijk voor accommodaties van rijksgesubsidieerde podiuminstellingen. De instellingen houden hun eigen verantwoordelijkheid en keuzevrijheid.

Zodra we de kosten en maatregelen voor beoogde oplossingen goed in kaart hebben, informeren wij u daarover.

Wij vertrouwen erop u met deze brief voldoende geïnformeerd te hebben.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'R.L. Vreeman', written over a vertical line.

de burgemeester,
dr. R.L. (Ruud) Vreeman

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'P.J.L.M. Teesink', written in a cursive style.

de secretaris,
drs. P.J.L.M. (Peter) Teesink

Collegiebrief - Evaluatie 1e jaar cultuurnota

BIJLAGE

M5

Motie Tussentijdse evaluatie

De Raad bijeen op 28 november 2012 besprekende de vaststelling van de Cultuurnota 2013-2016 'Tegen de Stroom in'

Constaterende dat

- De Cultuurnota voor 4 jaar wordt vastgesteld
- Er gebruikelijk tussentijds geen politieke sturing plaats vindt op deze nota

Overwegende dat

- De Groningse Culturele sector de komende vier jaar voor grote uitdagingen staat door teruglopende subsidie inkomsten
- Een aantal instellingen in de Cultuurnota aan de slag gaat met ingrijpende vernieuwingslagen, hiertoe behoren in ieder geval het Grand Theatre, Simphon, Noorderlicht, het Scheepvaart- en Grafisch museum, het CBK en het Houten Huis
- In de nota wordt voorgesteld hier voor 2 jaar aanvullende middelen beschikbaar te stellen
- Dit alles tot onzekerheid leidt bij culturele instellingen

Van mening zijnde dat

- De Gemeente en de instellingen een gezamenlijke verantwoordelijkheid hebben om het culturele aanbod ook op termijn in stand te houden
- Het gezien het formaat van de uitdaging wenselijk is om tussentijds de voortgang van de vernieuwing in de culturele sector te bekijken en te bespreken
- Het wenselijk is de Raad de mogelijkheid te bieden om zo tussentijds bij te kunnen sturen

Verzoekt het College

- Voor de behandeling van de Begroting 2015 de voortgang van de Cultuurnota te evalueren en ter bespreking aan te bieden aan de Raad.

En gaat over tot de orde van de dag.

Marloes Dekker PvdA Annie Postma GroenLinks Nicole Temmink SP Jos van Rooij Student&Stad Rauf de Rook D66 Martin Verhoef ChristenUnie

GRIFFIE	
reg.nr.	GR12.3409626
ingek.	4 DEC 2012
class.	- 3.07.51
te ben door:	GR
kopie gez. aan:	

aangenomen

Collegiebrief - Evaluatie 1e jaar cultuurnota

D66 Groningen **STUDENT** **STAD**

BIJLAGE

M₁

GRIFFIE	
reg.nr.	GR12.3409686
ingek.	4 DEC 2012
plans.	2.07.51
te lish. door:	GR
kopie gez. aan:	

Motie Huisvesting

De Raad bijeen op 28 november 2012 besprekende de vaststelling van de Cultuurnota 2013-2016 'Tegen de Stroom in'

Constateernde dat

- De huisvesting voor veel culturele instellingen kwalitatief dan wel financieel als een knelpunt wordt ervaren
- Er veranderingen in de huisvesting van culturele instellingen op stapel staan, i.e. de invulling van de Akkerstraat

Overwegende dat

- De huisvesting van culturele instellingen een gemeentelijke taak is
- Naast het verlenen van subsidie ook het faciliteren van goede huisvesting een bijdrage kan leveren aan de kwaliteit van het culturele aanbod in Groningen
- Door de crisis en de leegstand als gevolg, zijn er wellicht nieuwe mogelijkheden voor tijdelijke of structurele oplossingen voor huisvestingsknelpunten

Verzoekt het College om

- In 2013 ~~met~~ een herijkte huisvestingsnota op te stellen voor culturele instellingen
- Hierin een inventarisatie te maken van ervaren knelpunten en mogelijke oplossingen hiervoor
- Deze ter bespreking aan de Raad voor te leggen

En gaat over tot de orde van de dag.

Marloes Dekker
PvdA

Paul de Rook
D66

Jos van Rooij
Student&Stad

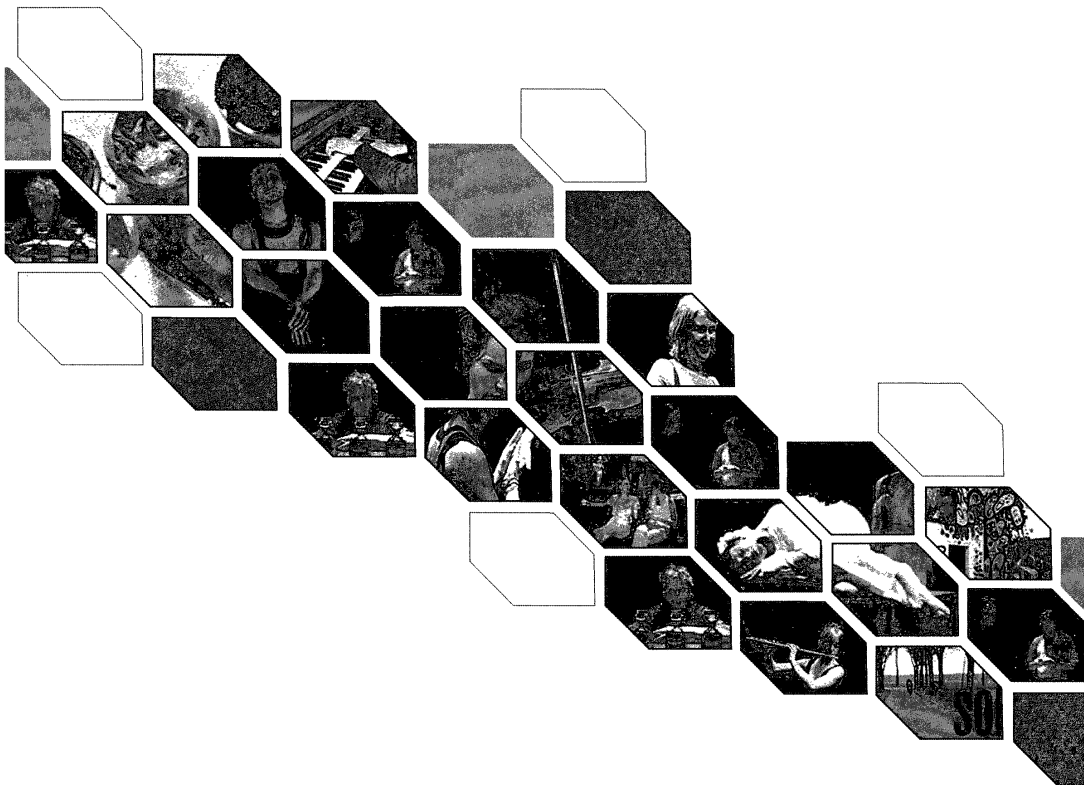
aangenomen

BIJLAGE

52

EVALUEREN EN VOORUIT KIJKEN

EVALUATIERAPPORT EERSTE JAAR
GEMEENTELIJKE CULTUURNOTA 2013 - 2016

 Kunstraad groningen

april 2014

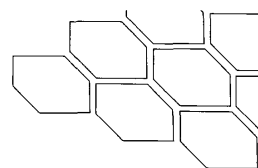
EVALUEREN EN VOORUIT KIJKEN

**EVALUATIERAPPORT EERSTE JAAR
GEMEENTELIJKE CULTUURNOTA 2013 - 2016**

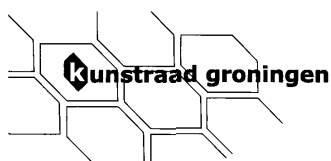
april 2014

Collegebrief - Evaluatie 1e jaar cultuurnota

Collegiebrief - Evaluatie 1e jaar cultuurnota

VOORWOORD

In april 2012 heeft de Kunstraad zijn advies voor de cultuurnota 2013-2016 aan de gemeente Groningen aangeboden. Dit advies vertrok vanuit een analyse van de artistieke en culturele kwaliteit van het aanbod van de beoordeelde instellingen en besprak daarnaast het belang van dit aanbod - en de mogelijke toename daarvan - onder meer in termen van publieksbereik en cultureel ondernemerschap. Dat advies stond sterk in het teken van bezuinigingen door het Rijk en de problemen die deze voor de Groningse culturele infrastructuur met zich meebrachten. Mede vanwege de gemeenteraadsverkiezingen in het voorjaar van 2014 en de daarop volgende discussies over de omgang met de culturele sector in relatie tot de begroting voor 2015 en volgende jaren, werd de Kunstraad verzocht om een jaar na het in werking treden van de cultuurnota de stand van zaken bij de meerjarig gesubsidieerde instellingen onder de loep te nemen.

Hoewel dit, vooral ook voor instellingen, een grote belasting was, hebben alle betrokkenen hun uiterste best gedaan om het mogelijk te maken dit rapport op tijd uit te brengen, waarvoor onze welgemeende dank. Hoewel er natuurlijk (soms dringende) aanbevelingen zijn opgenomen gaat het hier inderdaad eerder om een rapportage van de stand van zaken dan om een advies. Een stand van zaken tegen de achtergrond van de eerder door de overheden doorgevoerde besluiten, maar vooral ook in het licht (voor sommige instellingen de schemering of duisternis) van de korting van 10% op het budget van 2014, het verdwijnen van gesubsidieerde banen per 1 januari 2015 en het aflopen van de tweejarige gemeentelijke compensatie voor het wegvallen van Rijks gelden. Het lijkt de Kunstraad nuttig om met name met betrekking tot de laatstgenoemde maatregel, een en ander nog eens te overwegen in het licht van de verhouding tot de subsidiëring van Groninger instellingen door het Rijk.

Dit rapport bespreekt dus niet in de eerste plaats de artistieke en culturele kwaliteit van wat in Groningen wordt aangeboden, maar maakt er gewag welke instellingen hun interne en externe organisatie op niveau hebben weten te houden - of deze zelfs verbeterd hebben - ondanks de beperking van financiële middelen, soms ook van de kant van het publiek. Maar ook komt een aantal voorzieningen, en daarmee ook de infrastructuur van Groningen als culturele hoofdstad van het Noorden, in de gevarenzone terecht. Tenslotte constateert de Kunstraad dat een aantal hervormingen die door gemeente en Kunstraad eerder al noodzakelijk werden geacht - zoals de ontwikkeling van een structurele en operationele relatie tussen het culturele veld en het onderwijs - niet zonder extra maatregelen van de grond schijnt te komen.

In de afgelopen maanden is het Kunstraad dan ook duidelijk geworden dat de beantwoording van de vraag van de gemeente, die aanvankelijk voor velen iets weg had van een *overkill* aan informatie- en evaluatiebehoefte, wel degelijk van groot belang zou kunnen zijn voor het overeind houden van de culturele infrastructuur in Groningen. Wanneer die verder zou vermageren blijkt dat een bedreiging voor de positie van de stad in de landelijke context te zijn, maar kan ook de culturele beleving van de inwoners en de gasten van de stad niet op peil gehouden worden.

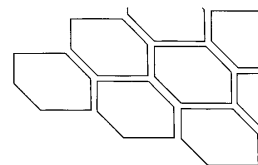
Instellingen en de Kunstraad kijken dan ook met grote belangstelling uit naar het antwoord op de vraag hoe de gemeente zich wil verhouden tot de culturele sector in deze stad.

namens de Kunstraad Groningen,

Hans van Maanen,
voorzitter bestuur.

VOORWOORD

Collegebrief - Evaluatie 1e jaar cultuurnota

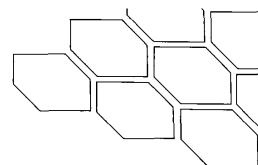
Collegiebrief - Evaluatie 1e jaar cultuurnota

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING	p. 7
2. ALGEMENE BEVINDINGEN EN AANBEVELINGEN	p. 11
3. BEVINDINGEN PER SECTOR EN AANBEVELINGEN	p. 17
Podiumkunsten.....	p. 17
Beeldende kunst.....	p. 21
Erfgoed.....	p. 23
Letteren.....	p. 25
4. EVALUATIE OVERIGE INSTELLINGEN	p. 27
Noorderzon.....	p. 28
Theater te Water.....	p. 31
Circus Santelli.....	p. 33
Jonge Harten Festival.....	p. 35
De Noorderlingen.....	p. 37
Noord Nederlands Orkest.....	p. 39
Peter de Grote Festival.....	p. 41
Music and Fun.....	p. 43
Haydn Jeugd Strijkorkest.....	p. 45
Prinses Christina Concours.....	p. 47
Urban House.....	p. 49
NP3.....	p. 51
Sign.....	p. 53
Tschumipaviljoen.....	p. 55
Wall House #2.....	p. 57
Het Poëziepaleis.....	p. 59
Stadsdichter.....	p. 61
Stichting Literaire Activiteiten Groningen.....	p. 63
Van der Leeuw-lezing.....	p. 65
Oorlogs- en Verzetscentrum Groningen.....	p. 67
Beeldlijn.....	p. 69
Stichting Vier 5 mei / Bevrijdingsfestival.....	p. 71
Martini Beiaard.....	p. 73
5. EVALUATIE EN INHOUDELIJKE VOORTGANGSRAPPORTAGE FOCUSINSTELLINGEN	p. 75
Grand Theatre.....	p. 77
Noord Nederlands Toneel.....	p. 81
De Oosterpoort en Stadsschouwburg.....	p. 85
Het Houten Huis.....	p. 89
Theater De Steeg.....	p. 91
Stichting Dansvoorziening Noord / Club Guy and Roni.....	p. 95
Vera.....	p. 99
Centrum Beeldende Kunst.....	p. 101
Noorderlicht.....	p. 105
Groninger Museum.....	p. 107
Biblionet Groningen.....	p. 111
Noordelijk Scheepvaartmuseum.....	p. 115
GR-ID.....	p. 117
Centrum voor de Kunsten.....	p. 119
COLOFON	p. 123

Collegebrief - Evaluatie 1e jaar cultuurnota

Collegiebrief - Evaluatie 1e jaar cultuurnota

1. INLEIDING

Opdracht

Op 14 november 2013 geeft de gemeente Groningen de Kunstraad Groningen opdracht tot het uitvoeren van een evaluatie van het eerste jaar van de cultuurnota 2013-2016 inclusief een inhoudelijke voortgangsrapportage over een aantal culturele instellingen in de stad Groningen.

De gemeente verstrekt de opdracht in de context van:

- Bezuinigingen van Rijk en provincie per 2013.
- Einde extra incidenteel budget gemeente van 1 miljoen per 2015.
- Einde gesubsidieerde banen per 2015.
- Eigen bezuiniging van 10% per 2014 op culturele infrastructuur.
- € 400.000 bezuiniging provincie op incidentele middelen cultuur en stopzetten accrès per 2014.

De Kunstraad dient het evaluatierapport op 1 april 2014 te overhandigen aan de gemeente. De informatie uit de rapportage kan op deze manier richtinggevend zijn voor de gemeentelijke keuzes voor 2015 en volgende jaren.

De Kunstraad heeft de opdracht aanvaard ondanks het feit dat evalueren op dit moment moeilijk is omdat de cultuurnota amper een jaar loopt en de gevolgen van de forse bezuinigingen voor de cultuursector nog nauwelijks meetbaar zijn. Omdat de Kunstraad het voor de culturele sector in Groningen van belang vindt om van de gelegenheid gebruik te maken om met een inhoudelijke notitie te komen die input kan leveren voor de periode 2015 en verder, heeft de Kunstraad de opdracht aanvaard.

Voor alle duidelijkheid merken we op dat de Kunstraad geen visitatie maar een evaluatie heeft uitgevoerd. De in de cultuurnota aangekondigde visitatie stond gepland voor medio 2014. De opdracht van de gemeente kwam eind 2013 waardoor de visitatieperiode amper een jaar zou beslaan. Bovendien vraagt een visitatie een meer diepgaande inhoudelijke aanpak, die gelet op de veranderende omstandigheden minder zinvol is. Wel kan de Kunstraad zich voorstellen dat voor enkele instellingen in transitie een visitatie op termijn alsnog wenselijk is.

Onderdelen opdracht

De evaluatie toetst hoe de instellingen in 2013 hebben bijgedragen aan de doelen van de cultuurnota: Groningen in de top vijf van cultuursteden in Nederland, groter bereik en aandacht voor talentontwikkeling. De evaluatie omvat per instelling een inventarisatie van uitgevoerde activiteiten, bezoekersaantallen en een actueel beeld van de financiële situatie.

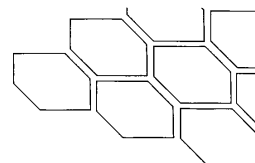
Daarnaast vraagt de gemeente een inhoudelijke voortgangsrapportage op basis van nader onderzoek bij een geselecteerd aantal, voor de cultuurnota strategische, instellingen. Deze instellingen worden in het vervolg van deze rapportage focusinstellingen genoemd. In de voortgangsrapportage komt de toekomstbestendigheid van de huidige culturele infrastructuur aan de orde, in relatie tot de veranderende financiële situatie in 2014 en 2015. Aandachtspunten zijn: professionaliteit, cultureel ondernemerschap, samenwerking/synergie, educatie en cultural governance.

Op basis van het materiaal dat het onderzoek per instelling oplevert, vraagt de gemeente ook een oordeel over het huidige functioneren van de ketens (presentatie, productie, talentontwikkeling en educatie) en de dwarsverbanden tussen de disciplines. Het onderzoek moet derhalve zowel informatie opleveren op instellingsniveau als op het niveau van samenhang in de culturele infrastructuur.

Werkwijze algemeen

Het evaluatietraject vond plaats onder eindverantwoordelijkheid van het bestuur van de Kunstraad. Voor de inhoudelijke beoordeling is gewerkt met een commissie en verschillende externe adviseurs. Op deze wijze werd specifieke kennis van een bepaald vakgebied binnengehaald, die nodig was voor het interpreteren van de gegevens en het voeren van de gesprekken met de instellingen.

Collegiebrief - Evaluatie 1e jaar cultuurnota

De commissie bestond uit:

- Gitta Luiten, voorzitter. Voorheen directeur Mondriaanfonds, voorzitter commissie beeldende kunst advies cultuurnota 2013-2016 gemeente Groningen.
- Jeffrey Meulman. Directeur Nederlands Theater Festival en Amsterdam Fringe Festival, voorheen Festival aan de Werf en Stadsschouwburg Groningen.
- Henk Scholten. Directeur Lucent Danstheater en Anton Philipszaal, Dox, voorheen directeur Nederlands Theaterinstituut en schouwburgdirecteur, Raad voor Cultuur.

Daarnaast stond Jaap Bos (penningmeester Kunstraad, voorheen directeur Deutsche Bank Nederland) de commissie terzijde als deskundige op het gebied van bedrijfsvoering en financiën. Hij was beschikbaar voor de analyse van gegevens, overleg met de commissie en de gesprekken met de instellingen. Hij droeg tevens zorg voor de verbinding met het bestuur van de Kunstraad. Het overzicht van de betrokken extern adviseurs is te vinden in het colofon.

Met alle instellingen is een gesprek gevoerd. Dit gebeurde in wisselende samenstelling. Altijd was een secretaris van de Kunstraad aanwezig (Ebrien den Engelsman, Mireille de Jong, Nina Slagter of Annette Steenhuisen).

Werkwijze specifiek

De gemeente vroeg de Kunstraad 39 instellingen te evalueren waarvan 15 instellingen diepgaander¹.

Op het moment van de evaluatie waren de jaarstukken 2013 van de instellingen nog niet beschikbaar (deadline gemeente 1 april 2014). Voor de evaluatie en voortgangsrapportage hebben we ons derhalve gebaseerd op andere documenten die al bij de gemeente aanwezig waren. Dit betrof het beleidsplan 2013-2016, jaarverslag en jaarrekening 2012, halfjaarrapportage 2013 (alleen verplicht voor grote instellingen), begroting en jaarplan 2013 en 2014. De rapportages van KPMG inzake de verzelfstandiging van de werkmaatschappijen Centrum Beeldende Kunst en De Oosteroort en Stadsschouwburg zijn ook geraadpleegd. Uiteraard is ook gebruik gemaakt van het advies van de Kunstraad over de gemeentelijke cultuurnota 2013-2016 en de uitkomsten van de door de Kunstraad uitgevoerde visitatie in 2008.

Om de evaluatie uit te kunnen voeren hebben we de instellingen daarnaast om aanvullende gegevens gevraagd. Dit betrof de door de gemeente gevraagde informatie over de realisatie 2013: publieksactiviteiten, bereik, financiële gegevens, samenstelling van de organisatie, samenwerking en netwerken, talentontwikkeling en bijdrage aan doelen gemeente.

Aan de focusinstellingen is tevens gevraagd een visiedocument aan te leveren. Instellingen konden hierin knelpunten en kansen weergeven en ingaan op de specifieke aandachtspunten en thema's die in het kader van de voortgangsrapportage door de gemeente waren gesteld.

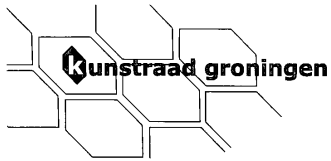
Eurosonic/Noorderslag heeft aangegeven de gevraagde gegevens niet tijdig te kunnen aanleveren (maar pas bij de oplevering van de jaarstukken 2013) waardoor we deze instelling niet hebben kunnen meenemen in de evaluatie. Simplon is niet meegenomen vanwege het faillissement van de organisatie. De activiteiten van Simplon zijn wel betrokken bij de evaluatie van Vera.

De Kunstraad koos ervoor om met alle instellingen een gesprek te voeren. Met de te evalueren instellingen is gesproken om de bevindingen te spiegelen. Deze gesprekken duurden circa een uur waarbij een adviseur en een secretaris van de Kunstraad aanwezig waren. Uitzondering hierop vormden de gesprekken met Noorderzon en het Noord Nederlands Orkest waar meer tijd voor werd uitgetrokken en meerdere adviseurs deelnamen aan het gesprek.

Met de focusinstellingen is gesproken om de bevindingen te spiegelen maar ook om het gesprek te voeren over de door de gemeente genoemde thema's. De gesprekken met de focusinstellingen duurden circa anderhalf uur en werden gevoerd in aanwezigheid van twee commissieleden, een extern adviseur en een secretaris.

¹ De 39 instellingen betroffen 20 instellingen podiumkunsten, 13 beeldende kunst en erfgoed, 5 letteren en 1 overig.

Collegiebrief - Evaluatie 1e jaar cultuurnota

Vervolgens zijn alle gegevens geanalyseerd en is het evaluatierapport opgesteld. Het rapport volgt de opdracht van de gemeente waarin bij het evaluatiedeel gemonitord wordt op de realisatie 2013 en de voortgangsrapportage daarnaast inzoomt op de specifieke aandachtspunten en thema's voor de focusinstellingen.

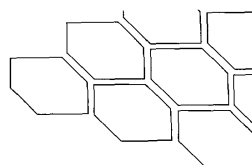
De beschrijvende tekstgedeelten van de evaluatie en voortgangsrapportage zijn ter controle op feitelijke onjuistheden aan de instellingen voorgelegd. Vervolgens heeft het bestuur van de Kunstraad in samenhang, mede op basis van het advies van de commissie, de bevindingen per individuele instelling en per sector alsmede de algemene bevindingen en aanbevelingen vastgesteld.

Alle werkzaamheden vonden plaats in de periode december/januari (gegevensverzameling), februari (gesprekken) en maart (analyse en rapportage).

Knelpunt

De evaluatie kwam in een vroeg stadium. Omdat de jaarstukken nog niet beschikbaar waren, leverde het evaluatieonderzoek extra werk op voor de instellingen. Daarbij kwam dat 2013 bij de aanvang van de evaluatie nog niet was afgerond. De gevolgen van de gewijzigde omstandigheden waren dan ook moeilijk meetbaar.

Collegebrief - Evaluatie 1e jaar cultuurnota

Collegiebrief - Evaluatie 1e jaar cultuurnota

2. ALGEMENE BEVINDINGEN EN AANBEVELINGEN

De evaluatie en de inhoudelijke voortgangsrapportage hebben geleid tot enkele bevindingen van algemene aard, die in dit hoofdstuk worden weergegeven.

Speerpunten cultuurbeleid

De gemeente heeft de Kunstraad verzocht om op basis van de evaluatiegegevens te rapporteren hoe de culturele instellingen in 2013 hebben bijgedragen aan de doelen van de cultuurnota: Groningen in de top vijf van cultuursteden in Nederland, een groter bereik en aandacht voor talentontwikkeling.

Het is op basis van de uitgevoerde evaluatie niet mogelijk om een algemene uitspraak te doen of Groningen tot 'de top vijf van cultuursteden in Nederland' behoort. Een dergelijke doelstelling is voor meerdere interpretaties vatbaar en kan op verschillende manieren worden gemeten. Op de cultuurkaart van Nederland (Atlas voor Gemeenten) scoort Groningen hoog op het aantal culturele voorzieningen per inwoner van de gemeente en de diversiteit van het culturele aanbod. In de index is tevens de bijdrage van Groningen aan de totale maatschappelijke waarde van cultuur in Nederland meegewogen. De kwaliteit en continuïteit van het aanbod - niet gemeten in de atlas - zijn echter ook belangrijke factoren om een uitspraak te kunnen doen over de culturele positie van Groningen ten opzichte van andere gemeenten in het land. Op basis van de evaluatie constateert de Kunstraad dat de moeilijker wordende financiële omstandigheden per 2015 de kwaliteit, omvang, diversiteit en continuïteit van het totale culturele aanbod in gevaar brengt. Een daling van het aantal activiteiten kan negatieve gevolgen hebben voor het bereik van de instellingen, dat in 2013 nog redelijk op peil is gebleven.

De diversiteit van het aanbod in Groningen heeft ook een keerzijde. Het aanbod is versnipperd en het gewenste publieksbereik wordt niet overal gerealiseerd. Gelet op het feit dat het voor instellingen de komende jaren moeilijker wordt om hun kwantitatieve doelen te realiseren, kan de vraag aan de orde komen of het mogelijk blijft om alle voorzieningen overeind te houden.

Groningen onderscheidt zich als *City of Talent*. Talentvolle makers en kunstenaars krijgen de kans om in Groningen te wonen en te werken, hun werk te presenteren en zich te ontwikkelen. In 2013 is de keten van talentontwikkeling, presentatie en productie in de disciplines beeldende kunst, theater, muziek en letteren overeind gebleven. Naar verwachting zullen hierin de komende jaren door de financiële omstandigheden veranderingen optreden. Met het wegvallen van de additionele middelen en het stopzetten van de gesubsidieerde banen valt mogelijk een aantal van de instellingen per 2015 weg, anderen zullen zich in tijden van financiële krapte genoodzaakt zien te focussen op de *core business* en talentontwikkeling minder prioriteit geven.

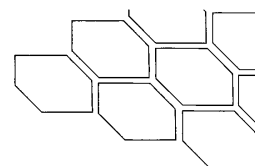
Hoewel de artistiek-inhoudelijke prestaties van de instellingen buiten beschouwing van deze evaluatie blijven, heeft de Kunstraad behoefte om ook kort stil te staan bij de artistieke kwaliteit van het Groningse kunstenveld. De infrastructuur is zeer divers en wordt gekenmerkt door avontuurlijke instellingen. In vrijwel alle disciplines wordt goed gepresteerd op artistiek gebied. Festivals als Noorderlicht, Noorderzon en Eurosonic/Noorderslag zijn van groot belang voor de landelijke en internationale uitstraling van Groningen als eigenzinnige cultuurstad. Groningen neemt daarmee een herkenbare en onderscheidende positie in het Nederlandse culturele landschap in.

Het valt de Kunstraad op dat door de verzakelijking meer nadruk wordt gelegd op zakelijk leiderschap. Het verdient aandacht om naast de zakelijk-organisatorische doelen te blijven investeren in artistiek-inhoudelijke ontwikkeling, zodat instellingen ook op dat vlak kunnen blijven excelleren.

Kwetsbaarheid

Met uitzondering van instellingen die aan het begin van de huidige cultuurnotaperiode aanzienlijk minder budget ontvingen dan aangevraagd, wisten de instellingen in 2013 kwantitatief te voldoen aan de voorgenomen plannen. In 2014 zullen veel organisaties het moeilijker krijgen om met de bezuinigingsmaatregel van 10% het activiteitenpeil te handhaven. De Kunstraad is geschrokken van de zeer magere overhead, met name bij de instellingen met een bescheiden subsidiebudget. Deze

Collegiebrief - Evaluatie 1e jaar cultuurnota

organisaties draaien vooralsnog op overtuiging en een grote hoeveelheid vrijwilligers. De meeste kleine instellingen beschikken over weinig reserves en zijn voor hun projecten aangewezen op fondsenwerving. Met ingang van 2015 vallen de extra incidentele gelden weg. Ook de maatschappelijke banen verdwijnen op dat moment. Dit is ingrijpend voor een aantal instellingen. Over het voortbestaan van Theater te Water, Santelli, De Noorderlingen, NP3, Sign en Wall House #2 maakt de Kunstraad zich grote zorgen. Andere instellingen zijn financieel kwetsbaar, maar lijken zich voorlopig te redden: Jonge Harten Festival, Music and Fun, Tschumipaviljoen, Oorlogs- en Verzetscentrum Groningen en Martini Beiaard. Ook onder de focusinstellingen bevinden zich kwetsbare organisaties. Het gaat om Het Houten Huis, Club Guy and Roni, Grand Theatre, GR-ID en Noorderlicht. Ook voor De Steeg is er weinig toekomstperspectief als de gemeentelijke subsidie eindigt in 2015. Uitgedrukt in cijfers: van de 39 geëvalueerde instellingen zijn 17 financieel kwetsbaar tot zeer kwetsbaar. In de beeldende kunst- en erfgoedsector gaat het om meer dan de helft van de instellingen.

Ondernemerschap

De verhouding tussen het aandeel eigen inkomsten en subsidies verschilt per instelling. De Kunstraad constateert dat het voor instellingen lastig is de gewenste stijging van het eigen inkomstenpercentage te realiseren. Vanwege de economische crisis hebben de instellingen te maken met tegenvallende inkomsten uit entreegelden en sponsoring. De Kunstraad beoordeelt het cultureel ondernemerschap (in de zin van kostenbewustzijn en marktdifferentiatie) over de gehele breedte als voldoende, een enkele instelling uitgezonderd. Bij het Centrum voor de Kunsten - een instelling met een grote verantwoordelijkheid en een aanzienlijke subsidie - is de Kunstraad nieuwsgierig naar het ondernemerschap. Hierover kan op dit moment nog geen uitspraak worden gedaan vanwege het ontbreken van een beleidsplan.

De Kunstraad merkt daarnaast op dat er binnen de Groningse infrastructuur instellingen bestaan die een zeer smalle financiële basis hebben en instellingen die ondanks het economisch ongunstige klimaat ruimer in de middelen zitten. De Kunstraad heeft bedenkingen bij de keuze van de gemeente om een generieke korting van 10% door te voeren, ongeacht het belang van de instelling voor de culturele infrastructuur. Daarbij zijn enkele instellingen ontzien.

Samenwerking

In het advies over de gemeentelijke cultuurnota 2013-2016 constateerde de Kunstraad dat het tamelijk teleurstellend was hoe er in de Groningse cultuursector tegen echte samenwerking werd aangekeken. Daar is nog weinig verandering in opgetreden. Alle instellingen hebben in de beantwoording van de vragenformulieren een grote hoeveelheid partners binnen en buiten de cultuursector opgesomd waarmee structureel of incidenteel wordt samengewerkt. Het lijkt echter veelal om een papieren werkelijkheid te gaan. Natuurlijk zijn er goede voorbeelden van samenwerking te vinden, zoals tussen De Oosterpoort en Stadsschouwburg en het Noord Nederlands Toneel. Veel samenwerkingsverbanden blijven echter dun: de afspraken zijn vrijblijvend en resultaten worden niet concreet benoemd. Het valt ook op dat intenties tot samenwerking veelal niet lijken voort te komen uit intrinsieke motivatie van de instellingen zelf.

Het samenwerkingsverband Theater Noord brengt de partijen vooralsnog niet dicht bij verregaande organisatorische of artistiek-inhoudelijke samenwerking. De vorming van een interdisciplinair stadgezelschap lijkt voorlopig niet reëel, wegens gebrek aan draagvlak onder de betrokken partijen. Ook de blauwdruk voor afstemming binnen de popsector en het museummanifest zijn niet uitgewerkt. Op concreet uitvoeringsniveau verloopt samenwerking tussen instellingen die veel verwantschap tonen naar behoren, maar op strategisch en stedelijk niveau komt overleg en samenwerking moeizaam tot stand.

De Kunstraad is geen voorstander van samenwerking om de samenwerking. Nu de beschikbare middelen teruglopen zien we dat samenwerkingspartners bewuster worden gekozen en dat is goed. Op sommige vlakken is samenwerking echter noodzakelijk om tot de gewenste doelen te komen. In de ogen van de Kunstraad geldt dit in ieder geval op het vlak van het stedelijke podiumbeleid, talentontwikkeling en educatie.

Collegiebrief - Evaluatie 1e jaar cultuurnota

Groninger Forum: partner of concurrent?

Het Groninger Forum maakte geen onderdeel uit van de evaluatieopdracht. In verschillende beleidsstukken, vragenformulieren en visiedocumenten van de geëvalueerde culturele instellingen werd het Groninger Forum echter wel genoemd. Meerdere cultuurinstellingen hebben hun meerjarenplannen moeten aanpassen door eenzijdige opzegging van de samenwerking door het Groninger Forum. De Kunstraad heeft daarom ook een gesprek met het Groninger Forum gevoerd.

Het Groninger Forum profileert zich nadrukkelijk als een publieksinstelling. De focus van de activiteiten ligt op actualiteit, nieuwe media en (beeld)cultuur. Images, de stadsbibliotheek en het Stripmuseum gaan op in het Groninger Forum. De programmeerbare ruimtes worden verder gevuld met het aantrekken van blockbusters van buiten Groningen. Als belangrijke samenwerkingspartners worden de Rijksuniversiteit Groningen, de Hanzehogeschool Groningen, het UMCG en House of Design genoemd.

De Kunstraad betreurt dat het Forum (nog) geen onderscheidend inhoudelijk profiel heeft. Het baart de Kunstraad zorgen dat het Forum, in aanvang cultuurpaleis genoemd, een negatief beeld heeft van de kunst- en cultuursector (inclusief de eigen partners) en geen meerwaarde op korte of lange termijn ziet in samenwerking met culturele instellingen in Groningen. Indien er geen afstemming en samenwerking tot stand komt op programmaniveau bestaat het gevaar dat het Groninger Forum een concurrent wordt van de culturele sector in Groningen.

Cultuureducatie

In de cultuurnota 2013-2016 koos de gemeente ervoor de bemiddelingsfunctie zowel voor het basisonderwijs als voor het voortgezet onderwijs te beleggen bij het nieuwe Centrum voor de Kunsten. De fusie was het uitgelezen moment om de wensen van scholen en kunstinstellingen beter en eerder in kaart te brengen dan tot dan toe het geval was. Ook is de aanbeveling gedaan te onderzoeken of praktische en betaalbare dienstverlening door het Centrum voor de Kunsten een uitkomst zou kunnen bieden voor kleinere instellingen voor cultuurparticipatie en amateurkunst. De Kunstraad constateert dat dit niet is gebeurd en merkt dat de onvrede over het ontbreken van een actief bemiddelende instelling in de stad onder instellingen nog steeds groot is. Het blijft voor instellingen moeilijk om duurzame relaties op te bouwen met het onderwijs, zeker nu scholen weinig budget (over) hebben voor cultuureducatie.

Waardering

Uit de evaluatie blijkt dat slechts enkele instellingen op frequente basis publieksonderzoek (laten) uitvoeren. De waardering van het aanbod wordt veelal afgemeten aan reacties in gastenboeken, op social media en redactionele artikelen in de pers. Om te zien of de inspanningen daadwerkelijk tot de gewenste resultaten leiden is het gewenst om het eigen aanbod structureel, op vergelijkbare wijze en verantwoord te monitoren

Cultural Governance

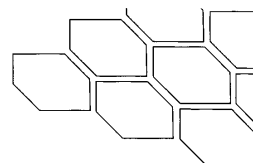
Ten behoeve van de evaluatie is aan de focusinstellingen gevraagd of de checklist *cultural governance* die zij bij hun beleidsplan 2013-2016 aanleverden nog steeds actueel is. Bij weinig instellingen hebben zich in de tussentijd mutaties voorgedaan, hoewel er wel sprake is van enige doorstroming.

Het is met name voor de grote instellingen van belang dat via de besturen van de instellingen relaties met andere sectoren van de samenleving of uit andere regio's kunnen worden gelegd. Te grote interne gerichtheid kan belemmerend werken. Ook voor de werkmaatschappijen is het instellen van een adviesraad (in de plaats van een bestuur) van meerwaarde.

Het valt de Kunstraad verder op dat het financiële toezicht op kwetsbare instellingen in sommige gevallen niet scherp genoeg is. Een goede informatievoorziening tussen bestuur en organisatie, waarbij besturen behalve gesprekken op directieniveau ook andere informatiekanalen tot hun beschikking hebben, is hierbij cruciaal.

Eerder al plaatste de Kunstraad een kanttekening bij de benoemingen van bestuursleden die directeur zijn van collega-instellingen. Dit is begrijpelijk in de context van een regio met weinig inwoners en een relatief beperkte groep potentiële bestuurskandidaten. In de praktijk hoeft deze situatie geen problemen op te leveren, maar het kan een kritische houding en een formele communicatie belemmeren.

Collegiebrief - Evaluatie 1e jaar cultuurnota

AANBEVELINGEN

Stedelijke ambitie

Onder instellingen bestaat behoefte aan een uitgebreidere inhoudelijke onderbouwing van het gemeentelijke cultuurbeleid. Een artistiek-inhoudelijke dialoog met de gemeente wordt door het culturele veld niet gemist. Ook geven instellingen aan dat zij behoefte hebben aan een concrete toekomstvisie van de gemeente. De Kunstraad geeft de instellingen hierin gelijk: de gemeentelijke doelstelling om tot de top vijf van cultuursteden in Nederland te behoren is te globaal en het risico bestaat dat hierdoor het culturele aanbod in de nabije toekomst minder aantrekkelijk en onderscheidend wordt. Het is van belang dat de gemeente een stedelijke ambitie uitspreekt en hieraan een concrete uitwerking koppelt.

Gewogen keuzes

De veelheid aan initiatieven in de Groningse cultuursector valt te prijzen, maar de Kunstraad is van mening dat de gemeente in het huidige economische klimaat preciezere inhoudelijke afwegingen zou mogen maken. Met de afkondiging van de bezuinigingsmaatregel van 10% per 2014 is gekozen voor de kaasschaafmethode. Aan deze bezuiniging ligt geen inhoudelijke motivering ten grondslag. Door de opeenstapeling van teruglopende inkomsten bij de instellingen verschaart het aanbod en de verwachting is dat niet alle structureel gesubsidieerde instellingen de eindstreep in 2016 zullen halen. Het verdient aanbeveling om in aanloop naar de nieuwe cultuurnotaperiode meer op basis van inhoudelijke argumenten te kiezen. Om de aantrekkingskracht van Groningen als een plek waar het prettig wonen en werken is te kunnen handhaven, is het van belang om in ieder geval de stedelijke culturele basisinfrastructuur op orde te houden. Voor zover de onderscheidende kracht van Groningen en daarmee de aantrekkingskracht op publiek van buiten aan de orde is, ligt een zekere focus op popcultuur, fotografie en het Groninger Museum ook in relatie tot het erfgoed van De Ploeg, voor de hand.

Groningen manifesteert zich als stad die open staat voor experiment en ruimte biedt aan talent. Dit vraagt om een duidelijke uitspraak op welke wijze de productiefunctie kan worden behouden en ingevuld.

Indien de gemeente in 2015 het beleid ongewijzigd voortzet zonder additionele middelen of juist keuzes maakt, in beide gevallen zal dit gevolgen hebben voor de culturele infrastructuur.

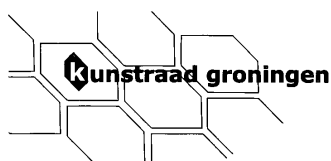
Trotse betrokkenheid

De Kunstraad is van mening dat de culturele sector is gebaat bij een grotere betrokkenheid van de gemeente. Dat Groningen als eigenzinnige cultuurstad landelijk en internationaal op de kaart staat is onder meer te danken aan instellingen als Eurosonic/Noorderslag, Noorderzon, Club Guy and Roni, Noorderlicht, Het Houten Huis, het Noord Nederlands Toneel, het Groninger Museum en het Noord Nederlands Orkest. De Oosterpoort en Stadsschouwburg heeft een voorbeeldfunctie als het gaat om data-analyse binnen de bedrijfsvoering. De gemeente Groningen kan het beleid van deze instellingen ondersteunen, hun belangen actief en met enthousiasme behartigen, zodat instellingen zich politiek gesteund voelen in de stad waar zij geworteld zijn. Dit hoeft niet altijd tot uitdrukking te komen in geld, maar kan ook door gasten van de gemeente mee te nemen naar de instellingen of de instellingen uit te nodigen bij ontvangsten, bestuurlijke evenementen, handelsmissies et cetera.

Heldere afspraken

Bij de diverse gesprekken met de instellingen is gebleken dat de opdracht van de gemeente aan de instellingen vaak onvoldoende concreet geformuleerd is. Ook zijn toezicht en handhaving met betrekking tot de prestatieafspraken niet helder georganiseerd. Instellingen hebben in het eerste jaar van deze cultuurnotaperiode veelal hun oorspronkelijke beleidsplannen aangepast aan de veranderde omstandigheden. Deze wijzigingen kunnen gevolgen hebben voor de realisatie van eerder gemaakte prestatieafspraken. De Kunstraad adviseert de gemeente daarom de prestatieafspraken met alle instellingen periodiek te bespreken en vooral te handhaven. Ook dienen de prestatieafspraken realistisch te zijn en te passen binnen de mogelijkheden. Dit betekent dat gemeente en instelling bij teruglopende middelen een prioriteitsstelling zouden moeten aanbrengen in de prestaties.

Collegiebrief - Evaluatie 1e jaar cultuurnota

Verzelfstandiging

Zoals opgemerkt in eerdere adviezen constateert de Kunstraad opnieuw dat de formele positie van de gemeentelijke werkmaatschappijen niet ten goede komt aan hun cultureel ondernemerschap. Aansturing van deze organisaties vanuit meerdere gemeentelijke afdelingen werkt belemmerend en draagt niet bij aan de beoogde transparantie. Daarom adviseert de Kunstraad om zo spoedig mogelijk de nu nog gemeentelijke instellingen te verzelfstandigen dan wel op afstand te zetten met mandaat of delegatie. Het instellen van een eigen Raad van Advies is van belang voor de inhoudelijke reflectie.

Benchmark

Aan de focusinstellingen is gevraagd in hoeverre zij zicht hebben op hun positie ten opzichte van collega-instellingen in het land. Veel focusinstellingen doen mee met landelijk benchmarkonderzoek. Andere instellingen geven aan wel benchmarkgegevens aan te leveren maar dat instellingen zo verschillen dat een goede vergelijking niet mogelijk is. Op dit moment heeft de Kunstraad onvoldoende inzicht in hoe de gemeentelijke subsidie per bezoeker of participant zich verhoudt tot cijfers en prestaties van vergelijkbare instellingen elders in Nederland. Voor deze evaluatie voerde het te ver om hier gedegen onderzoek naar te doen. Met het oog op de volgende cultuurnotaperiode is dat echter wel belangrijk, zowel voor de producerende instellingen als voor grote organisaties als het Centrum Beeldende Kunst en het Centrum voor de Kunsten. De Kunstraad denkt dat de Groningse instellingen en de gemeente ook meer zouden kunnen leren van *best practices* in Nederland.

De Kunstraad adviseert de gemeente daarom om de komende twee jaar een vergelijkend onderzoek in te stellen naar de subsidie-inkomsten, prestaties en werkmethode van de Groningse instellingen en referentie-organisaties in Nederland, zodat het functioneren van deze instellingen in breder perspectief kan worden geplaatst. Het kan inhoudelijk en financieel interessant zijn om dit benchmarkonderzoek uit te voeren in samenwerking met andere gemeenten in Nederland. Het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen (OCW) houdt vanaf 2013 vergelijkende cijfers van BIS-instellingen bij op basis van jaarstukken. Deze *dataset* waaraan de gemeente Groningen met OCW en acht andere gemeenten werkt, kan in de loop van 2014 worden geraadpleegd. In de gesprekken kwam ook het punt naar voren dat de Rijksgesubsidieerde instellingen de indruk hebben dat de bijdrage van de lokale overheden (gemeente en provincie) in Groningen laag is in verhouding met die in andere landsdelen. Het is goed om ook deze cijfers via een benchmark en in context inzichtelijk te maken.

Regeling cultuureducatie

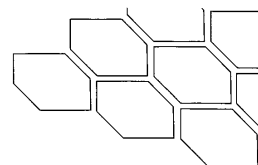
Om de eerder genoemde verschraving in het cultuuronderwijs tegen te gaan, adviseert de Kunstraad de gemeente om op korte termijn te onderzoeken in welke vorm samenwerking tussen (vooral het primaire) onderwijs en kunstinstellingen kan leiden tot meerjarige programma's op basis van een doorlopende leerlijn cultuureducatie. Daarbij laat zich ook de vraag stellen of de beschikbare middelen voor binnenschoolse cultuureducatie in het onderwijs, bij het Centrum voor de Kunsten of indirect via de regeling 'Cultuureducatie met kwaliteit' op een andere, effectievere manier kunnen worden ingezet.

Regeldruk

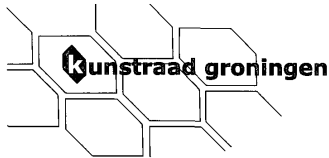
Instellingen die door meerdere overheden worden gesubsidieerd roepen de overheden op de prestatieafspraken en de systematiek van afrekenen en verantwoorden nauwkeurig af te stemmen. De werklast voor instellingen - zeker de instellingen met een kleine omvang - is op dit moment aanzienlijk. Er is bovendien een zeker wantrouwen waarneembaar onder de instellingen, omdat zij enerzijds het gevoel hebben dat er weinig met de gegevens wordt gedaan en zij anderzijds weinig inzage hebben in hoe de gegevens worden gebruikt bij het nemen van maatregelen.

Overheden beloven samen te werken, maar de praktijk wijst nogal eens het tegendeel uit. Uiteraard zijn overheden autonoom, maar procedures en regels moeten in verhouding staan tot de verleende subsidie en de instellingen niet onnodig belasten. De Kunstraad adviseert om bij alle Groningse instellingen die door meerdere overheden worden gesubsidieerd, één hoofdsubsidieverlener (Rijk, gemeente of provincie) aan te wijzen voor de duur van de cultuurnota. De uitvoering van de activiteiten zoals in het meerjarenplan opgenomen, gebeurt op basis van vertrouwen met een rapportage na afloop en een gezamenlijk voortgangsoverleg waar nodig.

Collegebrief - Evaluatie 1e jaar cultuurnota

Collegiebrief - Evaluatie 1e jaar cultuurnota

3. BEVINDINGEN PER SECTOR EN AANBEVELINGEN

PODIUMKUNSTEN

Inleiding: de situatie vóór 2013

In aanloop naar de huidige cultuurnotaperiode werd duidelijk dat het gewijzigde kabinetsbeleid grote gevolgen zou hebben voor de podiumkunstensector in Groningen, in het bijzonder voor de productie- en presentatiefunctie. Het Noord Nederlands Toneel en het productiehuis van het Grand Theatre werden voorheen volledig door het ministerie van OCW gesubsidieerd en zagen zich door wegvallende Rijkssubsidies genoodzaakt om een beroep te doen op het gemeentelijke cultuurbudget. Verder werden enkele in Groningen gevestigde instellingen geconfronteerd met een negatief advies (Noord Nederlandse Dans en Jeugdtheater De Citadel, die hun werkzaamheden in 2013 staakten) of verwezen naar de overvraagde landelijke fondsen (Club Guy and Roni). Omdat de druk op het budget zeer groot was, heeft de gemeente voor de periode 2013-2016 keuzes moeten maken.

Anno 2013: infrastructuur

De Kunstraad is er verheugd over dat ondanks bovenstaande ontwikkelingen nog altijd een breed palet aan podiumkunsten vertegenwoordigd is in Groningen. De gehele keten van participatie, talentontwikkeling, productie en presentatie is overeind gebleven. De evaluatie over 2013 toont aan dat vrijwel alle instellingen het geplande activiteitenpeil hebben kunnen handhaven. De Kunstraad constateert echter ook dat een aantal instellingen in deze sector financieel zeer kwetsbaar is. Voor hen zal het de komende periode moeilijk worden om de meerjarenplannen te realiseren, vanwege de generieke korting van 10% en het wegvallen van de maatschappelijke banen en incidentele gelden per 2015. Veel kleine organisaties leunen nu al sterk op vrijwilligers en stagiaires. Deze ontwikkeling getuigt van brede betrokkenheid bij de activiteiten van de organisatie, maar wanneer het aantal vrijwilligers groeit terwijl het aantal professionals daalt, heeft dit op de lange termijn negatieve gevolgen voor de professionaliteit van de sector. Gedrevenheid en passie is een noodzakelijke, maar niet voldoende voorwaarde om als kleine organisatie slagvaardig te kunnen opereren.

Interdisciplinair stadsgezelschap

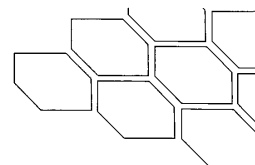
In de advisering over de gemeentelijke cultuurnota 2013-2016 oordeelde de Kunstraad dat het plan van het NNT, Club Guy and Roni en Theater de Citadel (opgeheven en later vervangen door Het Houten Huis) om tot een stadsgezelschap te komen potentie had. De Kunstraad was van mening dat die ontwikkeling zich organisch zou moeten voltrekken en gestoeld moest zijn op inhoudelijke overwegingen. Uit de visiedocumenten en voortgangsgesprekken maakt de Kunstraad op dat geen van de producerende instellingen op dit moment meerwaarde ziet in verregaande artistiek-inhoudelijke samenwerking. Het NNT stelt zich als grootste van de drie instellingen terughoudend op en ook Club Guy and Roni ziet geen synergetische voordelen in samenvoeging van de organisaties. Het Houten Huis is een organisatie in opbouw. Gevolg hiervan is dat er in 2013 nog betrekkelijk weinig ruimte was voor reflectie op de eigen positie in het culturele veld en de gewenste relatie met andere culturele instellingen.

De Kunstraad is van mening dat de vorming van een interdisciplinair stadsgezelschap bedrijfsmatige meerwaarde kan hebben, wanneer backoffice en technische dienst gedeeld worden. Verregaande integratie van de organisaties hoeft de artistieke ontwikkeling van de instellingen niet per se in de weg te staan en kan bijdragen aan de continuïteit van de activiteiten. Club Guy and Roni kampt met een huisvestingsprobleem en Het Houten Huis heeft moeite om schoolvoorstellingen weg te zetten. Juist dergelijke praktische knelpunten zouden gezamenlijk kunnen worden opgepakt.

Podiumkleuring, afstemming en samenwerking

De samenwerking tussen het Grand Theatre en De Oosterpoort en Stadsschouwburg lijkt zich momenteel te beperken tot aspecten met betrekking tot bedrijfsvoering, marketing en publiciteit. Uit de gesprekken met de presenterende instellingen kwam naar voren dat de programmatische afstemming tussen het Grand Theatre en OPSB (en NNT met de Machinefabriek als podium) nadere beschouwing behoeft. Het Kruithuis, de kleine zaal aan de achterzijde van de Stadsschouwburg, sloot medio 2013 om arbo- en theatertechnische redenen.

Collegiebrief - Evaluatie 1e jaar cultuurnota

De sluiting van deze zaal heeft volgens de Kunstraad een gat geslagen in het breed toegankelijke aanbod voor de kleine zaal. Het is momenteel onvoldoende helder wie de verantwoordelijkheid voor dit aanbod neemt of zou moeten nemen. Er is sprake van een uitruil van een deel van het aanbod: de brede jeugdprogrammering is ondergebracht bij het Grand Theatre. Hoe deze situatie zich verder zal ontwikkelen, is op dit moment niet duidelijk.

De Kunstraad acht het noodzakelijk dat in samenwerking met De Oosterpoort en Stadsschouwburg en het Grand Theatre op korte termijn een visie wordt geformuleerd op de toekomst van het vlakkevloertheater en de midden- en kleine zaalprogrammering in de stad.

De Kunstraad constateert dat de meer zakelijke opstelling van het Grand Theatre en ook De Oosterpoort en Stadsschouwburg in de samenwerking met producerende en presenterende partners in de stad moeilijk verteerd wordt. In het verleden vruchtbare (artistieke) samenwerkingen, zoals tussen Noorderzon en het Grand Theatre en het Noord Nederlands Orkest en De Oosterpoort en Stadsschouwburg, staan hierdoor onder druk. Bezuinigingen leiden er bovendien toe dat culturele instellingen zich soms genoodzaakt zien op eerder gemaakte afspraken terug te komen. Dit bemoeilijkt de samenwerking en bevordert concurrentie.

Het valt de Kunstraad op dat instellingen in de popsector vaak over innovatie spreken, maar weinig inspelen op actuele ontwikkelingen en daarmee gepaard gaande kansen. De focus zou moeten liggen op de ontwikkeling van een sterke, stadsbrede visie op de popprogrammering. Daartoe worden al wel de eerste stappen gezet. Vera heeft met de Kunstraad gesproken over een blauwdruk voor Groningen als popstad. De Kunstraad is nieuwsgierig naar deze blauwdruk en spoort De Oosterpoort en Stadsschouwburg, Vera en Simplon aan om op korte termijn een concrete, gezamenlijke visie te presenteren, waarin ook de onderlinge afstemming aan bod komt. De harde infrastructuur in de Groningse popsector is uitstekend. Een *gentlemensagreement* tussen de verschillende podia en festivals zou ervoor kunnen zorgen dat het aanbod beter wordt afgestemd op de zaalcapaciteit.

Tot slot een opmerking over Eurosonic/Noorderslag. Deze instelling is niet bij deze evaluatie betrokken, omdat de gevraagde gegevens volgens de festivalorganisatie pas bij de oplevering van de jaarstukken 2013 konden worden aangeleverd. De Kunstraad betreurt dit, omdat Eurosonic/Noorderslag zowel inhoudelijk als economisch van grote waarde is voor de stad Groningen en een voortrekkersrol vervult binnen de podiumkunstensector.

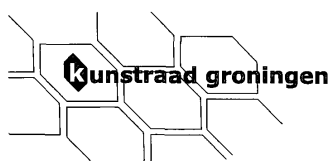
Cultuureducatie en talentontwikkeling

In het advies over de gemeentelijke cultuurnota 2013-2016 concludeerde de Kunstraad dat het plan voor een Matchmaker, dat werd ingediend door Theater De Steeg, Theater de Citadel, De Noorderlingen, het Noord Nederlands Toneel en het Jonge Harten Festival, niet overtuigde. Het plan gaf blijk van onvrede over de afwezigheid van een bemiddelingsfunctie met betrekking tot binnenschoolse cultuureducatie. De betrokken partijen voelden zich aangesproken om te komen tot een meer consistent aanbod voor het onderwijs. De Kunstraad was van mening dat dit uit het eigen instellingsbudget bekostigd diende te worden en dat de Kunstencentrumgroep het proces zou moeten faciliteren en ondersteunen.

De Kunstraad constateert nu dat de producerende instellingen in 2013 nog steeds worstelen met het aanbieden van voorstellingen aan scholen. Scholen hebben weinig budget (over) voor cultuureducatie. Met name het geringe draagvlak binnen het basisonderwijs is zorgelijk, zeker voor een organisatie als Het Houten Huis, die haar bestaansrecht ontleent aan het produceren van voorstellingen voor deze doelgroep.

De Kunstraad signaleert dat talentontwikkeling in de theatersector vrij versnipperd is. Instellingen zien zich tegelijkertijd geconfronteerd met teruglopende financiële middelen voor producties van jong talent. De Noorderlingen is financieel kwetsbaar, De Steeg verliest de gemeentelijke subsidie per 2015, de productiefunctie van het Grand Theatre staat onder druk en het NNT heeft wegens teruglopende financiële middelen besloten om in de huidige cultuurnotaperiode slechts één jonge regisseur te begeleiden naar de grote zaal. De Kunstraad moedigt daarom samenwerking tussen de verschillende producerende instellingen aan, waarbij talentontwikkelingstrajecten vanuit een gedeelde, stadsbrede visie op talentontwikkeling worden afgestemd.

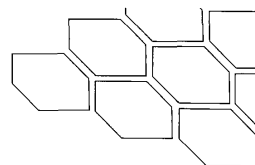
Collegieberief - Evaluatie 1e jaar cultuurnota

Aanbevelingen

- De Kunstraad roept NNT, Club Guy and Roni en Het Houten Huis op om de samenwerking in de backoffice actief op te pakken en adviseert om de voor- en nadelen van de vorming van een interdisciplinair stadsgezelschap verder in kaart te brengen. De gemeente zou die vraag in eerste instantie neer moeten leggen bij de betrokken instellingen, maar wel op basis van een duidelijke planning.
- De Kunstraad spoort de producerende theaterinstellingen aan om een stadsbrede visie op talentontwikkeling uit te werken en talentontwikkelingsprogramma's zodanig af te stemmen dat versnippering wordt tegengegaan.
- De gemeente dient actief richting te geven aan het podiumbeleid. De Kunstraad adviseert hiertoe een intermediair aan te wijzen die op basis van intensieve gesprekken met alle podia een toekomstbestendig plan opstelt. Uitgangspunt zou kunnen zijn dat De Oosterpoort en Stadsschouwburg zich primair richt op het groot gemonteerde aanbod en het Grand Theatre op aanbod voor de kleine en middelgrote zaal. De Oosterpoort en Stadsschouwburg, Vera en Simplon dienen ook op korte termijn een gezamenlijk plan voor de presentatie van popmuziek te presenteren, waarin vooral ook de onderlinge afstemming aan bod komt.
- De Kunstraad adviseert de gemeente om te onderzoeken of de beschikbare middelen voor binnenschoolse cultuureducatie op een effectievere manier kunnen worden ingezet, bijvoorbeeld door een regeling waarmee scholen optimaal gebruik kunnen maken het cultuureducatieve aanbod. Aangezien de betrokken partijen onvoldoende resultaten boeken adviseert de Kunstraad hiervoor een intermediair aan te wijzen die hiervoor een concreet meerjarenplan gaat opstellen.
- Zoals reeds aangegeven bij de algemene bevindingen heeft het besluit van de gemeente om de verzelfstandiging van De Oosterpoort en Stadsschouwburg opnieuw uit te stellen volgens de Kunstraad een negatief effect op het ondernemerschap van De Oosterpoort en Stadsschouwburg. De Kunstraad acht meer autonomie van De Oosterpoort en Stadsschouwburg noodzakelijk voor het gezond functioneren van deze instelling.

Collegebrief - Evaluatie 1e jaar cultuurnota

Collegiebrief - Evaluatie 1e jaar cultuurnota

BEELDENDE KUNST

Inleiding: de situatie vóór 2013

Ook in de beeldende kunstsector kreeg Groningen te maken met een forse ingreep door het Rijk. Lange tijd was onduidelijk wat de positie van Noorderlicht zou worden in het landelijke kunstplan 2013-2016. Noorderlicht behield uiteindelijk zijn positie als BIS-instelling, maar kreeg als kleine presentatie-instelling wel te maken met een forse vermindering van de subsidie. NP3 verloor de landelijke subsidie van het Mondriaanfonds.

De beeldende kunstsector kenmerkt zich door diversiteit, dynamiek en kwaliteit. Met als bijkomend voordeel dat de sector vanwege de geografische ligging weinig last heeft van concurrentie uit de omgeving en zich gevoed weet via de universiteit en de kunstacademie.

Anno 2013 beeldende kunst: kwetsbare infrastructuur

In de Groningse beeldende kunst is nog steeds, hoewel minimaal, vrijwel de gehele culturele keten vertegenwoordigd. De keten is goed maar kwetsbaar, er is doorstroming van talent maar beperkt. De extra gemeentelijke bezuiniging van 10%, het verdwijnen van gesubsidieerde banen en het wegvallen van Rijkssubsidies hebben juist in deze sector een grote impact. Onder gelijkblijvende condities zullen de komende jaren instellingen op het gebied van presentatie en talentontwikkeling niet meer aan de prestatie-eisen kunnen voldoen. In de toch al kleine sector zullen hierdoor aanzienlijke gaten vallen.

Zoals eerder opgemerkt verloopt de samenwerking tussen instellingen in de culturele sector moeizaam. In de beeldende kunstsector lijken de instellingen het meest van elkaar af te staan. De bezuiniging op structurele subsidies en het wegvallen van projectsubsidies versterken nog meer het eigen instelling denken. Het behoud van de eigen organisatie en de realisatie van een goed eigen programma krijgt prioriteit. Daar komt bij dat de verschillende instellingen inhoudelijk weinig synergetisch nut in samenwerking zien. De gevoerde gesprekken om te komen tot meer samenwerking ervaren de instellingen als moeizaam, tijdrovend en leiden onvoldoende tot concrete resultaten.

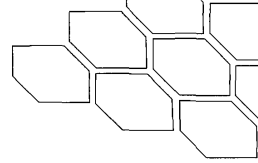
Ondanks de stappen die zijn gezet speelt het Centrum Beeldende Kunst nog niet de coördinerende en faciliterende rol die voor het beeldende kunst veld wenselijk is. Zeker nu er door bezuinigingen de komende jaren gaten zullen vallen, ontkomen de betrokken instellingen (net als in de sector podiumkunsten) er niet aan met elkaar afspraken te maken hoe de beschikbare middelen optimaal en in samenhang ingezet moeten worden. De Kunstraad roept de beeldende kunstinstellingen dan ook op om een gezamenlijk en concreet plan te ontwikkelen voor samenwerking, waarbij talentontwikkeling een verbindend thema kan zijn.

De Kunstraad adviseert de gemeente om zich helder uit te spreken over de opdracht aan het CBK. Waar Kunst op Straat een aantoonbaar belang heeft voor zowel kunstenaars als publiek, zijn de presentatie-activiteiten van het CBK diffuus. Ook de positie van de Kunstuitleen blijft onduidelijk en het besluit van de gemeente om de werkmaatschappijen vooralsnog niet te verzelfstandigheden heeft een averechts effect op het ondernemerschap van het CBK. Vanwege het onduidelijke profiel van het CBK zullen de culturele partners veel blijven vragen van het CBK. Het CBK daarentegen kan geen eigen keuzes maken en geen externe geldbronnen aanboren. Deze ongelijkwaardigheid staat echte samenwerking in de weg.

De Kunstraad adviseerde bij de gemeentelijke cultuurnota 2013-2016 om twee kleinere instellingen onder te brengen bij grotere instellingen. In de praktijk is hiervan nog weinig te zien. Het Tschumipaviljoen is weliswaar een bestuursunie aangegaan met het CBK maar er is nog geen sprake van een integraal programma. Het Wall House #2 heeft nog geen inbedding gekregen in het Groninger Museum, met grote organisatorische problemen tot gevolg.

Nu het Groninger Museum organisatorisch en financieel weer op koers is, is er nieuwsgierigheid naar de inhoudelijke koers van het museum. De invulling van het tentoonstellingsprogramma is immers niet alleen van betekenis voor de uitstraling van het museum zelf als publicitair boegbeeld van Groningen, maar ook voor de beeldende kunst in de stad.

Collegedebrief - Evaluatie 1e jaar cultuurnota

Aanbevelingen

- De Kunstraad roept de beeldende kunst instellingen op om met een gezamenlijk en concreet plan te komen voor samenwerking waarin in ieder geval een stadsbrede visie op talentontwikkeling is uitgewerkt en versnippering wordt tegengegaan.
- De Kunstraad adviseert de gemeente om de opdracht aan het CBK te concretiseren met name in de relatie intermediaire versus presentatie-activiteiten.
- De Kunstraad adviseert de gemeente het CBK verder op afstand te zetten, hetzij via privatisering (kunstuitleen) hetzij via een bestuursovereenkomst. Meer autonomie van het CBK is noodzakelijk voor het gezond functioneren van deze instelling.
- De Kunstraad spoort Wall House #2 / Groninger Museum en Tschumipaviljoen / CBK aan hun samenwerking verder in te vullen.

Collegiebrief - Evaluatie 1e jaar cultuurnota

ERFGOED

Anno 2013 erfgoed: diversiteit en samenhang

In Groningen opereert een kleine maar gevarieerde groep erfgoedinstellingen die met hun pand, collectie of programma's het verhaal vertellen van de geschiedenis van Groningen. Het aanbod is interessant maar vanuit het perspectief van het publiek wat versnipperd en de zichtbaarheid is niet heel groot. Met name de kleinere musea krijgen het de komende jaren extra moeilijk hun ambities te realiseren door de gemeentelijke bezuiniging van 10%, het wegvallen van gesubsidieerde banen én problemen in de huisvesting.

Het eerdere advies van de Kunstraad om krachten en middelen te bundelen en te komen tot één instelling voor de Groninger (stads)geschiedenis heeft, ondanks de hiervoor beschikbare gestelde bonus, niet tot resultaten geleid. Het is positief dat het Groninger Museum, het Noordelijk Scheepvaartmuseum en de Groninger Archieven een manifest hebben opgesteld. De Kunstraad is echter niet onder de indruk van de afspraken, die vooralsnog vooral vrijblijvend zijn. Het ontbreekt aan een gemeenschappelijke profilering en concrete voornemens.

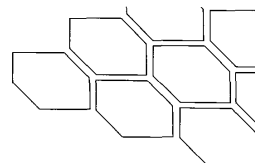
Naast een evenwichtige presentatie van de algemene Groninger geschiedenis mist de Kunstraad in het aanbod aandacht voor industrieel erfgoed, zoals de rijke geschiedenis van Groningen als drukkerstad en de kunstenaars van De Ploeg. Het valt op dat de erfgoedinstellingen geen plek meer hebben in het Groninger Forum en dat er evenmin een link is met de programmering van het Forum (zie ook algemene bevindingen).

De Kunstraad betreurt het dat, in een tijd waarin middelen schaarser worden, de kansen die er liggen voor een gecoördineerde, coherente aanpak van zowel het publieks- en presentatiebeleid als van een op het basis- en voortgezet onderwijs toegesneden educatiebeleid nog onvoldoende worden benut.

Aanbeveling

- De Kunstraad spoort de gezamenlijke musea en de Groninger Archieven aan het erfgoedmanifest verder te concretiseren in een sectorbrede agenda en afstemming in de profilering.

Collegebrief - Evaluatie 1e jaar cultuurnota

Collegiebrief - Evaluatie 1e jaar cultuurnota

LETTEREN

Het aantal lettereninstituten binnen de gemeentelijke cultuurnota is gering. De uitstraling en het belang van de sector is daarentegen groot. Groningen kent een stevige traditie in letteren, mede door de aanwezigheid van een letterenfaculteit in het stadscentrum.

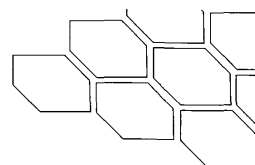
De Kunstraad heeft gesproken met Biblionet Groningen, Stichting Literaire Activiteiten Groningen, het Poëziepaleis, de Stadsdichter en de Van der Leeuw-lezing (waarvoor de gemeentelijke subsidie per 2015 stopt). Binnen de letterensector vraagt vooral de fusie van de stadsbibliotheek met het Groninger Forum om aandacht. De samenwerking tussen beide organisaties verloopt redelijk constructief, maar afspraken over condities voor overname zijn nog niet geborgd. De Kunstraad is bijzonder nieuwsgierig naar de gezamenlijke visie van beide partijen op de toekomst van de bibliotheek. Deze bleef in de aangeleverde documentatie onderbelicht.

Net als in de andere deelsectoren valt op dat er weinig echte samenwerking tot stand komt, zowel binnen als buiten de eigen discipline. De mogelijkheden tot verregaande samenwerking tussen het Poëziepaleis en SLAG zijn in 2013 door beide partijen onderzocht. De partijen achten een fusie op korte termijn niet wenselijk. De Kunstraad spreekt de hoop uit dat de geplande samenwerking in de backoffice tot voordelen leidt.

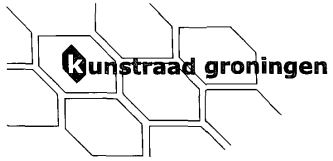
Aanbevelingen

- De Kunstraad vraagt de gemeente om alert te zijn op de borging van overnamecondities met betrekking tot het Groninger Forum en de stadsbibliotheek.
- De Kunstraad spoort Poëziepaleis en SLAG aan om de beoogde samenwerking concreet gestalte te geven in een gezamenlijk plan.

Collegebrief - Evaluatie 1e jaar cultuurnota

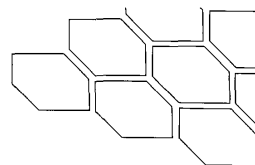
Collegiebrief - Evaluatie 1e jaar cultuurnota

4. EVALUATIE OVERIGE INSTELLINGEN

In dit deel van het rapport zijn de bevindingen te lezen van de evaluatie hoe de instellingen in 2013 hebben bijgedragen aan de doelen van de cultuurnota. De evaluatie omvat per instelling een inventarisatie van uitgevoerde activiteiten, bezoekersaantallen en een actueel beeld van de financiële situatie. De evaluatie en de inhoudelijke voortgangsrapportage van de focusinstellingen is opgenomen in het deel hierna.

Collegebrief - Evaluatie 1e jaar cultuurnota

Collegiebrief - Evaluatie 1e jaar cultuurnota

NOORDERZON

Positie keten : productie, presentatie, talentontwikkeling
Discipline : podiumkunsten
Gemeentelijke subsidie : 2012: € 271.000 / 2013: € 490.000 / 2014: € 441.000

Stand van zaken

Noorderzon is een elfdaags internationaal performing arts festival in het Noorderplantsoen en de binnenstad van Groningen. De organisatie maakt onderdeel uit van de door de Europese Commissie gefinancierde netwerken NXTSTP en Create to Connect. Voor de programmering van muziek, literatuur, beeldende kunst en andere festivalonderdelen wordt samengewerkt met diverse partners in de stad. Het festival ontvangt van het Fonds Podiumkunsten (FPK) subsidie in de categorie 'festival groot' ad € 250.000.

De editie 2013 van het Noorderzonfestival presenteerde een programma dat in omvang (531 voorstellingsmomenten), aard en bereik overeenkwam met de plannen voor 2013. Noorderzon werd gedurende de elf festivaldagen door circa 150.000 mensen bezocht. Toegankelijkheid en collectiviteit zijn twee belangrijke aspecten in het beleid van Noorderzon. De kaartprijzen en horecaprijzen zijn relatief laag, zodat bezoekers een ervaring kunnen opdoen die is opgebouwd uit meerdere festivalonderdelen. Een in 2013 gehouden steekproef wees uit dat 80% van de bezoekers een culturele ervaring opdoet.

In 2013 werden ruim 47.000 kaarten voor de voorstellingen verkocht (2012: 52.392), dat is circa 85% van het totale aantal beschikbare kaarten.

De online kaartverkoop geeft een indicatie van de herkomst van de bezoekers; het merendeel lijkt afkomstig uit de stad, gevolgd door respectievelijk de Noordelijke provincies met Groningen aan kop en het (buiten)land. Het festival had in 2013 een mediabereik op print ter waarde van ruim 2 miljoen euro.

Met betrekking tot talentontwikkeling richt Noorderzon zich vooral op talentvolle nieuwe Europese makers. Noorderzon selecteert deze makers met zeven andere festivals in Europa en coproduceert en/of presenteert hun voorstellingen. Het festival moedigt lokale makers aan om te produceren en begeleidt hen regelmatig bij de ontwikkeling van productie- en projectplannen. Professionele lokale groepen die op Noorderzon staan, blijken hier goed van te profiteren; zij doen internationale contacten op en worden gezien door programmeurs.

Noorderzon werkt binnen een groot (inter)nationaal theaternetwerk dat in 2013 werd uitgebreid met het lidmaatschap van Create to Connect.

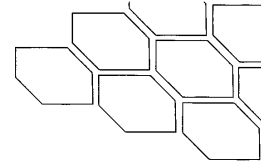
De zakelijke en organisatorische samenwerking in de lokale keten van de podiumkunsten verloopt volgens Noorderzon redelijk tot goed. Het wegvallen van middelen in de huidige cultuurnotaperiode (bij de landelijke en regionale overheden) heeft gevolgen voor het opstarten van gezamenlijke activiteiten. Een vruchtbare samenwerking wordt bemoeilijkt door de eigen inkomstennormen en de nadruk op ondernemerschap. Een meer inhoudelijke en artistieke uitwisseling met partners en subsidiënten wordt gemist.

In 2013 werd de kernorganisatie van Noorderzon versterkt en rond de festivalperiode werkten 800 vrijwilligers mee aan de totstandkoming van het festival. In de nabije toekomst voorziet Noorderzon geen wijzigingen in de organisatie, behoudens een lichte stijging van de inhuur van externe krachten.

Noorderzon genereert minimaal 50% eigen inkomsten, conform de inkomstennorm die het FPK aan grote festivals stelt. Het grootste deel hiervan wordt verdiend tijdens de festivalperiode en komt uit pachthuurlen en horeca, kaartverkoop, sponsoring en bijdragen om-niet. De organisatie verwacht dat de gemeentelijke korting van 10% in 2014 effect zal hebben op de programmering en keuze van te huren voorstellingslocaties. Het huren van locaties in de stad wordt als kostbaar ervaren zeker gezien het beperkte aanbod van geschikte en beschikbare middenzalen.

De festivalorganisatie maakt zich zorgen over het culturele klimaat in Groningen. Er is rust nodig om een visie te formuleren op het culturele aanbod en het klimaat voor de korte en middellange termijn. Door de opeenvolgende bezuinigingen in de afgelopen periode hebben organisaties hier nauwelijks tijd voor. Een functiedebat en een bijbehorend voorzieningendebat is in Groningen uitgebleven. De centrale beleidsdoelen ontberen onderliggende visie en analyse op hoe daar te komen, met oog voor wat er al is, wat er ontbreekt en wat er in de directe omgeving gebeurt (De Kolk in Assen, Leeuwarden culturele hoofdstad).

Collegebrief - Evaluatie 1e jaar cultuurnota

Samenvattend

Noorderzon kent een sterke organisatie die een heldere, overtuigende visie uitdraagt en goede financiële resultaten behaalt. In de aangeleverde documenten en het gesprek met de directie komt een gevoelde verantwoordelijkheid voor het stedelijk functioneren van de cultuursector in het algemeen en de podiumkunstensector in het bijzonder naar voren. De verzakelijking door eigen inkomstennormen en afnemende subsidies lijkt de artistiek inhoudelijke afstemming soms in de weg te staan. Dit is een zorgelijke ontwikkeling, want inhoudelijke afstemming is essentieel voor een gezond cultureel klimaat in de stad.

Collegiebrief - Evaluatie 1e jaar cultuurnota

THEATER TE WATER

Positie keten : productie, educatie, presentatie
Discipline : podiumkunsten
Gemeentelijke subsidie : 2012: € 20.000 / 2013: € 21.000 / 2014: € 18.900

Stand van zaken

Theater te Water bestaat al meer dan 30 jaar en speelt jaarlijks circa 120 voorstellingen, in de zomer op binnenvaartschip De Verwondering en 's winters in buurthuizen en wijkcentra. Tot het speelgebied behoren de steden en dorpen van Groningen en Drenthe en de Waddeneilanden. Theater te Water werkt met acteurs zonder (afgeronde) opleiding en biedt hen de gelegenheid om ervaring op te doen en om hun talent verder te ontwikkelen tijdens de tournee.

Met 2 nieuwe producties, circa 124 verkochte voorstellingen verspreid over de 3 Noordelijke provincies en de begeleiding van 15 stagiaires heeft Theater te Water het aantal in het jaarplan opgenomen activiteiten gerealiseerd. Het boekjaar van Theater te Water loopt tot en met maart 2014, dan pas is vast te stellen of het beoogde bezoekersaantal van 2012 (ruim 7.800) wordt geëvenaard.

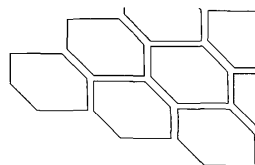
Ook in 2013 bood het gezelschap ongeveer 10 MBO-studenten de gelegenheid praktijkervaring op te doen als stagiair. Zij kregen een intensieve begeleiding tijdens productieproces en tournee. Door een sterke daling van sponsorinkomsten en tegenvallende structurele subsidies komt het gezelschap, dat doorgaans een kleine 50% aan eigen inkomsten wist te genereren, in de problemen. De situatie wordt versterkt door de bezuinigingen op sociaal-cultureel terrein, waar het theater veelal zijn speellocaties vindt. De financiële reserves zijn beperkt. Het gezelschap geeft aan dat de medewerkers in 2014 20% van het salaris inleveren met behoud van taken. Het bestuur beraadt zich op mogelijkheden om Theater de Water als instituut te behouden.

Samenvattend

Theater te Water speelt op locaties waar doorgaans geen theater is te zien, met het eigen schip en in buurthuizen en wijkcentra. Met ingang van de nieuwe cultuurnota verkeert het gezelschap in zwaar weer. De subsidies van de verschillende betrokken overheden worden lager evenals de sponsorinkomsten.

Na de generieke korting op de gemeentelijke subsidie is de begroting voor 2014 fors negatief. De medewerkers hebben daarom besloten 20% salaris in te leveren met behoud van taken en het bestuur bezint zich op de toekomst van het gezelschap. De Kunstraad kenmerkt de situatie als zorgelijk.

Collegebrief - Evaluatie 1e jaar cultuurnota

Collegieberief - Evaluatie 1e jaar cultuurnota

CIRCUS SANTELLI

Positie keten : educatie, productie, presentatie
Discipline : podiumkunsten
Gemeentelijke subsidie : 2012: € - / 2013: € 10.000 / 2014: € 10.000

Stand van zaken

Circus Santelli maakt circusvoorstellingen met kinderen, jongeren en jongvolwassenen. Er wordt les gegeven in diverse circustechnieken in dienst van de voorstellingen maar ook in het kader van cultuureducatie op scholen of in het sociaal cultureel werk. Het circus heeft een eigen pand. Voorstellingen worden gegeven op de eigen locatie, op festivals, in theaters, op scholen en in buurthuizen in de stad Groningen maar ook daarbuiten.

Met het geven van 26 circuslessen per week aan ruim 200 cursisten en de realisatie van 50 optredens in Groningen en omstreken voor 10.000 bezoekers, realiseert Santelli ruim de streefcijfers van het jaarplan. Na een scherpe daling bij aanvang van de economische recessie lijkt de belangstelling voor kinderfeestjes en workshops - de belangrijkste inkomstenbron - in 2013 licht aan te trekken.

Het bereik van Santelli blijft met een hoge participatiegraad en 10.000 bezoekers niet beperkt tot de stad. Net als voorgaande jaren had Santelli als actief lid van Circomundo in 2013 ook landelijke impact.

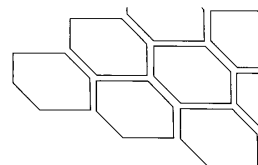
In het advies over de gemeentelijke cultuurnota 2013-2016 constateerde de Kunstraad dat de circusorganisatie onvoldoende transparant en professioneel was. De incidentele gemeentelijke subsidie is bedoeld als impuls om de organisatie te professionaliseren en aansluiting te zoeken bij het Centrum voor de Kunsten. Santelli geeft aan inmiddels te beschikken over een goed functionerend bestuur en een Raad van Advies in oprichting waarin men zoveel mogelijk deskundigheid probeert te verzamelen. Er wordt planmatig gewerkt aan de verbetering van de bedrijfsvoering.

Met oog op de toekomst geeft Santelli aan dat het onderhoud van het eigen gebouw en de circusmaterialen kostbaar is. Een voor de organisatie belangrijke medewerker moet na 20 jaar Santelli vertalen omdat diens gesubsidieerde baan ophoudt te bestaan. De huur van veel theaters is te hoog geworden om (op eigen risico) te spelen en de subsidiemogelijkheden daarvoor zijn geslonken. De organisatie is afhankelijk van conjunctuurgevoelige activiteiten. Santelli zoekt een oplossing in beperking van de kosten.

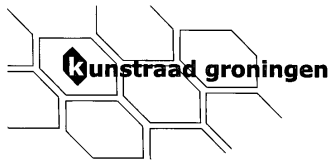
Samenvattend

Santelli doet veel voor weinig. Het activiteitsniveau ligt hoog en men bereikt een groot en breed publiek. De kritiek in het laatste advies van de Kunstraad heeft men zich aangetrokken; er is een adequaat bestuur aangesteld. Naast deze positieve ontwikkelingen zijn er echter ook problemen. De bezoekersaantallen nemen af waardoor de voorstellingen met verlies draaien en in 2015 verdwijnt de voor de stichting zo belangrijke gesubsidieerde baan en de incidentele gemeentelijke subsidie. De toekomst ziet er voorsnog weinig rooskleurig uit. De Kunstraad vreest dat een beperking van de kosten onvoldoende is om deze tegenslagen te keren en is bezorgd over de continuïteit van de activiteiten van het circus.

Collegebrief - Evaluatie 1e jaar cultuurnota

Collegiebrief - Evaluatie 1e jaar cultuurnota

JONGE HARTEN FESTIVAL

Positie keten : presentatie, productie, talentontwikkeling, educatie
Discipline : podiumkunsten
Gemeentelijke subsidie : 2012: € 59.000 / 2013: € 60.000 + € 20.000 / 2014: € 54.000 + € 20.000

Stand van zaken

Het Jonge Harten Festival is een jaarlijks terugkerend negendaags theaterfestival voor jong publiek dat in de maand november op diverse locaties in de stad Groningen plaatsvindt. Het programma is gericht op jongeren en studenten. Daarnaast worden met schoolvoorstellingen en workshops scholieren bereikt. Het festival werkt landelijk en internationaal samen binnen een netwerk van in jongeren geïnteresseerde festivals en producenten. In Groningen heeft Jonge Harten een vaste coproductierelatie met De Oosterpoort en Stadsschouwburg en met het Grand Theatre. De organisatie opereert met een klein professioneel team ondersteund door stagiaires en vrijwilligers (jongeren en studenten).

Jonge Harten programmeerde dit jaar 26 verschillende producties, dat is minder dan de in het jaarplan 2013 opgenomen 30 tot 35 producties. De kleinere omvang van het festival is direct te herleiden naar de daling van inkomsten; in 2013 is het festival gekort door het Fonds voor de Podiumkunsten (totaalinkomsten - € 57.500 t.o.v. 2012).

Ten opzichte van 2012 daalde het aantal opgevoerde voorstellingen van 76 naar 46. Deze afname is te verklaren doordat er minder korte voorstellingen met een kleine publiekscapaciteit zijn geprogrammeerd die meerdere keren op een dag kunnen spelen. Het festival telde dit jaar 6 premières, waarvan 4 eigen producties. In 2013 telde het festival inclusief randprogramma in totaal 9.256 bezoekers (2012: bezoekerstotaal: 9.660 incl. randprogramma). Onder de bezoekers bevonden zich minimaal 3.200 scholieren. Verder waren er programmeurs uit binnen- en buitenland.

Er is een verschuiving te zien in de doelgroep: eerder was Jonge Harten een festival voor jongeren, nu richt het festival zich op jongeren en studenten (t/m 29 jaar). Het werk van jonge makers levert een meer uitdagende programmering dan de meeste jongerenprogrammering en sluit aan bij de verwachtingen van een studentenpubliek. In de programmering maakt Jonge Harten een onderscheid tussen 18- (jongerenprogrammering waarbij het festival educatieve programma's aanbiedt) en 18+ (voornamelijk jonge makers). De educatieaanpak werd in 2013 verlegd van inleidingen op voorstellingen in de klas door vrijwilligers van Jonge Harten naar een online aanpak waarbij docenten zelf de voorbereidende les konden geven.

De € 20.000 incidentele gemeentelijke subsidie is vooral ingezet voor de samenwerking met het Grand Theatre (huur en personeel) en voor 2 coproducties met landelijke festivals en gezelschappen gemaakt door jong talent die hebben geleid tot belangrijke exposure van het festival.

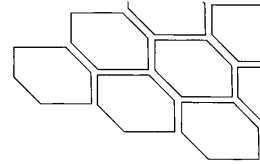
Het festival trekt veel landelijke aandacht van de media en realiseerde met City of Talent 8 reclamespots op de landelijke zenders.

Versterking van het cultureel ondernemerschap gebeurt door samenwerking met het bedrijfsleven. Het festival geeft aan dat de huidige bezetting van freelancers minimaal is voor het realiseren van een festival van deze omvang. Jonge Harten voorziet in de toekomst scherpe keuzes te moeten maken, want gemeente en provincie bezuinigen op subsidies en de kosten die partners Grand Theatre en De Oosterpoort voor hun diensten rekenen stijgen. Jonge Harten voorziet dat hiermee haar spilfunctie als scout van talent en het aanjager van projecten in gevaar komt.

Samenvattend

De organisatie heeft een grote, authentieke energie waarmee ze veel weet te bereiken. Ten opzichte van 2012 nam het Jonge Hartenbudget met een derde deel af door een veel lagere bijdrage van het Fonds voor de Podiumkunsten. Toch trok de editie van 2013 met een kleinere festivalomvang opnieuw ruim 9.000 bezoekers, serieuze aandacht van landelijke en regionale media en vervulde Jonge Harten zijn rol als cultureel ondernemer, podium, producent en talentontwikkelaar met verve. Een op de doelgroep toegesneden randprogrammering voorzag in educatie. Daarmee heeft het festival in 2013 ruim bijgedragen aan de doelstellingen van de

Collegedebat - Evaluatie 1e jaar cultuurnota

cultuurnota. Er heeft in de loop der jaren een verschuiving plaatsgevonden in de doelgroep van het festival (leeftijd t/m 29 jaar). Dit heeft geleid tot andere keuzes in de programmering (meer jonge makers).

De financiële situatie oogt zorgelijk. De organisatie geeft zelf aan dat de ondergrens is bereikt. Er zijn adequate maatregelen genomen: het festival is kleiner van omvang, het pr-budget is gehalveerd en de organisatie start later in het jaar met de werkzaamheden. Nog verder interen leidt mogelijk tot uitholling van het festival. Dit zou een schadelijke ontwikkeling zijn, omdat Jonge Harten zich in Groningen maar ook landelijk steeds beter weet te profileren als een uniek theaterfestival voor een jonge doelgroep.

Collegiebrief - Evaluatie 1e jaar cultuurnota

DE NOORDERLINGEN

Positie keten : talentontwikkeling (en beperkt presentatie en productie)
Discipline : podiumkunsten
Gemeentelijke subsidie : 2012: € 88.000 / 2013: € 60.000 / 2014: € 54.000

Stand van zaken

De Noorderlingen is een theaterwerkplaats voor jongeren tussen de 12 en 20 jaar. Het aanbod bestaat uit een breed lesprogramma voor getalenteerde middelbare scholieren en een productiegroep. De Noorderlingen heeft landelijk naam als hofleverancier van jong talent aan de toneelscholen. Jongeren die via een auditie worden aangenomen, volgen wekelijks lessen. In de productiegroep maakt een groep schoolverlaters met de ambitie om het theatervak in te gaan een jaar lang voorstellingen.

Conform het jaarplan 2013 kregen gemiddeld 50 leerlingen wekelijkse groepslessen, en werden 6 producties (waarvan 4 nieuwe) gepresenteerd. Het aantal lesuren nam iets af ten opzichte van 2012. Er werd veel in kleine setting gespeeld. De 58 voorstellingen (27 meer dan in 2012) trokken 2.480 bezoekers (147 meer dan in 2012). De doorstroming van talent naar het kunstvakonderwijs bleef op peil en de activiteiten werden door de regionale pers gevolgd.

Nu het Grand Theatre tarieven vraagt die De Noorderlingen niet kan opbrengen, vindt minder samenwerking plaats met deze vanaf de oprichting van De Noorderlingen belangrijkste partner. Er is uitgeweken naar andere speelplekken. De Noorderlingen neemt niet meer deel aan het samenwerkingsverband Station Noord, omdat het gezelschap deze cultuurnotaperiode minder middelen voor begeleiding en organisatie heeft en de overige partners koersen op een ander ambitieniveau.

Ter ondervanging van de subsidieverlaging is de stichting in het voorjaar van 2013 verhuisd naar een nieuwe, kleinere locatie. Omdat hier minder lesruimte beschikbaar was, werd het leerlingenaantal teruggebracht van 60 begin 2013 naar 35 aan het einde van het jaar. De introductiegroep is opgeschort tot september 2014 en de stormgroep (9-12 jaar) is opgeheven. Inmiddels heeft de organisatie tot juni 2014 een nieuw onderkomen gevonden in een oud schoolgebouw met culturele bestemming in de Travertijnstraat. De situatie blijft onzeker; of men hier kan blijven hangt af van de gemeentelijke plannen, huurafspraken en het welslagen van een asbestsanering. Andere geschikte en betaalbare locaties zijn schaars in de stad.

Ook wordt om de kosten te drukken niet meer gewerkt met theatermakers afkomstig uit het landelijke professionele veld. Handhaving van de kwaliteit van de producties blijft prioriteit maar staat volgens de organisatie onder druk door de beperktheid van middelen. Het bestuur werkt een plan uit om in 2014 een winstgevende productie op te zetten met oud-Noorderlingen.

Samenvattend

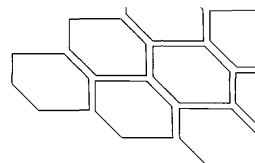
In 2013 heeft de Stichting De Noorderlingen het aantal activiteiten en de toestroom tot kunstvakopleidingen in 2013 op niveau gehouden. Een zorgelijke ontwikkeling is de onzekere huisvesting van het gezelschap. In 2013 leidde het ruimtegebrek op een nieuw betrokken goedkopere huisvestingslocatie ertoe dat het aantal leerlingen eind 2013 drastisch moest worden teruggebracht. Naast een daling van de participatiegraad werd het genereren van extra inkomsten uit cursusgelden belemmerd. Het blijft tot juni 2014 onzeker of het inmiddels betrokken schoolgebouw aan de Travertijnstraat meer dan een tijdelijke oplossing is voor het huisvestingsprobleem.

De Noorderlingen speelt een belangrijke rol in de begeleiding en talentontwikkeling van jongeren die een toneelcarrière ambiëren. Onderzoek van het Fonds Cultuurparticipatie wijst uit dat veel oud-Noorderlingen na hun beroepsopleiding daadwerkelijk doorstromen naar het professionele beroepsveld. Het ontbreken van een toneelacademie in Groningen geeft De Noorderlingen ongewild een wat geïsoleerde positie in de keten.

Het bereik van de voorstellingen is vergroot doordat men vaker de provincie in trekt. Hierdoor krijgt de productiegroep ook de mogelijkheid om meer ervaring op te doen.

De financiële situatie van De Noorderlingen is zorgelijk. Fondsenwerving en sponsoring leiden nog niet tot substantieel meer middelen. Daarbij heeft de organisatie nog geen adequate oplossing gevonden voor het verdwijnen van de gesubsidieerde baan van 1 fte per 2015. Om de organisatie

Collegebrief - Evaluatie 1e jaar cultuurnota

dynamisch en de inkomsten op peil te houden moet De Noorderlingen meer leerlingen kunnen aannemen en over een adequate huisvesting beschikken. Als dit niet het geval is de kans groot dat de continuïteit van de activiteiten hierdoor in gevaar komt.

Collegiebrief - Evaluatie 1e jaar cultuurnota

NOORD NEDERLANDS ORKEST

Positie keten : productie, presentatie
Discipline : podiumkunsten
Status : opgenomen in BIS
Gemeentelijke subsidie : 2012: € 20.000 / 2013: € 40.000 / 2014: € 36.000

Stand van zaken

Het Noord Nederlands Orkest (NNO) is sinds de fusie met het Frysk Orkest in 1989 het symfonieorkest van Groningen, Friesland en Drenthe. Het orkest maakt deel uit van de landelijke Basisinfrastructuur. Programmering en artistiek beleid zijn in handen van artistiek leider/programmeur Marcel Mandos. In september 2011 heeft de Brit Stefan Asbury chef dirigent Michel Tabachnik opgevolgd. Het NNO speelt in concertzalen en op diverse locaties (openlucht, festivals, kerken e.d.) in de Noordelijke provincies en daarbuiten.

In 2013 gaf het NNO 138 concerten waaronder 18 kamermuziekconcerten, 11 jubileumconcerten en 4 familieconcerten. Daarnaast begeleidde het orkest 13 uitvoeringen van *Tristan en Isolde* door de Nationale Reisopera, uitgeroepen tot opera van het jaar 2013.

Het NNO biedt variëteit in het programma. Symfonische concerten worden afgewisseld met meer populaire programma's en cross-overs. Het NNO bereikt hiermee de liefhebbers van klassieke muziek en het bredere publiek. Doordat in 2013 opera is gespeeld en daardoor minder openluchtconcerten plaatsvonden, is het publieksbereik licht gedaald ten opzichte van 2012. Dit jaar is een medewerker educatie aangesteld om het voorgenomen educatiebeleid verder te ontwikkelen. Het NNO geeft aan dat dit in 2013 al tot nieuwe activiteiten heeft geleid.

De ambassadeursfunctie van het NNO voor de stad kwam dit jaar ondermeer tot uiting in de viering van het 150-jarig lustrum, waarmee het orkest extra media-aandacht wist te genereren. Eén van de lustrumconcerten in maart werd bezocht door Koningin Beatrix.

Het NNO geniet steeds meer belangstelling van gerenommeerde (gast)dirigenten en solisten en het aantal boekingen door concertzalen in de grote steden stijgt.

Op het gebied van talentontwikkeling organiseerde het NNO in 2013 4 concerten en de uitreiking van het gouden viooltje.

Het NNO werkt met vele instellingen samen: binnen en buiten de sector en op lokaal, regionaal en landelijk niveau. In de stad entameerde het NNO in 2013 het Timeshift festival; de uitvoering van *Le Sacre du Printemps* op de Grote Markt trok veel publiek en kreeg landelijke media-aandacht.

Met De Oosterpoort en Stadsschouwburg wordt een nieuwe samenwerkingsovereenkomst voorbereid. Het NNO is één van de belangrijkste huurders van De Oosterpoort, is bespeler, neemt diensten af en zorgt voor horeca-inkomsten. Hierbij heeft het NNO te maken met een sterke verzakelijking van De Oosterpoort en Stadsschouwburg. Ook het NNO weegt inmiddels naast de artistieke kwaliteit, publieksbereik en kosten mee bij het aangaan van samenwerkingen.

De organisatie verwacht de komende twee jaar geen grote wijzigingen in het aantal activiteiten. De combinatie van het spelen op topniveau en het bedienen van de regio met veel speelplekken en een divers repertoire vergt veel van het orkest, zowel op logistiek als op artistiek vlak. Het profiel van de orkestleden verandert van vakspecialisten naar breed inzetbare topmusici. De vaste bezetting wordt kleiner en daaromheen komt een flexibele schil waarbij het belangrijk is de goede chemie tussen orkest en dirigent te behouden.

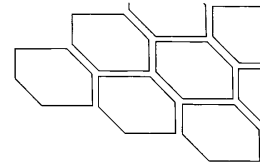
De verworven sponsorinkomsten in 2013 bleven achter bij de begroting. Het NNO verwacht vanaf 2014 betere resultaten nu een marketingspecialist is aangesteld.

Het NNO merkt op dat de regionale bijdrage die het orkest in verhouding tot collega-orkesten ontvangt opvallend laag is. Tegelijkertijd stellen de twee gemeentelijke en drie provinciale overheden ieder hun specifieke eisen. Het orkest geeft aan gebaat te zijn bij alle support die de betrokken regionale overheden kunnen geven, financieel, maar ook door afstemming van het beleid ten aanzien van het orkest en door het NNO actief mee te nemen in het relatie- en promotienetwerk.

Samenvattend

Het NNO is een belangrijke kunstinstelling voor de Noordelijke regio en draagt bij aan een levendig stedelijk klimaat. Het orkest brengt een gevarieerd programma waarin symfonische concerten worden afgewisseld met programma's voor een breed publiek. De ambitie van het NNO om zowel

Collegedebat - Evaluatie 1e jaar cultuurnota

op topniveau te spelen als repertoire te brengen voor een breed regionaal publiek vraagt veel van de organisatie, zowel logistiek als artistiek.

Het NNO doet het goed zoals blijkt uit de boekingen van de grote landelijke podia en de belangstelling vanuit het muzikale topsegment. Dit neemt niet weg dat het NNO alle support van de gemeentelijke en regionale overheden kan gebruiken: van onderlinge afstemming van prestatieafspraken met het orkest tot het delen van (inter)nationale relatienetwerken.

De benodigde educatie- en marketingexpertise heeft het orkest inmiddels in huis maar de Kunstraad is wel benieuwd naar de concrete resultaten.

Zonder verdere kortingen op het budget is het orkest naar verwachting in staat het voor de komende jaren geformuleerde beleid voort te zetten.

Collegiebrief - Evaluatie 1e jaar cultuurnota

PETER DE GROTE FESTIVAL

Positie keten : presentatie, talentontwikkeling, educatie
Discipline : podiumkunsten
Gemeentelijke subsidie : 2012: € 26.000 / 2013: € 26.000 / 2014: € 23.400

Stand van zaken

Het Peter de Grote Festival is een jaarlijks elfdaags kamermuziekfestival dat in de zomer plaatsvindt in de drie Noordelijke provincies. Het hart van het festival ligt in de stad Groningen. Het programma valt uiteen in twee delen: de concertserie en de Summer Academy. Het festival staat sinds 2011 onder artistieke leiding van Paul Komen, concertpianist en hoofdvakdocent piano aan het Prins Claus Conservatorium. De organisatie is gehuisvest in en maakt gebruik van faciliteiten en personeel van het Prins Claus Conservatorium.

Met de organisatie van het Peter de Grote Festival in 2013 werd het jaarplan volgens verwachting gerealiseerd. Het festival vergrootte het bereik in 2013 door 56 concerten te organiseren (2012: 43 concerten) die ruim 7.000 bezoekers trokken (2012: 6.628 bezoekers). Om de concerten heen werd een randprogramma georganiseerd met diners, rondleidingen en lezingen. Het publiek is voor 80% afkomstig uit Noord-Nederland en 20% komt elders uit Nederland of uit het buitenland. Op het gebied van talentontwikkeling vond als onderdeel van het festival de jaarlijkse Summer Academy plaats, bestaande uit intensieve lessen door 40 topdocenten uit binnen- en buitenland aan een internationaal samengestelde groep van 100 talenten.

Het festival onderhoudt een regionaal en (inter)nationaal netwerk en werkte in 2013 onder meer samen met enkele grote landelijke muziekfestivals waarbij de deelnemende festivals eigen concerten exporteerden naar St. Petersburg in het kader van het Nederland-Ruslandjaar.

Het festival verwacht met ingang van 2014 de werkzaamheden uit te breiden met de organisatie van het Haydn Muziek Festival, een festival voor musicerende kinderen in de basisschoolleeftijd. De organisatie die het festival tot nu tot organiseerde geeft aan hier geen organisatiecapaciteit meer voor te hebben.

De afgelopen jaren sloot het Peter de Grote Festival steeds af met een klein positief saldo en de organisatie verwacht ook de komende jaren geen financiële problemen.

Samenvattend

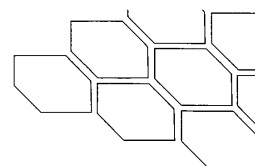
De festivalorganisatie heeft het jaarplan 2013 in aantal en aard van activiteiten gerealiseerd. Het festival werkt aan vergroting van het festivalbereik, conform de opdracht van de gemeente.

De organisatie verwacht een beperkte uitbreiding van activiteiten door het overnemen van de organisatie van het Haydn Muziek Festival voor kinderen tot 12 jaar.

De Kunstraad benadrukt opnieuw de wenselijkheid dat in de begroting een duidelijk onderscheid wordt gemaakt tussen het festival en de Summer Academy.

Naar verwachting zal het Peter de Grote Festival - zonder extra kortingen - ook de komende jaren zonder financiële problemen kunnen worden gerealiseerd.

Collegebrief - Evaluatie 1e jaar cultuurnota

Collegieberief - Evaluatie 1e jaar cultuurnota

MUSIC AND FUN

Positie keten : productie, educatie
Discipline : podiumkunsten
Gemeentelijke subsidie : 2012: € 15.000 / 2013: € 15.000 + € 2.500 / 2014: € 14.000 + € 2.500

Stand van zaken

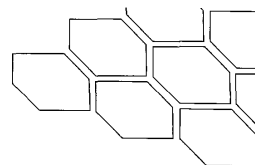
De Stichting Music and Fun (MAF) organiseert sinds 1996 laagdrempelige muziekactiviteiten in de Groningse wijk Beijum en het stadsdeel Noorddijk. MAF heeft een oefenruimte met opnamefaciliteiten, apparatuur, instrumenten en een busje. Die staan ter beschikking van startende lokale amateurmusici en bandjes. De thuisbasis van MAF is buurtcentrum het Trefpunt in Beijum. De organisatie wordt gerund door een bestuur, vrijwilligers en een banenpooler met een muziekachtergrond. De organisatie werkt onder andere samen met Vensterwijk Beijum en MJD jeugd- en jongerenwerk en buurtcentra.

Music and Fun (MAF) heeft de in het jaarplan 2013 voorgenomen activiteiten gerealiseerd. Ondanks tegenvallende bezoekerstellingen aan het Funfestival was het totale bereik met ruim 2.350 bezoekers en deelnemers iets hoger dan in 2012. Deelname aan het muziekproject in Beijum en Lewenborg is met ruim 100 leerlingen weer terug op jaarlijks gemiddelde van voor 2012. In het advies over de gemeentelijke cultuurnota 2013-2016 stelt de Kunstraad dat MAF een overtuigende positie bekleedt, helemaal onder in de keten van talentontwikkeling en educatie. MAF kreeg voor 2013 en 2014 een extra bedrag van € 2.500 toegewezen voor overdracht van haar werkwijze naar andere wijken in de gemeente Groningen. Na overleg met de gemeente zoekt MAF contact met de Groningse welzijnsorganisatie MJD om tekst- en beeldmateriaal te ontwikkelen en presentaties in andere wijken te organiseren. Om haar voorbeeldfunctie goed uit te kunnen blijven voeren is voortzetting van deze subsidie voor MAF van groot belang. De korting op gemeentelijke subsidie trof ook een aantal partners, waardoor stapeling plaatsvindt. Daarbij stijgen de kosten. Zo moet voor enkele gemeentelijke vergunningen die eerst gratis waren nu fors worden betaald. Het uitzicht op een sluitende exploitatie in 2014 is onzeker.

Samenvattend

De Stichting Music and Fun heeft met het realiseren van het jaarplan 2013 opnieuw een programma neergezet van toegankelijke en betaalbare muziekactiviteiten. De organisatie moet opereren op een smalle financiële basis en is kwetsbaar voor bezuinigingen. Conform het advies over de cultuurnota 2013-2016 benadrukt de Kunstraad dat het van groot belang is om ook in tijden van krapte te blijven investeren in de basis van cultuurparticipatie- en educatie.

Collegebrief - Evaluatie 1e jaar cultuurnota

Collegiebrief - Evaluatie 1e jaar cultuurnota

HAYDN JEUGD STRIJKORKEST

Positie keten : presentatie, educatie, talentontwikkeling
Discipline : podiumkunsten
Gemeentelijke subsidie : 2012: € 22.000 / 2013: € 15.000 / 2014: € 14.000

Stand van zaken

Het Haydn Jeugd Strijkorkest (HJSO) geeft concerten met een ensemble van jong strijktalent in de leeftijd van 9 t/m 19 jaar. Voor aspirant leden van 9 t/m 19 jaar is er het Haydn Voorbereidend Strijkorkest. Samen tellen zij zo'n vijftig orkestleden. Naast de concerten worden er kamermuziekavonden, concertreizen en workshopweekenden georganiseerd en wordt er jaarlijks een cd of dvd uitgebracht. Thuisbasis van het Haydn Jeugd Strijkorkest is de Lutherse Kerk in Groningen. Het kantoor is gehuisvest in het Prins Claus Conservatorium.

Met 17 concerten, een buitenlandse tournee in Spanje, een workshopweekend, het schoolconcert en de meespeeldagen zijn de activiteiten van het HJSO vergelijkbaar met eerdere jaren. Twee geplande concerten vonden geen doorgang, maar twee grote, gratis openlucht concerten dienden zich gedurende het jaar aan. Ook het aantal orkestleden en hun herkomst is constant. De grote opkomst van een speciale strijkersdag in 2012 verklaart het kleinere aantal deelnemers (59) aan educatieve activiteiten in 2013 (2012: 100).

Het orkest houdt alleen de bezoekersaantallen van de eigen concerten bij maar niet van de concerten die door andere instanties worden georganiseerd. Hierdoor ontstaat geen volledig beeld van het publieksbereik van het orkest. Het orkest heeft aangegeven de gemiste bezoekersaantallen alsnog op te vragen bij de verschillende podia en de aantallen met ingang van 2014 standaard bij te houden.

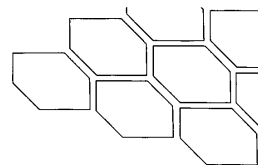
Financieel gezien heeft het orkest een goed jaar gehad, na een periode van interen. In GasTerra is voor drie jaar (tot en met 2015) een nieuwe hoofdsponsor gevonden en de vorige hoofdsponsor, Hanzevast, heeft in 2013 ook nog een bedrag overgemaakt. Het valt op dat de Commissarissen van de Koning van de drie Noordelijke provincies weliswaar in het Comité van Aanbeveling zitten en dat men zich als een 'orkest van het Noorden' afficheert, maar dat dit zich niet vertaalt in bijdragen vanuit Drenthe en Friesland.

Het orkest verwacht geen grote wijzigingen in de nabije toekomst in het aantal reguliere activiteiten en in de organisatie. Positief voor de zichtbaarheid van het orkest is dat de zender BravaNL Klassiek in het jubileumjaar 2014 een twaalfdelige serie maakt over het orkest, waarbij zes orkestleden in het bijzonder worden gevolgd. Het HJSO geeft aan bij bijzondere gelegenheden graag te willen dienen als visitekaartje voor de gemeente en/of de provincie Groningen.

Samenvattend

De output van het HJSO op het gebied van presentatie en talentontwikkeling is stabiel. Na een aantal financieel gezien wat mindere jaren is in 2013 verbetering opgetreden. Er is een nieuwe hoofdsponsor gevonden en er worden voorzichtig weer enige reserves opgebouwd. De organisatie is klein maar maakt een stevige indruk. Een hoofdsponsor is belangrijk voor het orkest; die is tot en met 2015 gegarandeerd, daarna moet men opnieuw op zoek. Voor een orkest van het Noorden ligt het accent wat activiteiten en geldstromen betreft wel erg op Groningen. De Kunstraad meent dat men de speel- en subsidiemogelijkheden in Drenthe en Friesland in de komende jaren nog verder zou moeten onderzoeken.

Collegebrief - Evaluatie 1e jaar cultuurnota

Collegiebrief - Evaluatie 1e jaar cultuurnota

PRINSES CHRISTINA CONCOURS

Positie keten : educatie, talentontwikkeling, presentatie
Discipline : podiumkunsten
Gemeentelijke subsidie : 2012: € 10.400 / 2013: € 12.500 / 2014: € 11.250

Stand van zaken

Het Prinses Christina Concours organiseert landelijk concoursen voor klassieke muziek, jazz en compositie voor jongeren tussen de 12 en 19 jaar en online het Prinses Christina Junior Concours voor kinderen tot en met 12 jaar. De organisatie is gevestigd in Den Haag. De regionale selectierondes voor het Noorden vinden jaarlijks plaats in het Prins Claus Conservatorium in Groningen en de finale in De Oosterpoort. Middels drie educatieve programma's, de Classic Express, Kies je instrument en Bennie Briljant verzorgt het Prinses Christina Concours een educatief aanbod door het hele land, waaronder in Groningen.

De recente edities van het jaarlijks georganiseerde Prinses Christina Concours (PCC) met regionale voorrondes kennen een vergelijkbare opbouw, omvang en uitstraling. Het Prinses Christina Concours Noord 2014 vond in februari plaats. De 70 optredens leverden moeiteloos 8 finalisten op. In het Noorden is veel talent, in 2014 was er in Groningen zelfs een wachtlijst. De meeste deelnemers waren scholieren, anderen zitten op het conservatorium of volgen de vooropleiding. Het merendeel van de finalisten volgt privéles, de muziekschool blijft hierbij achter. In het Noorden vindt het PCC onder meer samenwerkingspartners in het Prins Claus Conservatorium, De Oosterpoort en het NNO.

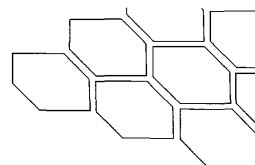
Op het gebied van cultuureducatie haakt het PCC het liefst aan bij bestaande trajecten, hoewel geld daar vaak een probleem is. De *Classic Express* - een vrachtwagen die als rijdend podium langs scholen reist en goed lijkt aan te slaan in gebieden met weinig culturele infrastructuur - is tot nu toe gefinancierd door een aantal grote landelijke fondsen, maar het PCC gaat hier nu ook regionale fondsen en sponsors voor benaderen. Ter viering van het 50-jarig bestaan van het PCC in 2017 is het idee om met hulp van een landelijke sponsor alle basisscholen in Nederland een set instrumenten aan te bieden zodat de kinderen op school muziek kunnen maken.

Voor de komende jaren verwacht de organisatie het PCC zonder veel problemen op hetzelfde niveau te realiseren. In financieel opzicht heeft het PCC relatief weinig last van de overheidsbezuinigingen; de overheidsbijdragen maken slechts 20% van de totale begroting uit. Wel constateert het PCC dat de werving van landelijke sponsors en fondsen moeizamer verloopt dan voorheen. Daarbij is bij fondsen en sponsors vooral interesse in het steunen van speciale projecten; het mogelijk maken van de basisorganisatie wordt minder aantrekkelijk gevonden. Het PCC heeft het voornemen de komende jaren nog meer van voorheen de regionale fondsen bij de werving voor het concours te betrekken.

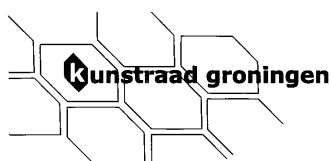
Samenvattend

Met een bijdrage aan de regiofinales van het Prinses Christina Concours ondersteunt de gemeente een waardevol podium voor jong muzikalent, zo stelde de Kunstraad al eerder in het advies over de gemeentelijke cultuurnota 2013-2016. Het PCC Noord in Groningen verloopt uitstekend. Er is veel talent in het Noorden en dat weet de weg naar het PCC goed te vinden. Er wordt constructief samengewerkt met plaatselijke instellingen zoals o.a. het Prins Claus Conservatorium. De financiële organisatie van het PCC is op orde. Het percentage overheidssubsidie is bescheiden, men moet het vooral hebben van fondsen en sponsors. De komende tijd wil men zich meer verdiepen in de specifieke regionale fondsen en waar mogelijk aanhaken bij trajecten op het gebied van cultuureducatie. De Kunstraad verwacht dat het PCC Noord ook de huidige cultuurnotaperiode op uitstekende wijze uitvoering zal weten te geven aan het beleidsplan 2013-2016.

Collegebrief - Evaluatie 1e jaar cultuurnota

Collegiebrief - Evaluatie 1e jaar cultuurnota

URBAN HOUSE

Positie keten : presentatie, educatie, waaronder talentontwikkeling
Discipline : podiumkunsten
Gemeentelijke subsidie : 2012: € 52.000 / 2013: € 70.000 / 2014: € 63.000

Stand van zaken

Urban House heeft in 2013 een koerswijziging doorgevoerd in de presentatie- en programmeerfunctie. Het jaarlijkse festival *New Attraction* is opgeheven ten gunste van een serie events toegesneden op verschillende doelgroepen onder de noemer van *New Attraction Events*. Onder de naam *Urban Academy* coacht Urban House jonge urban artiesten in hun inhoudelijke ontwikkeling en professionalisering.

In het jaarplan 2013 stelde Urban House de doelstellingen bij naar aanleiding van de versoberende economische omstandigheden. Het accent ligt op het realiseren van culturele activiteiten met kwaliteit en een groot publieksbereik, binnen de twee hoofdfuncties presentatie en programmering (Urban Academy Events en New Attraction Events) en cultuureducatie en talentontwikkeling (Urban Academy en Schoolprojecten).

De informatie over gerealiseerde activiteiten en events, bezoekers en deelnemers van 2013 zijn wel vastgelegd maar zijn op het moment van deze evaluatie nog niet verwerkt. Of aan de doelstellingen zoals in het jaarplan 2013 is voldaan kan dan ook niet precies worden vastgesteld. Uit de cijfers blijkt in ieder geval dat Urban House in 2013 met alle eigen activiteiten bij elkaar 9.292 (jonge) bezoekers trok en met de partnerprogrammering (voor bijvoorbeeld het Bevrijdingsfestival, de Nacht van Kunst en Wetenschap en Eurosonic/Noorderslag) nog een extra publieksbereik realiseerde van 8.986 bezoekers. Met de activiteiten op het gebied van talentontwikkeling zoals workshops, masterclasses en jams realiseerde Urban House in 2013 4.700 deelnamemomenten.

Urban House opereert in een breed lokaal, regionaal en (inter)nationaal netwerk. Dit leidde in 2013 onder meer tot een reeks masterclasses dans in Groningen en een uitwisselingsproject met de Hip Hop Academie in Hamburg, waarvoor men additionele middelen wist te verwerven. Urban House zoekt actief naar partnerships in het culturele veld, de urban scene en het onderwijs, conform de gemeentelijke opdracht. De instelling geeft aan dat dit niet altijd eenvoudig is. Als enige speler in de keten van de urban arts ervaart men regelmatig een inhoudelijk mismatch met andere partijen. Ook verloopt samenwerking veelal moeizaam met instellingen die niet flexibel kunnen inzetten op programmabudgetten en personeel. Desalniettemin zijn in samenwerking met uiteenlopende evenementen 16 partnerprogramma's georganiseerd en vonden ruim 30 projectdagen plaats op scholen in de stad Groningen.

In toenemende mate werkt Urban House met deelnemersbijdragen en voor bijna alle evenementen wordt entree gevraagd.

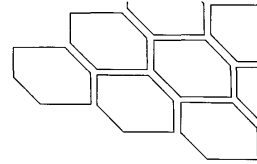
In 2014 ontvangt Urban House € 7.000 minder uit de gemeentelijke cultuurnota, € 4.500 minder vanuit jeugdbeleid en vallen de tijdelijke middelen voor de combinatiefunctie ad € 75.000 weg. Urban House voorziet voor het eerst minder output te kunnen realiseren. Het accent ligt nog meer op talentontwikkeling en presentatie van talent tijdens de eigen events. In het jaarplan 2014 stelt de organisatie ambitieuze doelen, maar de realisatie hiervan is afhankelijk van additionele fondsenwerving.

De organisatie is gehuisvest in het pand van Simplon. Vera zal de exploitatie van Simplon overnemen. Urban House ziet voor zichzelf een rol weggelegd in de programmering van activiteiten in het nieuwe Simplon. Over beide kwesties zijn op dit moment nog geen afspraken gemaakt met Vera.

Samenvattend

Urban House heeft in 2013 een effectieve koerswijziging ingezet door het jaarlijkse *New Attraction Festival* te vervangen door meerdere kleine events die relatief minder kostbaar zijn. Met deze aanpak is de organisatie er dit jaar in geslaagd een groter publiek te bereiken met behoud van de inhoudelijke doelstellingen. Urban House wekt een ondernemende en alerte indruk. Ondernemerschap zit in de aard van de organisatie; men werkt uitsluitend met freelancers. Deelnemersbijdragen worden gevraagd waar mogelijk. Ook kiest de organisatie voor samenwerking buiten de landsgrenzen. Urban House is er niet in geslaagd een goed inzicht te geven in het bereik

Collegebrief - Evaluatie 1e jaar cultuurnota

en de financiën van 2013. Deels is dit te verklaren door de grote hoeveelheid projecten die de organisatie jaarlijks realiseert. Toch zijn transparantie en overzicht belangrijke voorwaarden voor de professionele kwaliteit van de organisatie. In het advies over de gemeentelijke cultuurnota 2013-2016 concludeerde de Kunstraad dat Urban House gebaat is bij een goede, transparante bedrijfsvoering. Dit blijft een aandachtspunt. Hoewel de komende jaren de terugkerende activiteiten doorgang kunnen blijven vinden hangen omvang en bereik van het activiteitenprogramma af van partners en de fondsenwerving voor deelprojecten.

Collegiebrief - Evaluatie 1e jaar cultuurnota

NP3

Positie keten : presentatie, talentontwikkeling, productie
Discipline : beeldende kunst
Gemeentelijke subsidie : 2012: € 53.000 / 2013: € 100.000 / 2014: € 90.000

Stand van zaken

NP3 noemt zich 'een representatieve multidisciplinaire mediacombinatie' die wil inspelen op actuele ontwikkelingen rond de grensgebieden van de experimenterende hedendaagse kunst. De programmering van NP3 is gerelateerd aan maatschappelijke en politieke ontwikkelingen en de daarin veranderende positie van de kunst. NP3 streeft naar verdieping, vernieuwing en vooruitgang van de hedendaagse kunstpraktijk. Naast de twee bestaande presentatielocaties aan het Emmamplein en in de Hofstraat nam NP3 begin 2012 NP3.tmp in gebruik, een nieuwe locatie in het tijdelijke pand MOBi, dat voor een periode van vijf jaar ruimte biedt aan exposities en projecten. Na deze vijf jaar wil NP3 de programmering in het pand MOBi een vervolg geven, op de huidige of een nieuwe locatie. Dit laatste is mogelijk vanwege de mobiele constructie van het pand.

In 2013 ontving NP3 niet - zoals voorgaande jaren - een programmasubsidie van het Mondriaanfonds. In tegenstelling tot voorgaande jaren bestemde het fonds de programmasubsidies aan kant en klare programma's. De visie van NP3, van waaruit een programma al werkende weg wordt ontwikkeld, bleek niet meer binnen de criteria te passen.

Tevens ontving NP3 aanzienlijk minder gemeentelijke subsidie dan in de meerjarenbegroting was opgenomen. Dit had tot gevolg dat de instelling aan de slag moest met minimale bezetting.

Men wist het activiteitenpeil van 2012 te evenaren, maar de verdere ontwikkeling zoals voorgenomen in het beleidsplan 2013-2016, vergt meer tijd.

Wel heeft NP3 aan zichtbaarheid en publieksbereik gewonnen met de in 2012 geopende nieuwe locatie NP3.tmp in het Ebbingekwartier, met de vrij toegankelijke tentoonstellingen en andere activiteiten zoals rondleidingen, lezingen en deelname aan (op het terrein georganiseerde) evenementen.

De presentatielocatie aan het Emmamplein kreeg een interactief karakter.

De locatie aan de Hofstraat was een deel van het jaar gesloten voor publiek. Genoodzaakt door de inkomstenderving heeft NP3 zich dit jaar beraden op een nieuwe koers voor de komende drie jaar. Eerder dan gepland verbouwde men het pand aan de Hofstraat tot promotieruimte voor lokale en (inter)nationale kunst(enaars) in de context van Groningen. De ruimte is geschikt gemaakt om nieuwe doelgroepen te ontvangen zoals het bedrijfsleven, de galeriewereld en kunstverzamelaars. NP3 verwacht met deze nieuwe opzet inkomsten te verkrijgen door nieuwe, maar ook bestaande verdienmodellen toe te passen, zoals de ontvangst van een bescheiden percentage uit de verkoop van getoonde werken.

Om de ambities van NP3 te kunnen realiseren, acht de instelling het noodzakelijk dat de directie meer ruimte krijgt om te werken aan ondermeer de ontwikkeling van nieuwe (verdien)modellen. Per 2014 is daarom een deeltijd medewerker aangetrokken die een deel van de uitvoerende taken kan overnemen.

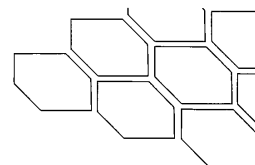
De organisatie heeft bezwaar gemaakt tegen de 10% bezuiniging op de gemeentelijke subsidie 2014 met het argument dat deze bezuiniging directe gevolgen heeft voor de personele bezetting. In de begroting van 2014 voor de gemeente Groningen voert NP3 enkel kosten op voor huisvesting en organisatie. Voor de activiteiten zoekt NP3 financiering op projectbasis, via fondsenwerving, sponsoring en eigen inkomsten.

Samenvattend

In 2013 zag NP3 zich geconfronteerd met aanzienlijk minder inkomsten door het wegvallen van de subsidie van het Mondriaanfonds. Het was een jaar waarin voor de buitenwacht vooral de nieuwe locatie NP3.tmp centraal stond.

NP3 wil zich als organisator bij voorkeur alleen op grote lijnen vastleggen. Dat geeft de gewenste vrijheid maar daarmee loopt de organisatie ook het risico enigszins ongrijpbaar te worden voor publiek en subsidiënten. In 2014 zal NP3 moeten aantonen dat zij met een aangescherpte nieuwe koers de dynamische rol op het gebied van presentatie, talentontwikkeling en productie overtuigend weet voort te zetten. De huidige bij de gemeente ingediende begroting biedt hiervoor geen goede basis, omdat hierin alleen posten voor huisvesting en personeel zijn opgenomen en programmeringskosten ontbreken.

Collegebrief - Evaluatie 1e jaar cultuurnota

Collegiebrief - Evaluatie 1e jaar cultuurnota

Sign

Positie keten : presentatie, talentontwikkeling, educatie
Discipline : beeldende kunst
Gemeentelijke subsidie : 2012: € 39.000 / 2013: € 43.000 / 2014: € 38.700

Stand van zaken

De Stichting Sign heeft zich sinds de oprichting in 2004 ontwikkeld tot een interdisciplinair experimenteel podium- en productiehuis voor jonge kunstenaars. Met regelmaat is er werk te zien van jonge, pas afgestudeerde kunstenaars uit heel Nederland. Met deze landelijke oriëntatie is Sign uit op uitwisseling en confrontatie met wat elders in het land op het gebied van de beeldende kunst gebeurt. Sign organiseert per jaar zo'n 20 tentoonstellingen en projecten zowel in eigen huis als op locatie.

De in 2013 uitgevoerde activiteiten komen in aantal en aard overeen met de voornemens in het jaarplan (en conform 2012). Ook de in het jaarplan opgenomen publieksdoelstelling van 9.000 bezoekers werd gerealiseerd.

De meeste activiteiten van Sign zijn gericht op talentontwikkeling van net afgestudeerde multidisciplinaire kunstenaars. De stichting steekt veel energie in cultuureducatieve activiteiten: naast rondleidingen werden in 2013 ook twee educatieprojecten gerealiseerd met Cultuur Educatie Stad en het Praedinius Gymnasium.

De instelling beschikt over een relevant landelijk netwerk en vond in 2013 belangrijke samenwerkingspartners in onder meer Subbacultcha, Academie voor Popcultuur Leeuwarden, het Frank Mohr Instituut, Cultuur Educatie Stad, Academie Minerva, House of Design, Welcome to the Village (podium Asteriks, Leeuwarden) en de Peergroup.

Sign haalde in 2013 de 17% eigen inkomstennorm en genereerde in natura een bijdrage ter waarde van circa € 10.000. De subsidiekorting in 2014 wordt opgevangen door het schrappen van twee hoofdactiviteiten. Per 2015 vervalt de door de gemeente gesubsidieerde baan (een staffunctie) ter waarde van € 20.000. De organisatie geeft aan in dat geval geen kans meer te zien de actieve rol op het gebied van talentontwikkeling te vervullen.

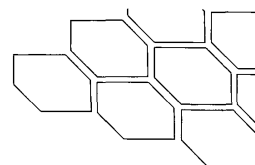
Samenvattend

De Stichting Sign heeft met het realiseren van het jaarplan 2013 naar verwachting bijgedragen aan het beeldende kunstbeleid van de gemeente Groningen. Als podium en productiehuis voor net afgestudeerd talent vervult de stichting een vitale rol in de beeldende kunstsector in de stad. De aandacht die Sign besteedt aan educatie, is prijzenswaardig maar de kleine organisatie moet er wel voor waken dat dit niet ten koste gaat van de hoofdactiviteiten.

De stichting is erg afhankelijk van subsidies. De 10% korting in 2014 wordt opgevangen door het organiseren van minder hoofdactiviteiten.

Zonder oplossing voor het verdwijnen van de door de gemeente gesubsidieerde baan in 2015 (een staffunctie), belandt Sign naar verwachting in zo'n kritieke situatie dat geen invulling meer kan worden gegeven aan het beleidsplan 2013-2016. Dit zou een ongewenste verschralling teweegbrengen van de toch al kwetsbare beeldende kunstsector in de stad.

Collegebrief - Evaluatie 1e jaar cultuurnota

Collegiebrief - Evaluatie 1e jaar cultuurnota

Tschumipaviljoen

Positie keten : productie, presentatie
Discipline : beeldende kunst
Gemeentelijke subsidie : 2012: € 33.000 / 2013: € 33.000 / 2014: € 29.700

Stand van zaken

Het Tschumipaviljoen is in 1990 neergezet op het Hereplein voor de manifestatie *What a wonderful World*. Het glazen gebouw werd ontworpen door de architect Bernard Tschumi. Sinds 1995 wordt het architectonisch bijzondere gebouw beheerd door resp. de Stichting De School en de Stichting Tschumipaviljoen met het doel er kunstenaarsprojecten in te realiseren. De gemeente is verantwoordelijk voor het onderhoud.

Met zes hoofdactiviteiten heeft het Tschumipaviljoen het jaarplan 2013 gerealiseerd. Drie hoofdactiviteiten vonden plaats in breder verband, een festival en/of samenwerking. Het samenwerkingsproject *De poort van Groningen* (Week van de Geschiedenis) werd door partner het Groninger Forum geschrapt vanwege een inperking van activiteiten.

De situering van het paviljoen aan een druk plein maakt dat een dagelijkse stroom van ruim 10.000 passanten aan het paviljoen langstrekt. Het doel van de organisatie is om minimaal 10 % van dit publiek met het activiteitenprogramma te bereiken. Een publieksstrategie hiertoe wordt in 2014 ontwikkeld.

De dit jaar aangevane samenwerking met het Centrum Beeldende Kunst, geformaliseerd in het bestuur, en het voornemen een bestuurslid met marketingprofiel aan te trekken, wijzen in de richting van een versterking van de organisatie en de zichtbaarheid van de programmering.

De jaarlijkse talentontwikkelingsactiviteit kwam volgens de organisatie dit jaar niet goed uit de verf. Hiervoor in de plaats wordt in 2014 met het CBK en Academie Minerva de eerste editie gerealiseerd van een masterclassproject in het kader van het CBK programma Kunst op Maat.

Voor de tweede helft van de cultuurnotaperiode voorziet de instelling zelf geen grote wijzigingen.

De gemeente garandeert de gesubsidieerde baan tot en met 2016.

Samenvattend

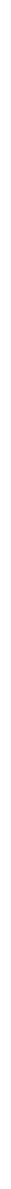
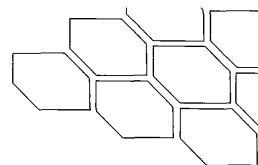
Het Tschumipaviljoen is een bijzonder architectonisch podium met veel potentie.

Het aantal voor 2013 voorgenomen projecten is gerealiseerd. De geïntensiveerde samenwerking met het CBK lijkt de organisatie te versterken.

In aansluiting op het advies in het kader van de cultuurnota 2013-2016 benadrukt de Kunstraad het belang van de ontwikkeling van een effectieve marketing- en publieksstrategie.

Naast de exploitatiesubsidie werft het Tschumipaviljoen projectgelden voor de activiteiten, waarbij de organisatie zwaar leunt op het activiteitenbudget van de Kunstraad. Dit maakt de output van de organisatie kwetsbaar voor kortingen op gemeentelijke subsidies.

Collegebrief - Evaluatie 1e jaar cultuurnota

Collegebrief - Evaluatie 1e jaar cultuurnota

WALL HOUSE #2

Positie keten : productie, presentatie
Discipline : beeldende kunst
Gemeentelijke subsidie : 2012: € 20.000 / 2013: € 30.000 / 2014: € 27.000

Stand van zaken

Het Wall House, in 1973 als concept ontworpen door de invloedrijke architect John Hejduk, werd in 2001 gebouwd aan de Hoornse Plas. Het ontwerp maakt deel uit van het curriculum van architectuuropleidingen in binnen- en buitenland. Na de opening nam op verzoek van de gemeente de Stichting Wall House #2 het beheer van het gebouw op zich. Om het onderhoud van het pand zeker te stellen, kreeg de gemeente het pand in 2011 weer in eigendom. De stichting richt zich nu exclusief op de exploitatie van het bijzondere gebouw waarin vooral residenties van kunstenaars plaatsvinden.

In 2013 heeft de Stichting Wall House twee van de drie geplande residenties gerealiseerd en vervangende activiteiten georganiseerd voor de derde residentie, die nu in 2014 plaatsvindt. Het Wall House ontving dit jaar ruim 2.000 bezoekers, met inbegrip van 142 actieve deelnemers. Onder het Wall Housepubliek bevonden zich vakstudenten uit binnen- en buitenland en de netwerkdiners brachten Groninger ondernemers uit uiteenlopende sectoren naar het Wall House. In 2013 werkten drie talenten een langere werkperiode in het Wall House. Naast jong talent is er ook plaats voor gevorderde talenten die een nieuwe ontwikkeling of verandering in hun werk nastreven.

Dit jaar kreeg Vasermane na haar werkperiode in het Wall House een beurs van het Mondriaanfonds - het fonds presenteerde haar tevens op Art Rotterdam - en verwierf haar eerste buitenlandse tentoonstelling om de films te tonen die ze in Groningen schoot. Het theaterproject *Kleefval* dat de kunstenaars Wiersma en Canters tijdens hun huidige residentie in het Wall House maken, is door Noorderzon opgenomen in de festivalprogrammering van 2014.

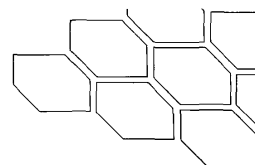
Afgelopen jaar heeft de stichting geëxperimenteerd met het op commerciële basis organiseren van brainstormsessies en netwerkdiners, de laatste in samenwerking met het adviesbureau Ansergroep. Uit de schriftelijke rapportage door de Stichting Wall House kan worden geconcludeerd dat de kleine organisatie nog geen kans zag de gewenste alliantie met het Groninger Museum vorm te geven.

De Stichting Wall House #2 heeft de in 2013 uitgevoerde activiteiten uit eigen middelen betaald. Er zijn daardoor grote wijzigingen ontstaan ten opzichte van de ingediende begroting. De directeur heeft alle werkzaamheden op vrijwillige basis verricht. Er werd geen vrijwilligersvergoeding uitgekeerd. Om het Wall House ruimere openingstijden te geven en financieel een steviger basis te geven gaat een op *no cure no pay* basis aangetrokken fondsenwerver kantoor houden in het Wall House.

Samenvattend

Het Wall House heeft het jaarplan 2013 nagenoeg gerealiseerd, met enkele wijzigingen en aanvullende activiteiten. Dit ging niet vanzelf. De voor de financiering van de activiteiten benodigde fondsen zijn onvoldoende verkregen. Alle activiteiten zijn betaald door de stichting en de directeur heeft alle werkzaamheden op vrijwillige basis gedaan. Op basis van de door de stichting aangeleverde informatie en in het verlengde van het Kunstraadadvies in aanloop naar de gemeentelijke cultuurnota 2013-2016 concludeert de Kunstraad dat het Wall House - met behoud van netwerk en inhoudelijke expertise - zo snel mogelijk als onderdeel van het Groninger Museum zou moeten gaan functioneren. Hiermee verkrijgt de organisatie het benodigde zakelijk fundament en de publieke zichtbaarheid die het verdient en nodig heeft om de komende jaren invulling te geven aan het beleidsplan 2013-2016.

Collegebrief - Evaluatie 1e jaar cultuurnota

Collegiebrief - Evaluatie 1e jaar cultuurnota

HET POËZIEPALEIS

Positie keten : productie, presentatie, educatie
Discipline : letteren
Gemeentelijke subsidie : 2012: € 24.000 / 2013: € 30.000 + € 10.000 / 2014: € 27.000 + € 10.000

Stand van zaken

Het Poëziepaleis wil zoveel mogelijk kinderen en jongeren in Nederland met poëzie in aanraking brengen, docenten daartoe handvatten aanreiken en schrijftalent begeleiden. Kernactiviteit van de stichting is het organiseren van twee landelijke dichtwedstrijden, één voor jongeren en één voor kinderen, met daaraan gekoppeld de publicatie van dichtbundels met winnaars en - tot 2013 - de organisatie van finaledagen in De Oosterpoort. Verder organiseert het Poëziepaleis onder meer de jaarlijkse verkiezing van de Kinderdichter in de stad Groningen en de organisatie van Dichter bij 4 mei. In de huidige cultuurnotaperiode ontvangt het Poëziepaleis naast de gemeentelijke bijdrage een maximale bijdrage uit het Letterenfonds van € 77.000 (2012: BIS-subsidie ad € 153.500).

Het Poëziepaleis heeft de voor 2013 geplande activiteiten weten te realiseren. Dit jaar is de organisatie van de Kinderdichter, waarvoor het Poëziepaleis een geoordeeld bedrag ontvangt van de gemeente, bestendigd. Enkele andere gemeenten hebben belangstelling voor het concept getoond. Voorts werden activiteiten ontplooid gericht op versterking van de hoofdactiviteiten en het landelijke netwerk.

De derving van inkomsten (waaronder halvering van de Rijksbijdrage) is deels opgevangen door te bezuinigen op personeel; men werkt veel met vrijwilligers en stagiaires, de continuïteit is daardoor een aandachtspunt.

Daarnaast zocht de organisatie een alternatief voor de finaledagen in De Oosterpoort en werd bezuinigd op de mailings ten behoeve van de twee dichtwedstrijden. Voor deze mailings is inmiddels een bijdrage verkregen van de Turing Foundation. Naar verwachting zal de in 2013 genoteerde daling van het aantal deelnemers zich met de hervatting van de mailings in 2014 herstellen. Het streven op termijn is 10% groei van het bereik.

Bijna alle activiteiten van het Poëziepaleis zijn gericht op talentontwikkeling. De winnaars van de dichtwedstrijden en verkiezingen krijgen coaching, kansen om op te treden en media-aandacht. Met de landelijk georiënteerde activiteiten en optredens geniet het Poëziepaleis nationale bekendheid in de letterensector en het onderwijs en er wordt samengewerkt met een gevarieerde reeks instellingen. De mogelijkheden tot vergaande samenwerking met SLAG zijn onderzocht.

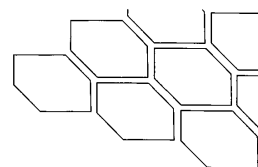
De doelstellingen van de beide organisaties blijken zo verschillend dat voor de instellingen een structurele samenwerking niet meteen voor de hand ligt. Het Poëziepaleis richt zich op kinderen en opereert landelijk terwijl Stichting Literaire Activiteiten Groningen zich richt op Groningen en omstreken met het accent op volwassenen. Omdat beide organisaties al een minimale omvang hebben, levert het samenvoegen van de back office nauwelijks iets op. Wel is er incidentele samenwerking; zo treden de winnaars van de dichtwedstrijd Doe Maar Dicht Maar op in de Prinsentuin.

Voor de komende drie jaren voorziet het Poëziepaleis geen grote wijzigingen in het functioneren. Het aantal activiteiten wordt naar verwachting hooguit iets aangepast naar meer of minder extra inkomsten. De organisatie denkt grotendeels afhankelijk te blijven van subsidies. Scholen zijn de belangrijkste afnemers van het Poëziepaleis en deze hebben doorgaans weinig geld voor cultuur.

Samenvattend

Het Poëziepaleis is er met succes in geslaagd het jaarplan 2013 te realiseren. Voorsnog heeft het Poëziepaleis geen onoverkomelijke financiële problemen. Men zet de toeren naar de nering, richt zich op de *core business* en er zijn geen schulden. Als punt van zorg noteert de Kunstraad dat het Poëziepaleis erg afhankelijk is van subsidies terwijl de mogelijkheden om eigen inkomsten te genereren beperkt zijn.

Collegebrief - Evaluatie 1e jaar cultuurnota

Collegebrief - Evaluatie 1e jaar cultuurnota

STADSDICHTER

Positie keten : presentatie, talentontwikkeling, educatie
Discipline : letteren
Gemeentelijke subsidie : € 10.000 voor 2013 en 2014

Stand van zaken

De gemeente Groningen heeft als letterenstad een stadsdichter om poëzie onder de aandacht te brengen. De stadsdichter heeft een verbindende functie binnen de literaire wereld in de stad en schrijft gedichten voor verschillende gelegenheden. De dichter levert per jaar minimaal zes gedichten en ontplooit allerlei eigen initiatieven.

Joost Oomen is in 2013 en 2014 stadsdichter. Zijn voorgangers waren Bart F.M. Droog, Ronald Ohlsen, Rense Sinkgraven, Anneke Claus en Stefan Nieuwenhuis.

De stadsdichter publiceerde in 2013 acht gedichten over de stad, die geplaatst werden in de Gezinsbode. Verder gaf hij workshops en trad hij regelmatig op in en buiten Groningen (bijvoorbeeld tijdens de Nacht van Kunst en Wetenschap en Crossing Border). Met Stichting Beeldlijn werkt de stadsdichter aan een documentaire.

Naast eigen activiteiten bood de stadsdichter een podium aan jonge schrijvers onder de naam *Kantoorpoëzie*. Dit vond plaats op diverse plekken in de stad (cafés, Vera, Grand Theatre) vaak in combinatie met muziek. De stadsdichter wilde met deze activiteiten de poëzie uit zijn isolement halen en meer bezoekers trekken.

De stadsdichter geeft ook ruimte aan jonge Groninger dichters door ze een podium te bieden in de stad en talenten ook buiten de stad te programmeren op andere podia, zowel binnen de provincie Groningen als daarbuiten.

De stadsdichter werkt actief samen met instellingen binnen de letterensector (Biblionet, Stichting Literaire Activiteiten Groningen) en met instellingen uit andere sectoren (Vera, Grand Theatre, Peter de Grote Festival). De formule van *Kantoorpoëzie* wordt positief beoordeeld waardoor het ook literaire initiatieven van buiten aantrekt om naar Groningen te komen (zoals het festival *Wintertuin* in Nijmegen).

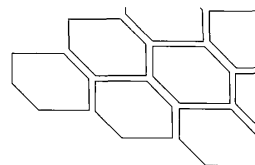
De gemeentelijke bijdrage is voldoende om de eigen activiteiten uit te voeren. De stadsdichter heeft nog steeds geen gemeentelijke visitekaartje. Dit is een gemis omdat het kaartje een formele status geeft en daarmee sneller deuren opent.

Naast optredens is het volgens de stadsdichter voor jonge dichters belangrijk om te publiceren. Niet digitaal maar gezamenlijk in een papieren blad met aandacht voor de vormgeving.

Samenvattend

Het fenomeen van de stadsdichter werkt goed om dichters actief te laten schrijven voor en over Groningen. De combinatie van zelf gedichten schrijven en publieksactiviteiten organiseren werkt goed. De wisseling van de dichters maakt een persoonlijke invulling mogelijk en zorgt daarmee voor extra dynamiek.

Collegebrief - Evaluatie 1e jaar cultuurnota

Collegiebrief - Evaluatie 1e jaar cultuurnota

STICHTING LITERAIRE ACTIVITEITEN GRONINGEN

Positie keten : presentatie, educatie, productie
Discipline : letteren
Gemeentelijke subsidie : 2012: € 16.200 + doelsubsidie € 20.000 / 2013: € 36.000 /
2014: € 32.400

Stand van zaken

De Stichting Literaire Activiteiten Groningen (SLAG) werd in 2009 op verzoek van de gemeente opgericht met als doel meer eenheid te brengen in het stedelijk letterenbeleid. Daartoe werden drie bestaande initiatieven waaronder de poëziefestivals *Dichters in de Prinsentuin* en de Poëziemarathon bestuurlijk in één stichting samengebracht. Drie redactieraden, een voor elke activiteit, realiseren onder leiding van een coördinator de programmering van de twee genoemde poëziefestivals en van het nieuwe prozafestival *Het Grote Gebeuren*. Daarnaast beheert SLAG de literaire website van Groningen. Biblionet ondersteunt SLAG door de financiële administratie van de stichting uit te voeren.

SLAG heeft de organisatie van de drie hoofdactiviteiten en de website gerealiseerd in overeenstemming met het jaarplan 2013. Met de drie evenementen trok SLAG 3.430 bezoekers (580 bezoekers meer dan in 2012); de Poëziemarathon wist het aantal bezoekers te verdrievoudigen (van 250 in 2012 naar 900 in 2013). Het festival *Dichters in de Prinsentuin* heeft een landelijk bereik met een (inter) nationale programmering. Het prozafestival *Het Grote Gebeuren* blijft hierbij ver achter, maar SLAG verwacht dat met het in 2013 in de praktijk gebrachte format van een eendaags evenement op één locatie - de Bibliotheek Groningen - de vorm is gevonden waarmee publieksgroei kan worden gerealiseerd. In 2015 moet *Het Grote Gebeuren* 1.500 bezoekers trekken. De literaire website met de literaire agenda wordt door een toenemend aantal bezoekers geraadpleegd, ook door jongere bezoekers (studenten). De entreegelden van de evenementen zijn relatief laag, maar de stichting genereert een behoorlijk aandeel aan fondsen en sponsoring in natura. *Dichters in de Prinsentuin* is gratis toegankelijk maar verkrijgt wel horeca-inkomsten. Onderzocht wordt of op onderdelen van dit festival toch entree kan worden geheven.

Talentontwikkeling is een speerpunt. Met artistieke productieopdrachten wil SLAG jong talent uitdagen zichzelf te overtreffen en verbanden met andere kunstvormen te leggen. Via contacten met festivalprogrammeurs in het land werkt SLAG aan de 'export' van Gronings literair talent. In 2013 hadden 9 hoofdactiviteiten plus alle nevenactiviteiten betrekking op talentontwikkeling. Belangrijke samenwerkingen in 2013 kwamen tot stand met de Bibliotheek Groningen, het Peter de Grote Festival, de Stadsdichter, de Stichting Poëziepaleis en het Literair Dispuut Flanor (RUG). Op verzoek van de gemeente Groningen biedt SLAG iedere twee jaar organisatorische ondersteuning bij de verkiezing van de stadsdichter. De bekendmaking van de nieuwe stadsdichter vindt altijd plaats tijdens de *Poëziemarathon* in het Grand Theatre.

Een fusie met het Poëziepaleis, waarvan eerder sprake was, vindt men op korte termijn niet wenselijk. Wel hebben de besturen onlangs besloten een samenwerkingsnotitie op te stellen. De organisatie is versterkt met de aanstelling van een zakelijk coördinator die de back office vormt voor de drie evenementen. Er wordt gewerkt aan de implementatie van de *code cultural governance*, met onder andere de invoering van een bestuursreglement en een rooster van aftreden.

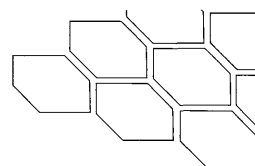
De stichting verwacht geen onoverkomelijke financiële problemen en denkt het beleid zonder grote wijzigingen te kunnen vervolgen. Wel is een aantal zaken, zoals de ontwikkeling van een educatieplan en het initiëren van nieuwe initiatieven, vooruit geschoven.

Samenvattend

SLAG heeft het afgelopen jaar een positieve ontwikkeling doorgemaakt met de organisatie van de *Poëziemarathon* en *Dichters in de Prinsentuin* en de literaire website, die een stijgend aantal bezoekers trokken.

De organisatie is versterkt met een zakelijk coördinator en de bestuurlijke organisatie wordt in lijn gebracht met de *code cultural governance*. De stichting zoekt actief naar samenwerkingspartners en weet deze te vinden. Men is zich ervan bewust dat aan het prozafestival nog flink getrokken moet worden, evenals aan de ontwikkeling van een educatieplan. SLAG probeert het aandeel

Collegebrief - Evaluatie 1e jaar cultuurnota

inkomsten uit entreegelden de komende jaren nog iets te verhogen en vertrouwt erop ook de komende jaren voldoende fondsen te kunnen verwerven.
De Kunstraad verwacht dat SLAG ook de komende jaren in staat is om het voorgenomen beleid uit te voeren.

Collegiebrief - Evaluatie 1e jaar cultuurnota

VAN DER LEEUW-LEZING

Positie keten : presentatie
Discipline : letteren
Gemeentelijke subsidie : 2012 € 6.050 / 2013: € 6.000 / 2014: € 6.000

Stand van zaken

De vanaf 1983 jaarlijks in de Martinikerk gehouden Van der Leeuw-lezing vindt zijn evenknie in de eveneens jaarlijkse Huizinga-lezing in Leiden. De lezing werd ingesteld door de gemeente en provincie Groningen, de Rijksuniversiteit Groningen en de Volkskrant. De thematiek van de lezing is maatschappelijk geïntereerd en wordt mede ingegeven door de actualiteit. Onder eerdere sprekers bevonden zich Hans Magnus Enzensberger, Carlos Fuentes en Joshua Foer. De lezing trekt jaarlijks 1.200 bezoekers, de maximale capaciteit van de Martinikerk. Meer dan de helft van de bezoekers komt van buiten de stad Groningen. De toegang is gratis.

Conform eerdere jaren heeft de Van der Leeuw-lezing plaatsgevonden in een uitverkochte Martinikerk. Het publiek is voor 40% afkomstig uit Noord Nederland, het overige deel is afkomstig uit de rest van Nederland. De lezing werd zoals gebruikelijk aangekondigd in de Volkskrant met een interview met spreker Guy Verhofstadt. Nadien verscheen ook de tekst van de lezing in de Volkskrant. Entree wordt niet geheven: de lezing wordt bezocht door veel studenten en de organisatie wil geen drempel opwerpen, daarbij is het de vraag of de inkomsten opwegen tegen de administratiekosten. De lezing wordt gefinancierd door vijf partners: de gemeente en de provincie Groningen, de RUG, de Volkskrant en, sinds twee jaar, de Hanzehogeschool Groningen. De Martinikerk draagt als partner bij door de kerk tegen een gereduceerd tarief beschikbaar te stellen. De organisatie heeft het voornemen het aantal betalende partners uit te breiden. De circa 100 donateurs zorgen voor aanvullende inkomsten.

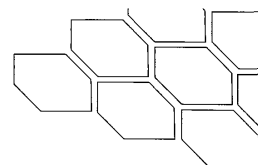
De Kunstraad gaf eerder aan dat de Van der Leeuw-lezing waardevol is maar niet past binnen de criteria van het cultuurbudget. Daarom loopt de subsidie vanuit OCSW met ingang van 2015 af. De organisatie heeft hier begrip voor maar verzoekt de gemeente om - met het oog op een eenvoudige verantwoording - de subsidiëring onder te brengen bij één afdeling c.q. budget.

Samenvattend

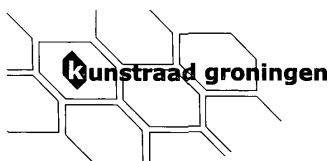
Conform de verwachting heeft de Van der Leeuw-lezing ook in 2013 een volle Martinikerk getrokken.

Financieel komt de organisatie altijd precies uit. Op de bijdrage van € 6.000 zal de gemeente naar verwachting in 2014 geen korting heffen. Eventuele subsidiederving zou de organisatie willen opvangen door uitbreiding van betalende partners en van het donateurbestand. De Kunstraad adviseert de gemeente de Van der Leeuw lezing snel duidelijkheid te geven over de ondersteuning na 2014.

Collegebrief - Evaluatie 1e jaar cultuurnota

Collegiebrief - Evaluatie 1e jaar cultuurnota

OORLOGS- EN VERZETSCENTRUM GRONINGEN

Positie keten : productie, educatie, presentatie
Discipline : erfgoed
Gemeentelijke subsidie : 2012: € 37.000 / 2013: € 37.000 / 2014: € 33.300

Stand van zaken

De Stichting Oorlogs- en Verzetscentrum Groningen (OVCG) is geen museum maar een documentatie- en informatiecentrum, gehuisvest in het pand van de Groninger Archieven. De stichting verzamelt en beheert het archief van de stad en de provincie Groningen uit de periode van de Duitse bezetting en de periode van wederopbouw tot 1950. De instelling bedient particulieren, onderzoekers, media, onderwijs, regionale, landelijke en internationale instellingen.

Met de organisatie van nagenoeg alle voorgenomen activiteiten heeft het OVCG het jaarplan 2013 gerealiseerd. Zo is de documentaireserie *Bevrijders van Groningen* geproduceerd, is een tweede publicatie verschenen naar aanleiding van het Scholtenhuisonderzoek en vonden twee educatieprojecten plaats in samenwerking met de Groninger Archieven, Cultuureducatie Stad, GAVA, Kunststation C en Stichting Vier 5 Mei.

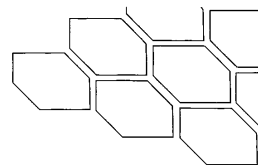
Het aantal activiteiten en het bereik komen overeen met voorgaande jaren (3.000 bezoekers en participanten). Het publieksbereik van de organisatie is echter groter door de uitzending en online beschikbaarheid van eigen geproduceerde documentaires op RTV Noord (ruim 90.000 kijkers). Naast regionale publiciteit wist het OVCG in 2013 ook de aandacht te trekken van landelijke (vak) pers en tv. Het OVCG beschikt over een relevant regionaal en (inter)nationaal netwerk. Er wordt naar tevredenheid samengewerkt met de Groninger Archieven.

Het OVCG is voor het grootste deel van de exploitatie afhankelijk van de gemeentelijke subsidie. De korting van 10% op deze bijdrage heeft daarom direct gevolgen. De mogelijkheden tot kostenbesparingen zijn beperkt. De stichting is in overleg met de provincie Groningen om te bezien of die bereid is nog wat extra bij te dragen. Voor de bekostiging van projecten weet het centrum ongeveer € 80.000 aan additionele middelen te verwerven. De stichting verwacht het in de lopende cultuurnotaperiode allemaal net te redden, daarna moet de situatie opnieuw worden bekeken.

Samenvattend

De Stichting Oorlogs- en Verzetscentrum Groningen heeft het jaarplan 2013 gerealiseerd. Wat de basiskosten betreft is de instelling geheel afhankelijk van de gemeente en de provincie Groningen. De gemeentelijke korting van 10% is daarom meteen merkbaar. De mogelijkheden tot kostenbesparingen zijn beperkt. Naar verwachting zal de stichting - hoewel op een smalle financiële basis - toch in staat zijn het beleidsplan 2013-2016 te kunnen realiseren.

Collegebrief - Evaluatie 1e jaar cultuurnota

Collegiebrief - Evaluatie 1e jaar cultuurnota

BEELDLIJN

Positie keten : presentatie, educatie, productie
Discipline : erfgoed
Gemeentelijke subsidie : 2012: € 17.000 / 2013: € 17.000 / 2014: € 15.300

Stand van zaken

Stichting Beeldlijn legt zich al ruim 25 jaar toe op het maken van audiovisuele producties over het culturele, sociale, economische en politieke leven in Noord-Nederland en de vertoning daarvan aan een breed publiek. Beeldlijn genereert zelf de benodigde productiegeden maar vraagt structurele subsidie voor het waarborgen van de continuïteit door een coördinator te kunnen aanstellen.

Met het uitbrengen van drie documentaires in 2013 realiseerde Beeldlijn de in het jaarplan geformuleerde hoofdactiviteiten en bleef het prestatieniveau van 2012 gehandhaafd.

Door vertoning via lokale, regionale en landelijke televisiekanalen en de samenwerking met televisieplatforms op internet behaalde Beeldlijn in 2013 een aanzienlijk bereik met oude en nieuwe artistieke kwaliteitsdocumentaires over Groninger thema's.

Belangrijk is de samenwerking die Beeldlijn aanging met Bijlage TV, een tv-zender op internet die inmiddels voor 5 jaar een uitzendlicentie heeft gekregen. Beeldlijn verzorgt de Noordelijke tak van dit station, *Noorderdiepte*. De zender is nog volop in ontwikkeling. Een eerste app is goedgekeurd door Samsung. Op een ander internetplatform, EU1.tv, zijn op dit moment acht documentaires van Beeldlijn te zien. De toekomst ligt bij internet en Beeldlijn verlegt de activiteiten naar dit medium en het ontwikkelen van verdienmodellen.

Beeldlijn wil een bijdrage leveren aan een klimaat waarin jonge makers kunnen gedijen. Bij de productie van documentaires maakt Beeldlijn zoveel mogelijk gebruik van het aanwezige lokale talent. Recente voorbeelden zijn samenwerkingen met Saskia Jeulink, Alex Pitstra en Renée Luth. Wat cultuureducatie betreft is in samenwerking met het Centrum Beeldende Kunst Groningen een lesprogramma ontwikkeld bij de documentaire *Jan Steen beeldbouwer* en vond projectmatige samenwerking plaats met het instituut voor Communicatie en Media van de Hanzehogeschool Groningen.

Beeldlijn heeft een aparte Stichting Beeldlijn Verkoop, die onder meer zorg draagt voor de verkoop van de dvd's. Deze inkomsten worden deels weer geïnvesteerd in nieuwe documentaires. Hoe de geldstromen tussen beide stichtingen lopen is niet altijd duidelijk zichtbaar.

Beeldlijn geeft aan dat er niet alleen door de gemeente Groningen financieel wordt gekort maar dat ook de fondsenwerving moeizamer verloopt dan een aantal jaren geleden. Op het Mediafonds kan alleen een beroep worden gedaan via de omroepen. Bij de regionale omroepen is steeds minder ruimte voor cultuur. Omrop Fryslân, RTV Drenthe en OOG TV bieden nog wel enige ruimte. Ook ziet Beeldlijn kansen bij de landelijke omroepen.

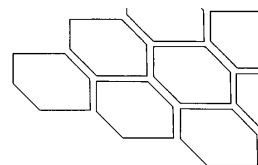
Voor 2014 en 2015 voorziet Beeldlijn geen grote wijzigingen in het aantal activiteiten en de organisatie. In 2015 worden de premières verwacht van documentaires over schrijvers Nanne Tepper, H.N. Werkman en Albert Waalkens.

Samenvattend

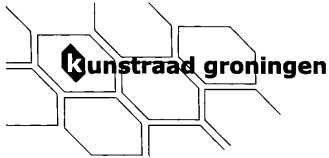
Met de productie van documentaires en de landelijke vertoning leverde Beeldlijn conform de verwachting ook in 2013 een waardevolle bijdrage aan de erfgoedketen en het stimuleren van een infrastructuur voor de artistieke documentaire in de Noordelijke provincies, met aandacht voor lokaal talent.

Beeldlijn weet de bedreigingen van de crisis om te buigen naar kansen. Internet speelt daarbij een belangrijke rol. Er worden zinvolle samenwerkingsverbanden aangegaan, niet alleen in het Noorden maar ook landelijk. De indruk bestaat dat Beeldlijn de resterende cultuurnotaperiode zonder financiële problemen de reguliere activiteiten zal kunnen ontwikkelen. Aandachtspunt daarbij is de transparantie van de geldstromen tussen de Stichting Beeldlijn en de Stichting Beeldlijn Verkoop.

Collegebrief - Evaluatie 1e jaar cultuurnota

Collegiebrief - Evaluatie 1e jaar cultuurnota

STICHTING VIER 5 MEI / BEVRIJDINGSFESTIVAL

Positie keten : presentatie, educatie
Discipline : volksfeesten, overig
Gemeentelijke subsidie : 2012: € 53.000 cultuur / 2013: € 45.000 cultuur + € 27.000 volksfeesten / 2014: € 45.000 cultuur + € 27.000 volksfeesten

Stand van zaken

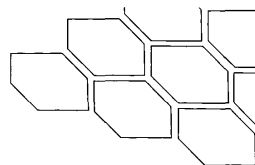
De Stichting Vier 5 mei kreeg in 1991 de taak om de inwoners van de provincie Groningen meer te betrekken bij het gedachtegoed van 5 mei. Het Nationaal Comité 4 & 5 mei is partner en medesubsidiënt van de stichting. De Stichting Vier 5 mei geeft invulling aan haar taak door het organiseren van het jaarlijkse Bevrijdingsfestival op 5 mei in het Stadspark in Groningen. Voor de programmering richt de organisatie zich in aansluiting op Eurosonic/Noorderslag op Europese kwaliteitsbands. Het publiek is grotendeels afkomstig uit de regio, 20% komt uit andere delen van Nederland.

Met de realisatie van het door circa 80.000 mensen bezochte Bevrijdingsfestival Groningen 2013 met muziekoptredens, de organisatie van debatten op scholen en een educatief project in Marum behaalde de Stichting Vier 5 mei de doelstellingen in het jaarplan 2013. In 2013 was de publieksopkomst lager dan andere jaren (2013: 80.000 / 2012: 100.000 bezoekers / 2011: 85.000). De organisatie verklaart dit door het ontbreken van een grote buitenlandse act, waarvoor wel budget beschikbaar was maar die niet gevonden kon worden. De financiële situatie is stabiel. De korting van 10% ervaart de organisatie dan ook niet als een probleem. Het eigen vermogen is gezond. Er wordt 79% aan eigen inkomsten gegenereerd op de festivaldag zelf (inkomsten uit horeca). Kwetsbaar punt blijft de afhankelijkheid van weersomstandigheden. Een hoofdsponsor wordt bewust niet aangetrokken, omdat 5 mei naar de mening van de organisatie 'van iedereen is' en dus niet geclaimd kan worden door een sponsor. De stichting ontvangt in 2014 voor het laatst een bijdrage uit het cultuurbudget. In het advies over de cultuurnota 2013-2016 heeft de Kunstraad geadviseerd om het Bevrijdingsfestival in zijn geheel elders in de gemeentebegroting onder te brengen; bij het festival is kunst in de eerste plaats een middel en geen doel. De stichting is het hiermee eens. Momenteel is echter niet helder uit welk gemeentelijk budget het Bevrijdingsfestival vanaf 2015 zal worden gesubsidieerd.

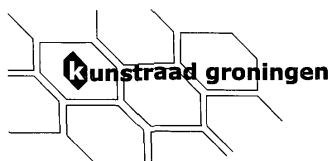
Samenvattend

De financiële situatie van Stichting Vier 5 mei is goed: elk jaar kan er eigen vermogen worden bijgeschreven. Het festival realiseert een hoog percentage eigen inkomsten uit horeca. Enige punt van zorg is het ontbreken van afspraken over gemeentelijke financiering vanaf 2015. De organisatie verwacht dat de continuïteit van het festival binnen de gemeente niet ter discussie staat, maar subsidiëring vanaf 2015 is momenteel niet geborgd.

Collegebrief - Evaluatie 1e jaar cultuurnota

Collegiebrief - Evaluatie 1e jaar cultuurnota

MARTINI BEIAARD

Positie keten : presentatie
Discipline : erfgoed
Gemeentelijke subsidie : 2012: € 8.000 / 2013: € 5.000 + € 2.500 / 2014: € 5.000 + € 2.500

Stand van zaken

De Groningse Martinitoren heeft sinds de 16e eeuw een beiaard. De klokken van de Hemony beiaard werden gegoten in 1664 en voor het laatst gerestaureerd in 1985. Het carillon wordt bespeeld door twee stadsbeiaardiers. De Stichting Martini Beiaard Groningen is verantwoordelijk voor de muzikale exploitatie en bijzondere bespelingen van de beiaard.

In 2013 organiseerde de Stichting Martini Beiaard conform het jaarplan extra beiaardbespelingen op bijzondere dagen, zomerconcerten en koopavonden, een presentatie tijdens de Open Monumentendag in de Martinikerk en werd een 7e beiaardboek gerealiseerd met de tijdens het beiaardconcours 2012 gespeelde werken. De voor 2013 voorgenomen aandacht voor Russische beiaardmuziek en de compositieopdracht kregen geen uitwerking.

Een nieuwe website is online gegaan en het bestuur heeft voor 2014, het jubileumjaar, een aantal plannen om extra zichtbaarheid te genereren onder andere in samenwerking met de VVV. In 2014 plaatst de stichting een democarillon in de Martinitoren, waarop het publiek zelf kan spelen zonder speciale begeleiding, dit in navolging van de Utrechtse Domtoren waar het democarillon een groot succes is.

Ter oriëntatie op continuïteit en vernieuwing in de toekomst, waartoe de gemeente opdracht gaf in navolging van het cultuurnota advies van de Kunstraad, is een bezoek gebracht aan de Utrechtse Klokkenspelvereniging en hebben twee gesprekken met OCSW plaatsgevonden. De gesprekken met de gemeente hebben tot teleurstelling van de Martini Beiaard weinig opgeleverd.

Een geschikte partner om samen mee op te trekken is nog niet gevonden. In haar activiteiten en planvorming stuit de stichting nogal eens op het terughoudende 'luidbeleid' van de dienst RO/EZ die beducht is voor geluidsoverlast.

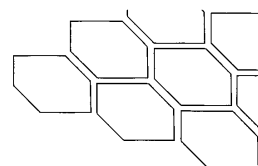
Omdat de Martini Beiaard in 2014 niet wordt gekort op de gemeentelijke subsidie, verwacht de stichting de geplande activiteiten te kunnen realiseren. De eigen reserves zijn na aanschaf van het democarillon nagenoeg uitgeput. In de jaren 2015 en 2016 valt de incidentele subsidie voor visieontwikkeling van € 2.500 weg. Dit zal worden opgevangen door het aantal extra bespelingen terug te brengen van 14 naar 10 en door - zo is het voornemen - de beiaardiers vanaf 2015 zelf hun sociale lasten te laten betalen. Daarnaast wil men de inkomsten verhogen door de werving van meer vrienden.

Samenvattend

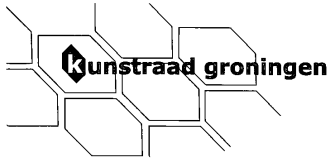
In 2013 heeft de Stichting Martini Beiaard de geplande activiteiten nagenoeg gerealiseerd. Omdat het subsidieniveau in 2014 vergelijkbaar is, zijn dat jaar geen problemen te verwachten. In de twee daaropvolgende jaren valt de incidentele subsidie weg. De reserves zijn uitgeput en er zal bezuinigd moeten worden op het activiteitenprogramma en de sociale lasten van de beiaardiers. De indruk is dat het bestuur het maximale uit een klein budget weet te halen. Men is nagenoeg volledig aangewezen op subsidies omdat er weinig of geen mogelijkheden zijn om inkomsten van het publiek te genereren.

Aandachtspunt in dit verband is het gesignaleerde spanningsveld tussen enerzijds de wens vanuit de gemeente om aansprekende en bijzondere activiteiten te ontwikkelen en inkomsten te genereren en anderzijds het terughoudende 'luidbeleid' vanuit de dienst RO/EZ. Dit bemoeilijkt het werk van de stichting. Wellicht dat hierover tussen beide diensten afspraken kunnen worden gemaakt.

Collegebrief - Evaluatie 1e jaar cultuurnota

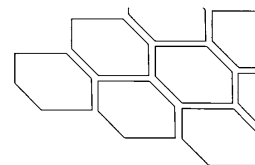
Collegebrief - Evaluatie 1e jaar cultuurnota

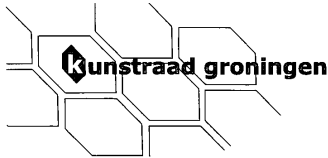
5. EVALUATIE EN INHOUDELIJKE VOORTGANGS- RAPPORTAGE FOCUSINSTELLINGEN

In dit deel van het rapport zijn de bevindingen te lezen van de evaluatie van de focusinstellingen inclusief de inhoudelijke voortgangsrapportage. Naast een inventarisatie van uitgevoerde activiteiten, bezoekersaantallen en een actueel beeld van de financiële situatie, wordt hierbij gerapporteerd over de door de gemeente benoemde aandachtspunten professionaliteit, cultureel ondernemerschap, samenwerking/synergie, educatie en cultural governance.

Collegebrief - Evaluatie 1e jaar cultuurnota

Collegiebrief - Evaluatie 1e jaar cultuurnota

GRAND THEATRE

Positie keten : presentatie, productie, talentontwikkeling, beperkt educatie
Discipline : podiumkunsten
Gemeentelijke subsidie : 2012: € 501.000 / 2013: € 479.000 + € 225.000 / 2014: € 668.000

Algemeen

Het Grand Theatre is een podium en productiehuis aan de Grote Markt in Groningen. Het theater heeft een programmering van actuele en avontuurlijke dans, theater en muziek. Daarnaast is het een podium voor Groningse gezelschappen en festivals. Als productiehuis opereert het Grand binnen een landelijk (ook stedelijk) en internationaal netwerk van vernieuwend en kleinschalig theateraanbod. Het Rijk beëindigde per 2013 de landelijke subsidiëring van productiehuizen. Dit betekende voor het Grand Theatre een verlies van acht ton Rijkssubsidie. De Kunstraad adviseerde in het kader van de gemeentelijke cultuurnota 2013-2016 de productiefunctie van het Grand Theatre niet langer te subsidiëren, omdat het een investering betrof die door het wegvallen van de Rijkssubsidie een onevenredig grote belasting zou leggen op het gemeentelijke cultuurbudget. Het college besloot prioriteit te geven aan de presentatiefunctie en daarnaast een bescheiden productiefunctie overeind te houden.

Stand van zaken

Activiteiten en bereik

Beleidsdoel voor 2013 was het programmeren van 170 voorstellingen en concerten. Het Grand Theatre heeft in 2013 172 voorstellingen en concerten uitgevoerd, waaronder 87 voorstellingen en concerten (38 theater- en dansvoorstellingen, 22 jeugdvoorstellingen, 17 muziekprogramma's en 10 stadsprogramma's). De organisatie heeft deelgenomen aan 11 festivals. Daarnaast zijn er jonge theatermakers begeleid. Nevenactiviteiten hadden betrekking op culturele en commerciële verhuur en dienstverlening aan podiumkunstgezelschappen. Door de directiewisseling begin 2013 is de uitvoering van enkele activiteiten vertraagd en verplaatst naar 2014 (internationaal blok in januari, Jonge Harten Voorjaar, curatorblokken, festival Het Hoge Noorden). Sinds 2013 herbergt de benedenzaal van het theater een nieuwe tribune die de capaciteit heeft vergroot (230 zitplaatsen in brede opstelling). Het Grand Theatre trok 24.003 bezoekers, waarvan circa 85% afkomstig was uit de stad. Met tournees van de eigen producties in binnen- en buitenland zijn 19.431 bezoekers bereikt. Er is in 2012 en 2013 door het Grand Theatre geen onderzoek gedaan naar de waardering van het aanbod, in 2014 gebeurt dit wel weer. Het Grand Theatre neemt deel aan benchmarkonderzoek van de Nederlandse Associatie voor Podiumkunsten en het Sociaal en Cultureel Planbureau.

Talentontwikkeling en educatie

Het Grand Theatre wil kunstenaars en kunstproductie faciliteren en toptalent begeleiden. Samen met de makers verwerft het Grand Theatre hiertoe additionele gelden. Jonge makers kunnen bij het Grand Theatre faciliteiten, tijd en begeleiding geboden krijgen om hun ontwikkeling verder vorm te geven. De organisatie wordt per 2014 uitgebreid met een productie leider die de jonge makers praktisch begeleidt en een zakelijk assistent. De kosten voor deze medewerkers worden gefinancierd uit projectsubsidies.

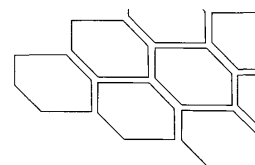
Met het NNT, Tryater en de PeerGrouP biedt het Grand Theatre jonge spelers of theatermakers de kans om binnen Station Noord ervaring op te doen. Op deze manier verbinden de Noordelijke podiumkunstinstanties zich met elkaar en aan nieuw talent van de academies.

Voor cultuureducatie wordt samengewerkt met huisgezelschap Het Houten Huis, De Oosterpoort en Stadsschouwburg en het NNO, binnen de regeling Cultuureducatie met Kwaliteit.

Samenwerking

Het Grand Theatre maakt onderdeel uit van een aantal netwerken in de regio, binnen- en buitenland (o.m. G7, De Coproducers, Station Noord, internationaal theaternetwerk met Duitsland, Estland en Polen). Op het gebied van talentontwikkeling is in 2013 de samenwerking met het NNT, Club Guy and Roni en Oerol geïntensiveerd. Het Houten Huis is een belangrijke

Collegiebrief - Evaluatie 1e jaar cultuurnota

samenwerkingspartner in de presentatie van jeugdvoorstellingen. Voor de presentatie van toneel, dans, nieuwe muziek en geïmproviseerde jazz werken het Grand Theatre en De Oosterpoort en Stadsschouwburg zo veel mogelijk complementair aan elkaar. Het Grand Theatre wil samen met deze partner een werkwijze ontwikkelen op het gebied van ticketing, klantcontact, sociale media en cross-selling. Het Grand Theatre ziet echter ook mogelijkheden om dergelijke zaken in samenwerking met partners als de VVV of Marketing Groningen te realiseren. Onderdeel van de koerswijziging van het Grand Theatre is een meer kostenbewuste opstelling richting samenwerkingspartners. Met externe partijen is kostendekkend theater geproduceerd, er zijn nieuwe programma's gepresenteerd en activiteiten georganiseerd in samenwerking met het bedrijfsleven.

Organisatie en financiën

In 2013 bestond de organisatie uit 13,5 fte (t.o.v. 19,2 fte in 2012), aangevuld met 8 freelancers, 5 stagiaires en 20 vrijwilligers. In 2014 worden 2 nieuwe medewerkers aangesteld ten behoeve van de talentontwikkelingstrajecten. Daarnaast verwacht de organisatie dat het aantal oproepkrachten voor de horeca groeit door langere openingstijden.

In 2012 was de reguliere exploitatie van het Grand Theatre sluitend, ondanks aanzienlijke frictiekosten. Voor 2013 is het verwachte verlies echter € 100.000. De personeelskosten dragen voor € 70.000 bij aan het verwachte verlies². Het verlies zal ten laste worden gebracht van het eigen vermogen. Er is een monitorsysteem voor de kosten geïntroduceerd in alle geledingen. In het beleidsplan 2013-2016 met de titel *Voor de stad en voor talent* is de checklist cultural governance niet opgenomen. Het Grand Theatre heeft in de beantwoording van de vragenformulieren aangegeven de Code Cultural Governance na te leven.

Bevindingen

Professionele kwaliteit van de organisatie

Het Grand Theatre zag zich na het wegvallen van de Rijkssubsidie genoodzaakt een reorganisatie door te voeren. Begin 2013 kreeg de organisatie een nieuwe directeur. Het huidige Grand Theatre wordt geacht zowel te presenteren als te produceren, waarbij de prioriteit bij de presentatiefunctie ligt en de organisatie voor de invulling van de productiefunctie grotendeels is aangewezen op additionele middelen.

De Kunstraad constateert dat het Grand Theatre voor een meervoudige en complexe opdracht staat en heeft waardering voor het enthousiasme waarmee zij deze opdracht oppakt.

Op grond van de resultaten in de (korte) evaluatieperiode is de Kunstraad van mening dat de visie van het Grand Theatre op de eigen positie als stedelijke presentatieplek nog niet volledig is uitgekristalliseerd. Enerzijds wordt de wens uitgesproken om - in lijn met de oude koers - avontuurlijk en actueel te programmeren, anderzijds voelt het Grand Theatre als belangrijkste vlakke-vloertheater in de stad verantwoordelijkheid voor het brede aanbod voor de kleine en middenzaal. Ook de andere podia in de stad zijn nog niet helder in wat zij van het Grand verwachten en welk aanbod zij zelf brengen. De Kunstraad acht het van belang dat doelstellingen omtrent programmering in samenhang met De Oosterpoort en Stadsschouwburg en in overleg met de gemeente formeel worden vastgelegd.

Het nieuwe beleidsplan, het visiedocument en het gesprek met de directie wijzen erop dat het Grand Theatre naast de programmering nadrukkelijk kiest voor produceren en talentontwikkeling. Additionele middelen maken dit voorlopig mogelijk. De vraag is echter of deze situatie onder de huidige omstandigheden houdbaar blijft.

Cultureel ondernemerschap

Het geprognosticeerde verlies in 2013 baart de Kunstraad zorgen. In combinatie met het begrote verlies in 2014 zullen solvabiliteit en liquiditeit naar verwachting tot een minimum teruggedrongen worden. De Kunstraad is er nog niet van overtuigd dat er voldoende adequate maatregelen zijn genomen om verdere exploitatieverliezen te voorkomen. Het management vertrouwt op de nog

² Deze informatie is gebaseerd op de voor de evaluatie aangeleverde gegevens (halfjaarrapportage 2013 en prognose 2013-2014). Het Grand Theatre geeft op basis van de jaarrekening 2013 aan dat het tekort uitgekomen is op € 78.000, waarvan € 58.000 door personeelskosten veroorzaakt. Verder worden de eenmalige investeringen in de nieuwe tribune en publieksonthaal als grote kostenposten genoemd.

Collegiebrief - Evaluatie 1e jaar cultuurnota

aanwezige vermogensbuffer, maar bij eenzelfde verlies in 2014 zullen de reserves zijn verbruikt. Op basis van de prognoses en zonder aanvullende middelen uit fondsen lijken de risico's op een deconfiture in volgende jaren substantieel.

Samenwerking

De Kunstraad constateert dat de programmatische afstemming met De Oosterpoort en Stadsschouwburg nadere beschouwing behoeft, zeker nu de sluiting van Het Kruihuis een gat heeft geslagen in het stedelijk aanbod voor de vlakke vloer. Momenteel beperkt de samenwerking zich tot aspecten met betrekking tot bedrijfsvoering, terwijl een gesprek over de artistiek-inhoudelijke positionering van en afstemming tussen beide partners essentieel is voor een goed *partnership*.

Het Grand Theatre ervaart dat de meer zakelijke opstelling in de samenwerking met producerende partners in de stad moeilijk verteerd wordt. Deze signalen krijgt de Kunstraad ook van andere evaluatie-instellingen. Bezuinigingen leiden er ook toe dat culturele instellingen zich soms genoodzaakt zien op eerder gemaakte afspraken terug te komen. Dit bemoeilijkt de samenwerking.

Gelet op de gewenste afstemming in het podiumbeleid roept de Kunstraad het Grand Theatre en De Oosterpoort en Stadsschouwburg op om een werkwijze uit te zetten voor een gezamenlijke ticketing en de inzet van sociale media. De kennis en expertise die De Oosterpoort en Stadsschouwburg op dit vlak heeft ontwikkeld, kunnen op deze manier ten goede komen aan het Grand Theatre.

Educatie en talentontwikkeling

Het Grand Theatre geeft aan dat nieuwe samenwerkingsverbanden, zoals de bundeling van cultuuraanbod met de stedelijke podiumkunstinstanties binnen de regeling Cultuureducatie met Kwaliteit, op een vanzelfsprekende manier tot stand komen en stimulerend werken. Het Houten Huis is een belangrijke samenwerkingspartner in de presentatie van jeugdvoorstellingen.

Het Grand Theatre richt zich nadrukkelijk op talentontwikkeling van jonge podiumkunstenaars en heeft hierin ambitieuze plannen. De Kunstraad wijst erop dat een brede taakopvatting van talentontwikkeling om stevige artistieke en organisatorische begeleiding vraagt. Dit is een grote krachtinspanning voor het Grand Theatre alleen. De Kunstraad acht het van belang dat het Grand Theatre met andere producerende partners in de stad vanuit een gedeelde visie op talentontwikkeling gezamenlijk optrekt in talentontwikkelingsprogramma's (zoals al gebeurt binnen het samenwerkingsverband Station Noord). Het verdient aanbeveling om gemeentebreed duidelijke doelen te stellen over aantallen en resultaten. Een keuze kan zijn minder makers intensiever en steviger te begeleiden en hiermee versnippering tegen te gaan.

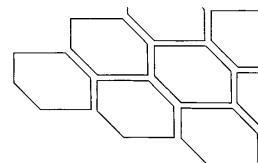
Cultural Governance

Het Grand Theatre heeft aangegeven dat er momenteel drie keer per jaar overleg plaatsvindt tussen de directeur en de financiële expert van de Raad van Toezicht. Gezien de kwetsbare financiële situatie waarin het Grand Theatre momenteel verkeert acht de Kunstraad het verstandig om de frequentie van het overleg op te voeren.

Conclusie

De Kunstraad concludeert dat het Grand Theatre een moeilijke periode achter de rug heeft en op dit moment weer in een opbouwende fase zit. Er is sprake van nieuw elan en een meer publieksgerichte houding. De financiële positie van het Grand Theatre beoordeelt de Kunstraad op basis van de aangeleverde cijfers als kwetsbaar, zeker in relatie tot het wegvallen van de additionele gemeentelijke subsidie in 2015. De programmatische afstemming met De Oosterpoort en Stadsschouwburg behoeft op korte termijn concretisering, zodat het Grand Theatre verder invulling kan geven aan de presentatiefunctie. Ook de verhouding tussen de inzet voor programmering en talentontwikkeling vraagt de komende tijd nog aandacht. Het uitzetten van een gezamenlijke koers met andere partners in de stad is hierbij cruciaal.

Collegebrief - Evaluatie 1e jaar cultuurnota

Collegiebrief - Evaluatie 1e jaar cultuurnota

NOORD NEDERLANDS TONEEL

Positie keten : productie, presentatie, talentontwikkeling, educatie
Discipline : podiumkunsten
Gemeentelijke subsidie : 2012: € - / 2013: € 200.000 / 2014: € 180.000 (nog niet formeel toegekend)

Algemeen

Het Noord Nederlands Toneel (NNT) is sinds de jaren tachtig de theatervoorziening van het Noorden. Het gezelschap ontving tot 2013 100% Rijkssubsidie als regionale theatervoorziening. Per 2013 werd cofinanciering door lokale overheden gewenst en de maximale Rijksbijdrage verlaagd. Met de gemeentelijke bijdrage kwam in 2013 de jaarlijkse subsidie op € 2.854.942, een bedrag vergelijkbaar met de vorige beleidsperiode. Het gezelschap is gehuisvest in de Machinefabriek, die met een grote studio en een vlakke vloertheater ook een publieksfunctie heeft.

Stand van zaken

Activiteiten en bereik

Het NNT heeft conform de eisen van OCW in 2013 3 groot gemonteerde producties gerealiseerd: *Misdaad en Straf*, *Fellini* en de coproductie *CRASH* met Club Guy & Roni. In aanvulling op het activiteitenplan zijn 14 andere producties en 20 nevenactiviteiten (educatieve activiteiten, randprogramma's, openbare repetities, cursussen, concerten en festivals) gerealiseerd. Het NNT zag hiermee kans om het aanbod uit te breiden en de diversiteit ervan te vergroten. Het educatief aanbod is sterk uitgebreid en het contact met middelbare scholen in het land geïntensiveerd. De geplande coproductie in de vorm van een feuilleton over de familie van de Groningse grootindustriële Scholten is wegens het lustrum van de Rijksuniversiteit Groningen doorgeschoven naar 2014. Daarnaast is één van de twee geplande producties in het kader van talentontwikkeling geschrapt, vanwege tegenvallende inkomsten uit subsidies. Het totale publieksbereik was 49.154. Daarmee is de publieksdoelstelling 2013 ruim behaald. De herkomst van de bezoekers is niet bekend. Het NNT doet niet mee aan benchmarkonderzoek, maar huurt een module van Hendrik Beerta, gericht op publieksonderzoek. Het Groningse publiek waardeert de voorstellingen met een gemiddeld rapportcijfer van 7,7 en omschrijft de voorstellingen als creatief, gedurfd en verrassend. In vergelijking met andere gezelschappen die deze module gebruiken scoort het NNT hoger op onderscheidend aanbod en lager op binding met het publiek en op waarschijnlijkheid van herhaalbezoek (Cultuur in Beeld 2012). Het NNT verwacht in 2014 geen drastische wijzigingen in activiteiten en bereik.

Talentontwikkeling en educatie

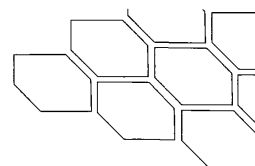
Conform haar Rijksopdracht begeleidt het NNT de jonge theatermaakster Sarah Moeremans in de periode 2013-2015 naar de grote zaal. De begeleiding van een tweede theatermaker - oorspronkelijk gepland in de huidige cultuurnotaperiode - is uit financiële overweging komen te vervallen. De artistieke staf investeert in ontwikkeling van het eigen ensemble en van acteurs binnen het samenwerkingsverband Station Noord (15 producties in 2014). Daarnaast geeft het NNT cursussen aan scholieren en (bijna) afgestudeerde theaterstudenten. Zij maken in een korte, intensieve periode een voorstelling in Theater de Machinefabriek en krijgen daarbij artistiek advies.

Samenwerking

In 2013 heeft het NNT de blik op de provincie gericht, meer dan in de voorgaande beleidsperiodes. Als Noordelijk BIS-gezelschap wil het NNT naast de stad Groningen ook de provincie bedienen. Het NNT geeft aan dat de tournees van voorstellingen als *Mijn Ede*, de coproductie *De Bende speelt: Een Graf Sendaal* en het samenwerkingsproject *Spring Noord* in Hoogezand voor een betere relatie met de regio hebben gezorgd.

De inhoudelijke en organisatorische samenwerking tussen het NNT en het Grand Theatre, Club Guy & Roni, Noorderzon, Jonge Harten, Het Houten Huis en de Stadsschouwburg Groningen is in 2013 geïntensiveerd. Er zijn meer coproducties gerealiseerd dan gepland.

Collegebrief - Evaluatie 1e jaar cultuurnota

Organisatie en financiën

De organisatie bestond in 2013 uit 171 werknemers in totaal, waarvan 48 met een arbeidsovereenkomst, 78 freelancers, 41 stagiaires en 4 oproepkrachten. Voor 2014 worden geen grote wijzigingen verwacht. Het NNT noemt vier relevante ontwikkelingen op bedrijfsniveau. Allereerst is er sprake van groei in het aantal flexibele arbeidsverhoudingen. Het ensemble en de organisatie zijn relatief klein, waardoor er veel met medewerkers van buitenaf wordt samengewerkt. Het NNT ziet deze ontwikkeling als verrijkend voor zowel het aanbod als de expertise van het gezelschap. In de tweede plaats is er sprake van vergrijzing binnen de organisatie. Een deel van de werknemers is een groot aantal jaren (20+) werkzaam bij het NNT. Het NNT zet dit punt op de agenda, omdat men zich bewust is van de noodzaak tot doorstroming. Een derde ontwikkeling betreft de bijscholing en specialisering van technici, omdat op technisch gebied steeds hogere eisen worden gesteld. Tot slot geeft het NNT aan dat de verantwoordingseisen van subsidiegevers gedetailleerder en voortgangsrapportages frequenter worden. Dit verhoogt de werkdruk voor de organisatie.

De financiële positie van het NNT is gezond en biedt voldoende mogelijkheden om tegenvallers op te vangen. Het boekjaar 2013 lijkt met een licht positief resultaat te worden afgesloten. Voor 2014 is een eigen inkomstenpercentage van 33% begroot. Er hebben zich geen wijzigingen voorgedaan in de bij het beleidsplan 2013-2016 aangeleverde checklist cultural governance. Het NNT hecht grote waarde aan een betrokken en met de regio verbonden Raad van Toezicht.

Bevindingen

Professionele kwaliteit van de organisatie

De Kunstraad is van mening dat het NNT een duidelijke, stevige en prikkelende positie heeft in Groningen en omgeving. Het gezelschap realiseert jaarlijks een indrukwekkende hoeveelheid activiteiten met verschillende partners, voor verschillende doelgroepen, in de stad, regio en in het land. Deze manier van werken zou op het eerste gezicht kunnen leiden tot versnippering en verlies van focus op de kerntaak: het realiseren van drie grote zaalproducties per jaar. Alle nevenactiviteiten zijn echter onlosmakelijk verbonden met de missie van het gezelschap. Het NNT heeft een overtuigende visie op haar rol in de samenleving. Zij zoekt voortdurend verbinding met de maatschappij en bedt voorstellingen in in een brede maatschappelijke context. Hiermee geeft het NNT volgens de Kunstraad op een sterke manier invulling aan haar functie als stadsgezelschap.

Cultureel ondernemerschap

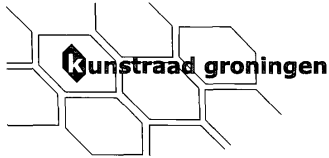
Het NNT is in staat om aan de eigen inkomstennorm te voldoen. Het NNT geeft hierbij aan dat het in het huidige klimaat van bezuinigingen lastiger is geworden om voorstellingen aan schouwburgers in het land te verkopen. Landelijk wordt er minder gesubsidieerd toneel geprogrammeerd en de garantiesommen zijn relatief laag. Het NNT kan als gevolg hiervan minder speelbeurten realiseren dan voorheen. De Kunstraad constateert dat de bezoekersaantallen in zalen buiten de eigen regio lager zijn dan van een BIS-gezelschap mag worden verwacht. Het NNT rapporteert dat de marketinginzet van schouwburgers afneemt, waardoor de druk op de eigen marketingafdeling sterk toeneemt.

Circa 50% van de eigen inkomsten wordt behaald met kostendekkende producties. Door zich als gezelschap te verankeren in de regio en coproducties aan te gaan met partners in het Noorden, bereikt het NNT een nieuw regionaal publiek. De Kunstraad vindt dit een goede strategie, omdat meer focus op de stad en regio uitstekend past bij de functie van het NNT als stadsgezelschap.

Samenwerking

Uit de documentatie spreekt een samenwerkingsgerichte houding, zowel binnen de keten als met partners buiten het culturele veld. De Kunstraad beoordeelt de vele contacten met maatschappelijke groeperingen als positief: het gezelschap wordt omarmd door een brede doelgroep. Het NNT verwacht dat de samenwerking met de bij Theater Noord aangesloten instellingen in 2014 wordt geïntensiveerd.

Collegiebrief - Evaluatie 1e jaar cultuurnota

Met het Grand Theatre en de Stadsschouwburg is reeds vooruitgang geboekt op marketinggebied (organisatie van gezamenlijke marketingdag, Week van de Schouwburg in de Machinefabriek). Met Club Guy & Roni is sprake van een vruchtbare artistieke samenwerking. Mogelijkheden voor gezamenlijke voorstellingen tijdens zomerfestivals zoals De Parade en Over Het IJ Festival worden in 2014 onderzocht. De Kunstraad constateert dat het NNT deze praktijk van samenwerken als prettig ervaart en vooralsnog weinig voelt voor omvorming van de producerende podiumkunstinstanties tot interdisciplinair stadsgezelschap maar in de toekomst ruimte ziet voor meer interdisciplinaire samenwerking.

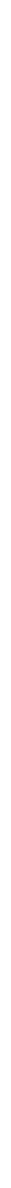
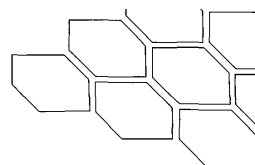
Educatie en talentontwikkeling

De Kunstraad betreurt het dat in de huidige cultuurnotaperiode slechts één maker wordt begeleid naar de grote zaal, maar constateert ook dat het NNT voldoende andere vormen van talentontwikkeling op kleinere schaal realiseert. De Kunstraad spreekt verder haar waardering uit voor het grote aantal stagiaires dat jaarlijks ervaring kan opdoen binnen de afdelingen kostuum, techniek, productie en PR.

Conclusie

De Kunstraad concludeert dat het NNT een gezonde financiële basis heeft en op een prikkelende manier invulling geeft aan haar functie als stadsgezelschap, vanuit een authentieke drijfveer om zich te verbinden met de standplaats en de wijde omgeving.

Collegebrief - Evaluatie 1e jaar cultuurnota

Collegiebrief - Evaluatie 1e jaar cultuurnota

DE OOSTERPOORT EN STADSSCHOUWBURG

Positie keten : presentatie, educatie
Discipline : podiumkunsten
Gemeentelijke subsidie : 2012: € 6.038.000 / 2013: € 6.095.000 + € 25.000 programmering
Kruithuis 1e helft 2013

Algemeen

De Oosterpoort en Stadsschouwburg (OPSB) vormen samen een werkmaatschappij binnen de dienst Onderwijs, Cultuur, Sport en Welzijn van de gemeente Groningen. OPSB biedt een breed programma met ruim 500 voorstellingen en concerten per jaar. Naast de professionele voorstellingen vinden op de podia van OPSB ook evenementen van derden plaats, zowel podiumkunsten als zakelijke bijeenkomsten. Het Kruithuis, de kleine zaal aan de achterzijde van de Stadsschouwburg, sloot medio 2013 om arbo- en theatertechnische redenen.

Stand van zaken

Activiteiten en bereik

Na enkele moeilijke jaren ziet OPSB een stijging in het aantal activiteiten en bezoekers. In 2013 heeft OPSB in totaal 513 voorstellingen en concerten gepresenteerd, conform het beleidsplan 2013-2016. Ten opzichte van 2008 zijn op jaarbasis 129 titels geschrapt, voornamelijk in de genres toneel, dans, klassieke muziek, jazz en wereldmuziek. OPSB heeft in 2013 269.186 bezoekers verwelkomd, t.o.v. 221.391 bezoekers in 2012. 62% van deze bezoekers kwam uit de stad, 12% uit de regio noord, 24% van elders in Nederland en 2% uit het buitenland. In 2012 en 2013 is geen grootschalig publieksonderzoek uitgevoerd. De waardering van bezoekers wordt onder meer afgemeten aan enquêteonderzoek, social media, webcare en aftersales. Klachten hebben vaak betrekking op de Stadsschouwburg: slechte zichtlijnen, gering comfort en parkeerproblemen.

OPSB meet zich met op onderdelen vergelijkbare landelijke podia op inhoud, kwantiteit, kwaliteit (o.a. hoeveelheid professionele en BIS-gezelschappen in de programmering) en publieksbereik. De programmeurs en hoofd marketing en ticketing overleggen regelmatig met de collega's van deze podia over strategie en samenwerking. OPSB neemt daarnaast deel aan het Theater Analyse Systeem.

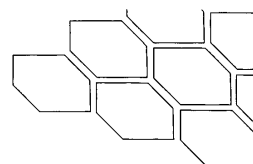
Educatie

OPSB boekt incidenteel speciale (basis)schoolvoorstellingen. Daarnaast worden middelbare scholen benaderd met een selectie uit de reguliere voorstellingen, ondersteund door lesmateriaal, een workshop of inleiding (2013: 17 scholen/35 voorstellingen). OPSB maakt tevens deel uit van de organisatie van de Theater Advies Dag. OPSB heeft in samenwerking met het Grand Theatre, het Noord Nederlands Orkest en Het Houten Huis succesvol een aanvraag ingediend binnen de regeling Cultuureducatie met Kwaliteit. Vanaf het schooljaar 2014-2015 presenteren deze instellingen hun aanbod voor het primair onderwijs gezamenlijk op een interactieve website. In de toekomst wil men deze website uitbreiden voor het voortgezet onderwijs en ouder publiek.

Samenwerking

De programmering wordt afgestemd met Vera en Martiniplaza. Ook realiseren deze partijen gezamenlijke programmering op andere locaties, zoals Kardinge en in de toekomst het Suikerunieterrein en de drafbaan. Op deze manier kan naar eigen zeggen meer belangwekkend popaanbod worden geprogrammeerd voor een groot en breed publiek. Het aandeel muzikaal entertainment in De Oosterpoort is in afstemming met Martiniplaza gedaald. Na sluiting van Het Kruithuis is een deel van de programmering opgevangen door het Grand Theatre (voor de jaren 2013 en 2014). Voor cultuureducatie werkt OPSB samen met andere podiumkunstinstellingen in de stad (binnen de regeling Cultuureducatie met Kwaliteit). Verder maakt OPSB onderdeel uit van het

Collegiebrief - Evaluatie 1e jaar cultuurnota

samenwerkingsverband Theater Noord, waarbinnen men gezamenlijk wil optrekken als partners en coproductanten, met behoud van ieders eigen artistieke signatuur. Op het gebied van marketing en ticketing zijn al concrete stappen gezet.

Organisatie en financiën

In 2013 werd 52,42 fte in loondienstverband ingevuld, 68.000 werkuren vervuld door derden en bood OPSB plaats aan 11 stagiaires. De Kunstraad beschikt niet over de begroting en realisatie 2013, waardoor geen onafhankelijke financiële analyse kan worden gemaakt. In het opgestelde visiedocument brengt OPSB zorgwekkend financieel nieuws. De organisatie geeft aan met een structureel tekort van € 654.000,- te kampen als gevolg van een structurele onderfinanciering van het onderhoudsprogramma en een stapeling van bezuinigingen. De bezuinigingen en extra kosten zijn door OPSB de afgelopen periode grotendeels zelf opgevangen in de exploitatie, door efficiëncymaatregelen en keuzes in programmering, met behoud van kwaliteit. OPSB noemt drie oorzaken voor de ontstane situatie: de aansturing en visie vanuit de gemeentelijke organisatie is diffuus, de verzelfstandiging van OPSB - oorspronkelijk gepland per 2017 - zal opnieuw worden uitgesteld en de vastgoedproblemen worden door de gemeente niet onderkend, waardoor deze ten laste komen van de culturele missie. OPSB geeft aan dat de eigen inkomsten ruim 50% van de totale exploitatie betreffen. Het percentage eigen inkomsten voor 2014 e.v. is afhankelijk van besluiten van de raad.

Bevindingen

Professionele kwaliteit van de organisatie

De Kunstraad heeft waardering voor de heldere en scherpe keuzes die OPSB maakt in de programmering, waarbij het topsegment en de laboratoriumfunctie voorrang krijgen. Tegelijkertijd acht de Kunstraad het van belang dat de kwantiteit van het aanbod op peil blijft. Zij vindt het verstandig dat OPSB meer renderende voorstellingen en concerten gaat programmeren, als strategie om kwetsbaar aanbod in stand te houden.

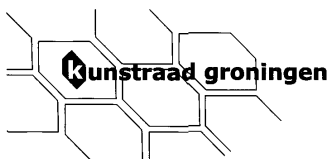
De Kunstraad is positief over de professionaliteit van personeel en organisatie. De ontwikkelde managementrapportages, zoals Dashboard, waarin alle resultaten van voorstellingen en concerten (inkoop, marketing, receptie, horeca, personeel, podiumtechniek) zijn verwerkt, ogen effectief. OPSB heeft een voorbeeldstellende ticketing- en CRM-tool ontwikkeld, waarmee exact kan worden geanalyseerd hoe klanten zich in de stad Groningen bewegen. Afstemming tussen de diverse podia onderling kan daardoor worden aangescherpt.

Cultureel ondernemerschap

De Kunstraad constateert dat de positie van OPSB als gemeentelijke werkmaatschappij het cultureel ondernemerschap niet ten goede komt. De aansturing van OPSB vanuit meerdere gemeentelijke afdelingen vormt een punt van zorg. De organisatie heeft niet alleen te maken met kortingen vanuit de cultuurbegroting, maar ook met andere efficiencybewegingen binnen de gemeente. De stapeling van bezuinigingen die daardoor ontstaat is voor OPSB moeilijk verteerbaar. De gewenste externe verzelfstandiging per 2017 lijkt opnieuw te worden uitgesteld. De Kunstraad acht deze ontwikkeling onwenselijk voor de exploitatie van OPSB. Ook het boekenonderzoek van KPMG wijst dit uit. De Kunstraad adviseert om de aansturing van OPSB te formaliseren. Een vastomlijnde vierjarenbegroting in lijn met de gemeentelijke cultuurnota - als eerste stap naar verzelfstandiging - zou ten goede komen aan de bedrijfsvoering van OPSB. Ook een verruiming van de inkoopmogelijkheden geeft OPSB meer slagkracht.

OPSB is gebruiker en beheerder van gemeentelijke gebouwen en ontvangt hiervoor subsidie. De Kunstraad heeft de indruk dat de hoge kosten voor onderhoud als een molensteen om de nek van de organisatie hangen. Onderhoudskosten worden uitgesteld of komen ten laste van de programmering. Een bijkomend knelpunt met betrekking tot het ondernemerschap is de verdien capaciteit van de Stadsschouwburg, waar de zichtlijnen, parkeermogelijkheden en horecafaciliteiten beperkt zijn.

Collegiebrief - Evaluatie 1e jaar cultuurnota

Samenwerking

OPSB heeft met betrekking tot de discipline muziek een heldere visie op de eigen positie in de keten en op samenwerking en afstemming van de stedelijke programmering. In samenwerking met andere podia in de stad kan aanbod naar Groningen worden gehaald dat normaal gesproken aan de stad voorbij zou gaan. Op het gebied van theater en dans is de taakverdeling tussen OPSB en het Grand Theatre volgens de Kunstraad nog onvoldoende duidelijk. De Kunstraad constateert dat er na de sluiting van Het Kruithuis een hiaat in het aanbod is ontstaan.

Een deel van het jeugd aanbod is ondergebracht bij het Grand Theatre. OPSB programmeert klein cabaret in de binnenzaal van de Oosterpoort en cabaretiers in de kleine zaal van de Oosterpoort. De Kunstraad is van mening dat OPSB met het Grand Theatre een gezamenlijke visie dient te formuleren op de programmering voor de vlakke vloer, midden- en kleine zaal programmering in de stad.

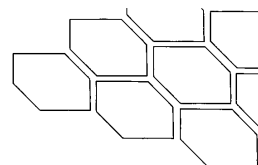
Educatie

De Kunstraad is positief over de samenwerking van OPSB met het Grand Theatre, het Noord Nederlands Orkest en Het Houten Huis binnen de regeling Cultuureducatie met Kwaliteit, te meer omdat afname van schoolvoorstellingen een knelpunt vormt voor enkele stedelijke instellingen.

Conclusie

De Kunstraad constateert dat verzelfstandiging van OPSB noodzakelijk is voor het gezond functioneren van deze instelling in de toekomst. Men kan gefaseerd toewerken naar het gewenste eindmodel. Daarnaast blijft de Kunstraad bij het standpunt dat OPSB en het Grand Theatre een gezamenlijke visie dienen te ontwikkelen op de toekomst van het vlakke vloertheater en de midden- en kleine zaal programmering in Groningen, die resulteert in heldere afspraken omtrent de afstemming van het aanbod.

Collegebrief - Evaluatie 1e jaar cultuurnota

Collegebrief - Evaluatie 1e jaar cultuurnota

HET HOUTEN HUIS

Positie keten : productie, educatie
Discipline : podiumkunsten
Gemeentelijke subsidie : 2012: n.v.t. / 2013: € 40.000 + € 40.000 / 2014: € 36.000 + € 40.000

Algemeen

Het Houten Huis is opgericht in juni 2011 en is het nieuwe jeugdtheatergezelschap voor Noord-Nederland met als standplaats Groningen. Het gezelschap is met ingang van 2013 opgenomen in de Basisinfrastructuur (BIS) met € 530.590. Het Houten Huis huurt voor voorstellingen en repetities ruimte van het Grand Theatre. Het kantoor is gevestigd in het stationsgebouw van Groningen en wordt gedeeld met andere cultureel ondernemers.

Stand van zaken

Activiteiten en bereik

Het Houten Huis heeft de doelstellingen uit het jaarplan 2013 gerealiseerd. De organisatie heeft 125 speelbeurten gerealiseerd, waaronder 36 schoolvoorstellingen en 22 in het buitenland. Er zijn twee nieuwe producties uitgebracht: *Hotel Perdu* en *Droogland*. Daarnaast zijn diverse reprises gespeeld. De organisatie heeft 52 workshops, minivoorstellingen en inleidingen gegeven. Het totale aantal bezoekers was 18.759. De waardering van het publiek is niet onderzocht door de organisatie. Het Houten Huis meet zich met de zeven andere BIS-jeugdgezelschappen door middel van benchmarkonderzoek (Nederlandse Associatie voor Podiumkunsten).

Educatie

Het Houten Huis maakt onderdeel uit van netwerken op het niveau van vraag, bemiddeling en aanbod. Het Houten Huis bouwt zelfstandig aan een structuur om het bereik in het onderwijs te vergroten. Een deel van de fte bestemd voor educatie wordt momenteel ingezet voor marketingactiviteiten richting scholen. Het Houten Huis geeft aan dat het beperkte draagvlak vanuit het onderwijs een bedreiging vormt voor de continuïteit van de activiteiten. De organisatie merkt dat middelen vanuit de prestatiebox, beschikbaar voor cultuureducatie, door scholen regelmatig anders besteed worden. Het Houten Huis wil in 2014 meer scholen aan zich binden door te participeren in de regeling Cultuureducatie met Kwaliteit. Er ligt een plan om met het NNO, De Oosterpoort en Stadsschouwburg en Grand Theatre gezamenlijk educatief aanbod voor het onderwijs (primair en voortgezet onderwijs) te presenteren. Er komt een digitaal platform waarop scholen informatie over het aanbod kunnen vinden en leerlingen door middel van een virtuele rondleiding worden voorbereid op een theaterbezoek. Ook ontwikkelen de partijen een cultuurmenu, waarbij de doorlopende leerlijn maatgevend zal zijn.

Samenwerking

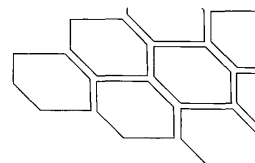
Het Houten Huis is een nieuwe speler in het Groningse cultuurveld. De (educatieve) activiteiten van de organisatie zijn momenteel in opbouw. Het Houten Huis beschikt over een breed netwerk binnen de cultuursector, lokaal en nationaal. Met name de samenwerking met het Grand Theatre is in 2013 synergetisch geweest: beide organisaties hebben in gezamenlijkheid getracht het jeugdtheater in Groningen stad en de provincie prominent onder de aandacht te brengen. Dit resulteerde in vrijwel uitsluitend uitverkochte voorstellingen.

Organisatie en financiën

De organisatie bestond in 2013 uit circa 3,5 fte, 17 freelancers, 16 vrijwilligers en 5 stagiaires. Aan professionalisering wordt aandacht besteed door vaste medewerkers scholing aan te bieden vanuit het Loopbaanfonds Theater.

Naar verwachting ligt het percentage eigen inkomsten in 2014 rond de 17,5% (conform inkomsten-norm Rijk). Dit percentage is lager dan in 2013. In 2015 verwacht de organisatie gemakkelijker te kunnen voldoen aan de eigen inkomstennorm door geplande coproducties. Er zijn echter geen reserves om tegenslagen op te kunnen vangen. Een financieel knelpunt betreft het uitblijven van structurele subsidies van de drie Noordelijke provincies en daarbovenop het wegvallen van incidentele subsidiegelden van de gemeente Groningen per 2015. Het Houten Huis voorziet dat

Collegiebrief - Evaluatie 1e jaar cultuurnota

het aantal speelbeurten in de regio mogelijk naar beneden dient te worden bijgesteld. Over de haalbaarheid van de prestatieafspraken is overleg geweest met het ministerie van OCW. In 2014 wil Het Houten Huis met de drie Noordelijke provincies en de stad Groningen in gesprek om de financiële kwetsbaarheid van de organisatie te bespreken. Omtrent de code cultural governance hebben zich geen wijzigingen voorgedaan. Het Houten Huis heeft een evenwichtig bestuur aangetrokken: de leden komen overwegend uit Noord-Nederland en hebben een artistieke of bedrijfskundige achtergrond. Er vindt regelmatig overleg plaats tussen directie en bestuur.

Bevindingen

Professionele kwaliteit van de organisatie

De Kunstraad is van mening dat Het Houten Huis in artistiek opzicht een aanwinst is voor de stad en regio. Als BIS-gezelschap met veel verantwoordelijkheden en betrekkelijk weinig financiële middelen weet Het Houten Huis zich volgens de Kunstraad knap te handhaven. De kleine organisatie van Het Houten Huis oogt echter zeer kwetsbaar vanwege de krappe financiële situatie. De Kunstraad acht het zorgelijk dat de educatiemedewerker wordt ingezet op marketing. Daarnaast lijkt de artistieke continuïteit van Het Houten Huis redelijk afhankelijk van één persoon. De productie *Kabouterkwaad* wordt in verband met ziekte van de artistiek leidster verschoven naar 2015. Deze aanpassing heeft direct gevolgen voor de eigen inkomsten in 2014.

Cultureel ondernemerschap

De Kunstraad constateert dat Het Houten Huis geen sterke financiële basis heeft. Het wegzetten van schoolvoorstellingen - een belangrijke eigen inkomstenbron - ervaart de organisatie als uiterst moeizaam. Daarbij wordt het Houten Huis niet structureel ondersteund door de Noordelijke provincies. De Kunstraad vindt het daarom verstandig en noodzakelijk om met de subsidiërende overheden in overleg te treden over de gemaakte prestatieafspraken. De Kunstraad vindt het zinvol dat Het Houten Huis de tweede helft van 2014 start met het werven van sponsors, om meer eigen inkomsten te genereren. Tot en met 2016 wordt elk jaar een coproductie gerealiseerd. Hiermee kunnen kosten worden bespaard.

Samenwerking

Het Houten Huis is een organisatie in opbouw. Gevolg hiervan is dat er betrekkelijk weinig ruimte bestaat voor reflectie op de eigen positie in het culturele veld en de gewenste relatie met andere culturele instellingen. Het Houten Huis neemt weliswaar deel aan bijeenkomsten van de partners binnen Theater Noord, maar van gedachtevorming over een interdisciplinair stadsgezelschap is nog geen sprake. De Kunstraad constateert dat de samenwerking met het Grand Theatre in het eerste jaar van de cultuurnotaperiode zeer vruchtbaar is geweest. Ook de plannen van Het Houten Huis om meer bereik en samenhang in het jeugdtheater te creëren beoordeelt de Kunstraad als kansrijk.

Educatie

Het Houten Huis bouwt zelfstandig aan een structuur om het bereik in het onderwijs te vergroten en werkt daartoe samen met enkele andere aanbieders in de stad. De Kunstraad vreest dat dit een te grote krachtinspanning is voor de kleine organisatie. Het Houten Huis is met 0,6 fte voor educatie - waarvan 0,2 fte wordt ingezet voor relatieopbouw - niet toegerust voor deze taak. Een bemiddelende instantie - werkzaam namens meerdere podiumkunstinstanties - zou volgens de Kunstraad de gewenste en noodzakelijke ondersteuning kunnen bieden. Ook raadt de Kunstraad de organisatie aan een bestuurslid uit het onderwijsveld aan te trekken, om meer grip op het onderwijs te krijgen.

Conclusie

De Kunstraad is van mening dat Het Houten Huis als nieuw BIS-jeugdgezelschap tot de artistieke top van het Groningse cultuurbestel behoort. Het gezelschap is echter organisatorisch en financieel te kwetsbaar. Onder meer de continuïteit van de educatieve activiteiten komt daardoor in gevaar. De Kunstraad heeft de indruk dat dit gegeven onvoldoende doordringt tot de lokale overheden en adviseert hierop in breder verband actie te ondernemen.

Collegiebrief - Evaluatie 1e jaar cultuurnota

THEATER DE STEEG

Positie keten : productie, educatie
Discipline : podiumkunsten
Gemeentelijke subsidie : 2012: € 35.000 / 2013: € 25.000 / 2014: € 25.000

Algemeen

Theater De Steeg maakt theaterproducties voor jongeren vanaf 11 jaar. Jaarlijks worden minimaal 250 voorstellingen gespeeld op en voor scholen van het voortgezet onderwijs en het middelbaar beroepsopleiding. De Steeg werkt grotendeels met jonge acteurs binnen het kader van hun opleiding en met professionele acteurs. In het advies over de gemeentelijke cultuurnota 2013-2016 concludeerde de Kunstraad dat De Steeg de inhoudelijke kwaliteitstoets onvoldoende doorstond om voor meerjarige subsidie in aanmerking te komen. De gemeente Groningen besloot om middelen voor De Steeg beschikbaar te stellen in 2013 en 2014 en de instelling te laten visiteren in 2014.

Stand van zaken

Activiteiten en bereik

Theater De Steeg heeft conform het activiteitenplan 2013 6 producties gerealiseerd. Daarnaast zijn 7 nevenactiviteiten gerealiseerd, waaronder workshops en themabijeenkomsten. Het totale aantal voorstellingen was 287. Er zijn 56 scholen bereikt en 15.890 leerlingen, waaronder van het VMBO of uit het speciaal onderwijs. Daarmee zijn de doelstellingen uit het jaarplan 2013 gehaald. Het verwachte activiteitsniveau ligt in de komende periode op 275 tot 300 schoolvoorstellingen per jaar. Ter verdieping van het klantcontact en om mogelijkheden te creëren voor vergroting van het marktaandeel wil De Steeg een totaalpakket gaan aanbieden met workshops, trainingen en extra educatie, waar mogelijk in samenwerking met andere partijen. De waardering van klanten, publiek en samenwerkingspartners wordt niet gemeten door de organisatie. Ook neemt De Steeg geen deel aan benchmarkonderzoek.

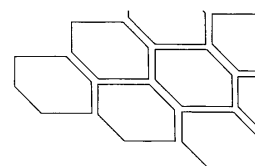
Talentontwikkeling en educatie

De Steeg werkt met jonge acteurs van middelbare beroepsopleidingen. In 2013 zijn 22 stagiaires door De Steeg begeleid in hun ontwikkeling als acteur. Deze jongeren kwamen onder meer van de Noordelijke Hogeschool Leeuwarden en de opleiding Kunst Theater Media aan het Noorderpoort College in Groningen. Drie van hen stroomden door naar de Utrechtse toneelschool en twee stagiaires zijn aangetrokken als tijdelijk medewerker bij De Steeg. De Steeg heeft de afgelopen jaren veel geïnvesteerd in haar netwerk in het onderwijs. Het onderwijs vormt dan ook de grootste klantengroep. De Steeg onderzoekt de mogelijkheden om een gedeelte van haar aanbod geschikt te maken voor leerlingen in het basisonderwijs en haar verkoopkanalen daarop af te stemmen. Hoewel de financiële kaders binnen het basisonderwijs nog beperkter zijn dan in het voortgezet onderwijs, kan het basisonderwijs wel kansen bieden om het bereik te vergroten.

Samenwerking

De Steeg maakt onderdeel uit van de organisatie van de Theater Advies Dag en werkt momenteel inhoudelijk samen met Club Guy and Roni (coproductie *Niemandland*) en De Oosterpoort en Stadsschouwburg (productie van een theatrale rondleiding voor scholieren in de Stadsschouwburg Groningen in juni 2014). De organisatie heeft met Het Houten Huis gesproken over een inhoudelijke samenwerking, maar momenteel bestaat er weinig overlap tussen beide jeugdgezelschappen. De artistieke benadering van beide groepen is anders en ook de doelgroep komt niet overeen (voortgezet onderwijs en primair onderwijs).

Collegiebrief - Evaluatie 1e jaar cultuurnota

Organisatie en financiën

De organisatie bestaat uit drie vaste medewerkers, samen 1,6 fte, en enkele tijdelijke medewerkers (0,6 fte). In 2013 zijn 18 freelancers en 22 stagiaires aangesteld. De Steeg geeft aan dat de krappe financiële kaders waarbinnen de organisatie opereert een knelpunt vormen. Er zit weinig rek in de organisatie en er zijn weinig mogelijkheden om te investeren in ontwikkeling en professionalisering.

Het eigen inkomstenpercentage in 2013 is circa 67% (gebaseerd op voorlopige cijfers), opgebouwd uit inkomsten uit verkoop (48%) en bijdragen van fondsen en samenwerkingspartners (19%, hoger dan in voorgaande jaren). De overige 33% van de inkomsten was afkomstig van overheids subsidies (gemeente Groningen 10%, provincie Groningen 23%). Het streefpercentage eigen inkomsten in 2014 is 50 tot 55%.

In aanvulling op de checklist cultural governance in het beleidsplan 2013-2016 zijn enkele punten aangescherpt. Het bestuur houdt jaarlijks functioneringsgesprekken met de directieleden en neemt bij een directievacature de verantwoordelijkheid voor de procedure van werving en selectie van een nieuw directielid. Relevante nevenfuncties worden door de bestuursleden gemeld en in het jaarverslag worden relevante gegevens over de bestuursleden opgenomen (net als op de website van de organisatie).

Bevindingen

Professionele kwaliteit van de organisatie

De Kunstraad heeft een positieve indruk van de kwaliteit van de organisatie. De Steeg is een gezonde, kleine organisatie met relatief veel slagkracht. Het aantal voorstellingen dat jaarlijks gerealiseerd wordt en het bereik daarvan is groot in relatie tot de omvang van de organisatie. De Kunstraad constateert dat De Steeg een goed beeld heeft van de eigen mogelijkheden en beperkingen. Hoewel er nauwelijks middelen zijn om de medewerkers te professionaliseren, kan de organisatie in haar huidige vorm voldoende functioneren. De Kunstraad ziet overtuiging en energie bij de leiding. Ondanks het financiële vooruitzicht - beëindiging van de structurele subsidie per 2015 - kijkt De Steeg positief naar de toekomst.

Cultureel ondernemerschap

De Kunstraad constateert dat De Steeg haar afzetmarkt goed kent en realistische, marktconforme prijzen hanteert. De organisatie werkt vraaggestuurd: aan de hand van voor het onderwijs belangrijke maatschappelijke thema's worden theatervoorstellingen gerealiseerd. Deze thematische manier van werken biedt als belangrijkste voordeel dat de voorstellingen door de scholen uit andere dan cultuurbudgetten kunnen worden gefinancierd. Ook slaagt De Steeg erin om sponsors aan te trekken. Hierbij gaat het veelal om bedrijven die via De Steeg dialoog zoeken met scholieren. Een voorbeeld is de voorstelling *Voor je Kiezen* (2014), waarbij het Ondernemers Trefpunt Groningen investeert in een voorstelling over profielkeuze. De Steeg genereert een relatief hoog percentage eigen inkomsten, dankzij de inzet van stagiaires, goedkope huisvesting en een voorzichtig uitgavepatroon. Een substantieel deel van het opgebouwde vermogen is in 2013 gebruikt om begrote exploitatietekorten op te vangen. Het vermogen om eventuele kortingen op gemeentelijke en/of provinciale subsidies in 2014 op te vangen bevindt zich daarmee op een kritisch niveau.

Samenwerking

De Kunstraad constateert dat De Steeg met name door haar uitgebreide onderwijsnetwerk (voortgezet onderwijs) een onmisbare speler in het cultuureducatieve veld is geworden. De organisatie ervaart in tegenstelling tot andere instellingen het ontbreken van een bemiddelende educatieve steunfunctie niet als een gemis. De Steeg heeft in 2013 interessante samenwerkingsverbanden gerealiseerd met De Oosterpoort en Stadsschouwburg en Club Guy and Roni.

Collegiebrief - Evaluatie 1e jaar cultuurnota

De Steeg ziet kansen in een netwerkorganisatie van aanbieders, waarbinnen één persoon een makelaarsfunctie bekleedt en overhead gedeeld wordt. In lijn met de cultuurnota 2013-2016 spoort de Kunstraad de organisatie aan om samen met andere aanbieders op te trekken en een plan te ontwikkelen voor een doorlopende leerlijn voor het primair en voortgezet onderwijs.

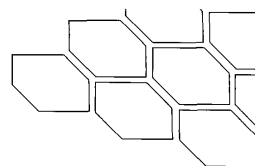
Educatie en talentontwikkeling

De Kunstraad constateert dat De Steeg vanuit visie en overtuiging met talentvolle, jonge acteurs van middelbare beroepsopleidingen werkt. Jaarlijks stelt de organisatie een indrukwekkende hoeveelheid stageplaatsen beschikbaar voor studenten uit de regio. De Steeg selecteert de jongeren op spelkwaliteit en mentale stevigheid - noodzakelijk voor het welslagen van de schoolvoorstellingen voor het VMBO en speciaal onderwijs.

Conclusie

Ondanks een krap financieel kader en beperkte menskracht is De Steeg momenteel in staat om een indrukwekkend aantal schoolvoorstellingen in het voortgezet onderwijs te realiseren, een veelal vergeten doelgroep te bereiken en een bijdrage te leveren aan de talentontwikkeling van jonge acteurs in het middelbaar beroepsonderwijs. De Kunstraad heeft waardering voor de manier waarop De Steeg zich binnen het veld van cultuuraanbieders profileert. De positie van De Steeg wordt vanaf 2015 echter bedreigd door het wegvallen van de gemeentelijke subsidie. Indien dit als onwenselijk wordt beschouwd, dient voor De Steeg alsnog financiering te worden gevonden.

Collegebrief - Evaluatie 1e jaar cultuurnota

Collegiebrief - Evaluatie 1e jaar cultuurnota

STICHTING DANSVOORZIENING NOORD / CLUB GUY AND RONI

Positie keten : productie, presentatie, educatie, participatie
Discipline : podiumkunsten
Gemeentelijke subsidie : 2012: € 56.000 / 2013: € 124.000 / 2014: € 112.000

Algemeen

De Stichting Dansvoorziening Noord produceert sinds 2008 onder de merknaam Club Guy and Roni dansproducties voor een (inter)nationaal publiek. Het gezelschap bestaat uit een collectief van dansers, acteurs, schrijvers, vormgevers, modeontwerpers en beeldend kunstenaars. Het gezelschap opteerde bij het Ministerie van OCW voor een positie in de categorie *dans overig* binnen de Basisinfrastructuur, maar deze werd niet gehonoreerd. De parallelle aanvraag bij het Fonds Podiumkunsten werd wel gehonoreerd met een bedrag van € 493.000.

Stand van zaken

Activiteiten en bereik

Club Guy and Roni heeft in 2013 80 speelbeurten gerealiseerd, waaronder 7 in het buitenland. Dit zijn er iets meer dan begroot. Producties waren onder meer *L'histoire du Soldat*, *Crash*, *Naked Lunch*, *Het White Smoke Project* en *Alpha boys*. Er zijn minder voorstellingen voor het grote en kleine zaal circuit gespeeld dan verwacht, terwijl het aantal voorstellingen in het middencircuit bijna twee keer zo groot is. Ten opzichte van 2012 is het publieksbereik wat gestegen (15.152 in 2013, 13.009 in 2012). Teruglopende landelijke bezoekerijfers in theaters en schouwburgen zijn voor Club Guy and Roni een knelpunt. Het jonge, progressieve en grootstedelijke publiek van het gezelschap wordt met name bereikt in de grote steden. De bezoekerijfers in provinciale steden blijven achter.

Club Guy and Roni won *De Zwaan* voor de meest indrukwekkende Nederlandse dansproductie in 2013 en de Russische *Golden Mask National Theatre Award* in de categorie *Best Ballet Master/Best Choreographer*. Daarnaast won Guy Weizman de tweejaarlijkse *Wessel Gansfort cultuurprijs* van de provincie Groningen. De organisatie geeft aan dat er geen goed werkend benchmarkonderzoek bestaat in de danssector. Het gezelschap vergelijkt zich vooral met dansgezelschappen die een vergelijkbaar subsidiebedrag van het Fonds Podiumkunsten ontvangen (onder meer Conny Jansen Danst en ICKAmsterdam).

Educatie en talentontwikkeling

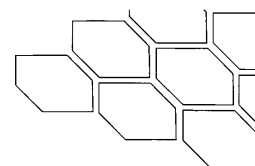
Club Guy and Roni heeft formeel geen opdracht op het gebied van educatie. De organisatie kiest ervoor om alleen educatieve activiteiten te ontwikkelen als deze een relevant artistiek of maatschappelijk doel dienen. Hiertoe is in 2013 samengewerkt met het NNO (Hoogezand) en De Steeg (4 en 5 mei project).

Jaarlijks worden 6 stagiaires door Club Guy and Roni begeleid. Als *Poetic Disasters Club* doen zij speelerfaring op. Het *White Smoke* project, waarin nieuwe makers de kans krijgen om nieuwe producties te ontwikkelen, is een platform voor talentontwikkeling in de regionale en landelijke danssector.

Samenwerking

In de dagelijkse praktijk werkt Club Guy and Roni veel samen met het NNT, Grand Theatre en De Oosterpoort en Stadsschouwburg. Door deze instellingen wordt expertise gedeeld op het gebied van marketing, productie en strategisch beleid. Club Guy and Roni neemt deel aan Theater Noord, waarbij de gesprekken in eerste instantie gericht zijn op zaken die aantoonbare praktische voordelen hebben voor de betrokken partijen. De organisatie noemt de voorstellingen *CRASH* samen met het NNT en de voorstelling *Naked Lunch* samen met Vocaallab en Slagwerkgroep Den Haag voorbeelden van samenwerkingsprojecten die tot veel synergie hebben geleid, in zowel inhoudelijke, artistieke als financiële zin.

Collegiebrief - Evaluatie 1e jaar cultuurnota

Organisatie en financiën

De organisatie bestond in 2013 uit 6,8 fte met een arbeidsovereenkomst. Daarnaast zijn er meer dan 50 freelance opdrachten verstrekt, waren er 50 vrijwilligers en 10 stagiaires actief. De organisatie is in opbouw, er zijn twee nieuwe medewerkers aangetrokken: een zakelijk leider en een marketeer.

Club Guy and Roni ervaart momenteel knelpunten van financiële aard. De prestaties zoals overeengekomen met het Fonds Podiumkunsten zijn begroot op een gemeentelijke bijdrage die aanzienlijk hoger ligt dan momenteel het geval is. Deze prestatieafspraken zijn desondanks ongewijzigd gebleven, waardoor Club Guy and Roni moeite heeft de uitgesproken ambities financieel en productieel te realiseren. Bijkomende zorg is het wegvallen van de tweejarigbijdrage van de provincie Groningen per 2015. Ook de eigen inkomstennorm van het Fonds Podiumkunsten (30%) is voor de organisatie een forse opgave.

Een ander punt van zorg is de huisvesting van de organisatie: sinds eind 2013 staat de Noorderkerk te koop. Op dit moment is er geen zicht op geschikte alternatieve huisvesting.

Bevindingen

Professionele kwaliteit van de organisatie

De Kunstraad constateert dat de artistieke kwaliteit van Club Guy and Roni constant is en de waardering hoog. In 2013 uitte zich dit onder meer in diverse onderscheidingen. De artistieke koers van het gezelschap is eigenzinnig en in die zin verwant met het NNT, Grand Theatre en Noorderzon.

De Kunstraad constateert echter ook dat de organisatie kwetsbaar is, aangezien de (artistieke) ambities de omvang en de vermogenspositie van de organisatie overstijgen. De organisatie ziet zichzelf dan ook eerder als productiekern dan als gezelschap.

Cultureel ondernemerschap

De organisatie slaagt er vooralsnog in om aan de inkomstennorm van het Fonds Podiumkunsten te voldoen, maar is zich bewust van de eigen financiële kwetsbaarheid. De gemeentelijke subsidie is in de huidige cultuurnotaperiode substantieel lager dan gevraagd, waardoor prestatieafspraken met het Fonds Podiumkunsten moeilijk realiseerbaar zijn. Bovendien vervalt in 2015 de provinciale subsidie. De Kunstraad waardeert de inzet van de gemeente Groningen voor het behoud van een Noordelijk dansgezelschap maar betreurt het dat het commitment van de gezamenlijke overheden beperkt is, te meer omdat Club Guy and Roni zich sterk verbonden voelt met de stad Groningen en bovendien internationaal goed scoort.

De Kunstraad vindt internationale verkoop, internationale coproducties en productdifferentiatie goede voorbeelden van ondernemerschap. Ook is de Kunstraad verheugd over de plannen van Club Guy and Roni om het internationale choreografen concours nieuw leven in te blazen, dat in het verleden zo belangrijk was voor de stad.

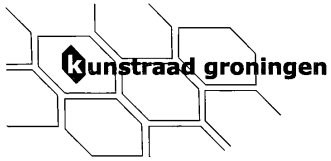
Club Guy and Roni geeft aan dat er in boekjaar 2014 een nieuwe financiële administratie wordt ingericht. Hierdoor kunnen uitgaven scherper gemonitord worden. Daarnaast kunnen kosten worden bespaard wanneer in de backoffice verregaand wordt samengewerkt met de partners binnen Theater Noord.

Samenwerking

De Kunstraad constateert dat Club Guy and Roni een nuchtere kijk heeft op samenwerking binnen de sector. Samenwerking dient volgens de organisatie op een organische manier te ontstaan en moet praktische voordelen en/of artistieke meerwaarde opleveren. Club Guy and Roni ziet in de toekomst ruimte voor meer interdisciplinaire samenwerking.

De samenwerking tussen Club Guy and Roni en het Grand Theatre is in de nieuwe cultuurnotaperiode van karakter veranderd. Waar voorheen nog veel in coproductie werd samengewerkt met het Grand Theatre, is de samenwerking sinds dit jaar voornamelijk gereduceerd tot het inhuren van diensten. Club Guy and Roni mist in het nieuwe Grand Theatre een sparringpartner die de ruimte en de middelen heeft om inhoudelijk en financieel mee te investeren in coproducties die het aanbod in de stad en de rest van het land ten goede komen.

Collegiebrief - Evaluatie 1e jaar cultuurnota

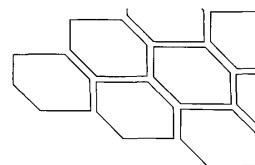
Educatie en talentontwikkeling

De Kunstraad vindt het verstandig dat de kleine organisatie zich concentreert op haar kernactiviteiten. Educatie is voor Club Guy and Roni terecht van ondergeschikt belang. De organisatie levert volgens de Kunstraad een voldoende bijdrage aan talentontwikkeling van jonge dansers en makers, middels de *Poetic Disasters Club* en het *White Smoke* project.

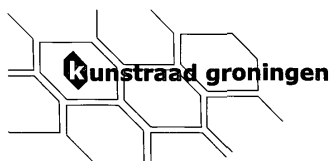
Conclusie

De positie van Club Guy and Roni wordt bedreigd door onrealistische prestatieafspraken met het Fonds Podiumkunsten en afnemende regionale subsidiegelden. Ook is er sprake van een huisvestingsprobleem. De Kunstraad betreurt deze ontwikkelingen, omdat Club Guy and Roni op basis van haar artistieke prestaties een solide plaats binnen de Groningse basisinfrastructuur verdient.

Collegebrief - Evaluatie 1e jaar cultuurnota

Collegiebrief - Evaluatie 1e jaar cultuurnota

VERA

Positie keten : presentatie
Discipline : podiumkunsten
Gemeentelijke subsidie : 2012: € 398.000 / 2013: € 400.000 / 2014: € 360.000

Algemeen

De vereniging Vera exploiteert een poppodium met een middelgrote en een kleine zaal in het centrum van Groningen. De programmering bestaat uit actueel en progressief muziekaanbod uit binnen- en buitenland, met in de stiptstream hiervan experimentele films en dansavonden. Vera trekt overwegend jong publiek (met name 20- tot 24-jarigen) waaronder veel studenten.

Stand van zaken

Activiteiten en bereik

Vera heeft in 2013 een naar eigen zeggen bescheiden activiteiten aanbod gepresenteerd: 135 activiteiten in de Grote Zaal, 45 in de Kelderbar, 3 Xtra, 6 Zomercafés, 45 Dansavonden, 45 Zienema Films, 3 keer Zienemarkt en 3 keer Zienemaan en sterren. Daarnaast organiseerde Vera 18 nevenactiviteiten: Write Now!, Koninginnedagdub, Popquizmarathon, DScafé, Lindacafé, Kemenade Joachim, 2 exposities en 10 andere activiteiten. Het totale aantal bezoekers daalde van 55.351 naar 50.899 in 2013. Met name de dansavonden zijn minder goed bezocht dan in voorgaande jaren. Van de bezoekers is 75% afkomstig uit de stad. Waardering van de concerten wordt onderzocht door een jaarlijkse evaluatie onder bezoekers. Vera neemt deel aan het Podium Analyse Systeem (PAS) van de VNPF. De organisatie meet zich met Doornroosje in Nijmegen: beide podia zijn van een vergelijkbare schaal, liggen buiten de Randstad en hebben een Duits achterland.

Talentontwikkeling

Vera geeft in de beantwoording van de vragenlijsten aan dat alle activiteiten van de organisatie gericht zijn op talentontwikkeling: Vera promoot de internationale Pop Underground, levert een bijdrage aan de ontwikkeling en opleiding van de verenigingsleden en aan lokale talentontwikkelingsprogramma's.

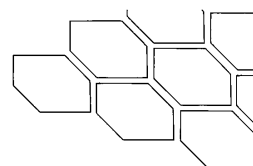
Samenwerking

Vera initieert sinds twee jaar een programmeursoverleg tussen Simplon, Vera en De Oosterpoort. Per 2014 neemt Vera de exploitatie van Simplon over en verwacht de organisatie dat samenhang in de popinfrastructuur in een stroomversnelling zal komen. Voor de invulling van de activiteiten in Simplon is Vera in gesprek met vier partijen, die elk een segment van de programmering realiseren. Deze werkwijze biedt als voordeel dat er nieuwe publieksgroepen kunnen worden aangesproken. De verschillende samenwerkingspartijen zullen naar verwachting worden aangestuurd door een curator of programmeur, die verantwoordelijk zal zijn voor het algemene artistieke beleid van Simplon. Ook krijgt deze curator een sturende rol in de inhoudelijke samenwerking tussen Simplon, Vera, De Oosterpoort en Stadsschouwburg en andere partners.

Organisatie en financiën

Vera is op een in de podiumsector vrij unieke wijze georganiseerd: de organisatie kent een verenigingsstructuur. De dagelijkse leiding en uitvoering is in handen van professionals, directie en het managementteam, die hierbij ondersteuning krijgen van onbetaalde leden van de vereniging. De organisatie van Vera bestond in 2013 uit 12 personen in vast dienstverband (7,1 fte), 220 vrijwilligers en 6 stagiaires. Voor 2014 worden geen wijzigingen verwacht. Medio 2012 is de structuur van de organisatie gewijzigd: het bestuur met uitvoeringsverantwoordelijkheid is gewijzigd in een Raad van Toezicht met controlerende verantwoordelijkheid, die verantwoording aflegt aan de Algemene Ledenvergadering. De financiële positie van Vera is gezond: vermogen en liquiditeit zijn voldoende om aan de verplichtingen te voldoen en de exploitatie is positief. De gemeentelijke korting van 10% per 2014 is verwerkt door een barprijsverhoging, digitalisering van de *art division*, een gift en subsidie. De prognose eigen inkomsten in 2014 en 2015 is 60%. Per 2014 is een nieuwe stichting exploitant van Simplon. Het bestuur van deze stichting bestaat uit de directie en Raad van Toezicht van Vera. De boekhouding van Simplon en Vera zijn gescheiden maar op dezelfde manier georganiseerd.

Collegebrief - Evaluatie 1e jaar cultuurnota

Bevindingen

Professionele kwaliteit van de organisatie

De Kunstraad constateert dat de directie van Vera zich bewust is van de voor- en nadelen die de verenigingsstructuur met zich meebrengt. De betrokkenheid van de leden is van essentieel belang voor de slagkracht van de organisatie. Er is voor aanvang van de huidige cultuurnotaperiode een bestuurlijke verandering door Vera ingezet. In de praktijk functioneert de vereniging volgens de directie als een stichting.

Het huidige ledenbestand van Vera kenmerkt zich door twee groepen: een oude garde, die reeds tien jaar of langer betrokken is bij Vera en een steeds roulerende nieuwe generatie, waaronder veel studenten, die na een korte periode van betrokkenheid uitvliegt. Dit vraagt van de organisatie een open en alerte opstelling en het borgen van nieuwe ontwikkelingen.

De Kunstraad constateert dat de missie en propositie van Vera in de loop der jaren nagenoeg ongewijzigd is gebleven. Dit is begrijpelijk vanuit de sterke merknaam van Vera. De Kunstraad mist wel een sterke, actuele visie op de eigen programmering en functie binnen de popsector. Nu Vera ook Simplon zal gaan exploiteren, is het des te belangrijker om voor beide podia een gedegen artistiek-inhoudelijke visie te ontwikkelen. De Kunstraad constateert dat Vera wel aanzetten doet, bijvoorbeeld via programmeringsoverleg en de ontwikkeling van een blauwdruk voor de popmuziek, maar de uitwerking nog onvoldoende concreet is. De Kunstraad is dan ook nieuwsgierig naar een meer artistiek-inhoudelijk notitie waarin Vera zich verder profileert en positioneert ten opzichte van de andere podia en partners in de stad.

Cultureel ondernemerschap

In haar beleidsplan 2013-2016 noemt Vera het overaanbod in de pop kannibaliserend. De organisatie constateert dat steeds meer culturele instellingen opereren op de overvolle popmarkt, met als gevolg een terugloop in de zaalbezetting. De gemiddelde bezettingsgraad van de Grote Zaal in Vera is 35%. Dit betekent dat er regelmatig concerten plaatsvinden met minder dan 100 bezoekers. In 2013 waren slechts 4 concerten uitverkocht. Dit baart de Kunstraad zorgen. Een adequatere afstemming van popinstellingen in de keten kan wellicht leiden tot een hogere zaalbezetting, efficiency en financieel voordeel.

Het valt verder op dat Vera nieuwe ontwikkelingen (zoals internet) als bedreigingen noemt, terwijl deze juist kansen kunnen bieden om op een andere manier te ondernemen. In de relatie Vera en Simplon is het voorkomen van financiële verwevenheid een belangrijk aandachtspunt.

Samenwerking

De Kunstraad is positief over de wens van Vera om met De Oosterpoort en Stadsschouwburg een blauwdruk te creëren voor samenhang in de stedelijke popinfrastructuur. Afstemming van het aanbod voor de kleine en middenzaal zou ten goede komen aan het onderscheidende artistieke profiel van de verschillende podia. De Kunstraad is benieuwd naar de resultaten van de samenwerking, omdat in het verleden onvoldoende basis is gebleken voor verregaande programmatische afstemming tussen Vera en De Oosterpoort en Stadsschouwburg.

Educatie en talentontwikkeling

Vera geeft een brede interpretatie aan talentontwikkeling. Op basis van de aangeleverde documentatie en het gesprek is de indruk dat het accent vooral ligt op lokale talentontwikkelingsprogramma's (POPgroningen Talent Award, Write Now!) en de ontwikkeling van verenigingsleden volgens het principe 'learning on the job'. Kansen op het gebied van inhoudelijke talentontwikkeling (zoals bandbegeleiding en coaching) blijven mogelijk liggen.

Conclusie

Vera geeft actief invulling aan haar rol als poppodium van Groningen. De activiteiten zijn divers en trekken een gevarieerd, jong publiek. De toekomstbestendigheid van Vera hangt volgens de Kunstraad in belangrijke mate af van de afstemming die de organisatie weet te bereiken met andere poppodia en de manier waarop de organisatie vorm weet te geven aan vernieuwing.

Collegiebrief - Evaluatie 1e jaar cultuurnota

CENTRUM BEELDENDE KUNST

Positie keten : presentatie, talentontwikkeling, educatie
Discipline : beeldende kunst
Gemeentelijke subsidie : 2012: € 716.000 / 2013: € 600.000 + € 25.000 doelsubsidie +
€ 100.000 incidenteel / 2014: € 590.000 + € 85.000 structureel +
€ 75.000 incidenteel

Algemeen

Het Centrum Beeldende Kunst Groningen (CBK) voert taken uit op het gebied van kunst in de openbare ruimte, de kunstuitleen en talentontwikkeling van jonge kunstenaars. In navolging van het advies van de Kunstraad vraagt de gemeente het CBK in de periode 2013-2016 een meer faciliterende dan wel begeleidende rol op zich te nemen. Voor de beleidsperiode 2013-2016 heeft de gemeente Groningen het CBK de opdracht gegeven de kunstuitleen budgetneutraal te maken.

Stand van zaken

Activiteiten en bereik

In 2013 organiseerde het CBK presentaties in het eigen pand (zoals tentoonstelling Hendrik de Vries Stipendium 2012, presentatie Nieuw Werk, groepstentoonstelling Groninger Kunstenaars, overzichtstentoonstelling Barbara Stok) en op andere locaties in de stad (Broei in de EMG Silo, Klankinstallaties in het Tschumipaviljoen, Nieuwe uitleenschatten in de Der Aa-kerk,). Daarnaast werd uitvoering gegeven aan projecten Kunst op straat (kunstopdrachten in de openbare ruimte bijvoorbeeld in het kader van 400-jarig bestaan van de Rijksuniversiteit Groningen) en Kunst op maat (kunstopdrachten in het kader van talentontwikkeling bijvoorbeeld voor buurthuis Het Poortershuis).

Aan nevenactiviteiten vonden voornamelijk rondleidingen bij tentoonstellingen plaats (46), beeldwandelingen kunst op straat (13) en atelierbezoeken (30). Daarnaast waren er lezingen (4), stadswandelingen langs kunst op straat (3) en rondleidingen depot Kunstuitleen (2).

Met de activiteiten trok het CBK in 2013 in totaal 17.564 fysieke bezoekers en 4.480 participanten. Negen van deze activiteiten hadden betrekking op talentontwikkeling waarbij 39 kunstenaars waren betrokken. Veel aandacht van publiek en pers was er voor de strip op de Grote Markt, het vierjarige project in het kader van de stedelijke ontwikkeling in de binnenstad.

De kunstuitleen trok in 2013 1.346 particuliere leners en 65 bedrijven, een lichte daling ten opzichte van 2012.

Het CBK verricht los van evaluaties onder de gebruikers van de kunstuitleen geen publieksonderzoek. Wel is een methode in ontwikkeling voor het meten van de waardering van de kunst in de openbare ruimte.

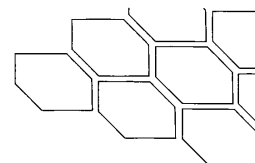
Educatie

Het CBK bracht meer focus aan in de educatieve activiteiten door deze te concentreren rondom vier specifieke, langer lopende tentoonstellingsactiviteiten. In 2013 werden twee pilots in het kader van Cultuureducatie met Kwaliteit gestart die ook in 2014 doorlopen. Het CBK signaleert een zekere spanning tussen de behoefte van het CBK aan direct contact met de scholen en de bemiddelingsrol van het Centrum voor de Kunsten.

Samenwerking

Het CBK onderzocht in 2013 de mogelijkheden voor een betere afstemming van de programmering van de beeldende kunstinstellingen in de stad. Hiervoor heeft het CBK een website ontwikkeld die in 2014 wordt gelanceerd en die de zichtbaarheid van de sector moet vergroten. Daarnaast startte het CBK een onderzoek naar het lezingen- en coachingsaanbod voor kunstenaars in de stad, met als uitkomst een beoogd symposium over cultureel ondernemerschap in 2014. De samenwerking met Academie Minerva is geïntensiveerd en er wordt actief opgetrokken met het Tschumipaviljoen. Om financiële redenen (aanvragen van subsidies en fondsenwerving) is er niet voor gekozen om

Collegiebrief - Evaluatie 1e jaar cultuurnota

het paviljoen over te nemen. Verder is in 2013 samengewerkt ruim 30 andere partners zoals Beeldlijn, Energize Festival, Groninger Museum, Noorderzon, Noordlicht en met NP3 tijdens Eurosonic Noorderslag. Het CBK geeft aan haar werkwijze meer te focussen op samenwerking en samenbundeling. Resultaten daarvan zijn onder andere presentaties met WEP, House of Design, Academie Minerva, NP3, Tschumpaviljoen en het Groninger Forum. Het CBK is ook positief over een samenwerking met het Groninger Forum. Men pakt samenwerking op projectbasis op. Buiten de stad werkt het CBK samen met de CBK's in Drenthe en Friesland. Dit betreft het delen van expertise en de opzet van een flexibele pool van jonge ZZP'ers. Daarnaast geeft het CBK in Emmen en Stadskanaal advies bij kunstopdrachten in de openbare ruimte. In algemene zin constateert het CBK dat de beeldende kunstinstellingen een sterke eigen identiteit hebben. Het CBK mist bij enkele instellingen een gedeeld belang wat samenwerking soms in de weg zit.

Organisatie en financiën

De organisatie bestond in 2013 uit 9,19 fte vast personeel (in 2012 9,75 fte), 2 fte op uitzendbasis en 1 stagiair. Doorgaans werkten er 17 medewerkers.

In het visiedocument geeft het CBK aan te streven naar een nieuwe organisatievorm met ingang van 2017. Het wil een basisvoorziening voor de beeldende kunstsector zijn die werkt vanuit co-creatie met de werkonderdelen Kunst op Straat, Kunstuitleen en Platform. De organisatie moet kleinschalig en flexibel zijn, met partijen in de stad samenwerken en deels commerciële activiteiten initiëren. De kunstuitleen blijft als het aan het CBK ligt ook in de nieuwe situatie integraal onderdeel uitmaken van de organisatie.

De status van werkmaatschappij staat het cultureel ondernemerschap in de weg en brengt hoge kosten voor overhead en personele lasten met zich mee. In de aanloop naar de nieuwe situatie zoekt het CBK naar mogelijkheden om de huidige organisatie af te slanken en om te vormen. Zo is in 2012 een tijdelijk contract niet verlengd, wat in 2015 een besparing oplevert van € 33.000. Daarnaast zet het CBK waar mogelijk personeel in op andere taken en biedt hiervoor scholing aan en doet een beroep op het gemeentelijke bureau 'van werk naar werk'. Daarnaast heeft het CBK te maken met een stapeling van gemeentelijke taakstellingen. Dit betreft het wegvallen van de landelijke ISV-gelden met ingang van 2015 (dit is een financieel knelpunt van € 160.000 per jaar voor het onderdeel Kunst op Straat), een korting van € 100.000 op het activiteitenbudget met ingang van 2015 (door het CBK alleen op te vangen door te snijden in de variabele kosten) alsmede een taakstelling vanaf 2015 van € 42.000 onttrekking aan de reserves.

In 2013 is door de gemeente nader onderzoek gedaan naar de mogelijkheden van verzelfstandiging van de werkmaatschappijen waaronder het CBK. Het door KPMG uitgevoerde onderzoek stelt dat er veel vaste krachten in dienst zijn, dat 56% van de kostenbasis dient voor het managen van de 44% die worden gebruikt voor de activiteiten. Verder concludeert KPMG dat de personeelskosten lager zouden kunnen uitvallen bij een verzelfstandigde organisatie en dat een gedeeltelijke verzelfstandiging mogelijk is met het privatiseren van de kunstuitleen. Daarbij stelt het bureau dat de gemeente zich kan afvragen in hoeverre de verschillende activiteiten van het CBK tot haar kernactiviteiten behoren.

Ondanks dit advies besloot de gemeente vooralsnog uit kostenoverwegingen om op korte termijn niet te verzelfstandigen. Wel heeft het CBK op basis van het advies van KPMG inzake de risicoreductie ten aanzien van de kunstvoorraad, in 2013 maatregelen getroffen door een pandrecht met het SBK op te stellen.

Bevindingen

Professionele kwaliteit van de organisatie

De Kunstraad is onder de indruk van het aantal activiteiten dat het CBK in 2013 heeft georganiseerd en het aantal partners waarmee het CBK hierin optrok. Het karakter van deze activiteiten is heel divers en valt vaak niet onder één noemer te duiden. Zo geven de activiteiten 2013 hoofdzakelijk presentaties weer, die het CBK schaarst onder samenwerking, talentontwikkeling of publieksvoorlichting. Dit met uitzondering van de activiteiten van het CBK op het gebied van kunst in de openbare ruimte, die concreet en onderscheidend zijn.

Collegiebrief - Evaluatie 1e jaar cultuurnota

De gemeente heeft het CBK gevraagd een meer faciliterende dan wel begeleidende rol te spelen. Op basis van de aangeleverde stukken en het gesprek blijkt dat dit op meerdere manieren kan worden geïnterpreteerd. Waar de Kunstraad vindt dat het CBK nog onvoldoende voortgang laat zien in de omvorming naar een intermediaire en dienstverlenende organisatie is het CBK van mening dat zij hierin met een integrale aanpak van haar activiteiten op het gebied van presentatie, talentontwikkeling en kunst in de openbare ruimte belangrijke stappen zet. En waar de Kunstraad op basis van de gesprekken met het beeldende kunstveld concludeert dat het CBK nog niet de partij is die de beeldende kunstorganisaties verbindt en Groninger kunstenaars en instellingen een gezicht geeft, merkt het CBK op dat zij wel degelijk resultaten boekt.

De vraag van de gemeente naar een meer faciliterende rol leidt ertoe dat het CBK een aantal beleidskeuzes moet maken; vooralsnog komen die naar de mening van de Kunstraad onvoldoende uit de verf. Uit de veelheid aan activiteiten en samenwerkingspartners blijkt geen duidelijke focus en de rol die het CBK inneemt lijkt eerder actief dan dienend. De dienstverlenende serviceorganisatie met een open en uitnodigende houding naar het beeldende kunstveld, vertaalt het CBK in co-creëren dat wil zeggen het met zoveel mogelijk andere partners realiseren van de eigen opdracht.

Indien het CBK hecht aan een eigen presentatieprogramma en presentatieplek - vanuit de platformfunctie minder voor de hand liggend - zou men ervoor kunnen kiezen om (zoals nu al gebeurt in het kader van Kunst op Straat en het Tschumipaviljoen) met al haar activiteiten de stad in te trekken, op plekken waar veel publiek komt zoals het Groninger Forum.

Cultureel ondernemerschap

De Kunstraad beseft dat de gemeentelijke status een negatieve invloed heeft op het cultureel ondernemerschap van het CBK. Toch heeft de Kunstraad het idee dat de organisatie zich achter dit gegeven verschuilt om niet fundamenteel te veranderen. Het activiteitenbudget neemt op termijn zeker af maar de organisatie beschikt ruim over menskracht. De Kunstraad is positief over de eerste stappen die het CBK nu op dit vlak zet maar is nieuwsgierig of het CBK lukt om intern verder te prioriteren (van presentatie naar Kunst op Straat of platform).

Bij kunst in de openbare ruimte, waar naast het fysieke domein maatschappelijk georiënteerde wegen worden ingeslagen, ziet de Kunstraad een flexibele en enthousiasmerende houding. Intern zal geschoven moeten worden met middelen om in 2015, als de aanvullende projectgelden wegvallen, dit organisatieonderdeel niet in de problemen te laten komen.

Om het ondernemerschap van de functie Kunst op Straat verder ruimte te geven, moet dit onderdeel naar de mening van de Kunstraad meer autonomie krijgen binnen de gemeentelijke structuur met een optie tot volledige verzelfstandiging op termijn.

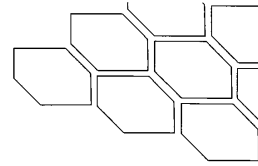
De Kunstraad pleit er opnieuw voor, zoals eerder gesteld en door KPMG onderschreven, de commerciële functie van de kunstuitleen op korte termijn te privatiseren omdat er inmiddels voldoende (private) partijen bestaan die een vergelijkbare rol vervullen. De huidige financiering van de kunstuitleen via een spaarsysteem c.q. de borging van de bij de gemeente opgebouwde spaartegoeden, vraagt hierbij nog wel aandacht.

Samenwerking

Op het gebied van kunst in de openbare ruimte weet het CBK veel en interessante partners te vinden. Alhoewel het CBK in 2013 met een groot aantal partijen heeft samengewerkt met diverse presentaties tot gevolg, vindt de Kunstraad de resultaten in 2013 op het vlak van algemene dienstverlening en bemiddeling nog te weinig concreet. Er is een bestuursunie aangegaan met het Tschumipaviljoen maar er zijn weinig vorderingen gemaakt in de samenwerking met de sector als geheel, bijvoorbeeld op het gebied van programmering en samenhang. Over de beoogde website is nog onvoldoende bekend om een oordeel te vormen over het belang ervan. De Kunstraad realiseert zich dat voor samenwerking het CBK afhankelijk is van de inzet van de andere partijen.

Gelet op het feit dat de sector als geheel kwetsbaar is en er onder de huidige condities instellingen zullen wegvallen, is het van belang dat het CBK en andere betrokkenen de komende tijd de handen ineen slaan.

Collegiebrief - Evaluatie 1e jaar cultuurnota

Educatie en talentontwikkeling

De Kunstraad constateert dat het CBK kiest voor meer lang lopende educatieve projecten. Het is positief dat deze projecten in samenspraak met het onderwijsveld worden ontwikkeld zodat vooraf duidelijk is of ze aan de vraag van de scholen voldoen.

Het CBK heeft diverse talentontwikkelingsprojecten lopen, die soms alleen soms samen met anderen worden ontwikkeld.

Cultural governance

Het CBK heeft vanwege de positie als onderdeel van het gemeentelijk apparaat geen bestuur. De Kunstraad mist externe betrokkenheid van deskundigen bij de beleidsontwikkeling, bijvoorbeeld in de vorm van een onafhankelijke adviesraad, die kan bijdragen aan het draagvlak en als gesprekspartner kan functioneren.

Conclusie

De Kunstraad constateert dat het CBK een waardevolle en onderscheidende functie vervult op het gebied van kunst in de openbare ruimte. Ook in het begeleiden van talenten worden resultaten geboekt. De functie van intermediair vraagt om een nadere definitie zeker in relatie tot de presentatie-activiteiten van het CBK. De veelheid aan activiteiten maken het diffuus om te bepalen of het CBK binnen de sector als geheel een verbindende speler is op het vlak van promotie en samenwerking. De lange termijn ambities van het CBK en de keuze voor co-creatie kunnen de faciliterende rol in de weg staan.

Gelet op de kwetsbaarheid van de sector is het van belang dat het CBK en de andere beeldende kunstinstellingen gezamenlijk een strategie uitzetten hoe zij de sector verder willen versterken.

Collegiebrief - Evaluatie 1e jaar cultuurnota

NOORDERLICHT

Positie keten : presentatie
Discipline : beeldende kunst
Status : opgenomen in de BIS
Gemeentelijke subsidie : 2012: € 162.000 / 2013: € 190.000 / 2014 € 171.000

Algemeen

Noorderlicht is een platform voor internationale fotografie en maakt deel uit van de landelijke culturele Basisinfrastructuur. Naast de jaarlijkse fotomanifestatie, die afwisselend plaatsvindt in Groningen en Leeuwarden, presenteert de Noorderlicht Fotogalerie aan het A-Kerkhof gedurende het jaar een tentoonstellingsprogramma en organiseert Noorderlicht reizende tentoonstellingen in binnen- en buitenland.

Stand van zaken

Activiteiten en bereik

Vanwege de veranderende financiële omstandigheden was 2013 voor Noorderlicht vooral een kwestie van overleven en ingrijpen in de organisatie.

De fotomanifestatie 2013 vond plaats op het Suikerunieterrein met zes tentoonstellingen, waaronder *The Sweet and Sour Story of Sugar*. Dit is een langlopend internationaal project waarin zes fotografen opdracht kregen om de suikerindustrie, in landen die verbonden zijn met het koloniale verleden, te fotograferen. De fotomanifestatie trok 10.000 bezoekers in Groningen en 52.000 bezoekers rondom de activiteiten in het buitenland. Het fotofestival trok veel media-aandacht (751 artikelen/aankondigingen in regionale, nationale en internationale bladen). In de fotogalerie vonden zes presentaties plaats die door ruim 7.500 bezoekers werden bezocht. Daarnaast organiseerde Noorderlicht meerdere projecten (zoals *Buitengewoon* in Drenthe met 40.000 bezoekers), educatieve activiteiten (3.293 scholieren) en de 3e editie van de *Northern Lights* Masterclass (een internationale masterclass voor 12 beginnende fotografen). Noorderlicht behoort wat de bezoekersaantallen en inhoudelijke relevantie betreft bij de belangrijke fotografielocaties van Nederland zoals Foam te Amsterdam, het Nederlands Fotomuseum te Rotterdam en Huis Marseille.

Educatie

Het festival en de galerie zijn de basis voor de educatieve activiteiten. In 2013 maakten leerlingen met gemagnetiseerde foto's uit het project hun eigen suikerverhaal. Dit idee is ook toegepast tijdens de Suikerbustournee langs scholen en markten in de provincie Groningen.

Samenwerking

Noorderlicht werkt internationaal actief samen, met partners in Indonesië, Suriname en Brazilië (suikerproject), met 20 buitenlandse collega-instellingen (20/20 presentatie Manifestatie), met het fotofestival in Singapore en met festivals in België en Frankrijk.

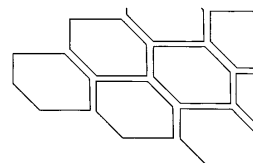
Op stedelijk niveau werkt men op beperkte schaal samen met Academie Minerva, voor zover dit van beide kanten financieel mogelijk is. Noorderlicht onderzoekt de mogelijkheden voor samenwerkingsprojecten in 2014 met het Centrum Beeldende Kunst Groningen en het Groninger Museum. Noorderlicht geeft sinds vier jaar sturing en onderdak aan Crossing Arts, een strategisch debatpodium voor instellingen uit de beeldende kunsten.

Noorderlicht is verbaasd over het afzeggen door het Groninger Forum van de samenwerking. Men zag kansen voor inhoudelijk interessante activiteiten.

Organisatie en financiën

In 2013 is de professionele organisatie gehalveerd en zij zal in 2014 nog verder krimpen (naar 3,54 fte regulier en 1,22 fte gesubsidieerd). In 2015 eindigt ook een gesubsidieerde baan. De organisatie is sterk afhankelijk van subsidies die in 2013 fors zijn verlaagd. Noorderlicht ontving van het ministerie van OCW een frictiekostenvergoeding. De organisatie haalde circa € 150.000 uit de fondsenmarkt. Noorderlicht heeft een betrokken en ervaren bestuur, dat als klankbord

Collegiebrief - Evaluatie 1e jaar cultuurnota

dient voor de directeur. Er hebben zich geen bestuurswijzigingen voorgedaan, ondanks de lange zittingstermijn van de leden en de eerdere opmerking van de Kunstraad dat een meer landelijke vertegenwoordiging goed zou aansluiten bij het (inter)nationale profiel. In 2014 wordt echter verbetering beloofd.

Noorderlicht wil de komende jaren de activiteiten voortzetten. De fotomanifestatie staat vast, de galerie blijft maar met minder tentoonstellingen en de realisatie van aanvullende activiteiten is afhankelijk van additionele financiering. De financiën blijven echter het grootste knelpunt voor Noorderlicht. De druk op de organisatie is daarmee groot.

De organisatie heeft te maken met zes overheden die allemaal hun (soms tegenstrijdige) eisen stellen aan Noorderlicht. Men heeft behoefte aan een gemeenschappelijke Noordelijke visie en minder bureaucratie in de subsidieafwikkeling.

Bevindingen

Professionele kwaliteit van de organisatie

Noorderlicht wordt gedreven door een gepassioneerde directeur, die een consistente inhoudelijke koers vaart. Noorderlicht heeft een realistisch zelfbeeld en men slaagt er ondanks de bezuinigingen in om een festival neer te zetten met een grote exposure. De tegenvallende subsidie-inkomsten zijn door de organisatie noodgedwongen opgevangen door fundamentele keuzes te maken en rigoureuze te snijden in de organisatie. Deze keuzes hebben rust in de organisatie gebracht terwijl er ongewijzigd veel deskundigheid, daadkracht en passie in de organisatie aanwezig is. Ook de wil om te experimenteren is nog steeds aanwezig, zoals blijkt uit de succesvolle keuze in 2013 voor het Suikerunieterrein als festivallocatie.

Cultureel ondernemerschap

De organisatie heeft een goed beeld van het publiek en weet het publiek actief aan zich te binden. Men weet nog steeds middelen uit de markt te halen. Noorderlicht heeft een goed netwerk en weet vanwege langdurige samenwerkingsrelaties veel van zakenpartners gedaan te krijgen. De manifestatie heeft daarnaast een groot bereik in de media en de waardering van publiek en pers is groot.

Samenwerking

Noorderlicht participeert op bescheiden schaal in lokale netwerken op het gebied van de beeldende kunst en vormgeving. Vooral de vele (inter)nationale netwerken zijn voor de eigen activiteiten van belang.

De Kunstraad constateert dat samenwerkingsprojecten op lokaal niveau door het wegvallen van projectgelden onder druk komen te staan. De focus ligt eerst op de eigen activiteiten en daarna pas op samenwerking met anderen. Het afstoten van de randprogrammering van het festival is vanuit financieel oogpunt begrijpelijk maar levert in totaliteit minder bezoekers op. Voor de toekomst betekent het dat partijen in de regio (presentatieruimtes, galeriën en individuele kunstenaars) zelf actiever moeten zijn als ze willen aanhaken bij het festival. De Kunstraad constateert verder dat Noorderlicht geen partij meer is in het Groninger Forum, terwijl Noorderlicht een aantrekkelijke partner had kunnen zijn voor de uitstraling en de loop naar dit nieuwe gebouw. De maatschappelijk georiënteerde fotografie van Noorderlicht had hier een prima podium kunnen vinden.

Educatie

De educatieve activiteiten zijn op peil gebleven. Noorderlicht heeft binnen de scholen een goed netwerk opgebouwd.

Conclusie

De Kunstraad constateert dat Noorderlicht terug is bij de core business. Randactiviteiten zijn afgestoten waardoor de manifestatie niet in gevaar komt. Dit heeft wel een negatief effect op het publieksbereik en de inbedding bij kunstenaars en culturele instellingen in de regio. De organisatie is kwetsbaar maar ondernemend en creatief in ideeën en fondsenwerving.

Collegebrief - Evaluatie 1e jaar cultuurnota

GRONINGER MUSEUM

Positie keten : presentatie, educatie
Discipline : beeldende kunst
Gemeentelijke subsidie : 2012: € 3.547.000 / 2013: € 3.547.000

Algemeen

Het Groninger Museum is een van de kernvoorzieningen in de stad Groningen. Met name de blockbuster-tentoonstellingen hebben een landelijke aantrekkingskracht. In 2010 heeft het Groninger Museum een grondige revitalisatie ondergaan. Vanaf april 2011 bleek de financiële situatie van het museum problematisch, waarna de directeur en drie leden van de raad van toezicht aftraden. Begin 2012 voorkwam de gemeente een faillissement. Het museum benoemde een interim-directeur en in september 2012 trad de nieuwe directeur aan.

Stand van zaken

Activiteiten en bereik

De nieuwe directeur heeft het beleid in grote lijnen voortgezet omdat volgens hem de missie van het museum goed is (meningsvorming) en de museale zuilen passend zijn ingevuld. Nieuwe accenten zijn gelegd op de winterprogrammering, op educatie en een dynamischer vormgeving. Verder zijn enkele zaken uitbesteed waaronder de horeca en de winkel.

In 2013 werden 12 tentoonstellingen georganiseerd (13 gepland), waarvan *Nordic Art* een grote publiekstrekker was. Het aantal bezoekers is stabiel maar het aantal bezoekers met een Museumkaart groeit met als gevolg dat door de afdracht aan de landelijke museumvereniging de publieksinkomsten dalen. In totaal bezochten 197.000 mensen het museum. Hiervan is 12% afkomstig uit de stad Groningen, 3% uit de provincie, 72% uit de rest van Nederland en 13% uit het buitenland. Het aantal redactionele artikelen over het museum is, ook buiten de regio, hoog.

Educatie

Educatie is een kerntaak van het museum en richt zich op alle doelgroepen en activiteiten van het museum (gebouw, collecties, tentoonstellingen). Daarnaast neemt het museum deel aan het lokale netwerk en start in 2014 met een denktank met vertegenwoordigers van scholen, museumdocenten en de afdeling educatie. In totaal kwamen 326 scholen naar het museum met bijna 16.500 leerlingen. Dit is een flinke stijging ten opzichte van 2012.

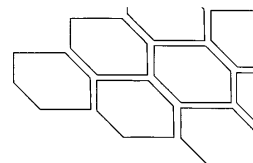
Samenwerking

Het Groninger Museum werkt met veel partijen samen, zowel lokaal, regionaal als (inter)nationaal. Een samenwerkingsverband in 2013 met synergie was het project *Young Grunn Artist*, een coachingstraject dat is ontwikkeld samen met NP3 met voor de deelnemende kunstenaars kans op een tentoonstelling in het museum.

Nu de plannen van het Groninger Forum zijn gewijzigd kiest het Groninger Museum ervoor om in het museum aan de hand van objecten uit de vaste collectie de Groninger tijdlijn te tonen. Verder is met de Groninger Archieven en het Noordelijk Scheepvaartmuseum een manifest opgesteld. Het Groninger Forum kan zich volgens het museum meer richten op exposities op het gebied van fotografie, wetenschap en actualiteit. Het museum stelt dat samenwerking niet meer moet, maar mag.

De samenwerking met het Drents Museum en het Fries Museum is op orde. De musea hebben een eigen profiel en er is sprake van regelmatige afstemming. De stedelijke en provinciale samenwerking wordt gecontinueerd op het vlak van educatie, regionale geschiedenis, bruiklenen, trainingen (collectiebeheer), talentontwikkeling en via gezamenlijke vriendenavonden. Nieuwe ideeën zijn er voor samenwerking met Dresden in samenwerking met De Oosterpoort en Stadsschouwburg, voor een Dali-project met het NNT en met Eurosonic/Noorderslag en de Popacademie rondom de expositie over David Bowie. Met de Rijksuniversiteit Groningen wordt nauw samengewerkt (onder meer stagiaires). Het museum beoogt met deze nieuwe projecten jonge (vak)mensen aan zich te binden en de belangstelling voor de regionale kunst te vergroten.

Collegiebrief - Evaluatie 1e jaar cultuurnota

Organisatie en financiën

In 2013 bestond de organisatie uit 46 vaste medewerkers (42,13 fte), 1 tijdelijke medewerker (0,55 fte), 4 medewerkers met een M-baan (3,44 fte), 11 ingeleende medewerkers, 91 vrijwilligers, 41 medewerkers via Randstad en 22 stagiaires. De medewerkers met een gesubsidieerde baan komen met ingang van 2014 in de vaste formatie.

Het museum heeft ervoor gekozen de functie van hoofd collectie en facilitaire zaken te splitsen. Hiermee is er meer formatieruimte ontstaan voor de Aziatische kunst. Daarnaast zijn de educatieve activiteiten voor basis- en voortgezet onderwijs in één afdeling ondergebracht waardoor ook de prijsstelling voor rondleidingen voor scholen gelijk is. Het museum huurt docenten in via Randstad. Dit is geen ideale situatie, het museum wil op termijn meer selecteren op kwaliteit.

De financiën van het museum zijn weer op orde en 2013 is met een positief resultaat afgesloten. Er zijn nieuwe leden toegetreten tot de Raad van Toezicht en er is voldoende expertise aanwezig voor de directie om te klankborden. Ook de Ondernemingsraad heeft rechtstreeks toegang tot de Raad van Toezicht.

Ook de komende jaren worden de activiteiten volgens het beleidsplan uitgevoerd. Het museum constateert dat er geen ruimte is voor extra activiteiten zonder hiervoor aanvullende middelen van de fondsen aan te spreken. Bij het museum leven nog wensen om de bewegwijzering in het museum te verbeteren, voor de inrichting van een familielab en voor een museumbus die zowel kinderen als senioren naar het museum kan brengen.

Bevindingen

Professionaliteit van de organisatie

De organisatie van het Groninger Museum is zowel organisatorisch als financieel weer op orde. De gemaakte keuzes ogen verantwoord en pakken in de praktijk goed uit. De Kunstraad is nieuwsgierig naar de artistiek-inhoudelijke koers van het museum c.q. de eigen signatuur van de nieuwe directie op de langere termijn.

Cultureel ondernemerschap

Het museum gaat op een verantwoorde wijze om met de beschikbare middelen en de capaciteit van de organisatie. Het museum is goed in staat om via de fondsen aanvullende projecten te financieren. Risico is de tijdelijkheid van deze projecten en een onvoldoende borging in de organisatie.

Het cultureel ondernemerschap zou aan de inkomstenkant nog kunnen groeien. Zo is de inschatting dat er bij de tentoonstellingen nog mogelijkheden zijn voor co-producties (lagere kosten) en lijken sponsorinkomsten aan de lage kant. Overigens realiseert de Kunstraad zich dat sponsoring in Groningen lastig is vanwege het ontbreken van grote bedrijven die gevestigd zijn in Groningen.

Samenwerking

De nieuwe directie staat open voor samenwerkingsverbanden in de stad en de regio. Het museum heeft op bescheiden schaal samengewerkt met beeldende kunstinstellingen in de stad. Het beeld van de positie van het museum in relatie tot de musea in de regio en internationaal is helder.

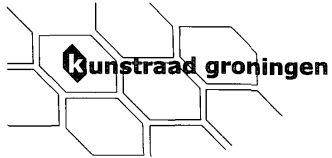
De Kunstraad is positief over de ingezette samenwerking tussen het Groninger Museum, de Groninger Archieven en het Noordelijk Scheepvaartmuseum, maar de uitwerking overtuigt nog niet. De Kunstraad onderstreept haar eerdere standpunt dat de gemeente Groningen gebaat is bij een museum c.q. een museale netwerkorganisatie die in samenhang de geschiedenis van de stad Groningen toont.

Daarbij mist de Kunstraad ook het initiatief van de gezamenlijke partijen tot een inhoudelijke programmasamenwerking met het Groninger Forum.

Educatie

Het museum benoemt educatie tot een speerpunt van het beleid en ontwikkelt diverse activiteiten. De Kunstraad juicht dat toe, maar constateert dat de huidige formatie voor educatie in dat perspectief wel laag is. Gezien de financiële omstandigheden is formatie-uitbreiding niet mogelijk maar een interne verschuiving of het werken met ZZP'ers biedt wellicht kansen.

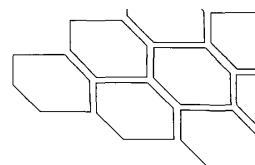
Collegebrief - Evaluatie 1e jaar cultuurnota

Conclusie

De Kunstraad is van mening dat het Groninger Museum een waardevolle culturele instelling voor Groningen is, zowel voor individuele bezoekers als voor scholen. Het museum heeft de zaken weer op orde. De educatie-activiteiten kunnen verder worden uitgebouwd en de samenwerking met andere musea in de stad verder geconcretiseerd. Voor de financiering van extra activiteiten moet een beroep worden gedaan op derden. De verdere invulling van het inhoudelijke programma bepaalt mede of het museum zijn sterke positie op termijn weet te handhaven.

Collegebrief - Evaluatie 1e jaar cultuurnota

Collegiebrief - Evaluatie 1e jaar cultuurnota

BIBLIONET

Positie keten : productie, educatie, presentatie
Discipline : letteren
Gemeentelijke subsidie : 2012: € 6.038.000 / 2013: € 5.825.000 / 2014: € 5.332.000

Algemeen

Biblionet is een netwerk van fysieke en virtuele bibliotheken in de stad en provincie Groningen. De stadsbibliotheek vormt een integraal onderdeel van Biblionet, die in 2000 is ontstaan uit een fusie tussen de gemeentelijke en provinciale bibliotheekorganisaties. De gemeente Groningen verstrekt een gespecificeerde subsidie aan Biblionet voor de exploitatie van de stedelijke filialen, de serviceorganisatie voor facilitaire en logistieke dienstverlening (waaronder een afdeling educatie) en het centraal werkgeverschap. Biblionet is partner van het in 2017 te realiseren Groninger Forum.

Stand van zaken

Activiteiten en bereik

Het jaarplan 2013 is volgens plan uitgevoerd. Het aantal leners (volwassenen en jeugd) daalde licht en ook het aantal bezoekers nam iets af ten opzichte van 2012. Daar staat tegenover dat de uitleningen voor jeugd en volwassenen stegen, evenals het bezoek aan de website. Ook het aantal activiteiten (literaire activiteiten, voorlezen op zondag en lezingen en debat) steeg. Daarnaast werden met educatieve activiteiten 10.150 leerlingen in het primair onderwijs en 725 leerlingen in het voortgezet onderwijs bereikt.

Biblionet levert gegevens aan voor een landelijke benchmark. Een goede vergelijking blijkt in de praktijk lastig omdat de bibliotheken sterk in opzet verschillen.

Educatie

Biblionet heeft een gericht aanbod aan educatieve activiteiten dat aansluit bij de verschillende doelgroepen (0-4 jarigen, primair onderwijs en voortgezet onderwijs). Biblionet participeert niet in een lokaal netwerk maar heeft wel overleg met diverse partners. In 2014 wordt in het kader van het programma Cultuureducatie met Kwaliteit gestart met een pilot mediawijsheid.

Samenwerking

De stadsbibliotheek werkte in 2013 samen met de andere bibliotheken in het provinciale netwerk en andere stedelijke bibliotheken in Nederland op het vlak van collectie-uitwisseling en innovaties. Met ingang van 2015 wordt de stadsbibliotheek onderdeel van het Groninger Forum. De gemeente eist dat alle deelnemende partijen organisatorisch onder het Forum gaan vallen. Dit betekent een ingrijpende loskoppeling van de stadsbibliotheek van Biblionet met grote inhoudelijke en financiële gevolgen. Op dit moment is er nog veel onduidelijkheid.

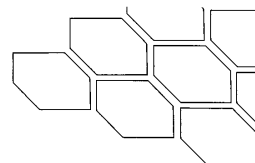
De stadsbibliotheek geeft aan in het Forum op een interactieve en innovatieve wijze uitvoering te willen geven aan de bibliotheek van de toekomst. Ontmoeting, debat en educatie staan daarbij centraal. Integratie met andere Forum-onderdelen biedt volgens de bibliotheek kansen.

Organisatie en financiën

Het percentage eigen inkomsten bedroeg in 2013 net als in voorgaande jaren 14%. Biblionet wil ook in de komende jaren uitvoering geven aan haar maatschappelijke opdracht en actief inspelen op veranderingen, maar heeft te maken met forse bezuinigingen. Naast de provinciale bezuiniging op Biblionet is er in 2014 de korting van 10% op de gemeentelijke subsidie en worden de gemeentelijke bijdragen voor de schoolbibliotheken en vensterscholen stopgezet. Biblionet heeft hierdoor ingrijpend moeten reorganiseren.

Collegiebrief - Evaluatie 1e jaar cultuurnota

De gemeentelijke subsidieverlaging wordt concreet opgevangen door:

- sluiting van drie bibliotheekservicepunten per 1 januari 2014,
- terugbrengen van de formatie (van 61 fte in 2012, naar 58 fte in 2013 en 50 fte in 2014),
- besparing op de materiële kosten,
- bezuiniging backoffice (ict-kosten).

Met ingang van 2015 gaat de stadsbibliotheek organisatorisch op in het Groninger Forum. Het wegvallen van de stadsbibliotheek heeft een negatief effect op de kwaliteit en het niveau van de dienstverlening van Biblionet zowel in de stad als de provincie.

Op dit moment maken gemeente, Groninger Forum en Biblionet afspraken over de condities van overname. Biblionet gaat ervan uit dat de partijen overeenstemming bereiken en dat Biblionet akkoord kan gaan met een ontvlechting. Inmiddels is duidelijk geworden dat ook de wijkfilialen onderdeel gaan uitmaken van het Groninger Forum.

Bevindingen

Professionaliteit van de organisatie

Biblionet is een professioneel geleide organisatie die op een zorgvuldige wijze uitvoering geeft aan de specifieke bibliotheektaken. De Kunstraad constateert dat het inhoudelijk profiel van Biblionet nog niet concreet en toekomstgericht is uitgewerkt. Op dit moment zijn alle bibliotheekfuncties gelijkwaardig en is er geen prioritering aangebracht. Dit heeft als gevolg dat de inhoudelijke prioritering ook niet leidend kan zijn in het opvangen van de bezuinigingen. Verder valt op dat de laatste jaren geen onderzoek is gedaan om de waardering van de klanten in beeld te brengen.

Cultureel ondernemerschap

Biblionet heeft de financiën op orde en weet de bezuinigingen waarmee men geconfronteerd is op een verantwoorde wijze op te vangen door in te grijpen in de organisatie. De Kunstraad kan niet inschatten of Biblionet c.q. het Groninger Forum in staat is op termijn vanuit de nieuwe functie van de stadsbibliotheek voldoende inkomsten te blijven genereren. De plek in het Groninger Forum biedt daarbij mogelijkheden en kansen mits er een sterk inhoudelijk en integraal meerjarenprogramma komt.

Samenwerking

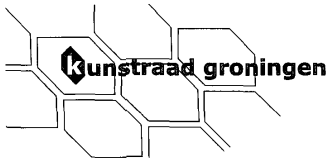
Er is sprake van een actieve samenwerking in het eigen netwerk. Samenwerking met andere culturele partners is marginaal.

De keuze van de gemeente om alle samenwerkende partners organisatorisch deel te laten uitmaken van het Groninger Forum en dus het ontvlechten van de stadsbibliotheek uit het provinciale netwerk, heeft inhoudelijke en financiële gevolgen voor Biblionet. Belangrijk aandachtspunt voor de overgang naar het Groninger Forum is duidelijkheid over de continuïteit voor de stadsbibliotheek. Het verleggen van de geldstroom heeft immers organisatorische, inhoudelijke en financiële gevolgen voor de organisatie, voor de medefinanciers van Biblionet (andere Groningse gemeenten en de provincie Groningen) maar ook voor de gebruikers.

De beoogde integratie van de geldstroom voor de stadsbibliotheek in het Groninger Forum dient verder te worden voorzien van een heldere visie over de inhoudelijke opzet (doel, deelnemende partijen, inhoudelijke aansturing), de organisatie en de financiële exploitatie, gebaseerd op een meerjarige en realistische inschatting van bezoekers- en gebruikerscijfers. Alleen als deze twee randvoorwaarden geborgd zijn, kan een succesvolle ontvlechting van de stadsbibliotheek uit Biblionet en integratie daarvan in het Groninger Forum worden verwacht. Ook dan stelt de verdere ontwikkeling van het Groninger Forum hoge eisen aan de beleidsopdracht van de gemeente Groningen, aan de leiding van het Groninger Forum en aan de directie en organisatie van Biblionet.

De Kunstraad constateert dat de houding van de stadsbibliotheek voor deelname aan het Groninger Forum op zich coöperatief is en dat het enthousiasme voor deelname groeit.

Collegebrief - Evaluatie 1e jaar cultuurnota

Educatie

De educatieve activiteiten zijn passend binnen de functie van Biblionet met een duidelijk zwaartepunt in het primair onderwijs. De gemeentelijke en provinciale kortingen én de gemeentelijke bezuiniging op de vensterscholen leiden tot een verschraving van de educatieve activiteiten.

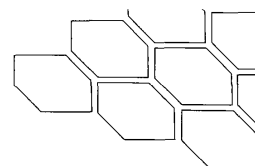
Cultural governance

Het toezicht op Biblionet en de invulling van de bestuursfuncties is op dit moment op orde. Zoals hiervoor aangegeven is het van groot belang de inhoudelijke en organisatorische expertise van de stadsbibliotheek te borgen in het management van het Groninger Forum.

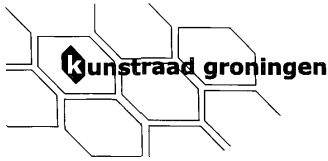
Conclusie

De Kunstraad is van mening dat Biblionet de zaken logistiek en financieel op orde heeft. De stapeling van bezuinigingen, de wijziging in subsidiestromen, de opsplitsing van de organisatie en de focus van het Groninger Forum op haar publieksrol, vragen om duidelijker afspraken en randvoorwaarden. De aandacht voor de condities voor overname belemmeren op dit moment de noodzakelijke inhoudelijke en toekomstgerichte beleidskeuzes van Biblionet.

Collegebrief - Evaluatie 1e jaar cultuurnota

Collegiebrief - Evaluatie 1e jaar cultuurnota

NOORDELIJK SCHEEPVAARTMUSEUM

Positie keten : presentatie, educatie, productie
Discipline : erfgoed
Gemeentelijke subsidie : 2012: € 276.000 / 2013: € 311.000 / 2014: €279.900

Algemeen

Het Noordelijk Scheepvaartmuseum is het maritiem museum voor de provincies Groningen en Drenthe en is gehuisvest in twee middeleeuwse panden in het centrum van Groningen (A-kwartier): het Gotische Huis en het Canterhuis. Het museum toont de geschiedenis van de Noord-Nederlandse scheepsbouw en scheepvaart van de middeleeuwen tot heden. De belangstelling van de bezoekers blijkt steeds meer te verschuiven van de maritieme collectie naar de historische panden waarin het museum is gevestigd. Dit was aanleiding om in 2010 een nieuwe visie te presenteren voor een bredere aanpak waarin zowel de vaste maritieme collectie als de museum panden centraal staan. Het plan kwam tot stand in overleg met gemeente, provincie, politiek en andere relevante partijen.

Stand van zaken

Activiteiten en bereik

Het museum gaf uitvoering aan de activiteiten zoals opgenomen in de plannen voor 2013. Dit betrof 4 tentoonstellingen, deelname aan *Winterwelvaart* en diverse nevenactiviteiten. De inzet van het eigen schip speelt hierbinnen een belangrijke rol. In 2013 kwamen er minder bezoekers (26.344) in het museum dan in 2012 (28.066); De waardering van de activiteiten is goed tot zeer goed zoals blijkt uit een bezoekersenquête bij de tentoonstelling *Winter op de Titanic*. De focus van het museum verschuift van puur maritiem museum naar historisch maritiem museum. De tentoonstellingen tonen vooral de bewonersgeschiedenis van Groningen. De presentaties worden op termijn meer driedimensionaal en moeten de zintuigen prikkelen (beeld, geluid en geur). De *restyling* zal in termijnen worden uitgevoerd en voor de financiering worden externe fondsen aangeschreven.

Educatie

In het museum is in 2013 een educatieve ruimte gecreëerd. Bij alle tentoonstellingen is een educatieve kijkwijzer gemaakt voor individuele bezoekers en een educatief programma voor de bezoekende scholen (28). Het aantal leerlingen dat een bezoek aan het museum bracht groeide (van 942 naar 2.027).

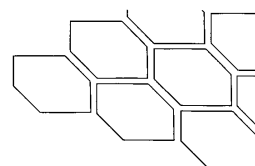
Samenwerking

Het museum werkt met diverse partijen samen, waaronder de Groninger Archieven, het Groninger Museum en het Visserijmuseum Zoutkamp. Een voorbeeld in 2013 van een samenwerkingsproject met synergie was *Winterwelvaart* waarbij het museum samenwerkte met Wijkvereniging Aa-Kwartier en Historische Zeilvaart Groningen. Na het annuleren van de samenwerking door het Groninger Forum met het Groninger Museum en de Groninger Archieven, heeft het Noordelijk Scheepvaartmuseum samen met het Groninger Museum en de Groninger Archieven een manifest ondertekend waarin zij een gedeelde verantwoordelijkheid uitspreken inzake de Groningse geschiedenis. Het Forum is voor het museum geen concurrent meer nu dit zich richt op lezen, beeldcultuur en actualiteit. Het museum is blij met de gemeentelijke regie, maar betreurt de manier waarop de nieuwe koers is gecommuniceerd.

Organisatie en financiën

De financiële positie van het museum verandert. Op basis van de verhoging van de subsidie zijn de salarissen met ingang van 2013 verhoogd (deze lagen op niveau 2006 en liggen nu op het niveau van 2007). Met de bezuiniging van 10% per 2014 zit het museum nu met een financieel gat van € 30.000 per jaar. Het bestuur heeft ervoor gekozen dit voor een periode van twee jaar op te vangen uit het eigen vermogen. Op de lange termijn hoopt het museum meer eigen inkomsten te genereren door meer bezoekers aan te trekken en bezoekers meer te laten besteden in het nieuwe

Collegiebrief - Evaluatie 1e jaar cultuurnota

museumcafé. Bij de realisatie van dit café ontvangt het museum veel steun van de gemeente, zowel fysiek (verbeteren kade) als in personele inzet (projectleiding). Het museum zal voor het café een aparte stichting oprichten en de horeca uitbesteden. De opbrengsten moeten via een speciale constructie weer terugvloeien naar het museum.

Het museum vindt dat de overheden (gemeente maar ook provincie) veel van het museum vragen in prestaties en in de verantwoording. Voor een organisatie als het Noordelijk Scheepvaartmuseum met een klein personeelsbestand, is dit veel gevraagd. Ook het wegvallen van de ID-baan legt extra druk op de organisatie.

Het museum is een vereniging waarin de leden zeggenschap hebben.

Bevindingen

Professionaliteit van de organisatie

Het museum geeft op een verantwoorde, vrij traditionele wijze uitvoering aan haar museale activiteiten. Het aantal vrijwilligers dat zich actief inzet voor het museum is hoog en draagt bij aan het draagvlak. De Kunstraad mist een duidelijk inhoudelijke museumvisie waarin ontwikkeling en innovatie een plek heeft. Er is nog geen lange termijn programmering voor de tentoonstellingen en er is geen meerjarenplan voor de vernieuwing van de inrichting en presentatie van het museum. Gelet op het financiële perspectief is een prioritering van de doelen en het uitzetten van een bijbehorend tijdspad van groot belang.

Cultureel ondernemerschap

De Kunstraad spreekt zijn zorg uit over de financiële koers van het museum. Het museum teert door het opvangen van de 10% bezuiniging in op het eigen vermogen en het zicht op verbetering in de toekomst is nog niet zeker.

Het valt de Kunstraad op dat de personele kosten van het museum aan de hoge kant zijn en de eigen inkomsten uit entreegelden en activiteiten relatief laag. De focus van de organisatie lijkt nog te weinig gericht op het onder de aandacht brengen van het museum bij financiers. Zo liggen er nog geen concrete plannen voor het binnenhalen van externe gelden voor herinrichting en vernieuwing. De Kunstraad heeft twijfels over de verwachte inkomsten uit het museumcafé, vanwege de moeilijke omstandigheden waarin de horeca in algemene zin zich op dit moment bevindt en de ervaringen bij andere museumcafés

Samenwerking

De Kunstraad blijft bij zijn eerdere standpunt dat de gemeente Groningen gebaat is bij een museum c.q. een museale netwerkorganisatie die in samenhang de geschiedenis van de stad Groningen toont. Het door het Noordelijk Scheepvaartmuseum, het Groninger Museum en de Groninger Archieven opgestelde manifest is in de ogen van de Kunstraad nog te vrijblijvend en te weinig concreet. Ook mist de Kunstraad hierin de plek van de geschiedenis van Groningen als drukkerstad (zie opmerkingen GR-ID) en de link met de programmering van het Groninger Forum.

Educatie

De activiteiten zijn bescheiden maar passend bij het museum in zijn huidige vorm. In de opwaardering van het museum kunnen ook de educatieve activiteiten wat spannender worden ingevuld. Samenwerking op dit vlak met het Groninger Museum kan interessant zijn.

Cultural governance

De Kunstraad is bezorgd over de financiële koers van het museum. De Kunstraad constateert dat museum en de gemeente samen optrekken bij de ontwikkeling van het museumcafé. Ondanks het feit dat over de financiering en condities afspraken zijn gemaakt, lopen rollen en verantwoordelijkheden hier door elkaar waardoor (de schijn van) belangverstrengeling kan ontstaan.

Conclusie

Het Noordelijk Scheepvaartmuseum presenteert de maritieme geschiedenis van de stad Groningen. Het museum moet stappen zetten in het ontwikkelen van een inhoudelijk meerjarenprogramma en planning en het op orde houden van de financiën. Concretisering van de samenwerking met andere musea op het gebied van programmering, promotie en educatie kan de positie van het museum op de lange termijn versterken.

Collegiebrief - Evaluatie 1e jaar cultuurnota

GR-ID

Positie keten : presentatie, productie, educatie
Discipline : erfgoed
Gemeentelijke subsidie : 2012: € 20.300 + € 8.000 uitbreiding directie / 2013: € 35.000 /
2014: € 31.500

Algemeen

GR-ID maakt het publiek bekend met de geschiedenis van de grafische industrie, de technieken, kunst en andere ontwikkelingen op grafisch gebied. Uniek onderdeel van de vaste collectie is het Werkmanatelier. Het museum beschikt over een vrijwilligerspool die de drukpersen van het museum onderhoudt, productieprocessen demonstreert en workshops geeft. Jaarlijks worden tentoonstellingen georganiseerd met randprogrammering. Het museum is gevestigd in een oud schoolgebouw aan de rand van het centrum van Groningen. De kwetsbare en beperkende financiële positie noopte de organisatie tot het maken van een ambitieus beleidsplan 2013-2016.

Stand van zaken

Activiteiten en bereik

Het museum werkt via exposities, projecten en activiteiten aan de omslag van een traditioneel grafisch museum naar een museum voor de huidige letter- en beeldcultuur. Het museum wil daarmee niet alleen het verleden tonen maar ook een bron zijn voor nieuwe ontwikkelingen en een springplank zijn voor jong talent.

In 2013 vonden er 3 tentoonstellingen plaats: *Max Kisman, Van A naar Chocola* (tentoonstelling over letters voor kinderen van de basisschoolleeftijd) en *The Fruit of Visual Pollution* (street art van de jonge Groningse kunstenaar David Sciarone). Verder was er een uitgebreid aanbod van activiteiten voor kinderen en volwassenen, workshops voor groepen en individueel publiek en inloopactiviteiten waarin verschillende druktechnieken en creatieve ontwikkeling centraal staan. Talentontwikkeling vond plaats via het programma *In Jong Talent@GR-ID* en een lezingencyclus.

Het huidige aantal bezoekers is stabiel. In totaal 6.300 fysieke bezoekers bezochten het museum in 2013. Dit lijkt laag maar is volgens het museum ten opzichte van andere grafische musea in het land relatief hoog, net als het aantal activiteiten. Het aantal leerlingen dat deelnam aan educatieve activiteiten steeg ten opzicht van 2012 flink. De waardering van de bezoekers werd afgelezen aan de hand van reacties van bezoekers. In 2014 staat een publieksonderzoek op het programma.

Educatie

In 2013 is veel aandacht besteed aan educatie. Dit gebeurde via lezingen, rondleidingen en workshops bij de exposities voor individuen, groepen en het onderwijs. Bij de tentoonstelling *Van A naar Chocola* is een leskist ontwikkeld voor het basisonderwijs die permanent kan worden ingezet. Verder neemt GR-ID deel aan educatieve netwerken in de stad en provincie Groningen.

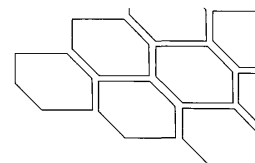
Samenwerking

GR-ID werkt actief samen met Academie Minerva op het gebied van talentontwikkeling. Daarnaast is er samenwerking met BNO Noord en diverse landelijke partners. Voorbeelden van bijzondere samenwerkingsprojecten zijn de exposities *In Blik verbeeld* en *Het Crouwel Effect*, die beide in 2014 plaatsvonden. De laatste wordt in samenwerking met Academie Minerva en Beeldlijn ontwikkeld.

Met het Noordelijk Scheepvaartmuseum zijn gesprekken over samenwerking gevoerd. GR-ID ziet hier kansen mits GR-ID voldoende ruimte krijgt in de invloed op het beleid c.q. programma. Het museum had het Groninger Forum ook een interessante plek gevonden voor haar activiteiten, maar vond het aantal aangeboden vierkante meters op het techniek- of jeugdplein te beperkt.

Collegieberief - Evaluatie 1e jaar cultuurnota

Organisatie en financiën

Het museum wordt gerund door één betaalde kracht (0,5 fte). Daarnaast is er één gesubsidieerde baan (26 uur), een freelancer (boekhouder) en zijn er circa 45 vrijwilligers actief. Ook zijn er regelmatig stagiaires. Het bestuur is op afstand en trekt samen op met de directie.

Het museum wil een professionaliseringslag maken in de organisatie. Zo wil men gericht gaan werken met ZZP'ers, bijvoorbeeld op het vlak van educatie.

Het percentage eigen inkomsten is hoog. Het streven op een nieuwe locatie in 2014-2015 is 75%.

De organisatie wil graag doorgroeien naar een modern museum voor letter- en beeldcultuur. De verhuizing van het museum naar een meer centrale locatie is de belangrijkste opgave in de komende periode. Het huidige pand is eigendom en is inmiddels lastenvrij. De opbrengsten uit verkoop of verhuur wil de organisatie inzetten voor een nieuwe museumlocatie met een open uitstraling. Volgens plannen moet het aantal bezoekers dan kunnen doorgroeien naar 20.000 en kunnen de bestedingen per bezoeker stijgen.

Bevindingen

Professionaliteit van de organisatie

De activiteiten van GR-ID zijn boven verwachting professioneel voor een organisatie die naast een parttime directeur vooral bestaat uit vrijwilligers. De organisatie heeft een goed netwerk zowel binnen als buiten Groningen en is in staat om interessante partijen naar Groningen te halen.

Om zicht te krijgen op de waardering van het museum, onderschrijft de Kunstraad het belang van een publieksonderzoek zoals dat voorzien is in 2014.

Cultureel ondernemerschap

De Kunstraad is onder de indruk van de gedrevenheid en het enthousiasme van de directie.

Ondanks de bescheiden middelen weet men een interessant programma neer te zetten en relatief veel eigen inkomsten te verwerven. Het museum trekt met het programma nog niet meer bezoekers maar weet wel de eigen inkomsten te vergroten. Op het vlak van sponsoring lukt het om bedrijven uit de grafische industrie in natura bij te laten dragen.

Men is zich bewust van de noodzakelijke veranderingen voor het museum, waarvan de locatie een cruciale is.

Samenwerking

Het museum zoekt actief de samenwerking op met andere partijen waaronder Academie Minerva en BNO Noord. Ook met de musea in de stad is gesproken over samenwerking. De Kunstraad betreurt het dat GR-ID niet betrokken is bij het door het Noordelijk Scheepvaartmuseum, het Groninger Museum en de Groninger Archieven opgestelde Museummanifest.

De Kunstraad blijft bij haar eerdere standpunt dat de gemeente Groningen gebaat is bij een museum c.q. een museale netwerkorganisatie die in samenhang de geschiedenis van de stad Groningen toont. In deze permanent toegankelijke presentatie hoort nadrukkelijk ook de rijke geschiedenis van Groningen als drukkersstad (Wolters Noordhoff, Nieuwsblad/Dagblad van het Noorden, De Ploeg). Als de pers van GR-ID actief worden gebruikt door drukkers, kunstenaars of publiek, kunnen zij een belangrijke publiekstrekker zijn om deze geschiedenis op een levende wijze te tonen.

De Kunstraad mist op dit vlak ook een link met de programmering van het Groninger Forum.

Educatie

Het educatieve programma bestaat uit een randprogramma van lezingen, rondleidingen en workshops bij de exposities dat geschikt is voor individuele bezoekers, groepen en het onderwijs. Het programma is bescheiden maar past bij de aard van de activiteiten en de mogelijkheden.

Conclusie

De Kunstraad constateert dat de levensvatbaarheid van het museum kwetsbaar is. Maar de Kunstraad heeft waardering voor de inzet van de directie en de resultaten die het museum met de huidige middelen weet te bereiken. De Kunstraad onderschrijft de overtuiging van het museum dat zij naar alle waarschijnlijkheid op een andere locatie en in samenwerking met andere musea in Groningen meer kan realiseren.

Collegiebrief - Evaluatie 1e jaar cultuurnota

CENTRUM VOOR DE KUNSTEN

Positie keten : educatie, talentontwikkeling, productie, presentatie
Discipline : amateurkunst/cultuureducatie
Gemeentelijke subsidie : 2012: € 3.547.000 / 2013: € 3.547.000

Algemeen

Op 1 juli 2013 werd de fusie tussen de Stedelijke Muziekschool Groningen en de Kunstencentrumgroep een feit. Het nieuwe Centrum voor de Kunsten biedt cultuureducatie en amateurkunst aan binnen één organisatie. Uitgangspunt voor het nieuwe programma is de volledige culturele levensloop, zowel in het onderwijs als in de vrije tijd. Met ingang van seizoen 2014/2015 start de organisatie het nieuwe programma; een half jaar later dan gepland omdat de fusie extra tijd vergde.

Stand van zaken

Activiteiten en bereik

Momenteel bevindt de organisatie zich in een transitiefase: in het huidige seizoen wordt het oude, gescheiden activiteitenaanbod nog uitgevoerd. Het aantal deelnemers aan lessen, cursussen, workshops in 2013 betrof 2.289 bij de Kunstencentrumgroep en 1.649 bij de Stedelijke Muziekschool. Het aantal bezoekers van lezingen, tentoonstellingen en theatervoorstellingen bij de Kunstencentrumgroep was 8.900. De Stedelijke Muziekschool verwelkomde 1.155 bezoekers bij concerten en presentaties. De Kunstencentrumgroep heeft in 2013 geen klantonderzoek uitgevoerd. De Stedelijke Muziekschool heeft in het voorjaar van 2013 een brede enquête uitgezet onder alle deelnemers. De waardering voor de docenten en lessen was goed tot uitstekend. Minder hoog scoorden de locatie en leskamers, kantine en aandacht voor muziektheorie. De nieuwe organisatie sluit in 2014 aan bij de benchmark van Kunstconnectie.

Educatie en talentontwikkeling

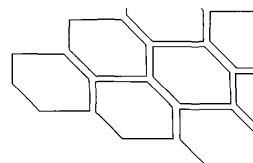
Het nieuwe Centrum voor de Kunsten wil "mensen helpen hun eigen creativiteit te ontdekken en te ontwikkelen, om daarmee de waarde van hun leven te vergroten en hun plaats in de samenleving te verstevigen". In het activiteitenprogramma wordt onderscheid gemaakt tussen "de individuele mens die zichzelf wil ontwikkelen en de mensen die in een (georganiseerd) verband samen willen deelnemen en werken en zich willen presenteren". Speciale aandacht gaat uit naar de verbinding tussen de werkvelden cultuureducatie en amateurkunstondersteuning. Veel van de activiteiten hebben betrekking op talentopsporing of -ontwikkeling. Het individuele programma van cursussen is gericht op ontwikkeling binnen de individuele culturele loopbaan. Verder kent het activiteitenprogramma speciaal ontwikkelde programma's voor het extra stimuleren van talent.

Het Centrum voor de Kunsten is sinds 2013 in de rol van penvoerder samen met het Museumhuis, Kunststation C en IVAK verantwoordelijk voor de uitvoering van het programma Cultuureducatie met Kwaliteit in Groningen. De afdeling Cultuur Educatie Stad van de voormalige Kunstencentrumgroep bemiddelde in 2013 tussen basisonderwijs en culturele instellingen (via een website) en ondersteunde het onderwijs bij ontwikkeling van binnenschools cultuuronderwijs. Er is door deze afdeling geen activiteitenprogramma uitgevoerd. De Stedelijke Muziekschool heeft in 2013 naschoolse activiteiten uitgevoerd op 8 Vensterscholen (subsidiestop per 2014), een *Muziekmenu* aangeboden aan 4 scholen en op 7 scholen het programma *Ieder Kind Muziek* uitgevoerd.

Samenwerking

De fusie tussen de Stedelijke Muziekschool Groningen en de Kunstencentrumgroep is voortgekomen uit de wens om in Groningen één krachtige en geïntegreerde organisatie voor amateurkunstbeoefening en cultuureducatie te realiseren. De organisatie ziet ook kansen voor zichzelf als intermediair voor organisaties in welzijn, zorg en veiligheid. Samenwerking en gezamenlijke ontwikkeling van activiteiten leveren volgens de organisatie een bijdrage aan verankering van cultuurparticipatie in de samenleving.

Collegiebrief - Evaluatie 1e jaar cultuurnota

Organisatie en financiën

Alle medewerkers van beide instellingen zijn overgegaan naar het nieuwe Centrum voor de Kunsten. De organisatie bestond in 2013 uit 94 medewerkers met een vaste arbeidsovereenkomst (50,1 fte), 50 freelancers, 30 vrijwilligers en 4 stagiaires. In mei 2014 zal de nieuwe organisatie zich presenteren. Leidinggevend is na een sollicitatieprocedure in december 2013 benoemd. Medezeggenschap heeft vorm gekregen in een Ondernemingsraad in oprichting. In de eerste helft van 2014 gaat nog steeds veel aandacht uit naar de integratie van de medewerkers van de Stedelijke Muziekschool Groningen en de Kunstencentrumgroep, daar er cultuurverschillen bestaan tussen beide voormalige organisaties. Het management geeft aan dat de complexiteit van het opbouwen van een nieuwe organisatie het risico van een te sterke en langdurige interne gerichtheid met zich meebrengt. Ook is de organisatie zich ervan bewust dat de mate van de individuele veranderbaarheid van de medewerkers een kritische succesfactor is. Er is nog geen inhoudelijk beleidsplan gereed. Er was een beleidsplan in ontwikkeling, maar dit bleek volgens de organisatie in de loop van het fusieproces achterhaald. De Kunstraad constateert dat bepaalde onderdelen van de voormalige instellingen in de afgelopen jaren verliezen hebben geleden. Naar verwachting is het financiële resultaat over 2013 licht positief.

Bevindingen

Professionele kwaliteit van de organisatie

De Kunstraad heeft begrip voor de complexe situatie waarin het nieuwe Centrum voor de Kunsten zich bevindt en realiseert zich dat de focus in de afgelopen periode vooral op de interne processen lag. Toch had de Kunstraad ook graag een meer externe oriëntatie gezien, welke ontbreekt in het voor de evaluatie aangeleverde visiedocument en marketingplan. Ook in het gesprek kreeg de Kunstraad geen helder beeld van de toekomststrategie. Zij benadrukt nogmaals de noodzaak om zo spoedig mogelijk een inspirerend beleidsplan op te stellen, waarin een duidelijke visie voor het centrum voor de kunsten is opgenomen inclusief een uitwerking in activiteiten en bedrijfsvoering.

Cultureel ondernemerschap

In 2013 werden de activiteiten vanuit de 'oude' organisaties uitgevoerd. De Kunstraad kan zich geen oordeel vormen over het cultureel ondernemerschap van het nieuwe Centrum voor de Kunsten vanwege het ontbreken van het hiervoor genoemde beleidsplan.

Samenwerking

In 2013 is een samenwerkingsovereenkomst gesloten met het Museumhuis, Kunststation C en IVAK in het kader van de regeling Cultuureducatie met Kwaliteit. Deze samenwerking draagt volgens het Centrum voor de Kunsten bij aan de gedachtenontwikkeling over verdere integratie en samenwerking in de nabije toekomst, zoals de oprichting van een kennis- en expertisecentrum voor cultuureducatie.

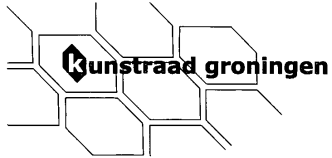
De Kunstraad constateert dat de samenwerking van het Centrum voor de Kunsten met andere culturele instellingen en private aanbieders van cultuureducatie alsmede de duurzame verbinding met het onderwijs of bedrijfsleven nog verder uitgekristalliseerd moet worden.

Educatie en talentontwikkeling

De Kunstraad constateert dat er vanuit het culturele veld behoefte bestaat aan een makelaar die vraag en aanbod actief bij elkaar kan brengen. De positionering van het Centrum voor de Kunsten als bemiddelaar en/of aanbieder richting scholen zou volgens de Kunstraad verder moeten worden uitgewerkt. Daarbij is het van belang om de positie helder te formuleren en als bemiddelaar onafhankelijkheid te garanderen.

Het activiteitsaanbod van het Centrum voor de Kunsten bevat speciaal ontwikkelde programma's voor het extra stimuleren van talent. De Kunstraad is in het bijzonder positief over de vooropleidingsklas voor aankomend studenten van Academie Minerva de potentie tot het aanbieden van leerlijnen tot aan het hoger onderwijs.

Collegedebrief - Evaluatie 1e jaar cultuurnota

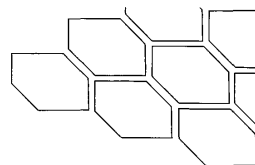
Cultural Governance

Gezien de complexe opdracht van het Centrum voor de Kunsten in een veranderende omgeving is het van belang om in het toezicht inhoudelijke en financiële expertise goed te borgen en aan te spreken op betrokkenheid.

Conclusie

De Kunstraad adviseert om het Centrum voor de Kunsten opnieuw te vragen zo snel mogelijk een beleidsplan op te stellen voor het brede kunstencentrum, waarin een duidelijk visie met daarvan afgeleide activiteiten en een bedrijfsplan is opgenomen. De Kunstraad verwacht dat dit beleidsplan ook ingaat op de actuele positie en rol van het Centrum voor de Kunsten in relatie tot andere partners op dit terrein. Tot slot is de Kunstraad benieuwd naar de acties die het centrum gaat ondernemen gericht op het bereiken en het genereren van (meer) eigen inkomsten. Een vervolgesprek op basis van het nieuwe beleidsplan strekt tot aanbeveling.

Collegebrief - Evaluatie 1e jaar cultuurnota

Collegiebrief - Evaluatie 1e jaar cultuurnota

COLOFON

Dit evaluatierapport verschijnt onder eindverantwoordelijkheid van het bestuur van de Kunstraad Groningen. Dat bestuur bestaat uit:

- Hans van Maanen (voorzitter),
- Simone Lippens (plaatsvervangend voorzitter),
- Jaap Bos (penningmeester),
- Rika Pot (lid),
- Peter Vermeulen (lid).

Het bestuur werd geadviseerd door een commissie bestaande uit:

- Gitta Luiten, voorzitter. Voorheen directeur Mondriaanfonds, voorzitter commissie beeldende kunst advies cultuurnota 2013-2016 gemeente Groningen.
- Jeffrey Meulman. Directeur Nederlands Theater Festival en Amsterdam Fringe Festival, voorheen Festival aan de Werf en Stadsschouwburg Groningen.
- Henk Scholten. Directeur Lucent Danstheater en Anton Philipszaal, Dox, voorheen directeur Theaterinstituut en schouwburgdirecteur, Raad voor Cultuur.

Voor de gesprekken met de focusinstellingen is de commissie aangevuld met de volgende extern adviseurs:

- Suzy Blok, algemeen directeur Dansmakers Amsterdam.
- Ellen Blom, adviseur Fonds Podiumkunsten, voorheen programmeur Stadsschouwburg Utrecht.
- Heleen Buijs, directeur a.i. Museum voor Communicatie, voorheen Geldmuseum en Gevangenis museum, adviseur advies cultuurnota 2013-2016 provincie Groningen.
- Rob Heiligers, theatermaker, adviseur Kunstraad Groningen.
- Wybrich Kaastra, directeur schouwburg Ogterop.
- Wim Kamerma, consultant, voorheen procesmanager bibliotheekvernieuwing OCW.
- Suzanne Leclair-Noteborn, voorzitter commissie Flankerend beleid Fonds Cultuurparticipatie, voorheen directeur Pier-K.
- Andrea Möller, adviseur Raad voor Cultuur, adviseur Kunstraad Groningen.
- Toine Tax, directeur poppodium Doornroosje.

Voor de gesprekken met de overige instellingen zijn de volgende adviseurs ingezet:

- Ellen Blom, adviseur Fonds Podiumkunsten, voorheen programmeur Stadsschouwburg Utrecht.
- Loes Heebink, beeldend kunstenaar, adviseur Kunstraad Groningen.
- Rob Heiligers, theatermaker, adviseur Kunstraad Groningen.
- Andrea Möller, adviseur Raad voor Cultuur, adviseur Kunstraad Groningen.
- Bert Oling, adviseur Kunstraad Groningen.
- Ron Overbeek, adviseur Kunstraad Groningen.
- Peter Propstra, adviseur Fonds Podiumkunsten, adviseur Kunstraad Groningen.
- Eeuwe Zijlstra, adviseur Kunstraad Groningen.

Aan de gesprekken met Noorderzon en het Noord Nederlands Orkest namen ook commissieleden deel. Het gesprek met de stadsdichter is door het bureau van de Kunstraad gevoerd.

Het adviestraject is secretariaal begeleid door:

Mireille de Jong (projectsecretaris), Nina Slagter (projectsecretaris) en Ebrien den Engelsman (directeur Kunstraad).

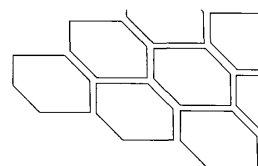
Met redactionele en administratieve ondersteuning van:

Annette Steenhuisen (secretaris Kunstraad) en Antje van der Meulen (officemanager Kunstraad).

Lay-out en vormgeving:

Wienos.

Collegebrief - Evaluatie 1e jaar cultuurnota

Beantwoording motie museumvisie

Onderwerp Beantwoording motie museumvisie

Steller J.E.D. van der Broek

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon (050) 367 63 13 Bijlage(n) -

Ons kenmerk OS 14.4126310

Datum **27 MRT 2014** Uw brief van

Uw kenmerk -

In november heeft u een motie aangenomen met het verzoek om in 2014 een museumvisie op te stellen. De aanleiding voor uw motie was uw constatering dat veel musea zich beraden op hun inhoudelijke en strategische positionering. Bovendien heeft de Groninger geschiedenis geen structurele plek meer in het Groninger Forum. U heeft aangegeven dat de musea behoefte hebben aan duidelijkheid vanuit de gemeente Groningen. Bovendien hebben wij in november 2011 het opstellen van een museumvisie toegezegd. In de cultuurnota hebben we dit onderwerp dan ook al meegegenomen en hebben we de versterking van de erfgoed keten benoemd als een belangrijk speerpunt binnen ons cultuurbeleid. Gezamenlijk met de instellingen zijn er al stappen gezet om de beleidsdoelen uit de nota te verwezenlijken. Met deze brief willen wij u graag informeren over de huidige stand van zaken bij de musea. Eind 2014 ontvangt u vervolgens onze visie op de samenwerking tussen de erfgoedinstellingen in de stad.

Cultuurnota

In de cultuurnota 2013-2016 hebben we voor erfgoed de volgende beleidsdoelen geformuleerd.

- Wij willen een intensieve samenwerking tussen alle stedelijke erfgoedinstellingen om de geschiedenis van de stad goed voor het voetlicht te brengen. Daarnaast onderzoeken we de mogelijkheid het Grafisch Museum (GR-ID) en het Noordelijk Scheepvaartmuseum te laten fuseren en te laten samenkomen in één pand.
- We vinden het essentieel, dat de Collectie Groningen zoveel mogelijk wordt getoond aan het publiek. Van de erfgoedinstellingen verwachten we hiertoe verregaande samenwerking. Daarbij staat het presenteren van de collectie in een steeds wisselende context aan een breed publiek voorop. Van belang is dat de instellingen zowel organisatorisch als inhoudelijk de taken helder verdelen.

Beantwoording motie museumvisie

Bladzijde 2
Onderwerp Beantwoording motie museumvisie

Noordelijk Scheepvaartmuseum

Het Noordelijk Scheepvaartmuseum heeft een aantal jaren geleden in hun beleidsplan hun toekomstvisie geformuleerd. Na de afstoting van de collectie van het tabaksmuseum hebben ze ingezet op het varen van een bredere historische koers. De eerste stappen hiervoor zijn al gezet met het ontwerpen van een digitale 3D kaart van Groningen en het organiseren van exposities met een breder historisch thema zoals over Fongers fietsen en tin. Het NSM wil door de transformatie tot een historisch museum meer bezoekers trekken en een gunstiger toekomstperspectief creëren. Uit onderzoek is gebleken dat deze verwachtingen realistisch zijn.

Het laatste half jaar is gebleken dat de samenwerking tussen het Noordelijk Scheepvaartmuseum en het GR-ID op dit moment niet haalbaar is vanwege enerzijds de nieuwe inhoudelijke koers van het GR-ID en anderzijds de fysieke afstand tussen de musea. Het NSM is verder gegaan met zijn planontwikkeling en heeft de laatste tijd nauw overleg met het Groninger Museum en de Groninger Archieven. In december hebben de instellingen een manifest aangeboden aan de wethouder cultuur. Hierin wordt gesproken over een inhoudelijke taakverdeling op het gebied van erfgoed en over manieren om intensiever samen te werken.

De manifest partners hebben inmiddels ook vergevorderde plannen voor een groot erfgoedproject in de zomer van 2014. Het doel van het project is om het erfgoed van de stad Groningen op een laagdrempelige manier onder de aandacht van een groot publiek te brengen. Verder is het een pilot om op een praktische en inhoudelijke manier te komen tot een sterkere samenwerking tussen de erfgoedinstellingen.

Het Scheepvaartmuseum wil graag de archeologische collectie van de gemeente Groningen, als vast onderdeel van de collectie exposeren. Hiermee wordt hun collectie verbreed en verdiept. In Ook willen ze hiertoe nauw samenwerken met Stichting Monument en Materiaal. De eerste gesprekken tussen de gemeente en het museum zijn hierover gevoerd en alle partijen zien dit als een positieve ontwikkeling. De komende tijd werken wij deze samenwerking verder uit. Voor het NSM betekent dit een inhoudelijke versterking die goed aansluit bij hun koerswijziging. Door het onderbrengen van de archeologische collectie bij het NSM is deze voor een groter publiek toegankelijk en kan deze in een bredere historische context worden geplaatst. Dit sluit tevens aan bij onze doelstellingen vanuit het cultuurbeleid om meer Stadgers op een laagdrempelige manier in aanraking te brengen met hun geschiedenis. Deze ontwikkelingen zijn positieve stappen in de richting van de omvorming naar een historisch museum.

Beantwoording motie museumvisie

Bladzijde 3
Onderwerp Beantwoording motie museumvisie

Groninger Museum

Het Groninger Museum is één van de initiatiefnemers van het erfgoedmanifest. Het museum beschikt over een grote historische collectie die slechts beperkt aan het publiek getoond wordt. Het is de bedoeling om deze collectie niet alleen in te zetten voor exposities binnen het museum maar deze vaker in bruikleen te geven aan bijvoorbeeld het Noordelijk Scheepvaartmuseum. We vragen dan ook aan het museum om meer aan collectie uitwisseling te doen. Ook zal het museum de komende jaren gezamenlijk met de andere erfgoed partners projecten organiseren.

GR-ID

In het nieuwe beleidsplan van het GR-ID is de focus verlegd waardoor erfgoed minder belangrijk is geworden. Vanaf de zomer heeft het GR-ID met verschillende partijen gesproken over samenwerking. De toekomst van het museum staat onder druk omdat vanaf 2016 vermoedelijk de provinciale subsidie zal wegvallen. Het blijft bovendien erg moeilijk om op de huidige locatie voldoende bezoekers te trekken en de formatie is beperkt tot een deeltijddirecteur. Het bestuur heeft nu besloten om in te zetten op een nieuw perspectief voor de toekomst. Het GR-ID heeft gesproken met het Forum maar ziet meer perspectief in een zelfstandige toekomst op een nieuwe locatie in het centrum van de stad. In het centrum kunnen meer bezoekers worden getrokken dan op de huidige locatie. De machines kunnen worden gebruikt voor cursisten grafische technieken in samenwerking met het Grafisch centrum. Deze optie zal echter een stijging van de huisvestingslasten met zich mee brengen waardoor de financiële positie van het museum niet zal verbeteren. Het museum onderzoekt echter momenteel de mogelijkheden om een centrumlocatie te realiseren door de verkoop van het huidige pand. In november hebben wij in een bestuurlijk overleg aangegeven dat wij geen toezeggingen kunnen doen voor een incidentele subsidie voor een verhuizing. Dit geldt ook voor garanties over de voortzetting van de huidige subsidie na afloop van de huidige cultuurnota. Het bestuur van het GR-ID onderzoekt het komende jaar zijn toekomstperspectief en neemt het Forum daarin ook weer mee als optie. Het GR-ID en het NSM sluiten toekomstige samenwerking niet volledig uit maar vanwege de fysieke afstand en de nieuwe inhoudelijke koers zijn er op korte termijn weinig mogelijkheden.

Stripmuseum

Het stripmuseum is in april 2004 geopend in winkelcentrum Westerhaven. Wij hebben destijds een subsidie beschikbaar gesteld voor de realisatie van het museum mede vanwege de ontwikkeling van het gebied. Het stripmuseum werd voor een periode van tien jaren door recreatiebedrijf Libéma geëxploiteerd die het jaarlijkse tekort van circa 200.000 euro financierde. Vanaf april 2014 is Libéma niet langer bereid om de exploitatietekorten te dekken. Met het einde van deze overeenkomst in zicht is het bestuur op zoek

Beantwoording motie museumvisie

Bladzijde 4
Onderwerp Beantwoording motie museumvisie

gegaan naar een nieuwe samenwerkingspartner voor de exploitatie van het museum. Deze werd gevonden in het Groninger Forum. Vanaf april 2014 tot aan de opening van het Forum is er bij het bestuur nog onduidelijkheid over de huisvesting. In de cultuurnota hebben wij u toegezegd dat wij bij samenwerking met het Groninger Forum zouden onderzoeken of er mogelijkheden zijn om het tijdelijke huisvestingsprobleem op te lossen. Begin maart heeft het stripmuseum laten weten dat ze de komende jaren op hun huidige locatie kunnen blijven. De begroting krijgt het museum grotendeels rond maar voor het restant exploitatietekort hebben ze een subsidieverzoek ingediend. Wij onderzoeken momenteel de noodzaak en mogelijkheden om aan dit verzoek tegemoet te komen.

Vervolg museumvisie

Het komende jaar gaan wij samen met de instellingen en de provincie Groningen aan de slag met het opstellen van een museumvisie. Binnenkort organiseren wij samen met het museumhuis en de provincie Groningen, een startbijeenkomst voor erfgoedinstellingen met als doel om de mogelijkheden voor verdere samenwerking en versterking van de erfgoedketen te onderzoeken in zowel de stad als de provincie. Het komende jaar blijven we vanzelfsprekend met het veld in gesprek. We onderzoeken de mogelijkheden van een nog sterkere samenwerking van erfgoedinstellingen uit de stad en de provincie.

We nemen de positie van het GR-ID mee in de visitatie binnen de cultuurnota die dit voorjaar zal plaatsvinden en bestuderen hierin ook de toekomst van het NSM in combinatie met de overige erfgoedpartners. Na afronding van dit proces verwachten we eind 2014 een museumvisie aan u voor te kunnen leggen.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
dr. R.L. (Ruud) Vreeman

de secretaris,
drs. M.A. (Maarten) Ruys

Collegedebrief - Informatie vervolproces uitvoering accommodatienota

Onderwerp Informatie vervolproces uitvoering accommodatienota

Steller J.O. Wijbenga

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon (050) 367 61 46 Bijlage(n) 1

Ons kenmerk 4489755

Datum 21 juli 2014 Uw brief van

Uw kenmerk -

Geachte heer, mevrouw,

Met deze brief informeren wij u over het vervolg van de uitvoering van de accommodatienota Met de blik op de wijk.

In onze brief van 30 april jl. (4353777) hebben we u gemeld dat er drie businesscases zijn ontwikkeld door respectievelijk WerkPro, de Speeltuinentrale / BBOG en de drie multifunctionele centra De Wijert, het DOK en 't Vinkhuys. Deze hadden betrekking op de organisatie van het beheer van de sociaal culturele accommodaties in de stad. Geen van de modellen kon op een breed draagvlak rekenen.

Om die reden hebben we twee adviseurs gevraagd om te verkennen of er een model haalbaar is dat wél voldoet aan de kaders van de accommodatienota én kan rekenen op de brede steun van de accommodatiebesturen. Hen werd ook gevraagd om in samenspraak met de indieners van de businesscases te komen tot een globaal stappenplan voor de overgangperiode.

In deze brief informeren wij u over de resultaten van deze verkenning en over het vervolproces.

Rapportage en advies

De externe onderzoekers constateren in hun advies dat de besturen de nieuwe visie op het beheer en de gebiedsgerichte samenwerking en programmering onderschrijven. Men zou echter graag de tijd én de ruimte hebben om met elkaar én met de gemeente de uitvoering en dus ook het beheer te organiseren. Ook is er behoefte aan meer informatie over komende ontwikkelingen rond de drie decentralisaties en de gebiedsgerichte aanpak. Men verwacht dat die nieuwe kansen met zich meebrengen voor de exploitatie van hun accommodaties.

De gemeente zou dit proces op gang moeten brengen en daarvoor de kaders aangeven.

Collegedebrief - Informatie vervolproces uitvoering accommodatienota

Informatie vervolproces uitvoering accommodatienota

De onderzoekers stellen voor om tegemoet te komen aan de behoefte aan meer samenspraak en aan maatwerk per gebied. Uitgangspunten zijn:

- Er zijn negen gebieden.
- Samenwerking vanuit erkenning dat ieder een bijdrage levert.
- Eigenaarschap, zowel budget als zeggenschap, wordt teruggebracht naar het gebied.
- Invulling van het beheer wordt overgelaten aan het veld.
- Tijdens de ontwikkelperiode moet er duidelijkheid komen voor het huidige personeel.

Men adviseert om het vervolproces langs deze lijnen verder vorm te geven, dus in elk van de negen gebieden. Door hier op korte termijn mee te beginnen kan een proces in gang gezet worden dat weliswaar meer tijd kost, maar ook rust brengt en een duurzaam resultaat heeft. Te denken valt aan gesprekken met andere organisaties in de wijken, verkenning van ontwikkelingen die gaan plaatsvinden en waar mogelijk benutten, bezien hoe op dit moment het beheer wordt ingezet én hoe dat straks moet, op basis van de gezamenlijke programmering. In de bijlage treft u het advies aan.

Vervolg

Wij hebben besloten dit advies op te volgen. Het biedt ons de kans om in lijn met het Coalitieakkoord uitvoering te geven aan een andere manier van samenwerken met de wijken, in dit geval de accommodatiebesturen en bewoners. Minder vanuit de regierol, meer in dialoog, als één van de partners in de wijk. Minder sturing op de uitkomst, maar maatwerk per gebied. Maar uiteraard wel binnen de inhoudelijke en financiële kaders van de accommodatienota.

Consequenties

Wanneer we hiervoor meer tijd ter beschikking stellen moet op korte termijn wel de continuïteit geregeld worden van de activiteiten in het seizoen 2014-2015.

De meeste maatregelen van de accommodatienota gaan op 1 januari a.s. in. Dan is niet alleen sprake van aangepaste budgetten en van de introductie van de nieuwe functie van programma-coördinatoren, maar dan zijn ook de ID-banen verdwenen en gaan de bezuinigingen doorwerken.

Daarom gaan we het volgende doen.

- We stellen twee verkenners aan die dit najaar het proces per gebied op gang brengen door een aantal gesprekken over de behoeften en wensen van de accommodaties, hoe men in gezamenlijkheid kan bouwen aan een programmering van en voor de wijk en het beheer daar op afstemt. In alle negen gebieden wordt zo de basis gelegd waarop men per gebied na 1 januari 2015 kan voortbouwen. Dit kan ook betekenen dat het beheer uiteindelijk per gebied anders geregeld wordt, evenals het werkgeverschap. Het proces om tot meer structurele afspraken te komen zal per gebied verschillend verlopen. Daarom willen we voor dit proces van co-creatie de tijd geven die men nodig acht, maar wel tot uiterlijk 1 januari 2016, zodat de daadwerkelijke invoering van nieuwe beheerconstructies uiterlijk op 1 juli 2016 plaats kan vinden.
- WerkPro krijgt voor het overgangsjaar 2015 de opdracht voor de uitvoering van het huidige reguliere cao-beheer; het gaat dan om

Collegedebrief - Informatie vervolproces uitvoering accommodatienota

Informatie vervolproces uitvoering accommodatienota

uitvoerend beheer en zakelijke leiding. We vragen hen hiervoor een begroting in te dienen.

- In lijn met de accommodatienota willen we met ingang van 1 januari 2015 al een start maken met de gebiedsgerichte programmering en samenwerking. Hiervoor willen we zgn. programma-coördinatoren inzetten en aanvullend gebiedsgericht beheer, door de besturen zelf te bepalen. Dit kan gefinancierd worden door de subsidie aan WerkPro met circa 300.000 euro te verminderen. (Dit is het bedrag dat nu besteed wordt aan loonkostensubsidies ID-banen en dat m.i.v. 1 januari 2015 niet meer daarvoor beschikbaar hoeft te zijn omdat deze banen vervallen.) De consequentie hiervan is dat niet nu al besloten wordt om ID-banen te witten, maar dat dit onderwerp van gesprek is in het verkenningsproces. Dit kan ertoe leiden dat besturen kiezen voor een andere invulling en ID-banen niet gewit worden.
- We gaan de mogelijkheid onderzoeken of een aantal ID-medewerkers via de Sociale Werkvoorziening ook na 1 januari ingezet zouden kunnen worden voor het beheer. In september moet dat duidelijk zijn.
- In de businesscase van WerkPro wordt gerekend met een lagere overhead van beheer dan waar in de accommodatienota van werd uitgegaan. Dit is voor ons aanleiding om opnieuw te gaan kijken naar de beheerbudgetten die per gebied beschikbaar zijn, inclusief de korting voor de accommodaties die niet deel nemen aan de beheerpool van WerkPro.

Het opstarten van deze processen wordt bekostigd uit het budget accommodatiebeleid 2014. Het budgettaire kader voor het proces na 1 januari 2015 is al vastgelegd in de Accommodatienota Met de blik op de wijk. Wij zien daarbij een belangrijke rol weggelegd voor de programmacoördinator. Per gebied kan worden besloten wie daar voor in aanmerking komt en wie de werkgever wordt.

Tenslotte

We denken dat deze aanpak tegemoet komt aan de wensen van de accommodatiebesturen. We verwachten dat dit een belangrijke én noodzakelijke stimulans zal zijn voor de gebiedsgerichte samenwerking, nu op korte termijn al een belangrijk deel van de zeggenschap over het beheer en de programmering daadwerkelijk bij de accommodatiebesturen zelf komt te liggen. Tegelijkertijd creëert dit duidelijkheid voor WerkPro, doordat het meer zekerheid biedt over de omvang van de werkzaamheden die we van WerkPro vragen.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
dr. R.L. (Ruud) Vreeman

de secretaris,
drs. P.J.L.M. (Peter) Teesink

Advies beheer sociaal culturele accommodaties

1. INLEIDING

In de nota *Met de blik op de wijk* heeft de gemeente Groningen haar visie en uitgangspunten geformuleerd voor de subsidiëring van sociaal culturele accommodaties.

In het accommodatiebeleid wil de gemeente meer ruimte geven aan de eigen kracht van de samenleving. De gemeente wil komen tot:

- Accommodaties met een gevarieerd activiteiten aanbod dat tegemoet komt aan de verschillende wensen van alle wijkbewoners ("accommodaties geen doel maar middel");
- Meer zeggenschap van bewoners en accommodatiebesturen ("de buurt stuurt");
- Gebiedsgerichte samenwerking;
- Programmatische afstemming: programmering is afgestemd op de behoefte van de wijk;
- Aanstelling van programmacoördinatoren;
- Afstemming van het beheer op de wijkprogrammering;
- Maatschappelijk ondernemerschap: accommodatiebesturen die actief de verbinding zoeken met bewoners, beroepskrachten en wijkorganisaties en die hun maatschappelijke opdracht verbinden met een gezonde exploitatie van het gebouw.

In de visie van de gemeente leveren accommodaties een belangrijke bijdrage aan het bevorderen van ontmoeting en participatie in de wijk. De gemeente streeft naar een organisatie van het beheer die de besturen optimaal ondersteunt in de uitvoering van hun inhoudelijke opdracht.

Dit is het vertrekpunt geweest voor het ontwikkelen van een nieuwe beheerorganisatie en heeft geleid tot een drietal business cases van Werkpro, van de Speeltuincentrale en BBOG en van de drie grote multifunctionele centra 't Vinkhuys, het Dok en MFC de Wijert/Helpman.

Op 26 maart zijn deze business cases gepresenteerd aan de accommodatiebesturen. Tijdens de bijeenkomst van 26 maart en in de schriftelijke reacties maken partijen keuzes, spreken voorkeuren uit en geven aan dat er nog vragen open staan alvorens keuzes te kunnen maken. Er wordt geen eenduidige keuze voor een van de business cases gemaakt.

In mei 2014 heeft de gemeente aan ons, Ale Woudstra en Mia Gooren, gevraagd om:

- a. een verkenning te doen bij de indieners van de businesscases om te kijken of er alsnog draagvlak te vinden is voor één businesscase (of een mix hiervan);
- b. op basis van de uitkomst van de gesprekken een advies te geven over de voortgang van het proces.

Werkwijze

Er zijn afzonderlijke gesprekken gevoerd met de indieners van de business cases, te weten met BBOG, Speeltuincentrale, WerkPro en de drie MFC 's. Daarnaast is een gesprek gevoerd met buurtcentrum het Floreshuis, omdat het bestuur van het Floreshuis in zijn schriftelijke reactie had aangegeven het beheer zelf te willen oppakken.

De bevindingen uit deze gesprekken zijn globaal uitgewerkt in een aantal conclusies en een concept voorstel voor het vervolg. Beide (conclusies en voorstel) zijn op hoofdlijnen teruggekoppeld aan de indieners van de business cases in een gezamenlijke bijeenkomst.

Collegedebrief - Informatie vervolgproces uitvoering accommodatienota

2. UITKOMST GESPREKKEN

De constatering van de gemeente dat er op dit moment geen duidelijke voorkeur voor één van de business cases is, wordt in alle gesprekken onderschreven. Op basis van het proces dat tot nu toe gevoerd is, ziet men ook geen mogelijkheid om in het veld alsnog op korte termijn tot een eenduidige keuze te komen. "Eerst praten met besturen en terug naar de inhoud, de activiteiten."

Hieronder een korte samenvatting:

Verbinding met inhoudelijke doelstellingen

Alle aanwezigen zijn van mening dat we terug moeten naar de vraag van de klant/bewoner. Vanuit de gemeenschappelijke doelstelling en het werken in hetzelfde gebied en voor dezelfde bewoners, wil men op basis van de vraag van bewoners/ buurt gezamenlijk een aanbod organiseren en de middelen en faciliteiten (beheer) hierop afstemmen. Tijdens de gesprekken werd geconstateerd dat bij de opdracht van de business case de nadruk is gelegd op de bedrijfsmatige uitwerking van de nieuwe opzet van het beheer.

Communicatie en ontwikkeling van onderop

De informatievoorziening is minimaal geweest en de communicatie met het gebied is niet of nauwelijks op gang gekomen. Accommodatiebesturen in het gebied zijn feitelijk niet betrokken en er is geen sprake van een ontwikkeling van onderop. Voor het vervolg is van belang dat er voldoende tijd is voor ontwikkeling. Er zal meer tijd gestoken moeten worden in de informatie uitwisseling en de onderlinge communicatie van organisaties in de gebieden.

Sturing van het proces/rol van de gemeente

Het gebrek aan sturing heeft geleid tot een denken vanuit posities en belangen. Men is terecht gekomen in een concurrentiemodel en wil weer naar een ontwikkelingsmodel. Hierin is de gemeente een belangrijke gesprekspartner. Het proces ziet men als een gezamenlijke verantwoordelijkheid. Van de gemeente verwacht men een actieve rol bij het opstarten ervan. Behalve deelnemer, moet de gemeente heldere kaders stellen. Het is belangrijk om een duidelijke keuze te maken tussen invulling van beheer vanuit de inhoud/ontmoetingsfunctie of vanuit de participatiedoelstelling. Deze keuze bepaalt de invullingen van het verdere proces. Dit betekent overigens niet dat men zich niet verantwoordelijk voelt voor de invulling van participatiebanen. Iedereen ziet hierin een belangrijke maatschappelijke taak.

Toekomstige ontwikkelingen

Door de aanwezigen is gevraagd of het beleid zoals vastgesteld in "Met de blik op de wijk" door het nieuwe college en de nieuwe raad ongewijzigd wordt voortgezet. Een andere vraag betreft de aangekondigde bezuinigingen voor 2016. Men wil graag weten hoe deze vormgegeven wordt. Tenslotte wil men graag geïnformeerd worden over de effecten van de drie decentralisaties en wil men in gesprek over de inzet die daarbij van de buurtaccommodaties verwacht wordt.

Conclusies

Naar aanleiding van de gesprekken komen we tot onderstaande conclusies. De conclusies zijn in een gezamenlijke bijeenkomst teruggegeven aan de gesprekspartners.

Collegedebrief - Informatie vervolgproces uitvoering accommodatienota

Met betrekking tot het proces tot nu toe:

- Het oorspronkelijke uitgangspunt uit de 'blik op de wijk', dat je op basis van de vraag van bewoners uit de buurt gebiedsgericht gezamenlijk (organisaties en accommodaties) programmeert en vorm geeft aan het beheer is niet of nauwelijks ingevuld.
- Informatie en communicatie tussen bewoners en instellingen, tussen instellingen onderling en tussen instellingen en gemeente is niet of nauwelijks gestart.
- Niet geverifieerde intenties worden vaak verkeerd begrepen op basis van oude beelden.
- Het proces tot nu toe heeft er toe geleid dat er meer sprake is van concurrentie dan van samenwerking en synergie.

Met betrekking tot het vervolgproces:

- Het veld wil in gezamenlijkheid de ontwikkeling aan
- Iedereen is doordrongen van de noodzaak van samenwerking, zowel bij de programmering als bij de invulling van het beheer (argumenten zowel inhoudelijk als financieel)
- Inhoud, middelen en faciliteiten Vormgeven van de samenwerking
Het veld wil op basis van de vraag van bewoners / buurt gezamenlijk het aanbod organiseren en het beheer hierop afstemmen.
- De keuze voor een gebiedsgerichte ontwikkeling moet ruimte laten voor maatwerk in het beheer. Bij de verdere uitwerking zijn de positie /rechten van het huidige personeel een belangrijk aandachtspunt (overgang van onderneming).

Uit de gezamenlijk bijeenkomst, waarin de conclusies zijn teruggekoppeld, blijkt dat iedereen zich hierin kan vinden en dat de conclusies breed onderschreven worden.

3. ADVIES VERVOLGPROCES

In het voorgaande is geconstateerd dat er geen overeenstemming te bereiken is over een van de business cases (of een mix hiervan) en dat er wordt gekozen voor een gebiedsgerichte ontwikkeling vanuit de inhoud / inhoudelijke doelstellingen. Het veld wil deze ontwikkeling gezamenlijk oppakken.

Belangrijke uitgangspunten zijn:

- Er zijn negen gebieden;
- Er wordt samengewerkt vanuit de erkenning dat ieder een bijdrage levert aan het gebied;
- Eigenaarschap (zowel budget als zeggenschap) ligt in / wordt teruggebracht naar het gebied;
- Invulling van het beheer wordt overgelaten aan het veld;
- Voor de invulling van het beheer kiezen we voor een ontwikkelperiode;
- Gedurende deze ontwikkelperiode moet er duidelijkheid en zekerheid zijn voor het personeel.

Hieronder ons advies voor het vervolgproces:

Ga voor de uitvoering van het in 'Met de blik op de wijk' geformuleerde beleid

- gebiedsgerichte samenwerking
- programmatische afstemming
- afstemming beheer
- meer zeggenschap bewoners en accommodatiebesturen

Collegebrief - Informatie vervolgproces uitvoering accommodatienota

Ga terug naar de buurt / het gebied

- eigenaarschap bij de bewoners / de organisaties

Breng sociaal culturele organisaties om tafel

- uitwisseling van bestaande programma's
- verkenning van toekomstige ontwikkelingen
- verkenning van (gewenste) samenwerking
- in beeld brengen van de huidige inzet van beheer
- verkenning van de toekomstige inzet van beheer
- Op basis daarvan wordt gekeken naar de gewenste ondersteuning van beheer en programma coördinatie, de gewenste zeggenschap over het beheer en de eventuele voorwaarden die dit stelt aan de (formele) organisatie van het beheer
- betrokken partijen in het gebied krijgen ook de ruimte om (binnen de kaders van de nota) in overleg met elkaar hun eigen oplossingen te kiezen

Procesmatige aanpak

- Met de gebiedsgerichte dialoog wordt gekozen voor een proces van onderop, waarin de inhoud (vraag vanuit de buurt) centraal staat.
- Voorgesteld wordt om te starten met de accommodatiebesturen in een gebied (vrijwilligers en professionals). In het vervolg zal dit doorgezet moeten worden naar bewoners en andere organisaties in het gebied.
- Het gaat om een cyclisch proces. Voor de ondersteuning van dit proces is een trekker nodig. Voor de eerste cyclus wordt aangeraden om iemand aan te trekken die buiten posities/belangen staat. Tegelijkertijd zal nagedacht moeten worden over hoe het proces in de toekomst verder gefaciliteerd wordt.
- De gebiedsgerichte processen kunnen qua tijdsinvestering en tijdpad van elkaar verschillen. Globaal kan voor de eerste cyclus een jaar gerekend worden. Er moet ruimte zijn voor een mogelijk verschil in ontwikkelingstempo per gebied.

Rol van de gemeente

- De overgang van een probleemgestuurde, projectmatige samenwerking naar een meer relatiegestuurde, structurele samenwerking heeft gevolgen voor de positie, rol en inzet van de gemeente. Deze zijn vooral ondersteunend aan het proces in de buurt. Van de gemeente wordt een actieve inzet in de voorgestane ontwikkelingen verwacht. Belangrijk zijn verder: goede en tijdige informatie uitwisseling, transparante communicatie en heldere kaders c.q. besluitvorming.

Slotopmerking

De organisaties waarmee wij gesproken hebben, waarderen de gesprekken en het resultaat tot nu toe, zien dit als een opmaat voor het vervolgproces en hopen op een snelle voortzetting.

Juni 2014
Ale Woudstra
Mia Gooren

Ingekomen stukken - Lijst ingekomen collegebrieven O&W september 2014

Lijst van ingekomen collegebrieven voor commissie Onderwijs en Welzijn van 3 september 2014

Nr.	Onderwerp	Ontvangen d.d.	Advies	opmerkingen
1	Wijzigingen parkeergarage Forum en Forumontwerp	28-5-2014	tkn	
2	Informatie evaluatie proef verlichting skatebaan Kardinge	5-6-2014	tkn	
3	Evaluatie 1e jaar cultuurnota	12-6-2014	bespreken	op agenda B2
4	Huishoudelijke hulp 2015	12-6-2014	tkn	
5	Buurtsportwerk voor het VMBO	26-6-2014	tkn	
6	Krediet aanleg pupillengrasveld sportpark Stadspark	27-6-2014	tkn	
7	Krediet aanleg pupillengrasveld sportpark Stadspark (2)	2-7-2014	tkn	
8	Meldpunt Overlast & Zorg jaarverslag 2013	2-7-2014	tkn	
9	Gebruikssituatie sportparken, subsidie GHBS en alternatief voor Sporthopper	3-7-2014	tkn	
10	Tussenmaatregel sportsubsidies seizoen 2014-2015	7-7-2014	bespreken	bij agendapunt B1
11	Afhandeling moties voorjaarsdebat 2014	10-7-2014	tkn	
12	Terugblik skybox-gebruik seizoen 2013/2014	17-7-2014	tkn	
13	Informatie vervolproces uitvoering accommodatienota	22-7-2014	bespreken	op agenda B3
14	Beantwoording vragen interpellatiedebat 23-4-14	31-7-2014	tkn	
15	Pilot bewegen voor kinderen, evaluatie	14-8-2014	tkn	

21-8-2014

Verslag 4 juni 2014

VERSLAG RAADSCOMMISSIEVERGADERING ONDERWIJS EN WELZIJN

Datum: 4 juni 2014
Plaats: oude raadzaal
Tijd: 20.00 – 21.15 uur

Aanwezig: mevrouw A. Kuik (voorzitter, CDA), de dames K.W. van Doesen-Dijkstra (D66), W. Paulusma (D66), N.G.J. Temmink (SP), E. van Lente (PvdA), G. Chakor (GroenLinks), M.E. Woldhuis (Stadspartij), I.M. Jongman-Mollema (ChristenUnie), de heren A.J. Wonink (D66), K.S.N. van der Veen (GroenLinks), J. Boter (VVD), J.R. Honkoop (VVD), A. Sijbolts (Stadspartij) *tot B2*, R. Bolle (CDA), P.M. Banach (Student en Stad), H. Roeters (Partij voor de Dieren)
Namens de griffie: mevrouw G. Mulder (commissiegriffier)
Namens het college: de heren M.T. Gijsbertsen (GroenLinks) *tot B1*, P.S. de Rook (D66)
Afwezig m.k.: de heer T. Schroor (wethouder, D66) *vervangen door de heer De Rook*
Insprekers: de heer Bauwman (namens gezamenlijke gebruikers watersportbaan)
Verslag: de heer J. Bosma (Notuleerservice Nederland)

A. ALGEMEEN DEEL

A.1. Opening en mededelingen

De voorzitter:

- Opent de vergadering om 16.30 uur en heet iedereen hartelijk welkom.

Wethouder De Rook:

- Onderzocht vanwege een tragisch dodelijk ongeluk in Friesland de staat van de dug-outs. Het algemene beeld is redelijk veilig. Een dug-out wordt gesloopt, een aantal aangepast.
- Wijst erop dat dergelijke ongevallen in Groningen niet voor kunnen komen, omdat het een ander type dug-outs betreft.
- Is er gelukkig in geslaagd de Sporthopper te behouden. Een collegebrief hierover volgt.
- Verzoekt de raad wensen en bedenkingen kenbaar te maken over twee voorgenomen wijzigingen aan het gebouwconcept van het Forum, per brief meegedeeld. Voor agendering was het te laat.

A.2. Vaststelling agenda

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

A.3. Afspraken en planning

Wethouder Gijsbertsen (GroenLinks):

- Meldt dat de nieuwe werkwijze met wijkplannen bij kind- en jongerenwerk in april is gestart en stelt voor in november een tussenstand te presenteren.

A.4. Conformstukken

Niet van toepassing.

A.5. Rondvraag

Dhr. Van der Veen (GroenLinks):

- Is benieuwd wat het college vindt van het voornemen van Jeugdzorg Nederland en Abvakabo om een banenpoule voor de jeugdzorg in te richten om banen te behouden.

Dhr. Bolle (CDA):

- Informeert of het college actie heeft ondernemen op Kids United.

Wethouder Gijsbertsen (GroenLinks):

- Antwoordt dat de transitie in de jeugdzorg gepaard gaat met verlies van werkgelegenheid, omdat er minder geld is en er geld nodig is om beoogde veranderingen te verwezenlijken.
- Voert goed overleg met alle regiogemeenten. Elker onderzoekt inhoudelijke oplossingen om de zorg voor jongeren zo goed mogelijk te behouden.
- Zet graag een deel van het oude personeel in voor jeugdzorg nieuwe stijl, al zal dat niet over de hele

Verslag 4 juni 2014

linie lukken. Het vraagstuk wordt in het najaar met de regio besproken.

Dhr. De Rook (D66):

- Heeft contact gehad met Kids United en ondernam actie. Er is nog geen voortgang te melden.

Dhr. Sijbolts (Stadspartij):

- Roept het college op tot haast wat betreft Kids United. Het eerste gesprek is al een jaar geleden.

B. INHOUDELIJK DEEL

B.1. Krediet aanleg pupillenkunstgrasveld sportpark Stadspark (raadsvoorstel 9 mei 2014)

Mw. Jongman (ChristenUnie):

- Was niet voor de sportcarroussel, maar Gronitas moet nu een nieuw veld krijgen.
- Constateert dat altijd beknibbeld wordt op breedtesport, zo ook nu. Het gaat nooit om meer geld.
- Gaat niet akkoord met de dekking van het nieuwe veld door de ambities van de hockeyclub (waterveld) en de wielervereniging (brug) te schrappen.
- Vraagt of een andere oplossing mogelijk is. Bij cultuur worden vaak andere potjes aangesproken.

Mw. Van Lente (PvdA):

- Had verwacht dat FC Groningen ook geld beschikbaar zou hebben voor dit onderdeel.
- Wijst erop dat andere middelen voor de vaststellingsovereenkomst ook niet uit het MIP/MOP zijn gehaald. Waarom nu wel?
- Herinnert zich dat de ambities van GHBS voor een waterveld duidelijk waren. De club zou via benefietbijeenkomsten geld genereren. Het is jammer dat de gemeente haar 45.000 euro nu schrapt, terwijl hockey een van de speerpuntporten is en een waterveld nodig is voor de topsportambities.
- Vraagt of het college al in gesprek is met GHBS over uitbreiding van de kleedkamers. Dit zou voor de zomer gebeuren.
- Benadrukt dat een brug voor de wielersbaan is toegezegd. Moet dat gat nu later gedicht worden?
- Zou het logisch vinden een eerder wegbezuinigde investering bij de Drafbaan alsnog te realiseren met het aanbestedingsvoordeel.
- Herinnert zich de discussie over de atletiekbaan en het aantal banen. Besloten werd de MIP/MOP vroegtijdig te bespreken om geen kansen te missen.
- Vraagt of het college bereid is alternatieve dekkingen te presenteren.

Dhr. Bolle (CDA):

- Constateert dat de ambities zo niet in stand blijven. De hockey- en wielersclubs zijn negatief.
- Is voor een kunstgrasveld voor Gronitas, maar niet ten koste van andere clubs.
- Wil niet gedwongen worden akkoord te gaan met deze enige optie. De raad kan het college ook opdracht geven een andere dekking te zoeken.
- Sluit zich aan bij de vragen van ChristenUnie en PvdA.

Mw. Paulusma (D66):

- Sluit aan bij de vragen over de dekking en de topsportambities.
- Verbaast zich dat de communicatie wederom tekortschiet. Sportclubs voelen zich niet gehoord. Hoe ziet het college dit?

Dhr. Roeters (Partij voor de Dieren):

- Vindt het raar dat vooruitlopend op besluitvorming is begonnen met de uitvoering.
- Vindt het erg toevallig dat het aanbestedingsvoordeel en het schrappen van twee andere ambities precies leiden tot de benodigde 105.000 euro.
- Maakt zich zorgen over de consequenties van de dekking voor de twee andere projecten.

Mw. Temmink (SP):

- Sluit grotendeels aan bij de voorgaande sprekers en is zeer verbaasd over het voorstel.
- Vindt de brief van het college misleidend en erg summier. De consequenties dat de gelden nu niet aan de wielers- en hockeyclubs besteed worden, hadden duidelijker aan bod mogen komen.

Dhr. Sijbolts (Stadspartij):

- Ziet het zoveelste onderdeel van de sportcarroussel niet soepel draaien. De communicatie is een aanfluiting.
- Sluit aan bij ChristenUnie, PvdA en CDA.
- Vindt het vreemd dat GHBS niet bij de aanbesteding is betrokken, aangezien de club veel eigen geld

Verslag 4 juni 2014

te besteden heeft.

- Hekelt dat de breedtesport vaak op de tweede plek lijkt te komen.
- Vindt een brug bij de wielersbaan nodig voor de veiligheid.
- Vraagt of de wethouder kan lobbyen voor een wedstrijd tussen FC Groningen en Gronitas.

Dhr. Boter (VVD):

- Is positief-kritisch over de sportcarroussel.
- Vraagt of de 105.000 euro genoeg is om het veld van aan te leggen.
- Is benieuwd naar de afwegingen om het krediet zo te schuiven, aangezien GHBS meent dat er andere afspraken zijn gemaakt. Er zou wel degelijk een waterveld komen.
- Wil weten of alle opties voor dekkingen over tafel zijn gegaan.

Mw. Chakor (GroenLinks):

- Ziet de fusie van Gronitas als de afronding van een roerige periode.
- Sluit aan bij de vragen van ChristenUnie en PvdA over de financiering.

Dhr. Banach (Student en Stad):

- Sluit aan bij eerdere sprekers, vooral bij ChristenUnie en PvdA. Het valt de wielers- en hockeyclubs rauw op het dak dat geld voor de brug en het waterveld anders besteed wordt.
- Vindt dat de communicatie richting verenigingen beter moet.

Wethouder De Rook:

- Stelt dat het dossier van de sportcarroussel al lang loopt. De ambities van GHBS zijn bekend.
- Wijst op het verzoek van de raad het geschil met Gronitas op te lossen. De aanleg van het veld voor 1 september is nodig voor die oplossing en zet echt een streep door het slepende geschil.
- Legt uit dat een andere besteding van het geld en het schrappen van de aanleg van dit veld ervoor zorgen dat het geschil niet is opgelost. Uiteindelijk beslist de raad.
- Motiveert het krediet voor een semiwaterveld inhoudelijk. Er lag een semiwaterveld en dat wordt vervangen. Dit was het uitgangspunt van de aanbesteding.
- Bestrijdt dat de ambitie geschrapt is of verlaagd. Een semiwaterveld was de afspraak. Bij zowel de wielers- als hockeyclub gaat het om een aanbestedingsvoordeel en niet om een bezuiniging.
- Geeft GHBS de gelegenheid zelf middelen bijeen te brengen om er een volledig waterveld van te maken. De aanbesteding is in overeenstemming tot stand gekomen. Er is niet beloofd mee te betalen aan een volledig waterveld.
- Zou het liefst zoveel mogelijk ambities realiseren, maar de middelen zijn beperkt.
- Onderzoekt welke variant van een brug bij de wielersbaan het best voldoet en zal de toezegging gestand doen dat er een brug komt.
- Spreekt voor de zomer met GHBS over al hun wensen en ambities en zal dan een reactie afwegen.
- Zal kijken hoe de communicatie met de clubs is verlopen en zorgt dat deze helder is richting clubs en raad. Spraakverwarringen zijn voor alle partijen vervelend.
- Zal bij de voorzitter van FC Groningen het verzoek aankaarten een wedstrijd met Gronitas te spelen.
- Stelt voor in het najaar bij het bespreken van de sportaccommodaties ook in het algemeen de topsportambities te bespreken.
- Zegt toe voor de raad technische uitleg te verschaffen over de samenstellingsovereenkomst en de totstandkoming van reserveringen.

De collegebrief wordt als discussiestuk geagendeerd voor de raad van 25 juni 2014.

B.2. Schriftelijke vragen en antwoorden voortbestaan roeifaciliteiten

Dhr. Bauwman (inspreker namens gezamenlijke gebruikers watersportbaan):

- Spreekt bewust van een watersportbaan, omdat de baan voor meer bedoeld is en gebruikt wordt dan roeien. Naast kanoën en roeien zijn er nog steeds kansen voor meer sporten.
- Schetst de historie van de verbreding van het Slochterdiep. Er zijn veel nationale en internationale wedstrijden en kampioenschappen geweest voor roeien en kanoën.
- Wijst erop dat Groninger verenigingen er regelmatig trainen. Verenigingen uit andere plaatsen en nationale equipages houden er trainingsweekenden.
- Verzoekt de gemeente de watersportbaan zo te laten. Dat kost niet veel geld. Verenigingen doen er alles aan de baan goed te onderhouden.

Verslag 4 juni 2014

- Vreest dat Groningen van de roei- en kanokalenders verdwijnt en niet meer terugkeert.
- Zou graag ook langebaanzwemmen naar de baan toehalen.

Dhr. Banach (Student en Stad):

- Benadrukt dat topsport de breedtesport stimuleert. Groningen verliest met de watersportbaan de allure van roeistad. Nederland telt al weinig roeibanen.
- Hoorde wethouder Isthā in een vorige commissie zeggen dat het meer van Meerstad geen wedstrijdbaan meer zal hebben.
- Wijst op de slechte relatie tussen de exploitant en verenigingen. Zo moest de kanovereniging laatst 1.000 euro betalen om een paar vlaggetjes op te mogen hangen. Het gebruik lijdt hieronder.
- Vindt eigen beheer door de Groninger Roeibond een realistische en kostenbesparende oplossing.
- Hooft van verenigingen dat zij zich weinig serieus genomen voelen en matig geïnformeerd worden. Ze willen meedenken en meewerken.
- Wijst op de jarenlange belofte dat een wedstrijdbaan behouden zou blijven. Het vorige college trok die behoefte in. Een roeifaciliteit heeft nauwelijks meerwaarde boven een kanaal, waar ook getraind kan worden. Waarom kiest het college daarvoor?
- Mist een eenduidige visie en is benieuwd hoe andere partijen tegen het behoud van een wedstrijdbaan aankijken.

Mw. Paulusma (D66):

- Is blij met de betrokkenheid en eigen initiatieven van verenigingen.
- Is trots op de prestaties van de roeiers en hecht belang aan behoud van de watersport.
- Constateert dat er onduidelijkheid bestaat bij verenigingen. Blijkbaar schort het aan de communicatie.
- Verzoekt de wethouder zo snel mogelijk duidelijkheid te verschaffen in overleg met betrokken partijen, open te staan voor initiatieven en met een plan van aanpak te komen.

Dhr. Honkoop (VVD):

- Waardeert het rijke roeileven van Groningen en de actieve verenigingen.
- Vindt watersport van groot belang voor de stad.
- Wil niet het signaal afgeven dat de raad tegen elke prijs bereid is een wedstrijdbaan te behouden, maar wil eerst een beeld krijgen van de mogelijkheden.
- Ziet graag dat het college verenigingen actief opzoekt om hen mee te laten denken over een oplossing.

Mw. Van Lente (PvdA):

- Herkent zich in de vragen van Student en Stad. Op lange termijn is er voor roeiers niet echt een alternatief. Banen in Amstelveen, Tilburg en Rotterdam zijn ver weg.
- Vindt de eisen van het waterschap duidelijk, maar wil weten wat gemeente en verenigingen wel kunnen doen. Verenigingen willen helpen bij onderhoud en beheer.
- Roept op de baan niet te snel dicht te gooien, maar zo lang mogelijk in stand te laten in overleg met Meerstad.

Mw. Chakor (GroenLinks):

- Is blij dat amateurs en professionals hun sport kunnen beoefenen en begrijpt de onzekerheid bij verenigingen over de toekomst.
- Hooft graag hoe het college aankijkt tegen het gevoel dat verenigingen niet gehoord worden.
- Vraagt waarom de gevolgen van het tijdelijk ontbreken van een roeibaan beperkt zijn volgens het college.
- Informeert of met verenigingen gesproken is over alternatieve locaties en mogelijkheden en tijdelijke oplossingen. Of moeten zij het zelf oplossen en hoe dan?
- Is benieuwd of de huidige locatie in stand kan blijven, zoals de spreker vraagt.

Mw. Woldhuis (Stadspartij):

- Wijst op het belang van sport voor de stad, die best wat terug mag geven.
- Betreurt het wanneer vanaf 2015 geen wedstrijden meer mogelijk zijn. Groningen is een studenten- en roeistad met drie grote verenigingen.
- Ziet de problemen met de dijken en stelt veiligheid voorop. Wat kost het om de dijken te verzwaren volgens de eisen van het waterschap?

Verslag 4 juni 2014

- Vraagt of het geen kapitaalvernietiging is de baan te schrappen. Is het goed teruggekoppeld naar verenigingen dat dit in Meerstad de bedoeling was?
- Wil weten of gekeken is naar alternatieven, zoals de Boat Race op de Thames in Engeland.

Mw. Jongman (ChristenUnie):

- Herinnert zich dat de watersportbaan in de oorspronkelijke plannen voor Meerstad zat.
- Wijst erop dat roeien een speerpuntsport is.
- Vraagt het college te kijken wat wel mogelijk is en aansluiting te zoeken bij sportverenigingen. Kan de accommodatie zo blijven?
- Vindt het te vroeg om conclusies te trekken.

Dhr. Roeters (Partij voor de Dieren):

- Verbaast zich over de slechte staat van de dijken. Zijn ze een gemeentelijke verantwoordelijkheid en hoe kan het?
- Wil weten hoeveel de baan nu gebruikt wordt. Het college schetst een beeld van marginaal gebruik, Student en Stad en de inspreker geven een heel ander beeld.
- Is benieuwd hoe een baan gefinancierd kan worden, waarbij verenigingen zelf een bijdrage kunnen leveren.
- Vindt deze topsport een goede uitstraling hebben voor de breedtesport.

Dhr. Bolle (CDA):

- Sluit aan bij Student en Stad, ChristenUnie en andere sprekers.

Mw. Temmink (SP):

- Sluit aan bij het CDA.

Wethouder De Rook:

- Vindt het signaal van de commissie helder. Roeien is een belangrijke toevoeging aan het sportaanbod en verdient gemeentelijke aandacht.
- Wil zo snel mogelijk duidelijkheid geven over de korte en lange termijn.
- Wil de mogelijkheden op de lange termijn in de plannen voor Meerstad in kaart brengen, evenals wat je aan een roeifaciliteit voor mogelijkheden toe zou kunnen voegen en wat nodig is om het wedstrijdklaar te maken.
- Vindt het bezwaar dat de wedstrijdagenda op korte termijn in gevaar komt reëel en wil verschillende alternatieven, mogelijkheden en kosten in kaart brengen in een plan van aanpak, liefst voor de zomer.
- Bood aan contact op te nemen met de landelijke roeibond om wat respijt te krijgen voor de wedstrijdagenda.
- Heeft de indruk dat de verenigingen een praktische en pragmatische instelling hebben en wil hen graag meer laten meedenken en doen.
- Wil de Groninger Roeibond betrekken bij het opstellen van het plan van aanpak.
- Hoopt dat volgend jaar gewoon weer geroeid kan worden, ook tijdens de Martini Regatta.
- Is het ermee eens dat goed overleg met Meerstad nodig is om de huidige baan zo lang mogelijk in stand te houden.

De collegebrief wordt op verzoek van Student en Stad als éénminuutinterventie geagendeerd voor de raad van 25 juni 2014.

C. HUISHOUDELIJK DEEL

C.1. Ingekomen stukken

Geen agenderingen.

C.2. Vaststelling verslag van 7 mei 2014

Dhr. Boter (VVD):

- Was niet aanwezig, de heer Honkoop (VVD) was dat wel.

De voorzitter sluit de vergadering onder dankzegging om 21.15 uur.